

**בֵּית הַמִּשְׁפָּט הַעֲלִיוֹן בִּירוּשָׁלָם
בְּשֶׁבְתּוֹ כְּבֵית מִשְׁפָּט גָּבוֹהַ לְצִדְקָה**

בג"ץ 20/

התנועה למען איבות השלטון בישראל, ע"ר 580178697

ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר אליעד שרגא ו/או תומר נאור ו/או אריאל ברזילי
ו/או אביתור אילון ו/או הידי נגב ו/או גילי גוטוירט
ו/או רחליל אל-שי רוזנבלד ו/או חן שופן
רחוב יפו 208 ירושלים, ת.ד. 36054 ירושלים 91043
טל': 02-5000076 ; פקס : 02-5000073

העותרת

- ג א ז -

1. ועדת הכספים – הכנסת ישראל

ע"י ב"כ עוה"ד מחלשכה המשפטית בכנסת
משכן הכנסת, ירושלים
טל': 02-6753495 ; פקס : 02-6408636

2. מבקר המדינה

3. רשות המפלגות – משרד המשפטים
המשיבים 3-2 ע"י ב"כ עוה"ד מפרקליות המדינה
רחוב צאלח א-דין 29 ירושלים
טל': 02-6466590 ; פקס : 02-6467011

4. סיועת אגדות ישראל

ע"י חה"כ יעקב ליצמן
משכן הכנסת, קריית בן-גוריון ירושלים, 9195016
טל': 02-6408324 ; דוא"ל : ylitzman@knesset.gov.il

5. סיועת הליכוד

ע"י ב"כ עוה"ד אבי הלו
כנרת (מושבה) ד.ג. עמק הירדן 15105
טל': 04-6709330 ; פקס : 04-6709443

6. סיועת העבודה הישראלית

ע"י ב"כ עוה"ד עומרי שבב
רחוב נגהון 53 תל אביב
טל': 03-7283616 ; פקס : 03-7283616

7. סיועת ש"ס

ע"י ב"כ עוה"ד ישראל באך
רחוב עם וועלמו 3 ירושלים
טל': 02-5405456 ; פקס : 02-6505457

8. סיועת ישראל ביתנו

ע"י חה"כ אליבנזר ליברמן
משכן הכנסת, קריית בן-גוריון ירושלים, 9195016
טל': 02-6408870 ; דוא"ל : alberman@knesset.gov.il

9. סיועת דגל התורה

ע"י ב"כ עוה"ד משה מורגנשטרן
רחוב חנה סנש 8 בני ברק
טל': 03-6160742 ; פקס : 03-6160742

10. סיועת יש עתיד

ע"י ב"כ עוה"ד עודד גזית ואחר'
רחובABA היל 7 רמת גן, משרד גזית-בקל
טל': 03-6733331 ; פקס : 03-6733338

11. סיועת כולנו

ע"י חה"כ יפעת שאשא ביתון
משכן הכנסת, קריית בן-גוריון ירושלים, 9195016
טל': 02-6408865 ; דוא"ל : yifatsh@knesset.gov.il

12. סיעת חוטן לישראל

ע"י ב"כ עזה"ד ערן מרינגרג ו/או שמעון ברاؤן ואח' רח' אבא היל 14 רמת גן, מושדר מרינגרג בראוון ושות' טל': 03-6135558 ; פקס : 03-6135559

13. סיעת מרצ'

ע"י ב"כ עזה"ד איתן הברמן ו/או אורן הברמן ממשרד שיכון בן עמי אשר ושות' רח' בר כוכבא 23 בני ברק טל': 03-5662808 ; פקס : 03-5662801

14. סיעת צל"ש (ימינה)

ע"י ב"כ עזה"ד אלי שמואליין רח' משה רחמילביץ 4 149/4 ירושלים טל': 02-5838383 ; פקס : 02-5838383

המשיבים

עתירה דחופה למtan צוויים על תנאי

ובקשה לקיום דיון דחווף

מוגשת בזאת עתירה לבית משפט נכבד זה, **למתן צוויים על תנאי** בנגד המשיבים 1-14 כלהלן:

א. צוויים על תנאי

א.1. צו על תנאי בנגד המשיבה 1 לעתירה, היא וועדת הכספיים של הכנסת, המורה לה לבוא ולנקוק מודיע לא תבוטל החלטתה מיום 17.11.2020 בדבר הארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, אשר דוחה בפעם השלישייה את הגשות הדוחות הכספיים של המשיבות 14-4 המתיחסים לבחירות שנערכו לכנסות ה-21, 22, 23 למבקר המדינה, וזאת מתוך הטעמים הבאים, העומדים כל אחד בפני עצמו ובמצטבר:

א.1.א. ההחלטה התקבלה בנגד לתקנות העומדות בסיס חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973, ובהן החובה להגיש את הדוחות למבקר המדינה בתוך זמן מוגבל בחוק, על מנת שתאפשר **ביקורת עניינית על התנהלות המפלגות השונות** **בחליצי הבחירות** האמורים.

א.1.ב. ההחלטה התקבלה בנגד לתקנות העומדות בסיס חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973, ובהן החובה להגיש את הדוחות למבקר המדינה בתוך זמן מוגבל בחוק, על מנת שיאפשר **פיקוח על התנהלות המפלגות השונות, ובכלל לכך פיקוח על הוצאות כספי ציבור בסך משוער של כ-700 מיליון ש"נ**.

א.1.ג. ההחלטה התקבלה בנגד לתקנות העומדות בסיס חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973, ובהן אינטראס הפרסום לציבור הרחב, ולציבור הבוחרים בפרט את **הביקורת על המפלגות השונות המתמודדות בבחירות, ובתוך טווחי זמן קצרים ועניינים**.

א.1.ד. ההחלטה התקבלה מבלי שנסקלו כלל השוקלים הרלוונטיים, מבלי שהובאו

ニימוקים ענייניים, באופן שריורתי וمبלי שנערך דיון ענייני בטענות שהועלו בפני הוועדה.

א.ה. ההחלטה התקבלה מסוג "הכנסת חוקקת לעצמה", אשר מעניקה זכויות יתר לאלה שהחליטו עליה, וזאת לנוכח עצמת ניגוד העניינים הגבוהה בה למצאים חברי הוועדה שעיה שהם דוחים את מועד הדיווח **בפעם השלישייה**; לנוכח העובדה חוקיקת משנה בעלת סמןנות אינדיבידואלים; ולኖח היותה בלתי סבירה באופן היורד לשורשי העניין.

א.ג. לנוכח היותה בלתי סבירה באופן היורד לשורשי העניין, וזאת לאור הנסיבות כלל האמור לעיל, וכן הפגיעה הקשה באמון הציבור בכנסת ובמוסד מבקר המדינה, וכן לאור הפגיעה החמורה בזכות לבוחר, שעיה שימושיים מציבור הבוחרים פרטי מידע החשובים, ואף סנקציות אפשריות אשר עשויות להיות מוטלות על המשיבות 4-14.

א.ג. ז. לנוכח הפגיעה באפשרותו של רשות המפלגות למלא חובתו על פי חוק המפלגות התשנ"ב-1992, וזאת לנוכח סעיף 25א(ג) לפיו מחויבת כל מפלגה למסור את כל הדוחות הכספיים שלה לרשות המפלגות **באותו מועד שבו עלייה להגיש למבקר המדינה**.

א.ג. צו על תנאי **בגדי המשيبة 1 לעתירה**, היא וועדת הכספיים של הכנסת, המורה לה לבוא ולنمך מודיע לא תבוטל החלטתה מיום 17.11.2020 בדבר הארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, אשר דוחה את **פרסום דוחות מבקר המדינה בדבר מימון הבחירה ומימון המפלגות בתקופות הבחירה** לכנסות ה- 22,21 ו- 23 וזאת מתוך הטעמיים המפורטים בסעיפים א.1.א – א.1.ג לעיל.

א.ג. צו על תנאי **בגדי המשיב 2 לעתירה**, הוא מבקר המדינה, המורה לו לבוא ולنمך מודיע לא יחוור בו מהסכמו, כהגדרתו בסעיף 10(ו) לחוק מימון, אשר ניתנה ביום 17.11.2020 ואשר על בסיסה התקבלה החלטת אשר דוחה **בפעם השלישייה** את הגשת הדוחות הכספיים של המשיבות 4-14 המתיחסים לבחירות שנערכו לכנסות ה- 22,21 ו- 23, וזאת מתוך הטעמיים המפורטים בסעיפים א.1.א – א.1.ג לעיל, וכן מתוך הטעמיים הבאים, העומדים כל אחד בפני עצמו ובמצטבר.

א.ג.א. לנוכח תפקידו של מבקר המדינה, כגורם האמון על שמירת האינטרס הציבורי, הפיקוח הנאות והאכיפה של **התנהלותן הכלכלית התקינה של המפלגות בתקופות הבחירה, ולרבות הוצאות כספיות הנאמדות בסך של כ- 700 מיליון ש"ם מכספי ציבור**.

א.ג.ב. לנוכח היותו של מבקר המדינה הגוף **הבלודי** האמון על הנגשת המידע הציבורי על התנהלות המפלגות בבחירות, ולኖח כך שלא קיים מנגנון חוקי אחר המאפשר שקייפות ופיקוח ציבוררי על התנהלות זאת.

א.ג.ג. לנוכח כך שהסכם, **המוחוות החלטה מנהלית לכל דבר ועניין**, התקבלה ללא נימוקים, מבלי שנסקלו כלל השיקולים הרלוונטיים – ולרבות האינטרס הציבורי

— וברירותיות.

א.3. ד. לנוכח הפגיעה האנושה באמון הציבור במוסד מבקר המדינה, כגורם האמור לפkick ולבדק את התנהלות המשיבות 4-14.

ב. בקשה לקיום דין דחוף

ב.1. כן מתבקש בזאת בית המשפט הנכבד להורות על קיומם דין דחוף בעתירה, על רקע הצורך לברר בהקדם האפשרי את השאלות העומדות בבסיס העתירה, לאור חלוף הזמן הרב, והחריג, מיום הבהירות לכנסת ה-21, וכן לנוכח קיומו האפשרי של בוחרות נספות, לכנסת ה-24, כבר בזמן הקרוב, וזאת לאחר שהצעת חוק התפזרות הכנסת העשרים ושלוש, לכינוס ה-24, עברה בקריאה טרומית ביום 2.12.2020 ..

א. הצדדים לעתירה

העותרת

העותרת היא עמותה, רשומה כדין, תנואה עצמאית ולא מפלגתית, המיצינית בימים אלו 30 שנים של עשייה ציבורית ומשפטית בהן חרטה על דגלה שמירה על טוהר המידות בשירות הציבורי, ייזוד ערכי שלטון החוק, שירוש נורמות בלתי ראיות במנהל הציבורי והרששת נורמות ראיות של מנהל ציבורי תקין. העותרת היא ארגון אזרחי המונה כ-52,000 חברים ופעילים, ולמעלה מ-200,000 עוקבים ברשותות החברתיות.

המשיבים

1. המשיבה 1 היא ועדת הכספיים שבכנסת ישראל (להלן: "וועדת הכספיים" או "הוועדה"), אשר הוסמכה לפי הוראות סעיף 10(א) לחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן: "חוק מימון מפלגות"), בהסכמה עם מבקר המדינה, לדוחות את מועדי הגשת הדוחות הכספיים של המפלגות השונות לפי סעיף 10(א) לחוק ובהתאם גם לדוחות את פרסום דוחות מבקר המדינה לפי סעיף 10(ב) לחוק.
2. המשיב 2 הוא מבקר המדינה, ר' מתייחסו אנגלמן, אשר בהתאם להוראות סעיף 10(ו) לחוק, נדרש ליתן את הסכמתו לביקורת הסיעות השונות לדוחות את מועדי הגשת הדוחות הכספיים.
3. המשיב 3 הוא רשם המפלגות משרד המשפטים, לפי סעיף 25(א) לחוק המפלגות התשנ"ב-1992, כל מפלגה מחויבת למסור את כל הדוחות הכספיים שלא לרשות המפלגות במועד שבו עליה להגיש למבחן המדינה – דחית מועד הגשת הדוחות הכספיים למבחן המדינה משיפה באופן ישיר על עבודות הפיקוח של רשם המפלגות, אשר נציג מטעמו נדר מכל החלטות ועדת הכספיים על דחית המועדים ועמדתו הנפרדת מעולם לא הובאה.
4. המשיבות 4-14, הן הסיעות השונות שהתמודדו במסגרה שלוש מערכות בחירות לכנסת ישראל, אשר ביקשו דחיה שלישית ונוספת להגשת הדוחות הכספיים לתקופות הבוחרות לכנסת ה-21, ה-22 וה-23. לפי הוראות סעיף 10(א) לחוק היו צרכות סיעות אלו להגיש כבר לפני למעלה משנה וחצי (לא הדוחות), את הדוחות הכספיים לגבי השימוש במימון הציבורי ובהלוואות לתקופה מערכת הבוחרות לכנסת ה-21.

ב. מבוא

5. עניינה של עתירה זו בחתולתה של ועדת הכספיים לדוחות בפעם השלישייה את מועד הגשת הדיו"חות הכספיים של הסיעות בעניין התנהלותן בתקופות מערכות הבוחרות לכנסת ה-21, ה-22 וה-23, למבקר המדינה ואת מועד פרסום דיו"חות מבקר המדינה בנושא.
6. כפי שיו באו הדברים בהרחבה להלן, הוראות החוק קבעו מסגרת זמנים ברורה ומאוזנת להגשת הדיו"חות הכספיים (בתוך 16 שבועות ממועד פרסום תוכאות הבוחרות) ולפרסום דיו"חות מבקר המדינה בנושא מימון בחירות ומימון מפלגות (בתוך 22 לאחר קבלת הדיו"חות הכספיים), והכל מתוך רצינאיים חשובים של עירית ביקורת נאותה ורלוונטיות ופיקוח והרתעה על המפלגות השונות.
7. מימון הסיעות לשולש מערכות הבוחרות האחרונות נאמדות בכ-700 מיליון ש"ח, מלבד זאת חובות המפלגות השונות להלוואות מאוצר המדינה נאמדות בכ-200 מיליון ש"ח. כספים ציבוריים אלה לא שkopים לציבור ועל הסיעות לאחולות נורמות של מינימל תקין כמו חובה לקיימים מכרים. בדומה חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998 (להלן: "חוק חופש המידע"), לא חל על הסיעות ואין חובה להעמיד מידע על הווצאותיהן לציבור.
8. על כן, פיקוח ועריכת ביקורת מבקר המדינה על הסיעות השונות הוא בעל חשיבות מכרעת לאינטראס הציבורי. האינטראס הציבורי מתעצם בשעה שמערכת הבוחרות לכנסת ה-24 מתקרבת עליינו – שוב יינטן מימון ציבורי נרחב לסיוע השונות מבלי שאלת הגישו למבקר המדינה את החשבונות של המימון הנרחב לכנסת ה-21. חשבונות דיו"חות כספיים שהיה על הסיעות להגיש לפि החוק, ובטרם ניתנו הדוחות הרבות, לפני זמן רב מאוד.
9. מבקר המדינה והוועדה השיבו לעותרת כי הדוחות הממושכות נדרשו בשל ריבוי מערכות הבוחרות ועקב עקב מגפת הקורונה. אך נימוקים אלה אינם יכולים להישקל לשם הגשת דיו"ח כספי, בוודאי דיו"ח שהיה על הסיעות להגיש לפני כמעט שנה וחצי לפי החוק. זמן רב מדי בטרם הफכיעה מגפת הקורונה. כך למשל, אם היה מדובר בחברה פרטית או ציבורית, שחיבת מידע על התנהלותה למשקיעים ובעלי מנויות, היו הדיו"חות מוגשים כל רביעון, חציון וסוף שנה. אך מאחר שמדובר בעניינו באופן השימוש בכספי ציבור ניתן לדוחות ולשוב לדוחות את הגשת הדיו"חות ולזילזל בצדוק ובתכליות החוק.
10. העותרת סבורה שהחלטת ועדת הכספיים לדוחות את המועדים בפעם השלישייה, העומדת כעת בלב העתירה, היא חלק מטופעה רחבה הרבה יותר במסגרת הכנסת (ואף הממשלה) שימוש פסול בכלים הדמוקרטיים העומדים לרשوتה על מנת לעשות שינוי של ממש בכלים "יתוך כדי משחק" ובאופן הפוגע בצדוק ובתכליות החוק.
11. בסיס העובדתי שיצג בעתירה, תבקש העותרת להרchip על הגשת הדיו"חות הכספיים למערכות הבוחרות הקודמות ופרסום דיו"חות מבקר המדינה בעניין, לרבות ההשפעה של הביקורת על הסיעות והצדוק בכללותו. העותרת תרchip על תכליות החוק ותכלית עבודתו של המבקר בעניין ותראה כיצד הלכה למעשה המבקר זוכה את היוטו "שומר הסף" על הסיעות כאשר פעם אחר פעם הסכים לדוחות, יחד עם דחיפות פרסומי הביקורת.
12. העותרת תען כי ההחלטה התקבלה בניגוד לאינטראס הציבורי ובהתאם לאינטראס האישי של חברי הסיעות בוועדה, ותוך שמתקיים ניגוד עניינים עצמה גבוהה המקים החלטה מסווג "הכנסת מחוקקת עצמה".

13. כן טוען העותרת כי החלטת ועדת הכספיים התקבלה בניגוד לכל תכליות החוק והרצionarioליים, מבלתי שנסקרו כלל השיקולים הרלוונטיים ובאופן שרירותי; וכן פגעה קשה באמון הציבור בנסיבות הבחירה ומבקר המדינה; והכל תוך חריגה קיצונית ממתחם הסבירות.

14. די בכל אחד מטעמים אלו בלבד, כדי להביא להטעבות בית המשפט הנכבד בהחלטה – ולהביא לפסילתה; וודאי כך הדבר נוכת טעם המצטבר.

15. והכל כאמור כמפורט בהרחבה להלן.

ג. רקע עובדתי לעתירה

ג.1. הימון הציבורי ומטען הלהואות לסייעת מטעם הכנסת וחשיבות

פרסום דוחות מבקר המדינה הקודמים

16. ביום 24.1.1973 נחקק חוק מימון מפלגות, שתכליתו ליצור מגנון השואף לקיום שוויוני ככל הנימין של מקורות כספיים בהתרומות המפלגות בבחירות ובתקופות השוטפות ולאפשר למפלגות השונות, אשר נציגיהם צריכים לקבל החלטות במשלה ובכנסת בהתאם לאינטראס הציבורי, שלא להיתלות במימון חיצוני המסתמך על תרומות של בעלי ההון, ובכך, להרחיק את גורמי ההון הפרטיים ממוקדי הכוח שלטוניים.

17. הגבלות החוק על אמצעי מימון ממוקורות פרטיים, אכן מחייבת את השלמות החסר מקופת המדינה. מימון ציבורי שכזה, מותמרץ מפלגות להפעיל שיקולים ענייניים בניהולן, לטובת האינטרס הציבורי, ומחזק את טוהר המידות בפעולות הפוליטית (לענין זה פסקה 53 לפק דין של השופט א' פרוקציה בג"ץ 10451/08 ס' עדינה קדימה בכנסת נ' יושבת ראש הכנסת (פורסם ב公报, 23.02.2011)).

18. ואולם, תבקש העותרת להציג בעתרתה זו, מימון ציבורי העונה לתכליות החוק, יכול להתאפשר רק אם יעשה בזדקנות ותחת ביקורת. כבר עתה ייאמר, הוצאות עצמן של המפלגות אינן שkopות לציבור הרחב, לא קיימת על המפלגות רגולציה מחמירה לפי חוק שירות המדינה (מיוניים), תש"י-ט-1959 (להלן: "חוק שירות המדינה") ואין חובה לקיים מכרים.

19. לא בכדי בחר המחוקק לפרט את התנאים והקריטריונים למתן כספי המימון, אופן חלוקת התשלומים ומטען הלהואות. חלק מהסדרה זו בחוק, על הסיוע חלה החובה למסור למבקר המדינה את חשבונותיהן הכספיים לתקופות הבחירות, ואת חשבונותיהן לתקופה השוטפת בכנסת.

20. החוק קבע כי מבקר המדינה יבחן אם הסיוע ניהולו את מערכת החשבונות לפי הנחיותיו, וכן אם הוצאות הסיוע והכנסותיהן היו בגבולות שקבע החוק. כך, בדו"ח מבקר המדינה בנושא "דין וחשבון על תוכנות ביקורת חשבונות הסיוע ורשימות המועדים לתקופת הבחירות לכנסת העשרים" שהתרפרס ביום 18.10.2016, (מצורף כנספח ע/4), נכתב:

"noch העובדה שהוצאות בבחירות של סיוע ישולמו לרוב מכשי הציבור, מן הרואי כי הסיוע המתמודדות יתנהלו בנסיבות לפיה הציבור יידאג שיעשה בכספיים אלה שימוש מושך אך ורק למטרת שלה הם הוקזו, קרי - לצורך הבחירות, בחיסכון, ביושר ובזהירות".

21. בבדיקות השונות בנוגע למימון הבחירות סוקר מבקר המדינה כל סיעה וסיעה שהתרמודדה

במערכות הבחירה וקיבלה מימון ציבורי, ומחייב לפי חשבונות הסיעות אם לחתה להן דוח חיובי, או דוח שאינו חיובי.

22. בדיקתו של המבקר, נעשית על ידי מtran חווות דעת של רואי חשבון; בחינת אסמכתאות ותיעוד של התקשרויות עם נותני שירותים; בחינת הנכסים שעומדים לרשות הסיעות; בחינת הכנסותיהן מתרומות ומהלואות; בחינת הגירענות והוצאות הסיעות, ועוד. לפי הוראות החוק, בהתאם לחווות דעתו של מבקר המדינה סיעה שה מבקר הצבע עלייה בדו"ח הביקורת שעשתה שימוש לא-חיובי בכיספי המימון, **לא קיבל את מלאה המימון שמקצתה לה מכסי_{המדינה}**, שכן לא התנהלה עם הכספי שהופקד בידיה בנאמנות בצורה נאותה ולפי הנחיות מבקר המדינה.

23. המועד הקבוע בחוק מימון מפלגות להגשת הדוחות על ידי המפלגות השתנה מאז יום חקיקתו והתעכיב בתקונים השונים לחוק. כך, לפי החוק המקורי משנת 1973, מועד הגשת הדוחות הכספיים נקבע בתוך 6 שבועות מיום פרסום תוכאות הבחירה. לאחר מכן, תוקן החוק בשנת 1980 בתיקון מס' 2 לחוק ושוונה בכך שמועד ההגשה התארך ל-10 שבועות; בשנת 2005 תוקן שוב החוק בתיקון מס' 27, ונקבע כי על המפלגות להגיש את הדוחות הכספיים בתוך 12 שבועות; בשנת 2012 תוקן החוק פעם נוספת בתיקון מס' 31 ונקבע כי על המפלגות להגיש את הדוחות הכספיים בתוך 16 שבועות מיום פרסום תוכאות הבחירה. הנה כי כן, נראה כי החוק תחת מגבלות זמן באופן מאוזן וסביר של הגשת הדוחות הכספיים כך, שפרסום דוח' מבקר המדינה לא יהיה זמן בה רב לאחר סיום מערכות הבחירה.

24. כן נקבע, שאם המפלגות לא עומדות במסגרת הזמן שנקבעה להן, הן יכולות לבקש ארוכה להגשת הדוחות לפי סעיף 10(ו) לחוק, כאשר החוק מסמיך את ועדת הכספיים לאשר את הדחיה, **ואישור זה תלוי ביום בהסכמה_ו של מבקר המדינה.**

25. אכן, גם בתקופת הבחירה לכנסת ה-18, ה-19 וה-20 ביצעו הסיעות השונות דחיה להגשת הדוחות הכספיים למבקר המדינה. אולם, **בכל התקופות האלו, הדחיה בהגשת הדוחות הכספיים הסתכמה בפרק זמן קצר בלבד, בן 3 חודשים, חודשיים ושבוע חדשים בהתאם,** זמן שהוא משמעותית קצר מאשר הארכה שנינגה לטיעות השונות בשלוש מערכות הבחירה האחידנות **לכnestה, אשר הדוחות הכספיים של הטיעות לעניין טרם הוגשו.** על כך תרчив העותרת בקצרה:

26. לפי החוק, המועד שנקבע לטיעות להגשת הדוחות הכספיים למבקר המדינה לתקופת הבחירה לכנסת ה-18, היה ביום 13.5.2009, 12 שבועות לאחר פרסום התוצאות הרשמיות לבחירות. אז, הגיעו הסיעות למבקר המדינה את דוחותיהן בשלושה חודשים לאחר המועד המקורי שנקבע להגשת בחוק, כולם ביום 16.8.2009.

27. בהתאם, דוח' מבקר המדינה לגבי מערכות הבחירה לכנסת ה-18 פורסם ביום 15.2.2010, **כלומר, סך הכל כתשעת וחצי חודשים מיום פרסום תוכאות הבחירה לכנסת ה-18.**

28. כך, בדו"ח הביקורת של מבקר המדינה לתקופת מערכות הבחירה לכנסת ה-18, נמצא שטיסעות שונות ביצעו בכיספי המימון הוצאות בסכומים שאינם סבירים ועשו שימוש בזבזני בכיספי הציבור שהועברו להן על פי חוק. עוד כתוב מבקר המדינה, בציינו כי מדובר בתופעה חריפה, כי אין להשלים עם תופעה זו, וכי על הטיעות לנוכח ברישון ובחסקון, ולנקוט משנה זהירות בഫולט שיקול דעת קפדי בשימוש בכיספי המימון הציבורי.

העתק העמודים הרלוונטיים מתוק דז"ח מבקר המדינה 10-200 בושא "דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות ורשותות המועמדים לתקופת הבחירות לבנטת השמונה עשרה", שהתרפס ביום 15.2.2010, מצורף ומסומן בנספח ע/1.¹

29. לתקופת הבחירות לבנטת ה-19, נקבע שעלה הסיעות להגיש את הדוחות הכספיים בתוקן 16 שבועות לאחר פרסום התוצאות הרשמיות לבחירות לבנטת, כפי שהחוק מורה כיום, המועד כאמור, נקבע ליום 22.5.2013. הדוחות הכספיים של רוב הסיעות הוגשו בסופה של דבר ביום 1.8.2013, לעומת זאת, בחודשים מהמועד המקורי שנקבע להגשת בחוק, למעט סיעת אחת שהגישה את הדוחות כולהו במהלך יולי 2013, ב-31.12.2013.

30. בהתאם, דז"ח מבקר המדינה לגבי מערכת הבחירות לבנטת ה-19 פורסם ביום 26.2.2014. כולם, סך הכל בשנה וחודש מיום פרסום תוצאות הבחירות לבנטת ה-19.

31. בדוח הביקורת של מבקר המדינה לתקופת מערכת הבחירות לבנטת ה-19, נמצא כי שלוש סיעות לא ניהלו את חשבונותיהן לפי ההוראות, כאשר אלה לא הציגו תיעוד מלא של השימוש בכיספי המימון ולא הביאו אסמכתאות.

32. בנוסף, ציין המבקר, כי התקיימו הוצאות לא תקינות של הסיעות ובescoמים שאינם סבירים, וביקש להסביר את תשומת לבו של המוחוק לטוגיה, כדי שייקבע בעתיד, שישעה שלא תקפיד על מנהל תיקין ולא תנחל חשבונות כנדרש, תיענש בסנקציה שתగורר הפחתה במימון עתידי:

"יש למנות בגדיר ההוצאות שאינן עומדות בהגדרת החוק... הוצאות על אירועים של סיעה או של בעלי תפקידים בה אם הן מופרחות וראותוניות, וכי להבא במסגרת יישום ההוראות, יהיה על הסיעות להימנע מביצוע הוצאות שאינן עונות על הגדרת המונח 'הוצאות' שבחוק כפי שפורשו לעיל; ... סיעה אשר לא תנהל את מערכת חשבונותיה לפי ההוראות ופרשנותיה שהובאה לעיל, ייקבע לגבייה שחדוחה שלא אינה חיובי, על כל המשטמע לכך".

העתק העמודים הרלוונטיים מתוק דז"ח מבקר המדינה 002-2014 בושא "דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות ורשותות המועמדים לתקופת הבחירות לבנטת התשע עשרה", שהתרפס ביום 26.2.2014, מצורף ומסומן בנספח ע/2.

33. מועד הגשת הדוחות הכספיים של הסיעות לתקופת הבחירות לבנטת ה-20, נקבע לפי החוק ליום 15.7.2015. בישיבת ועדת הכספיים מיום 11.5.2015, הוועדה אישרה זה, לפי בקשה כלל הסיעות את דוחית המועד, ליום 1.11.2015. בישיבה נוספת, מיום 20.10.2015, הוחלט לדוחות בשנית את מועד הגשת הדוחות למבקר המדינה, לפי בקשה רוב הסיעות ליום 31.12.2015.

34. ביום 10.2.2016 התקיימה ישיבה נוספת של ועדת הכספיים,ובה הוחלט לתת ארכה נוספת עד ליום 22.2.2016, ולאחר בקשה של שלוש סיעות בלבד – בלבד, האיחוד הערבי והבית היהודי. הוועדה דנה בישיבתה בנושא שיקול להיגרים כתוצאה מדחיה נוספת זו. לגבי חנה רותם, מנהלת האגף לביקורת בחירות ומימון בחירות במשרד מבקר המדינה, ציינה בישיבת הוועדה, כי נגרם נזק ציבורי כבד, שכן הציבור נחשף למעשים שנעשו זמן רב מדי לפני שדו"ח ביקורת המבקר

¹ בהתאם לחראת סע' 30 לחוק מבקר המדינה, התשכ"ח-1958, דוח שהכנין מבקר המדינה לא ישמש אליה בכל הлик משפטיא אלא כריאה לעצם קומו, כמסגרת עובדתית כללית ותו לא. כך, העותרת אינה מבקשת להיבנות מהאמור בדוח כראיה במסגרת הליך זה, אלא בדברים מתוך מוגאים בשם אמורים ולהציג קע חשוב לעתירה דין. שימוש מעין זה בדוח מבקר המדינה כבר הוכר כלגיטימי על ידי בית המשפט, לרבות בית המשפט העליון במקרים רבים [בש"א 4886/01 אברהאם קרמן נ' זוק; בש"א 11204/02 שמען שטרית נ' ארייסון השקעות בע"מ; בנ"ץ 4885/03 ארגון מגדרי העופות נ' מדינת ישראל, פ"ד נטו(2) 14; בגין 8192/04 התנוועה למען אכבות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה, פ"ד נת(3) 145; בגין 2126/99 מתה דה-הס נ' עיריית תל אביב-יפו, פ"ד נדו(1) 468; בגין 8335/09 קדרן דילב לצדק ופואני נ' שר הבריאות].

מפורסם.

העתק העמודים הרלוונטיים מפרוטוקול מס' 271 מישיבת ועדת הכספיים בעניין הארכת מועדים לפיקוח מימון מפלגות, מיום 10.2.2016, מצורף ומסומן כנספח ע/3.

35. לבסוף, הגיעו הסיעות למבקר המדינה את הדיווחות הכספיים לתקופת הבחירות לכנסת ה-20 ביום 22.2.2016 כאמור – **בשבעה חדשים לאחר המועד המקורי שנקבע בחוק**.

36. בהתאם, דיו"ח מבקר המדינה לתקופת הבחירות לכנסת ה-20 פורסם ביום 18.10.2016. **כלומר, סך הכל בשנה ושבعة חדשים מיום פרסום תוצאות הבחירות לכנסת ה-20.**

37. לאחר שהבחירות לכנסת ה-20 התקיימו לאחר שנחקק תיקון מס' 33 לחוק, אשר פתח לSİעות הכנסת את האפשרות לקבל הלוואות מהכנסת עצמה על חשבון מימון הכספי השוטף, נמצאו אצל המבקר ממצאים חמורים על התנהלות הכנסת והSİעות בכל הקשור להתנהלותו הכספי:

"בפועל חלק ניכר מכיספי המימון הממלכתי השוטף, אשר נעשו לממן פעילות ריעונית שופפת של הSİעות ואת שמירת הקשר עם הציבור, וזאת לפי עקרונות יסוד של המשטר הדמוקרטי, משמשים זה פקטו ליפוי גירעונותיהן של הSİעות מתקופות הבחירות. עוד הערטני כי בהתנהלות זו הSİעות עושות דין לעצמן בכך שהוא מחייב עצמו מלכתחילה להזאות בחירות בסכום העולה על הקבוע בחוק לנושא זה. זאת, באופן שעלול לפגוע בשוויון בין הSİעות המתמודדות בבחירות לנשיאות, וביחס מול רשימות מועמדים שאינן מוצגות בכנסת". (עמ' 69, ההדגשות אינן במקור).

".... אני שב ומדגיש כי אני רואה בחומרה רבה את העובדה כי סיעות, המשתתפות בחיקית חוקי המדינה, אינן מקפידות על קיומם הוראות הדין. מחויבתן של כל הSİעות לעשות ככל שביכולתן על מנת למנוע הישנות של מקרים שבהם מבוצעות על דין ובשם פעלויות שחון בגדוד הפרה של הוראות הדין, וממילא מהצורך בתשלום קנסות בגין מקרים אלה. יתרה מזאת, אין זה ראוי או הולם כי כספי ציבור, המתכולים על ידי סיעה בנאמנות, ישתמשו במימון פעילות שאינה עולה בקנה אחד עם הוראות הדין". (עמ' 75, ההדגשות אינן במקור).

38. עינינו הוראות, כי מבקר המדינה הצבע בדו"ח חמור הנוגע לתקופת מערכת הבחירות לכנסת ה-20 על השימוש הפסול שעשו הSİעות במימון הציבורי וה haloואות מכיספי המימון השותפים. כן, יחד המבקר מוקם מיוחד במיוחד נושא להוראות הדין המחייבת ניהול נכון ותקין של החשבונות, לרבות דיווחים על הוצאות הסיעה כדין.

39. כך, לעומת ביקורת מבקר המדינה על כל סיעה ככלי הרטטי שביכולתו להטיל סנקציות על הSİעות, וגם ככלי חשוב בעבר כל מצבי המבקש לדעת מה עשתה מפלגתו עם כספי המימון הציבורי ולקיים הצבעה מושכלת בעtid.

העתק העמודים הרלוונטיים מתוך דיו"ח מבקר המדינה 211-16 בנושא "דין וחשבון על תוצאות ביקורת החשבונות השוטפים של הSİעות בכנסת התשע עשרה לתקופה עד 31.12.14 1.2.13 עד 31.3.15 1.1.15 עד 31.3.15", שהפורסם ביום 18.10.2016, מצורף ומסומן כנספח ע/4.

ג.2. קיומם שלוש תקופות בבחירות תוך שנה ועלות המימון הציבורי שניתן לצורכי תעමולות הסיעות

40. בישראל התחולל (וועדו מתחולל) משבר פוליטי חסר תקדים, בין היתר, על רקע הגשת כתבי האישום נגד ראש הממשלה. כזכור, הכנסת ה-20, אשר הייתה האחראית למלא ימיה כמעט במלואם, החליטה על פיזורו המוקדם ביום 24.12.2018.

41. הבחירות לכנסת ה-21 התקיימו ביום 9.4.2019 ובהליך חריג, חמור וחסר תקדים – הוביל ראש הממשלה מהלך של פיזור הכנסת והליכה לבחירות נוספות תוך פחות מחודשים לאחר

התקיימותן. כך, ביום 30.5.2019 העבירה הכנסת את חוק פיזור הכנסת העשרים ואחת, התשע"ט-2019 ועקב לכך יצאת מדינת ישראל למערכת בחירות שנייה בתוך חצי שנה.

42. ביום 17.9.2019 התקיימו הבחירות לכנסת ה-22. נוכח המשבר הפוליטי והמשפטי, לא עלה בידי מי מחברי הכנסת להרכיב ממשלה גם לאחר בחירות אלו. הכנסת ה-22, התפזרה ביום 12.12.2019, וישראל יצאת למערכת הבחירות השלישייה הנערכת בטוחה הזמן של שנה. ביום 2.3.2020, התקיימו הבחירות לכנסת ה-23.

43. פיזור הכנסת פעם אחר פעם, והליך לבחירות, כפו על אזרחיה מדינת ישראל ממשלה מעבר ארוכה בה נכפה תקציב המשכי והוקפאו מינויים של בכירים בשירות הציבורי – דבר שהביא לסתגנזה במשלה.

44. יחד עם זאת, המשיכה הכנסת לפעול ולעבד – התקיימו ישיבות במספר ועדות מועדות הכנסת והמליאה הכנסת במרקם חריגים, ולעניןנו – הכנסת מימנה באופן שוטף את ההוצאות השוטפות של חברי הכנסת, של הסיעות והרשימות לכל צרכי מימון تعملות הבחירות לתקופות של ממערכות הבחירות לכנסת ה-21, ה-22 וה-23 באופן כזה, אשר רובו של כספי מימון קምפין הבחירות מומן מכיספי ציבור.

45. מאחר שביקורת של מבקר המדינה בנושא תקופות הבחירות החל מהכנסת ה-21 ואילך טרם פורסמה – על העותרת להסתמך על פרסומים בתקשות לפיהם עלות מימון הסיעות לבחירות בלבד נאמדת בכ-200 מיליון ש"ח לכל מערכת הבחירות. לעומת, למערכת הבחירות לכנסת ה-21 וה-22 עלות מימון تعملות הבחירות הייתה 400 מיליון ש"ח – וכל זאת מבלי שעדיין הוגשו הדיו"חות הכספיים של הסיעות השונות בנוגע לשימוש שעשו בכספיים אלה.

העתק כתובתו של חגי עמית, "הוצאות האמיתית של בחירות חוזרת: מה יקרה אם נתנו יממש את האיום", שפורסמה ביום 28.5.2019, מצורף ומסומן בנספח ע/5.

46. והנה, עוד בפיזור הכנסת ה-22 ולפני הבחירות לכנסת ה-23 – דאגו חברי הסיעות בכנסת להצמיד להצעת חוק התפזרות הכנסת העשרים-וושטים, התש"ף-2019 גם את הצעת חוק הבחירות לכנסת העשרים-וושלוש (הוראות מיוחדות), התש"ף-2020 – שכלל תיקון לחוק מימון מפלגות (תיקון מס' 39) בהוראת שעה לבחירות לכנסת ה-23 שגולם בתוספת של כ-62 מיליון ש"ח מכיספי הציבור לתקציב מימון המפלגות למערכת הבחירות.

47. לעומת, חברי הסיעות בכנסת כבר פעלו לפני הבחירות לכנסת ה-23 להגדיל את המימון לסייעות השונות בתוספת של عشرות מיליון שקלים, וזאת מבלי שכלל הגישו למבחן המדינה את הדיו"חות הכספיים למומן הציבור שקיבלו לבחירות לכנסת ה-21 וה-22.

48. על כן, לפי אומדנים אלו, כאמור אין אומדנים מוסמכים, סך עלות מימון המפלגות למערכות הבחירות בלבד לכנסת ה-21, ה-22 וה-23, עומד על כ-662 מיליון ש"ח מכיספי ציבור – והכל מבלי שחשיבותם בנושא דוחתו למבקר המדינה.

העתק פנית העותרת אל היועץ המשפטי לכנסת בנושא הליך הגדלת מימון המפלגות, מיום 16.12.2019; והעתק מענה היועץ המשפטי לכנסת אל העותרת, מיום 29.12.2019, מצורפים ומסומנים בנספח ע/6.

49. וכפי שצוין בפרק שלעיל, מימון בחירות אינו הטענה הכספייה היחידה שנסיבות הכנסת מקבלות מכיספי הציבור. החל מהבחירות לכנסת ה-21 החלו הסיעות בכנסת לעשות שימוש נרחב יותר בחלויות הנינטות להם מ選擧ת. כך, מפרסום בתקשות, לאחר הבחירות לכנסת ה-23,

המפלגות השונות היו חיבות לכנסת סכום של כ-197 מיליון ש"ח, וזאת, כאשר פרישת התשלומים נקבעה ל-52 חודשים, אך לפי החסכמים הקואליציוניים הקיימים (ה גם אם לא לפני) הכנסת ה-23 צריכה להתפזר לאחר 36 חודשים – זמן רב לפני שבאפשרות הסיעות בכנסת להחזיר את החוב.

50. הנה כי כן, סידור הלוואות הניל'ן כאשר הכנסת משמשת הלהקה למעשה כבנק, ניתן אמן לפיקוח, אך יוצר בעיות רבות ופוטנציאלי לאובדן כספים. כל המפלגות נדרשות בחוק מימון מפלגות להחזיר את הלוואות באמצעות קיזוז מתוך המימון השוטף. אולם כפי שדוחות במצבאות, יש מפלגות שלא נכנסו לכנסת ה-23 או ה-22, ועל כן, קיים קושי לגבות את החוב הציבורי.

51. נוסף לכך, לאחר שהסיעות השונות בכנסת לא הגיעו את הדוחות לתקופות הבחירה לכנסת ה-21, ה-22 וה-23 אין אף גורם יכולת לדעת מה נעשה בכספי הציבור שהועברו למפלגות השונות והתיקים מינהל תקין במהלכן, וזאת למורות ההוראות הברורות בחוק מימון מפלגות.

העתק כתבתה של טל שניידר, "ה חובות נחשפים: המפלגות חיבות לכנסת 197 מיליון שקל", שפורסמה ביום 26.4.2020, מצורף ומסומן כנספח ע/7.

52. אם כן, לאורך שלוש מערכות הבחירה לכנסת ה-21, ה-22 וה-23, הוענקו למפלגות השונות הלוואות על גבי הלוואות ומימון במאות מיליוני שקלים לצורכי תעומלה והכל מאוצר המדינה – וזאת כאמור מבלי שהדו"חות הכספיים על השימוש שנעשה בכספיים מוגשים למבקר המדינה, וב毫无疑מת ביקורת בנושא ומפורסם דין וחשבון בעניין.

ג.3. בקשות הסיעות לדוחית מועד הגשת הדוחות הכספיים, החלטות ועדת הכספיים לאשר את דוחית הגשתן למבחן המדינה, ומיצויו

הLIBCOM מטעם העותרת

53. ביום 17.4.2019 פורסמו התוצאות הרשמיות לבחירות לכנסת ה-21, וכן על פי החוק היה על הסיעות השונות להגיש את הדוחות הכספיים למבחן המדינה עד ליום 7.8.2019 ("בתוך 16 שבועות מהיום שבו פורסמו תוצאות הבחירה" לפי סעיף 10(א) לחוק), ועל מבחן המדינה היה לפרסם דו"ח ביקורת בנושא עד ליום 8.1.2020 ("תוך 22 שבועות לאחר שקיבל את החשבונות האמורים" לפי סעיף 10(ב) לחוק).

54. הכנסת ה-21 התפזרה כאמור בפתאומיות ביום 30.5.2019, כאשר עוד באותו היום הוכרזו הבחירות לכנסת ה-22 ליום 17.9.2020 – מערכת בחירות נוספת שלגביה היה על המפלגות לפי החוק, להגיש את דוחות כספיים עד ליום 13.1.2020 ועל מבחן המדינה היה לפרסם דו"ח ביקורת בנושא עד ליום 17.6.2020.

לנוחיותכם ראו ציר זמינים כולל, מצורף ומסומן כנספח ע/8.

55. על אף ההוראות הברורות בחוק מימון מפלגות, הקובעות הגבלת זמינים להגשת הדוחות הכספיים של הסיעות למבחן המדינה, ובאופן חריג אף קובעות מתחם זמן למבחן המדינה לפרסם דו"ח בנושא והכל מתוך תכליות ורצינאלילים שיפורטו בהרחבה במورد העתירה – התכנסה ועדת הכספיים ביום 11.6.2019 לדון בהצעת הסיעות להארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות (להלן: "החלטה ועדת הכספיים הראשונה"). התכנסות זו התקיימה חודשיים לפני המועד האחרון להגשת הדוחות הכספיים של הסיעות לתקופת הבחירה של הכנסת ה-21 ו-

- 12 ימים לאחר פיזור הכנסתת והכרזה על מועד קיום הבחירות לכנסת ה-22 – וכבר אז עוד לפני שהתקיימו הבחירות לכנסת ה-22 הוחלט לדחות את הגשת הדוחות מתוק מבט צופה עתידי.
56. כך, בהחלטת ועדת הכספיים הראשונה, החליטה הוועדה לכורך את הגשת הדוחות הכספיים של תקופות הבחירות לכנסת ה-21 וה-22 להגשה מאוחדת באותו המועד מבקר המדינה, וכן על דחית הגשת הדוחות אלו עד ליום 17.5.2020. על אף, שלפי החוק הגשת הדוחות הכספיים לתקופת הכנסת ה-22 הייתה צריכה להיות עד יום 13.1.2020.
57. יצוין, כי מהדברים שulosim בפרוטוקול הישיבה בהחלטת ועדת הכספיים הראשונה, נדמה כי כלל לא התקיים דין ענייני בדחיה ולא פורטו הנימוקים להחלטת הוועדה לכורך את דחית הגשת הדוחות הכספיים של תקופות הבחירות לכנסת ה-21 וה-22 ולדוחית ההגשה למועד כל כך מאוחר.
58. העותרת תבקש להביא את הדברים כפושים וכפי שהתבצעה ההחלטה ועדת הכספיים הראשונה, מתוך פרוטוקול הדיון של הישיבה ביום 11.6.2019:
- "היי"ר משה גפני:
הארכת מועדים, לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973. את יכולה לחשביר לנו? רובוטי, עכשו זה לא הצotta לשדר. עכשו זה דיון של הוועדה שנctrך גם להציג בעקבותיו. בקשה.
- חנה רותם (מנהל אגף, משרד מבקר המדינה): אני ממשרד מבקר המדינה. אני רוצה להציג שזה לא בקשה מבקר המדינה אלא בקשה של הסיוע.
- היי"ר משה גפני:
אם תוכל רק להציג את הבקשה.
- חנה רותם:
היתה בקשה של סיוע הכנסת להגיש את הדוחות הכספיים שלhn באיחור בשל סמיכותם למועד הבחירות למיניהם והkowski שלhn להגיש ולערוך את הדוחות התקציביים. הבקשת הייתה להגיש באיחור את הדוח לשנת 2018.
- היי"ר משה גפני:
למה הם ביקשו להגיש את הדוחות באיחור?
- חנה רותם:
הם טוענים שקשה להם לעורך את כל הדוחות האלה.
- יעקב מרגי (ש"ס):
הם עכשו עוסקים בשלוש מערכות בחירות: ברשותות המקומיות, הכנסת ושוב בכנסת.
- קריאה:
פרויימרי.
- יעקב מרגי (ש"ס):
פרויימרי לא קשור.
- חנה רותם:
פרויימרי לא קשור. בפרויימרי הגיעם את הדוחות והם אצלנו. זאת בקשותם. מבקר המדינה אמרנו סבור שחייב שלא ניתן יהיה לעשות את הביקורת בזמן ותוצאות הביקורת לא יובאו לידיUt האיבור מוקדם ככל האפשר, אבל نوفח הנטיות האלה הוא מסכים לבקשת הסיוע.
- מיקי לוי (כחול לבן בכנסת ה-21):
גברתי, אמרת כאן מהهو חשוב מאוד, שמבקר המדינה סבור שצריך לעשות את הביקורת בזמן. שמעתי נכון.
- חנה רותם:
נכון.

זה"כ מיקי לוי (בחול לבן) :

לא סתם אני שואל כי אחת האמירויות היא שייגמרו פרויקטים ואחרר כך נבקר. אם יש טיעות, לדוגמה, ברכישת קרונות רכבות, אחרי שירכשו יבדקו? لكن מה שאמרתי הוא חשוב מאוד.

חנה רותם :

מה שאמרתי התייחס למועדים הקבועים בחוק בקשר לחוק מימון מפלגות. בואו לא ניחס לדברים נוספים וזרים אחרים.

היו"ר משה גפני :

חבר הכנסת מיקי לוי לוקח את הדברים שלך בראציות, לא רק לגבי מועדי הגשת הדוחות אלא גם לגבי רכישת קרונות ופרויקטים אחרים.

מיקי לוי (בחול לבן) :

לעשות בנסיבות בזמן. תעבורי למבקר החודש שאחלי לו הצלחה וمبקש שיעשה בנסיבות בזמן ולא אחר, כאשר אי אפשר להחזיר את הגלגול לאחר. זה אמירה מסוכנת מאוד, ואני אומר אותה לפוטווקול.

היו"ר משה גפני :

יש מי שמתנגד לבקשת ההארכה? לא. אז אם אפשר בבקשתה להקريا את המועדים."

העתק פרוטוקול מס' 11 מישיבת ועדת הכספיים בנושא הצעת הארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, מיום 11.6.2019, מצורף ומסומן בנספח ע/9.

59. אם כן, כאשר שאל יו"ר ועדת הכספיים זה"כ משה גפני, מה הם הנימוקים לבקשת הדחיה מצד הסיעות, ענתה נציגת מבקר המדינה כי **"הט טענים שקשה להם לעורוץ את כל הדוחות האלה"**. יזכיר לעניין זה, כי בישיבה לא היה נציג מטעם הסיעות שביקשו את הדחיה, אלא **בשם טענה נציגת מבקר המדינה**.

60. חמור לא פחות מכ'ז, העובדה כי אין **בפרוטוקול הדיון כל התיאחות מדו"חות לתקופות הבחירה לכינסת ה-21 וה-22 נכרמו יחד ומדו"ח התקבלה הדחיה למועד כל כך מאוחר**, באופן הנוגד את המועד הצפוי להגשה לפי האמור בחוק.

61. והנה, ביום 17.5.2020, מועד מסירות הדו"חות הכספיים של הסיעות כפי שנקבע בהחלטת ועדת הכספיים הראשונה חלף, והדו"חות הכספיים לא הוגשו למשרד מבקר המדינה, בגיןו לחוק ובניגוד להסכמות בוועדה. רק **חודש לאחר מכן**, ביום 16.6.2020, נקבעה ישיבה ועדת הכספיים **לדיון בהצעת הסיעות בכנסת לארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות** (להלן: **"ההחלטה ועדת הכספיים השנייה"**).

62. ממבט בפרוטוקול הדיון בוועדה נראה כי ההחלטה ועדת הכספיים השניה התקבלה בשירותותיota ואף בהסכמה חפוצה. נציגת מבקר המדינה נענתה לבקשת נציג הסיעות, תוך כדי הדיון בוועדה, והכל מבלישמי מהצדדים עומדים על הנימוקים לבקשת והשיקולים הנוספים שנדרש לשקל.

63. בנוסף, לפי פרוטוקול הדיון של ההחלטה ועדת הכספיים השנייה, עולה כי על אף שנכח נציג הסיעות בכנסת, רואה החשבון של סיעת הליכוד, מי שי"לחץ" על נציגת מבקר המדינה להסכים על איחוד שלוש הדו"חות למועד הגשה אחד היה חבר ועדת הכספיים, זה"כ ינון אוזולאי.

64. וכן, על אף התנגדות ראשונית והסדר דתיה אחר, עמו הגיעו נציגת מבקר המדינה, הסכימה נציגת המבקר לאחד ולדוחות יחד את הגשת הדו"חות לכינסות ה-21, ה-22 וה-23, ובתנאי שפרסום ביקורת מברק המדינה תידחה אף היא ולא תפורסם תוך 22 שבועות מהגשת הדו"חות כפי שהחוק מצויה, אלא תוך 32 שבועות מיום הגשת הדו"חות הכספיים, קרי **ליום 12.8.2021** (זכור, דו"ח מבקר המדינה בנושא מימון המפלגות במערכת הבחירה לכינסת ה-21 היה צריך

להיות מפורסם ביום 1.1.2020.).

65. העותרת ובקש להביא את הדברים פשוטים וכפי שהתבצעה החלטת ועדת הכספיים השנייה, מתוך פרוטוקול הדיון של הישיבה ביום 15.6.2020 :

"מאור חמו (ראה חשבו של סיעת הליך ונציג כל הסיעות):
נכו, בקשנו לאחד דוחות, אבל אי אפשר לעשות את זה, בטח לא בזמן
זה.

חנה רותם:

כמו שמאור הציג זאת, המפלגות פנו בבקשת לקבלת ארוכה להגשת כל הדוחות הכספיים. ועדת הכספיים כבר אישרה ארכה אחת. חלף הרבעה זמן מערכות הבחירה. אנחנו מבינים את הקושי, אנחנו מבינים את התשפעות של תקופת הקורונה, אבל יחד עם זה אנחנו אבל ייחד עם זה אנחנו סבורים שצריך להגיש עבורי הכנסת ה-21 והכנסת ה-22 מוקדם יותר, ועבורי הכנסת ה-23 לחת את הארכה עד ה-31 לדצמבר.

היו"ר משה גפני:
מה המועדים שאתה מבקש?

חנה רותם:

מבקר המדינה סבור שיש להגיש את הדוחות הכספיים עבורי הכנסת ה-21 וה-22 לא אחר מ-31 לאוגוסט, ולגבי הכנסת ה-23 והתקופה השוטפת שנלוות אליה – ב-31 לדצמבר.

ינון אזולאי (ש"ס):

הייתה הצעה שהכל יוגש יחד ב-31 לדצמבר. את מכירה את זה?

חנה רותם:

כן, עלתה ההצעה כזו. הבקשה המקורית של המפלגות הייתה 31 לינואר 2021. אנחנו מבינים את הבעייתיות של המפלגות, אבל מצד שני הציבור רוצה וմבקש לדעת מה היו ההצעות של המפלגות בתקופות הללו.

ינון אזולאי (ש"ס):

רק בפברואר 2020 הגיעו את הבחירה לרשותות המקומיות שנערכו ב-2018.

שלמה קרעי (הליך):

מתחללים לבדוק אותו רק השבוע.

חנה רותם:

גם לגביון הם ביקשו ארוכה לא מבוטלת.

ינון אזולאי (ש"ס):

אולי אפשר להגיע פה לפשרה. התנהזה הזאת של אוגוסט קצר מקשה על המפלגות. האם אתם מוכנים שתכל ייחד יהיה ב-31 לדצמבר, בסוף השנה הנוכחית?

חנה רותם:

אני מניחה ש牒cker המדינה יסכים ל-31 לדצמבר לגבי שלושת הדוחות, רק נctrיך לבקש מהוועדה ארוכה לגבי הגשת הדוח שלנו, כי זה מטייל עליו עבודה רבה בתקופה הזאת. אנחנו מבקשים מהוועדה לתת לנו 32 שבועות במקום 22 שבועות להגשת דוח מבקר המדינה.

היו"ר משה גפני:

בסדר, אנחנו עושים את זה בהסכמה.

חנה רותם:

31 לדצמבר, ו-32 שבועות לדוח שלנו.

היו"ר משה גפני:

מאור, זה בסדר?

מאור חמו:

בסדר גמור."

העתק פרוטוקול מס' 69 מישיבת ועדת הכספיים בנושא בקשת הארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, מיום 15.6.2020, מצורף ומסומן כנספה ע/10.

66. הנה כי כן, פרוטוקול הדיון של החלטת ועדת הכספיות השנייה חשף טفح וטפחים ממעורבותם חברי הכנסת החברים בועדה בבקשת הסיעות לדחיה.

67. כמובן, מי שאמור לשבת על המדוכה ולהחליט אם לאשר את הבקשה, דוחק במהלך הדיון בנסיבות מבחן המדינית להסכים בו במקום לבקשת הדחיה החדשה מצד הסיעות – כך, מסכימה נציגת מבקר המדינה לדחיתת המועד להגשת הדוחות הכספיים בתנאי שידחה גם פרסום הביקורת מ-22 שבועות לאחר הגשת הדוחות הכספיים, ל-32 שבועות.

68. אם כן, פרוטוקול הדיון מגלת כיצד האינטרס הציבורי של ביקורת נאותה ורלוונטייה להתנהלות הכספיים הציבוריים, נורמות של ניהול תקין וטוהר המידות אצל הסיעות השונות אינן מיווגן כנדרש על ידי מבקר המדינה, והלכה למעשה, האינטרס הציבורי איננו מיווגן על ידי אף לא אחד מן הצדדים בדיון.

69. לא חלפו אלא מספר חודשים, וביום 20.11.2020 התכנסה ועדת הכספיים לדון בהצעת הסיעות בכנסת להערכת מועדים נוספת לפי חוק מימון מפלגות (להלן: "ההחלטה ועדת הכספיות השלישיות"), ככלומר, על אף שנקבע כי על שלושת הדוחות למערכות הבחירה לכנסת ה-21, ה-22 וה-23, להיות מוגשים ביחיד ליום 31.12.2020, ביקשו שוב נציגי הסיעות לדחות את המועד בפעם השלישייה במספר – החלטה זו, היא שעומדת כאמור לעיל בבסיס העתירה.

70. במכtabה שנשלח על ידי מבקר המדינה לייר' ועדת הכספיים, והיווה חומר הרקע לשיבת, תיאר המבקר בקשה מצד לא פחות מ-11 סיעות בכנסת, לדחות שוב את הגשת הדוחות הכספיים. הנימוקים לדחיה זו, מפורטים בקצרה בלבד, בפסקה 7 למכtabו של המבקר: "נוכח ריבוי מערכות הבחירה וסמיוכות הזמן בין מגפת הקורונה".

71. כן, הבהיר מבקר המדינה בפסקה 9 למכtabו, כי דחיתת הגשת הדוחות הכספיים גוררת גם בקשה מצדו לדחות את פרסום הביקורת בנושא.

העתק מכתבו של מבקר המדינה אל ייר' ועדת הכספיים, מיום 20.11.2020, מצורף ומסומן כנספח ע/11.

72. ביום 16.11.2020, בטרם התכנסה ישיבה זו, פנתה העותרת לייר' ועדת הכספיים, מה"כ משה גפני, חברי ועדת הכספיים, וממלאת מקום היועצת המשפטית לכנסת והיועצת המשפטית לוועדה, עייד שגיאת אפיק, בקריאה דחופה שלא לדחות שוב את הגשת הדוחות הכספיים של הסיעות בכנסת לתקופות הבחירה לכנסת ה-21, ה-22, וה-23.

73. בפניה, סקרה העותרת את היסטוריית הדוחות להגשת הדוחות הכספיים שאישרה הוועדה, בבקשת הסיעות, ועמדה על החשיבות הציבורית הרבה פרסום דוחות מבקר המדינה בנושא. עוד טענה העותרת, כי הסיבות לביקשות הדחיה של הסיעות השונות, אשר בנסיבות נتلות בריבוי מערכות הבחירה ובהתפרצויות מגפת הקורונה, אין צרכות להישקל כגורם הדוחה את האינטרס הציבורי הבהיר לפרסום הביקורת הנדרשת, בוודאי כאשר עסקינו בדוחות כספיים שהיה על הסיעות להגיש לפי החוק, זמן רב לפני הופעת המגפה.

74. העותרת שבה וחזרה על טענותיה שהובאו בפני מבקר המדינה, בנוגע האינטרס הציבורי שבספרום דוחות מבקר בנושא, ועמדה על כך שלאורך מערכות הבחירה האחרונות לכנסות ה-21, ה-22 וה-23, והענקו למפלגות השונות הלוואות רבות אחת על גבי השנייה, מאוצר המדינה. זאת, מבלתי שմבקר המדינה יכול היה לבחון את חשבונות הסיעות ולפרסם דוחות מקיף בנושא, בין מערכות בחירות אחת לשניה, לשליישת.

75. בנוסף ציינה העותרת בפניהם, את סוגיות ניגוד העניינים האישי והפרטוני בהחלטת חברי ועדת הכספיים, להיענות לבקשת הסיעות בפעם השלישייה לאחר שניתנו דוחות כה ארכוכות, כאשר חברי הכנסת בוועדה הם נציגי הסיעות בכנסת, לרבות יו"ר הוועדה, והם אלה שהאינטרס האישי שלהם בהחלטה, מתחנש עם האינטרס הציבורי.

76. לנוכח נסיבות אלו, דרשה העותרת בפניה זו, כי **טרם** תכנס ועדת הכספיים ותחליט לדוחות שוב את מועד הגשת הדוחות תובא לפני חברי הכנסת, חוות דעת של הייעצת המשפטית לוועדה ומילאת מקום הייעצת המשפטית לכנסת.

העתק פניו של יו"ר ועדת הכספיים ומ"מ הייעצת המשפטית לכנסת והייעצת המשפטית לוועדה מיום 16.11.2020, מצורף ומסומן בדף ע/12.

77. ביום 20.11.2020, התקיים הדיון בבקשת הסיעות ובהסכמה מבקר המדינה בוועדת הכספיים. כבר בנקודה זאת יצוין, כי חמישה חברי הכנסת המשתתפים בדיון הוועדה, לרבות יו"ר ראש הוועדה, הם כולם נציגי הסיעות בכנסת שביקשו דוחה נוספת בהגשת הדוחות הכספיים, קרי נציגי המשיבות 4-14.

78. בדיון בהחלטת ועדת הכספיים השלישייה, השתתף גם נציג העותרת הח"מ, וביקש להציג את עדמת העותרת והאינטרס הציבורי בהגשת הדוחות הכספיים לשם הנית ביקורת נאותה ונדרשת, ועל מנת שציבור הבוחרים ידע כיצד התנהלה כל מפלגה עם המימון הציבורי שקיבלה יכול לקבל החלטה מושכלת יותר עת יתקיימו בחירות נוספות.

79. נציג העותרת הח"מ טען בדיון כי: "אי-פרוסום הדוחות זמן כל כך רב לאחר התקיימונן, יחד עם דוחית המועדים להגשת הדוחות הכספיים שאושרה כאמור בוועדת הכספיים של הכנסת, מעלים את החשש שמא הסיעות השונות מבקשות לדוחות גם את פרסום דוחות המבקר בעניין".

80. על אף כל זאת, עמדתו של נציג העותרת הייתה צפואה ליפול, וכפי שאמר יו"ר הוועדה הח"כ גפני במהלך הדיון: "לא ראייתי שום מכתב ואני לא חשב שמכتب היה שונה מהו" (בשידור הדיון בוועדה ניתן לראות את מנהל הוועדה מגיש לו שוב את מכתב העותרת אשר לפניו), ולמדנו כי ועדה זו התכנסה לידיון כאשר ההחלטה כבר כתובה ולא כל ממשמעות אמיתית לידיון עצמו.

81. עוד ביקש בדיון נציג העותרת הח"מ, כי לפני שיציבו חברי הוועדה הנכבדים על דוחיה נוספת בהגשת הדוחות הכספיים, וכי שהתבקש במכtabה של העותרת, תישמע עדמת הייעוץ המשפטי של ועדת הכספיים. והכל ביחס לשאלת סבירות ההחלטה לדוחות שוב בפעם השלישייה את מועד הגשת הדוחות ובהתאם גם את מועד פרסום הביקורת, וכן, ביחס לשאלת ניגוד העניינים של חברי הסיעות בוועדת הכספיים, אשר מבקשים להחליט בהתאם לאינטרס האישי שלהם, זה המונדז חזיתית עם האינטרס הציבורי לפרסם במהירות הרואה ביקורת על התנהלות הסיעות בתקופות מערכות הבחירה.

82. יצוין לעניין זה, כי עדמת הייעוץ המשפטי לא הושמעה ולא ניתנה בטרם הציבו חברי הכנסת על דוחיה שלישית בהגשת הדוחות הכספיים. כן, יו"ר הוועדה הגיע לדברים אלה וקבע כי אין מה אינטרס אישי שלהם ומדובר בדוחיה הנדרשת עקב התפרצויות מגפת הקורונה.

² ראו שידור הדיון בוועדת הכספיים כפי שצולם ועלה לאתר ועדת הכספיים, של הכנסת:
<https://main.knesset.gov.il/Activity/committees/Finance/Pages/CommitteeTVArcive.aspx?TopicID=2>

העתק כתובתו של עידן בנימין, "וועדת הכספיים אישרה: המפלגות ימשיכו להסתיר איך הן בזבזו את כספי הציבור בבחירות", מיום 17.11.2020, מצורף ומסומן בנספח ע/13.

83. לבסוף, הצבעה הוועדה פה אחד על החלטת להיענות לבקשת הסיעות ובאישור מברק המדינה, לדחיה נספת של כל הסיעות להגשת הדוחות לתקופות הבוחרות בכנסת ה-21 וה-22 עד למועד יום 31.1.2020, ובאשר לתקופה של הבוחרות לכנסת ה-23 הוחלט לדחות את ההגשה עד ליום 15.3.2021.

84. בהתאם, בהחלטת ועדת הכספיים השלישי נקבעה גם דחיה של פרסום הביקורת של מברק המדינה לתקופות הבוחרות של הכנסת ה-21 וה-22 עד ליום 12.9.2021 – ככלمر כמעט שנתיים וחצי (!) לאחר פרסום תוצאות הבוחרות לכנסת ה-21. בנוסף, נדחה גם פרסום הביקורת לתקופת הבוחרות לכנסת ה-23 עד ליום 7.11.2021.

העתק פרוטוקול מס' 174 מישיבת ועדת הכספיים בנושא העצת בקשה הארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, מיום 17.11.2020, מצורף ומסומן בנספח ע/14.

85. מאחר שעמדת הייעוץ המשפטי הנדרשת מכורח נשיבות אלה לא ניתנה וחברי הסיעות בוועדה, הצבעו פה אחד بعد דחיה נוספת של המועדים, פניה העותרת ביום 19.11.2020, בפניה נספה למילאת מקום הייעצת המשפטיית לכנסת והייעצת המשפטייה לוועדת הכספיים וביקשהשוב את חוות דעתה ביחס להחלטת ועדת הכספיים שנתקבלה לעמדת העותרת בחוסר סבירות, תוך ניגוד עניינים אישי של חברי הכנסת, ותוך פגיעה קשה באינטרס הציבורי.

86. בין הבוחרה העותרת בפניה, כי ככל ומילאת מקום הייעצת המשפטית לכנסת, קיבל את עמדת העותרת ביחס להחלטה, יש להודיעו לי"ר הכנסת וליו"ר הוועדה, כי נדרש לכנס שוב את הוועדה לדון בעניין זה, כדי שעמדת הייעוץ המשפטי לכנסת תבוא לפניהם הצבעת הוועדה על דחיה נוספת של הגשת הדוחות הכספיים בקשר לתקופות הבוחרות לכנסת.

העתק פנימית העותרת אל מ"מ הייעצת המשפטית לכנסת והייעצת המשפטייה לוועדה מיום 19.11.2020, מצורף ומסומן בנספח ע/15.

87. ביום 26.11.2020, התקבל אצל העותרת מכתב מענה מהייעצת המשפטייה לוועדה, שבו נכתב כי ההחלטה ועדת הכספיים התקבלה, נוכחת הנסיבות החיריגות שהתקיימו בקיים ארבע מערכות בחירות צמודות (כולל הבוחרות לרשותות המקומיות בשנת 2018). עוד נכתב, כי ההחלטה התקבלה בסמכות, כפי שסעיף 10(ו) לחוק מימון מפלגות מורה.

88. בהתייחסה לוגון של טענות העותרת, טענה הייעצת המשפטייה לוועדה, כי משמעות הארכה אינה מותן פטור מהגשת הדוחות הכספיים למברק, כי בסופו של דבר יתבררו איסדים ומינהל לא תקין אצל המפלגות אם אלה אכן קרו. עוד הובהר, כי עירכת הדוחות היא אינה מלאכה פשוטה, אלא כזו הדורשת זמן ומשאבים רבים.

89. בנוסף, ולענין גביה החוב הציבורי, נכתב בمعנה כי ככל שעומד חוב לרשימת מועמדים שלא נבחרה לכנסת בגין הלוואה שנטלה לפי חוק מימון מפלגות, החוק גם מסדר את אופן גביה החוב, וקובע את אופן תביעת השbetaו.

90. באשר לטענת ניגוד העניינים של חברי הכנסת היושבים בוועדה, הובהר שוב סמכות הוועדה על פי דין, בדגש על הצורך בהסכמה מברק המדינה, תוך ציון השינוי בחוק, שב עבר קבוע כי נדרשת רק התיעצות עמו.

91. לבסוף נכתב, כי ההחלטה ועדת הכספיים היא ביחס לכל המפלגות שהתמודדו באربעת מערכות

הבחירה שהתקיימו בשנה וחצי לאחרונה, לרבות הבחירה לרשויות המקומיות, لكن מדובר בקבוצה גדולה יותר של מפלגות, וכי הבחירה לא נבחנו רק על ידי ועדת הכספיים, אלא גם על ידי מבקר המדינה. לאחרון, גם נמצא לקבל את בקשות הסיעות, לאחר שהשתכנע שמדובר בנסיבות מיוחדות שמצוות את הארץ. בנסיבות אלה, לא מצאה היוזמת המשפטית של הוועדה פגש בהתנהלות חכרי הוועדה.

העתק מענה מטעם היוזמת המשפטית לוועדה אל העותרת, מיום 26.11.2020, מצורף ומסומן כנספח ע/16.

ג.3.א. מיצוי הליि�כים אצל משרד מבקר המדינה

92. בנוסף למיצוי הלייכים שקיים העותרת אל מול הוועדה וממלאת מקום היוזמת המשפטית לכינסת, תבקש העותרת לייחד מקום גם למיצוי הלייכים הארוך והמקיף אשר קיים אל מול משרד מבקר המדינה. כאמור, העותרת מלווה את העניין הנדון בעטירה דין מזה לעלה משנה, במהלכה עשתה כל שלא יודה על מנת להביא למילוי הוראת החוק על תכליותיה החשובות, ועל מנת שלא להזדקק להליך משפטי זה.
93. כבר ביום 31.12.2019, לאחר מערכת הבחירה לכינסת ה-22, פנתה העותרת למבקר המדינה בנוגע ליעקוב הרב בפרסום הביקורת הדורשה על מערכות הבחירה לרשויות המקומיות מחודש אוקטובר 2018, ולכינסת ה-21. בפניהם, התיחסה העותרת **לצורך והחישיבות שפרסום דוח מבקר במקומות בו לא חלה שקייפות בהתנהלות הסיעות עם בספי המימון הציבורי**, ולעובדה כי גס חוק חופש המידע, לא חל על המפלגות וכן אין לעותרת כל גישה למידע מהימן הנוגע לאופן השימוש של המפלגות בספי המימון הציבורי למפלגות השונות.
94. עוד ציינה העותרת כי ניהלה מעקב אחר תקינות המפלגות במסגרת ארבעת מערכות הבחירה במהלך השנה השנים האחרונות (בחירה לרשויות המקומיות בשנת 2018, לכינסת ה-21, ה-22). במהלך דיווחה למבקר המדינה בזמןאמת, על התנהלות שאינה תקינה. חלק מן הדיווחים אף נענה העותרת, כי הדברים שהובאו בפניהם יובאו בחשבון במצבם הביקורת שיפורסמו לציבור במסגרת דוח מבקר המדינה – על אף זאת, ציינה העותרת בפניהם, דוח ביקורת מעין זה טרם פורסם.
95. כמו כן, עמדה העותרת בפניהם על העבודה כי אי-פרסום דוחות המבקר זמן כל כך רב לאחר הבחירה, יחד עם הארכת המועדים להגשת הדוחות הכספיים שאושרו בוועדת הכספיים, מעלים את החשש שמא פרסום הדוחות יdelay זמנה רב נספ. חמוץ מכך, הבחירה העותרת, למבקר – דחיה נסافت של פרסום הדוחות החשובים הללו עלולה ליתור את התוקף ממשי של עבודות המבקר וכאשר הביקורת מפורסמת זמן בה רב לאחר הבחירה, נחלשת אמריות הציבוריות והחשיבות כל כך של המבקר הנוגעת לניהול תקין ושימוש נכון בספי ציבור.
96. כן ציינה העותרת, כי דוח מבקר המדינה האחרון בנושא מימון בחירות, פורסם בשנת 2016 ואינו כולל מספר מפלגות גדולות שזמן שליחת הפניה היו עתידיות להתמודד במסגרת הבחירה לכינסת ה-23. לכן, פנתה העותרת וביקשה מבקר המדינה לפרסם טוות דוח' הנוגעת למימון מערכות הבחירה לכינסת ה-21, ובטרם יתקיים מועד הבחירה לכינסת ה-23, על מנת שתוקף עבודות המבקר לא יתvider משוט הפרסום המאוחר וציבור המצביעים יוכל לקבל החלטה מושכלת יותר בקלפי.

העתק פנימית העותרת אל מבקר המדינה מיום 31.12.2019, מצורף ומסומן כנספח ע/17.

97. ביום 12.1.2020, השיב מבקר המדינה לפניות העותרת. בمعנה זה, הציג מבקר המדינה את החלטת ועדת הכספיים מיום 11.6.2019 בעניין הארכת מועד הגשת הדוחות הכספיים. המבקר הבHIR כי הדחיה התקבלה עקב בקשה הסיעות, אשר טענו כי לאור סמיכות המועדים בין הבחירה לרשויות המקומיות וכן הבחירה לכנסות ה-21, וה-22 הם זוקקים לזמן נוסף להכין את הדוחות הכספיים.

98. בנוסף ציין מבקר המדינה בمعנה, כי היוות ומפלגות טרם הגיעו למשרד המבקר את הדוחות הכספיים, הביקורת על החשבונות למערכת הבחירה לכנסות ה-21 טרם החלה. **נוכחות הנسبות, קבע מבקר המדינה בمعנה לעותרת - "לא ניתן היה לקבוע כי בקשות הסיעות בנושא היו בלתי סבירות".**

העתק מענה מטעם מבקר המדינה אל העותרת מיום 12.1.2020, מצורף ומסומן בנספח ע/18.

99. ביום 28.4.2020 פנתה העותרת בשנית למבקר המדינה בקשה שיפעל לפרסום בזמן הקרוב לעין את הדוחות בעניין מימון מפלגות ומימון בחירות. בפניהזה זו, שבה וחזרה העותרת על טענותיה, והעלתה את החשש שמא דחיה כה חריגה של פרסום הדוחות החשובים הללו עלולה ליתר את התוקף המשמש של עבודות המבקר בעניין זה.

100. עוד ציינה העותרת בפניהזה, כי לאחר הבחירה לכנסות ה-23, נדמה כי הפלגה הכנסת לבנק הלואות בו ניתנות הלואות על הלואות מכיספי ציבור ולא הוכחה שניתן להחזיר את הכספיים, והכל מבלי שmotפרסם בנושא ביקורת מצד מבקר המדינה. העותרת בקשה מהמבקר להידרש אף לעניין זה בדו"ח שיפורסם.

העתק פניות העותרת אל מבקר המדינה מיום 28.4.2020, מצורף ומסומן בנספח ע/19.

101. ביום 3.5.2020, השיב מבקר המדינה לפניות העותרת, וחזר על כך שדוחיות המועדים להגשת הדוחות הכספיים של הסיעות למבקר נעשו בסמכות ועדת הכספיים. בהתאם להחלטה על זו, חזר המבקר גם על כך שהתקבל אישור הוועדה לדחיה פרסום הביקורת. עוד ציין המבקר, כי במסגרת הביקורת האמורה צפוי מבקר המדינה לבחון את התנהלותן הכספיות של הסיעות שהשתתפו במערכות הבחירה לרבות קבלת ההלוואות מאוצר המדינה.

העתק מענה מטעם מבקר המדינה אל העותרת מיום 3.5.2020, מצורף ומסומן בנספח ע/20.

102. ביום 24.8.2020, פנתה העותרת לכב' השופטת (בדימוס) איליה פרוקציה, יועיר הוועדה הציבורית לקבעת מימון המפלגות לפי חוק מימון מפלגות (להלן: "הוועדה הציבורית"), בהנגדות לבקשת הסיעות להגדיל את תקציב מימון המפלגות. פניהזה זו, נשלחה באופן בhole, לאור הפרסום בתקשורת בדבר מפגשיה של הוועדה הציבורית עם נציגי המפלגות, ב כדי לשם עלי מבחן הכספי, ואת התיחסותן לגובה מימון המפלגות.

103. בפניה זו אף עמדה העותרת על העובדה שהסיעות לא הגיעו את חשבונותיהן לתקופות הבחירה, ועל כך שטרם פורסמה כל ביקורת בנושא מטעם מבקר המדינה. העותרת טענה, שבמצב בו כלל לא ידוע אם התקיימו הוצאות לא-סבירות ושימוש אסור בכיספים ציבוריים - לא ניתן להוציא ולהגדיל את תקציב מימון המפלגות כאשר מידע חיווני זה חסר.

104. על רקע אלו, הוסיף וביקשה העותרת, שלא להגדיל את תקציב מימון המפלגות, ואך שישקלו להפחית תקציב זה, בשים לב להגדלה בפועל של תקציב המפלגות שנעשה באמצעות תיקון חחוק בחוראת שעה לכנסות ה-23 עת תוקנה הגדרת "יחידת מימון" – תיקון שנעשה שלא על דעת הוועדה הציבורית, תוך עקיפת סמכותה.

105. עוד באותו היום השיבה יי"ר הוועדה הציבורית לעותרת, כבי השופטת (בדימוס) פרוקצ'יה, כי "הוועדה הציבורית דנה ביום אלה בשאלות הנוגעות בשיעור ייחידת המימון ונגורותיה. עמדתה הערכית החשובה של התנוועה לאיכות השלטון מעמוד נגד עני הועדה הציבורית וינטע לה משקל ראוי במסגרת הדיוונים והחלטה שתתקבל".

העתק פניית העותרת אל יי"ר הוועדה הציבורית מיום 24.8.2020 ומענה יי"ר הוועדה הציבורית מיום 24.8.2020, מצורף ומסומן-בנספח ע/21.

106. העותרת לא קפאה על השמורים, וביום 25.8.2020 פנתה למנהל האגף לביקורת בחירות ומימון בחירות במשרד מבקר המדינה, ולממונה על ביקורת בחירות במשרד מבקר המדינה, בבקשת להעיר לעיונה את הדוחות הכספיים שהגישו הסיעות למברק המדינה, לתקופת מערכות הבחירות של הכנסת ה-21 והכנסת ה-22.

העתק פניית העותרת אל מברק המדינה מיום 25.8.2020, מצורף ומסומן בנספח ע/22.

107. ביום 2.9.2020, השיבה מנהלת האגף לביקורת בחירות ומימון בחירות במשרד מבקר המדינה לפניה העותרת, כי ועדת הכספיים החליטה ביום 17.6.2020 פעמי' נספה לדוחות את מועד הגשת הדוחות הכספיים של הסיעות ובהתאם גם החלטה על דחיה נספה בפרסום דוחות מבקר המדינה בנושא. בנוסף, הבהיר לעותרת בمعנה, כי משרד מבקר המדינה אינו מוסר מידע, לרבות מסמכים ודוחות שהגינו אלו לצורך פעולות הביקורת. ממצאי הביקורת נכתב, יפורסם לציבור רק עם השלמת כל הלילכי הביקורת.

העתק מענה מטעם מברק המדינה אל העותרת מיום 2.9.2020, מצורף ומסומן בנספח ע/23.

108. כאמור, ביום 17.11.2020 נתנה ארכה נוספת, שלישית במספר לשם הגשת הדוחות. נכון כך, ולאור האמור בתגובה הייעוץ המשפטי לוועדה, דומה כי הוגדרו גדרי המחלוקת המשפטית ולא נותרה בידי העותרת כל ברירה זולת פניה לבית משפט נכבד זה, ובבקשה כי יתן את הסעדים המבוקשים ברישא לעתירה, וזאת מטעם המשפטיים אשר יוצגו להלן בחלוקת המשפטית של עתירה זו.

109. על מנת שתהא בפני בית המשפט הנכבד מלאהתמונה, ובפרט לנוכח חשיבותו הרבה של עניין זה לעתירה דנו, תציין העותרת כי בום כתיבת שורות אלו עברה בקריאת טרומית הצעת חוק התפזרות הכנסת העשרים ושלוש, התש"ף-2020 ביום 2.12.2020. העותרת תציין כי לעניין זה חשיבות עליונה להליך דנו, שכן על סף הבחירות לכנסת ה-24 – עולה ביטר שאת החשיבות להגשת הדוחות הכספיים והحسابנות על שלוש מערכות הבחירות האחרונות, וכן קיום הליך ביקורת על ידי מברק המדינה – ולא כל שיחוי נוסף.

110. העותרת סבורה כי מן הרDOI שציבור הבוחרים ידע אחרי כלכך הרבה פעולה כל מפלגה במימון הציבורקי שקיבלה והאם התקיימו נורמות של מינהל לא-תקין שיש להציביע עלייהן בטרם תקבלנה המפלגות מימון ציבורי נרחב לצורך תעමולות הבחירה לכנסת ה-24, או בטרם תפעיל שוב הכנסת כדי להגדיל את מימון הסיעות. ותכל כפי שיורח בmoroz העתירה.

ד. הטיעון המשפטי

ד.1. המסגרת הנורמטיבית

111. ראשית לדברים, בטרם תעמוד העותרת בהרבה על התשתית המשפטית לעתירה, תבקש העותרת להציג את המסגרת הנורמטיבית לדין המשפט.

ד.1.א. חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973:

112. כפי שפורט בחלוקת העובדתי של עתירה, חוק מימון מפלגות מסדיר את מימון מערכות הבחירה והפעולות השוטפת של המפלגות והסיעות – ומען מקורות מימון ממלכתיים לטובת זאת. מקורות אלו מהווים את ההכנסה העיקרי של הסיעות. בתוך כך, החוק מסדיר את היקף המימון והאופן שבו ניתן לסייע מאוצר המדינה, ובמקביל מטל הగבלות וחובות על הסיעות הנוגעות לקבלת המימון, היקפו, ואופן השימוש בו.

ד.1.1. זכויות הסיוע לקבלת מימון ולהלואה מאוצר המדינה:

113. סעיף 2(א) לחוק מענן את " הזכות למימון", בקבעו כי כל סיעה זכאית למימון עבור הוצאות הבחירה, למימון הבחירה השוטפות ולמימון התשלומים לצוות הפרלמנטרי, בהתאם להוראות החוק, ולשונו:

- "(א) כל סיעה זכאית, לפי הוראות חוק זה –
- (1) למימון הוצאות הבחירה בתקופת הבחירה;
- (2) למימון הבחירה השוטפת בכל חדש החל בחודש שאחרי פרסום תוצאות הבחירה לכינוס ועד החדש שבו פורסמו תוצאות הבחירה לכינוס הבא;
- (3) למימון התשלומים לצוות הפרלמנטרי."

114. כמו כן, סעיף 2(ב) קובע כי המימון ישולם מאוצר המדינה, ולשונו:

"כשי הימנו ישולם מאוצר המדינה באמצעות יוושב-ראש הכנסת, לחשבון בנקי של כל סיעה, כאמור בסעיף 6(א)(3)"

115. בנוסף לזכאות למימון, באפשרות כל סיעה לקבל הלוואה מאוצר המדינה בהתאם לתנאים הקבועים בחוק, זכאות זו מעוגנת בסעיף 7ג(א) לחוק, ולשונו:

"סיעה זכאית לקבל מאוצר המדינה באמצעות יוושב-ראש הכנסת, הלוואה בתנאים כאמור בסעיף זה, לפי העניין".

116. סעיף 7ג(ב)(2) לחוק קובע כי הלוואה של סיעה מאוצר המדינה תוחזר באמצעות ניכוי ממימון הוצאות השוטפות שהסיעה מקבלת בחודש, מהחודש שלאחר קבלת הלוואה ועד תום שלוש שנים מיום כינוס הכנסת, ולשונה:

"קרו הלוואה לפי פסקה (1) תוחזר בתשלומים שווים באמצעות ניכוי ממימון הוצאות השוטפות שהסיעה מקבלת בחודש, מהחודש שלאחר קבלת הלוואה ועד תום שלוש שנים מיום כינוס הכנסת של הלוואה".

117. הנה כי כן – כל סיעה בכנסת זכאית לקבל מימון מאוצר המדינה עבור הוצאות הבחירה למימון הבחירה השוטפות ולמימון התשלומים לצוות הפרלמנטרי, בהתאם להוראות החוק. כל סיעה זכאית אף לקבל הלוואה מאוצר המדינה, אף היא בהתאם לתנאים המעוגנים בחוק. כאשר הלוואה זו תוחזר בתשלומים שווים באמצעות ניכוי ממימון הוצאות השוטפות שהסיעה מקבלת בחודש.

ד.א.2. הדרישה להגשת דוי"חות כספיים וסמכויות מבקר המדינה לעריכת ביקורת:

118. חלק מן ההוראות האמורות, וכן התקציב הממלכתי שMOVEDר למימון המפלגות - **חוק מימון מפלגות מכפיף את מערך המימון של הסיעות והמפלגות לביקורת של מבקר המדינה.**

119. ס' 9 לחוק מימון מפלגות מחייב את הסיעות לנחל מערכת חשבונות לפי הנחיות מבקר המדינה, וכן תעמדו לביקורת המבקר אשר לו יעדמו הסמכויות המקנות לו בחוק-יסוד: מבקר המדינה:

"(א) החל ביום החמשה עשר אחרי היום הקובל וכל עוד מגיעו לסיעה מימון להוצאותיה - (1) תננה הסיעה מערכות חשבונות לפי הנחיות מבקר המדינה ותרשום בהם את הבנטוטה והוצאותיה לפי אותן הנחיות; [...].

(ב) מערכת החשבונות והחשבונות הבנקאים האמורים יעדמו לביקורת מבקר המדינה, ולענין זה יהיה למבקר המדינה כל הסמכויות שהוענקו לו לגבי גופו מבקר בחקוק-יסוד או בחוק או לפיו. [...].

(ג) מבקר המדינה רשאי בכל עת לדרש מנכיגיה של סיעה הצהרה, חתומה בידייהם, בדבר שלמותם או נכונותם של הרישומים במערכת החשבונות או בדבר אופיה או מהותה של הכנסתה או הוצאה מסוימת; הצהרה כאמור יכול שתימסר לפי ידיעתם של המחזירים או לפחות ידיעתם, והמבקר רשאי, לפי שיקול דעתו, לקבל הצהרה זו כראיה".

120. סמכויות אלו אף מעוגנות בחוק המפלגות, התשנ"ב-1992 (להלן: "חוק המפלגות") כאשר ס' 13(ב) לחוק המפלגות קובע כי "למבקר המדינה יהינו, לגבי ניהול העניינים הכספיים של המפלגה ולענין ביצוע חוק זה, כל הסמכויות שהוענקו לו בחוק-יסוד או בחוק או לפיו לגבי גופו מבקר". לכך נוסף ס' 24 לחוק המפלגות, המחייב את המפלגות לנחל ספרי חשבונות מאזנים ודוי"חות לפי הנחיות מבקר המדינה.

121. ס' 10 לחוק מימון מפלגות קובע כי על מבקר המדינה לעורוך ביקורת על התנהלותן הכספיות של סיעות ורישומות שהתמודדו בבחירות לכנסת, ולמסור ליו"ש ראש הכנסת את הדוח על הוצאות הביקורת. לשם עריכת הביקורת, על הסייעות חלק החובה למסור למבקר המדינה את חשבונאותיה לתקופת הבחירות, כפי שיפורט להלן.

122. סעיף 10(א) קובע כי בתוך 16 שבועות מהיום שבו פורסמו תוצאות הבחירות ימסרו נציגיה של סיעה או רישימות מועמדים למבקר המדינה את חשבונאותיה לתקופת הבחירות, שנוסחו:

"בתוך 16 שבועות מהיום שבו פורסמו תוצאות הבחירות ימסרו נציגיה של סיעה או רישימות מועמדים למבקר המדינה את חשבונאותיה לתקופת הבחירות, לא עשו כן, והודיעו למבקר המדינה לישוב ראש הכנסת כי לא היה הצד סביר למחדרם, יורה יושב ראש הכנסת שלא ישולם לאותה סיעה או רישימת מועמדים כל תשלום לפי חוק זה עד אשר יודיעו למבקר המדינה כי הוגש לו חשבונות וכי לכאורה ניהלה סיעה או רישימת המועמדים מערכת חשבונות לפי הנחיותיו; והודיעו למבקר המדינה כי הוגש לו חשבונות לאחר שיושב ראש הכנסת הורה כאמור, ישולם לסיעה או לרישימת המועמדים התשלום שלא שולם לה לפי סעיף קטן זה, בגין סכום כפי שימליך מבקר המדינה שלא עלה על 15% מהתשלים המגיע לה".

123. כאמור לעיל, מגבלת הזמן להגשת הדוי"חות הכספיים מיום פרסום תוצאות הבחירות עברה מספר תיקונים בהם כל פעם הגידיל המחוקק את מתחם מגבלת הזמן, תוך שימוש לבלאיזון עם האינטרס הציבורי לפיקח ולקיום ביקורת נאותה. אם כן, ביום מורה החוק על מתחם גדול יחסית לעבר, של 16 שבועות מיום פרסום תוצאות הבחירות ובזמן זהה נדרשות הסייעות השונות להגיש את כל הדוי"חות הכספיים למבקר.

124. סעיף 10(ב) לחוק מימון מפלגות קובע כי על מבקר המדינה בתוך 22 שבועות לאחר שקיבל את החשבונות מהסייעות למסור ליו"ש ראש הכנסת דין וחשבון על תוצאות הביקורת החשבונות:

"תוך 22 שבועות לאחר שקיבל את החשבונות האמורים בסעיף קטן (א), ימסור מבקר המדינה ליושב-ראש הכנסת דין וחשבון על תוצאות ביקורת החשבונות ויצין בו –

- (1) אם הסעה או רשימת המועמדים נירה מערצת חשבונות לפי הנחיות;
(2) אם הוצאות הסעה או רשימת המועמדים והכנסותיה באותה שנה היו בגבולות האמורים בסעיף 7 ובסעיף 8".

125. אם כן, באופן חריג במילויו ולאור האינטרס הציבורי בפרסום ביקורת רלוונטית ונאותה, העובדה כי חוק שירות המדינה אינו חל על הסיעות ועובדיהם ולא קיימת החובה לנחל מכרזים, החליט החוקק לתוךם את מבקר המדינה למוגבלת זמן של 22 שבועות בה הוא מוכרכ לפרסם דין וחשבון.

126. במסגרת הדין והחשבון שיפורסם מבקר המדינה וימסור ליושב ראש הכנסת, הוא נדרש לעדכן אם סעה או רשימת מועמדים נירה מערצת חשבונות לפי הנחיות; ואם הוצאות הסעה או רשימת המועמדים והכנסותיה באותה שנה היו בגבולות האמורים בחוק. בכלל זה, יבחן מבקר המדינה את עמידת הסיעות בתקורת ההוצאות; קבלת הכנסתות אסורה; גירעונותיהם של הסיעות; ועוד.

127. בתוך כך, קובע מבקר המדינה האם ניתן לסייע דוח חיובי או דוח שאינו חיובי – להחלטה זו, השלכות משמעותיות הנוגעות להמשך זכאותן של הסיעות לקבל מימון ולהלוואות. תוכאות ביקורת החשבונות יקבעו בהסתמך על בדיקת חשבונות הסיעות בשיטות ביקורת מקובלות; חוות דעת של רואי חשבון; הלומות, תיקונים והסבירים שמסרו הסיעות במהלך הביקורת והצהרות של נציגי הסיעות שהתקבלו כראיה לפי סעיף 9(ג) לחוק.

128. אם כן, החוק מתייר קבלת מימון ציבורי נרחב אך מוגבל זאת לתנאים שיאפשרו פיקוח והסדרה על הוצאות הסיעות – לשם שמירה על הקופה הציבורית, ותוך שיקוף ההוצאות לציבור.

129. חرف האמור, סעיף 10(ו) לחוק, מתייר לוועדת הכספיים להאריך את מועד מסירת החשבונות מהסיעות או את מועד מסירת דין וחשבון על ידי המבקר, ככל שהוא יעשה בהסכמה מבקר המדינה, ויפורסם ברשומות, ולשונו:

"ועדת הכספיים של הכנסת רשאית, בהסכמה מבקר המדינה, להאריך כל מועד מהמועדים האמורים בסעיף זה ובסעיף 10(ג)(ו-יב); החלטת הוועדה תפורסם ברשומות".

130. הנה כי כן, החוק מסמיך את ועדת הכספיים, בהסכמה מבקר המדינה, להאריך את מועד מסירת החשבונות מהסיעות או את מועד מסירת דין וחשבון על ידי המבקר. העותרת טבורה שככל החלטה במסגרת החוק יש לעשות זאת במידה סבירה ותוך התחשבות באינטרס הציבורי.

ד.א.3. סנקציות בגין הפרת חוק מימון מפלגות :

131. חוק מימון מפלגות קובע סנקציות בגין הפרתו – החל בשלילת מימון, ועד לכדי עבירות עונשיות חמורות (הקבועות בסעיף 9א לחוק). כך לדוגמה, סעיף 10(ה)(1) לחוק קובע כי ככל שלא היה דין וחשבון עליה מביקורת המבקר חיובי – ישול יווש ראש הכנסת מהסעה, בתשלומים שווים במשך שישה חודשים, מתוך מימון הוצאות השוטפות שהסעה מקבלת בחודש, סכום השווה ל-15% מסכום מימון הבחירה שלוותם לה.

132. דוגמה נוספת מעוגנת בסעיף 7(ג) לחוק קובע כי חוב שנותר לסעה או למפלגה בגין הלואה שנטלה מאוצר המדינה ולא ניתן לנכותו לפי החוק – יונכה החוב מכל סכום המגיע לסעה או למפלגה מאוצר המדינה לפי חוק זה או לפי דין אחר.

133. מהאמור עולה, כי **لتוצאות הביקורת של מבקר המדינה עשוות להיות השלכות ממשמעותיו על המשך מימון הסיעות שמתאפשר מאוצר המדינה**. מעניין זה, אף עלול לעלות האינטרס האישי בו מצויים חברי הכנסת בעת קבלת החלטות הנוגעות למועד עריכת ופרסום הביקורת.

ד.1.ב. חוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]

134. חוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב] (להלן: "חוק מבקר המדינה") מעגן את סמכויותיו של המבקר בעת עריכת הביקורת. סעיף 10 לחוק מבקר המדינה פורט את היקף עריכת הביקורת, ואת הפרמטרים שאוותם מבקר המדינה יבחן בעת עריכתם.

135. הביקורת של מבקר המדינה נועדה לתקן ליקויים, לוודא>Kיומו של החוק, ולשמור על עקרונות החסכו, היעילות וטוהר המידות (וראו לעניין זה פרופ' מיכל טמיר, בספרה "מבט ביקורת" על**ביקורת המדינה"** (מחקר מדיניות 81, 2009), 43) כך, סעיף 14 לחוק מבקר המדינה מעגן את דרכי הטיפול בתוצאות הביקורת. ואולם, **סעיף 14(ג)** מתיחס למצב בו עליה חשש לפליילים, ומחייב את המבקר להביא דבר זה לידיוט היוזץ המשפטי לדוגמה, וככל שהזה עליה ממצא**ביקורת**.

136. ככלומר, ככל וממי מהסיעות השונות גם השתמשו בכיספי המימון באופן המעלה חשש לכך ביצוע עבירה פלילית המחייבת פтиיחה בחקירה ודורשת איסוף תשתית ראייתית, הרי שעולים קשיים להציג על כך ולפתוח בחקירה בחולף זמן רב.

137. אם כן, בביקורת מבקר המדינה על מימון בחירות ומימון הסיעות השונות חשובה ונדרשת על אחת כמה וכמה שתבוצע בעניינו, ובהתאם למועדים הנקבעים בחוק – כאשר כל זה ביחס למימון הציבורי הנרחב לפעילותם.

ד.2. תכליות חוק מימון מפלגות

138. משהונחה התשתיית הנורמטיבית, תעמוד העותרת על התכליות העומדות בסיסה. השמירה על שוויון בין הסיעות במקורות המימון, והרחקת הגורמים הפוליטיים ממימון של גורמי הון פרטיים וrinterestantsים הם כאמור לעיל, שעומדים בבסיס תכילת חוק מימון מפלגות. לטובת הגשمة תכליות אלה, המדינה מעניקה מימון ציבורי, ואך מימון נרחב לכל הסיעות והרשימות המתמודדות לנכסת.

139. נוכח העובדה שמדובר בכיספי ציבור, הסיעות מחויבות לעשות במימון זה שימוש נאות, תוך הפעלת שיקול דעת מרבי, ובוודאי שלא לבצע הוצאות בזבזנות ולא סבירות. יתרה מכך, שימוש בכיספי המימון שלא למטרות לשם הוא הוקצה, אף יכול לעלוות לכך עבירה פלילית.

140. כדי להבטיח פיקוח והתנהלות נאותה מצד הסיעות, קבע כאמור סעיף 10 לחוק, כי מבקר המדינה יבדוק אם הסיעות ניהלו את חשבונוניהן כדין, וכן מחייב את הסיעות למסור את הדוחות הכספיים שלhn למבקר המדינה בתחום זמן מוגבל – הן לתקופה השוטפת של ניהול המפלגות, והן לתקופת הבחירות. על החשיבות**ביקורת על מימון המפלגות**, ראו את שכתבה פרופ' דפנה ברק ארז במאמרה "המשפט המנהלי והמאבק בשתיות שלטונית", **משפטים** לו, עמ' 667 (2019).

ד.2.א. תכלית הגשת הדוחות הכספיים למבקר המדינה תוך זמן מוגבל

141. בחוק מימון מפלגות המקורי שנקק בשנת 1973, נקבע כי קבלת דוח' ביקורת חיובי לשיעות ממברך המדינה, מותנה את המשך קבלת 15% מהמימון לשיעות. לעומת זאת, קבלת 15% מהמימון לשיעות יתקבל רק בסיום עבודות המברך ורק במידת הביקורת חיובי. מסיבה זו, בין היתר, החוק המקורי קבע מסגרת زمنית קצרה ווחופה להכנת הדוחות והגשתם על ידי המפלגות וכן על ידי מברך המדינה.

142. וראו לעניין זה עמי 7 בפרוטוקול הדיון של ועדת הכספיים 14.12.1972 בהצעת חוק מימון מפלגות:

"ג'. קרגמן (יouri הוועדה):
טוב. אנחנו עוברים לסעיף 10(א): דוחות מברך המדינה. תוך ששה שבועות מיום הבחירות ימסרו נציגיה של סיעת השבוניותיהם לתיקופת הבחירות. חובה זו אינה חלה על סיעת שלא זכתה בבחירות באף מנדט אחד.

ח'יכ' לוי:
אני חושב ששה שבועות זה תקופה יותר מדי קצרה. או שאנו עושים דבר רציני, או שלא. כאשר אתה מבקש מכל הסניפים חשבונות... עד שתבדוק... נציג המפלגה לא יכול לדעת מה קורה בכל סניף וסניף. והוא צריך להיות בטוח כשהוא חותם על שלומות ונכונותם. אני היתי נתן יותר זמן.

"ג. קרגמן (יouri הוועדה):
אפשר לתת שלושה חודשים אבל לא תקבל אף פרוטה-כסף. כיון שכל זמן שմברך המדינה לא נותן דין וחשבון חיובי לא נותנים למפלגה כסף, אתה מסכים לה?

ח'יכ' לוי:
אני היתי מאריך לטובות החשבונות.

"ג. קרגמן (יouri הוועדה):
אני מבין את הצדיקות הזאת, אבל מברך המדינה מסתפק בששה שבועות בכך לחתם דין וחשבון חיובי או שלילי. אם הוא לא יוכל לתת דין וחשבון אז המפלגה לא תוכל לקבל את הכסף..."

143. הנה כי כן, חברי הכנסת שדנו בחקיקת החוק ובקביעת המועד הרואי להגשת הדוח'חות הכספיים, רצו לאוזן בין משך הזמן המspentיק לטובות ערכות החשבונות על ידי הסיעות, לעומת זאת הצורך של הסיעות בקבלת המימון, לאור הסנקציה אשר מותנה את קבלת 15% מהמימון בדוח חיובי מברך המדינה לגבי כל סיעה.

העתק העמודים הרלוונטיים מפרוטוקול מס' 506 לשיבת ועדת הכספיים מיום 14.12.1972, מצורף ומוסמן בנספח ע/24.

144. כמובן, החוק קובע כי הסיעות יקבלו תחילת את כל המימון, אך אם בסיום ביקורת המברך נמצא דוח' לא-חיובי לגבי הסיעה, עליה להשיב 15% מהמימון שקיבלה. כפי שהבאה העותרת לעיל בפרק העובדתי, מגבלות הזמן להגשת הדוח'חות הכספיים אף התארכה בתיקוני החוק במרוצת השנים, במטרה לאפשר לשיעות ולמברך לערוך ביקורת נוספת. בדברי ההסביר לתיקון מס' 31 לחוק, משנת 2011, נכתב כי הארכת המועדים למתחים של 16 שבועות, נחוצה לאור השימוש התדריר בנסיבות ועדת הכספיים לאישור הדוח'ות, וזאת מלמד שהזמן טרם התקיון היו קצרים מדי. כך, רצון החוק היה להאריך את מתיחת הזמן להגשת הדוח'חות הכספיים ל-16 שבועות מ谈起 מחשבה שמתיחס הזמן הזה ראוי ואינו מצריך הארכות נוספות.

145. בנוסף להארכת מסגרת הזמן ל-16 שבועות שנעשתה בתיקון מס' 31 לחוק מימון מפלגות, קבע החוק שינוי נוסף, כאשר כרך את כל הדוח'חות הכספיים שעל הסיעות להגיש למועד אחד בלבד. טרם התקיון, הסיעות חוויבו לפי הדיון, להגשים שלושה דוח'חות כספיים נפרדים לידי שלושה גורמים: מברך המדינה (מכוח חוק מימון מפלגות לצורכי הביקורת דן), רשות המפלגות

(מכוח חוק המפלגות לצורכי בדיקה ועיוון הציבור) **וישוב ראש הכנסת** (מכוח חוק מימון מפלגות). לכל דוח'ח כזה שעל כל סיעה היה להגיש נקבע מועד מסירה אחר בדין.

146. כך, בתיקון מס' 31 לחוק, אוחדו הדוח'חות הכספיים המוגשים למבקר המדינה ולרשם המפלגות, ובוטלה החובה להגיש דוח'ות ליושב ראש הכנסת. כמו כן, נקבע כי הדוח'חות שיש להגיש למבקר המדינה ולרשם המפלגות יוגשו באותו המועד (תיקון סעיף 25 לחוק המפלגות).

147. אמנס תיקון זה הוצג כ"שינוי טכני בלבד" שנועד להקל על הסיוע ולמנוע את ה啻ילות שנוצרה על ידי שני דברי החוקיקה, אך התנהלותן של הסיוע בשנתיים האחרונות מלמדות כי לתיקון זה השלכה משמעותית על הביקורת והשקיפות לציבור – כריכת הגשת הדוח'חות של הסיוע יחדיו, לכדי מועד אחד הובילו למצב בו **בוטל אמצעי הפיקוח העצמאי והנפרד של רשות המפלגות**, וזה נכרך עם מועד ההגשת למבקר המדינה (ראו סעיף 25א(ג) לחוק המפלגות).

העתק הצעת החוק תיקון מס' 31 לחוק מימון מפלגות מיום 14.11.2011, מצורף ומסומן בנספח ע/25.

148. משמעות הדברים היא, שעד מועד הגשת הדוח'חות הכספיים למבקר המדינה, אף הרשם לא מקבל כל מידע הנוגע לניהול השבונותיהן של המפלגות, וכן את דוחותיה הכספיים ומאזנה השנתי. הווה אומר, מזה **במעט שנתיים, אין אף גורם מבקר ומפקח על סכום הנאמד בכ-700 מיליון ש"ח ואשר הוקצת כאמור למימון המפלגות בערכות הבחירה לכנסת**.

149. יתרה מכך, דחיתת המועדים להגשת הדוח'חות הכספיים משפיע באופן ישיר על עבודתו רשות המפלגות ועל האפשרות שהוא יכול ביצור את נאותה. והרי החשיבות על פיקוח פעילותן התקינה של המפלגות היא שעומדת בסיס חשיבותו של רשם המפלגות.³

150. אם כן, לא בצדיה נמצא המחוקק כי משך הזמן המיטבי לשם עירication הדוח'חות על ידי הסיוע השנתי, הוא 16 שבועות – מתחם רחב דיו כדי לאפשר את הגשת הדוח'חות הכספיים מבליבקש ארוכה נוספת ממועדת הכספיים. פרק זמן זה, בין היתר, מזמן בין הצורך של המפלגות לעורך ביצור את נאותה, לבין הצורך בבדיקות רלוונטיות ועדכניות על ידי מבקר המדינה, באופן שיאפשר את המשך מימון המפלגות על ידי כספי ציבור.

151. על אף זאת, וכי שпорט לעיל, הסיועות לא עומדות במגבלה הדורשה והמאוזנת שהציב להן המחוקק, וחכל מתוך ידיעה שגס בבקשתו הבאה תאושר הדחיה. כך, כפי שתואר בפרק העובדתי בעדרה זו, בערכות הבחירה לכנסת ה-18, ה-19, וה-20 דוח המפלגות את הגשת הדוחות במלואן של ארבעה חודשים ובהתאם דוח'ח מבקר המדינה פורסם תוך כנה מיום פרסום תוצאות הבחירה.

152. והנה, לתקופות הבחירה לכנסת ה-21, ה-22, דוח המפלגות את הגשת הדוח'חות הכספיים, נכוון לכתיבת שורות אלה, לשנה וארבעה חודשים, ולשנה בהתאם, מיום פרסום תוצאות הבחירה. לתקופת הבחירה לכנסת ה-23 כבר נדחה מועד הגdot הדוח'חות במחצית שנה – פרק זמן שעד צפוי להתרוך, נוכת הדחויות הקודמות, ולאחר מה **שמסתמן בחירות הקרובות** **לכנסת ה-24**.

153. אשר על כן, דחויות בלתי נגמרות אלה של הגשת הדוח'חות הכספיים שגוררות אחריהם דחויות

³ ראו, אתר האינטרנט של רשות המפלגות, ברשות התאגידיים, משרד המשפטים : <https://www.gov.il/he/departments/topics/the registrar of political parties>

נוספות של פרסום ביקורת המבקר יחדו לתכליות חוק מימון מפלגות ובאופן שחרור באופן קיצוני ממתחם הסבירות, הוא בשל הפגיעה הקשה בתכליותו של החוק והן בשל העובדה שחברי הכנסת לא שכלו את האינטרס הציבורי וشكلו רק את האינטרס האישי שלהם.

ד.2.ב. תכליות הביקורת של מבקר המדינה והאינטרס הציבורי בפרסום

הביקורת בנושא

154. על מנת שיוכל מבקר המדינה למצוא פגמים וליקויים בפעולות הסיעות, סעיף 10 לחוק מבקר המדינה, מעניק לו סמכויות נרחבות לבדיקה ולכל עניין נוסף שיראה בו צורך. תכלייתה של סמכויות נרחבות אלה, היא השמירה על מנהל תקין, יעל, ונקי כפירים.

155. יחד עם זאת, סמכות זו, היא גם בוגדר חובה החלה על המבקר. למעשה, בעניינו, מבקר המדינה מחויב במסגרת 22 שבועות שניתנות לו בחוק מימון מפלגות, לקיים בחינה של חברות& המפלגות והוצאותיהן השונות, ולהציג את מסקנותיו בתוך מתחם הזמן שקבע החוק.

156. ביקורת המבקר על הסיעות הכרחית גם לחמש המהלך התקין של מימון המפלגות, וזאת ניתן להבין מכוונת החוק כמי שמשתකפת מההלך הדין של ועדת הכספיים מיום 14.12.1972 בהצעת חוק מימון מפלגות שצורף כנספה ע/24 בעמ"ז לפרוטוקול הדין:

"צ. גרשוני:

"... יכול לצאת משהו omdat לא נעים אחר כך, שהוא בכלל לא הוציא את הכספיים לצרכי בחירות. הלא, הגיע רשיימה, קיבל או 70 אלף לירות או 140 אלף לירות بعد שני חודשים. בהתחלת העבודה ראה שהזיה בכלל לא עסק, הוא יכול לשים את הכספי בכס ולא חייב בכלל לדוח שום דבר. אני אומר, זה כס ציבורי..."

ג. קרגמן (יויר הוועדה):

ואם דיווח? תקח אותו בחורה? על מה מדובר פה? יש בזה הגיוון אם מדובר על ערבותות....

א. מלמד:

... אנחנו רואים שידע אדם שמקבל כסף ואין לו סיכויים לשיט אותו בכיס... אני רוצה שהוא יהיה חייב לדוח. ומבקר המדינה ישמש בסמכויותיו, וייתכן שבהתאם לחוק מבקר המדינה הוא יגיש ליווץ המשפטי לשאל. אולי האדם באמת גנב את הכספי?!"

157. כך, חברי הכנסת בישיבת הוועדה המתוארת לעיל, דנים באפשרות שישוות שקיבלו מימון אך לא נכנסו לכנסת, לא יגישו את דוחותיהם למבקר המדינה. אולם ניתן להבין לכך, מה הן כוונות החוק בקשר להכרת של המבקר בעריכת ביקורת נאותה, שתבטיח שאף לא סיעה תמלול בכספי מימון הבחירה הנרחבים.

158. על כן, תכליתו של סעיף 10(ב), היא לא רק לוודא ביקורת יעילה ואפקטיבית בידי מבקר המדינה, אלא גם להציג את מבקר המדינה כגורם הרתעתני אל מול המפלגות, עת הן מנהלות **כספי ציבור**, ולשם כך על הביקורת להיות רלוונטית ובעל תוקף.

159. כפי שצוין לעיל, על אף המועד הקצוב להגשת הדוחות הכספיים של הסיעות ולפרסום דוח'ם מבקר המדינה, יכולות הסיעות לבקש דוחה בהגשתן – אך דוחה זו מאושרת אך ורק בהסכמה מבקר המדינה – מי שאמור למלא תפקיד של "שומר סף" וליצג את האינטרס הציבורי שבדבר אל מול האינטרס האישי של הסיעות.

160. לעניין זה תציין העותרת, כי עבר לתיקון מס' 33 לחוק, משנת 2014, לשון החוק הורטה כי סמכות ועדת הכספיים לחתת ארוכה, תלואה "בהתייעצויות" עם מבקר המדינה. אולם בתיקון מס'

33 לחוק, נקבע כי הסמכות נתונה לוועדה, אך תלויה "בהתסכמת" מבקר המדינה. ככלומר, המחוקק בחר להעצים את סמכותו של "שומר הסף" - מבקר המדינה, באופן שיכל לאזן את האינטרס הציבורי אל מול האינטרס האישי של הטיעות, שנציגו יושבים בוועדת הכספיים.

161. בפרוטוקול ישיבת ועדת הכנסת מיום 7.12.2014, שDNA בתיקון מס' 33 לחוק, ציינה היועצת המשפטית לוועדה, עוז'ד סיגל קוגוט, כי יש לשנות את סעיף 10(ו), כך שייתנה את אישור הארכט המועדים בהסכםתו של מבקר המדינה "כדי שלפחות יהיה איזשהו כוח...". למבקר המדינה. עוד הוסיפה שהנוסח "באישור המבקר" הוא המיטב, מכיוון ש"מצד אחד אתה מאפשר גמישות ומצד שני המבקר צריך באמת להשתכנע שהוא מוצדק". על כך הסכימו יתר חברי הוועדה, והשינוי כאמור התקבל.

העתק העמ' הרלוונטי לפרוטוקול מס' 134 מישיבת ועדת הכנסת, מיום 07.12.2014, מצורף
ומסתמן כנספח ע/25.

162. אם כן, הרי שהזריטה להסכם מבקר המדינה, הנחוצה לשם מתן הדחיה, היא בודאי איננה שייתה חותמת גומי, ולמעשה אמורה להוות גורם הרתעתני ממשועוט אל מול המפלגות. על מבקר המדינה לבחון את בקשות הדחיה לעומק, ולשקול בהתאם לאינטרס הציבורי שבדבר והnymוקים לבקשה, אם כל בקשה דחיה הינה מוצקת וסבירה, או שאיננה.

163. בהערת אגב חשובה לעניין זה צוין כי חשיבות פרסום הביקורת של המבקר אך מטעמת לעניין זה מקום בו הסיעות החירגו את עצמן מתחולת חוק חופש המידע המאפשר ביקורת ציבורית על גורמי השלטון, ובכך מנעו כל אפשרות לביקורת ציבורית אמיתית – בלבד מזו של מבקר המדינה (ורשם המפלגות בעקבותיו).

164. על אף זאת, דומה כי כל בקשה של סעה לדחיתת הגשת הדוחות הכספיים מתקבלת באופן כמעט אוטומטי, ודוחה למעשה את הגשת ביקורת מבקר המדינה על כל הסיעות, ובאופן שפוגע בעריכת ביקורת נאותה ובמהירות הנדרשת, ובמטרות הפיקוח על המימון הציבורי. העותרת טוען לעניין זה כי לנוכח היותו הכנור היחיד להעברת מידע זה אל הציבור, כל דחיה מצדיו של המבקר, צריכה להישקל בכבוד ראש, לאחר שנשקלו כלל השיקולים, והתקיים איזון עם האינטרס הציבורי שבספרום הביקורת.

165. ודוק, דזוקא לנוכח המשבר הפוליטי אליו נקלעה מדינת ישראל, ושעה שאנו מתקבבים בצדוי ענק אל עבר מערכת בחירות רבעית, משמעות פרסום דוחות מבקר המדינה רק מטעמת – אין לציבור הבוחנים כל יכולת ללמידה על פעילות המפלגות, ולביסס את עמדתו כאשר כל המידע נמצא לצד עינו.

166. הנה כי כן, החלטות מבקר המדינה להסכים לדוחות את המועדים בפעם השלישייה, הייתה מנוגדת לרצינאים והתקינות שעומדות בסיס חוק מימון מפלגות. לא חברי הסיעות בוועדה ולא מבקר המדינה עמדו בהחלטם על תכליית החוק ועל האינטרס הציבורי. لكن בהחלטם לדוחות בפעם השלישייה את המועדים נגעה תכליית החוק פגיעה של ממש.

ד.3. החלטת ועדת הכספיים היא החלטה מסווג "הכנסת מהחוק"

לעצמה"

167. לאחר שameda העותרת על הרצינאים לחוק, בהם קבע המחוקק מתחמי זמן ברורים לאחר כל מערכת בחירות הן להגשת הדוחות הכספיים והן להגשת ביקורת המבקר, תבקש העותרת

תחיליה לסוג את סוג החלטה שהתקבלה בוועדה, לאחר מכן המכתרת על האינטראס האישי שגולם בהחלטה בניגוד לאינטראס הציבורי ובמורד העתירה תרחיב העותרת מדוע ההחלטה חרגה ממתחם הסבירות באופן קיצוני.

168. בעניינו מבקשת העותרת לקיים ביקורת שיפוטית על החלטת ועדת הכספים לדוחות בפעם השלישייה את הגשת דו"חות הכספיים של הסיעות ואת פרסום ביקורת מבחן המדינה בנושא. לכן, לא מדובר בהחלטה מעין-SHIPOTIT של הכנסת (כזו המתבלטת בוועדת הכנסת בקשר לבקשת חסינותו של חבר הכנסת), ולא בהחלטה של יו"ש ראש הכנסת הנוגעת לניצול כוחו (כמו בבג"ץ 2144/20 **התנוועהiae בראיות השלטון נ' יו"ר הכנסת** (פרסום באר"ש, 23.3.2020).

169. בבג"ץ 971/99 **התנוועהלמען*איכות השלטון בישראל נ' ועדת הכנסת***, פ"ד נו(6) 117, 141 (2002) (להלן: "ענין גמלאות חברי הכנסת"), הוסיף כב' השופט חסין קטגוריה נוספת של פעולות הכנסת הנבחנת תחת מטה הביקורת השיפוטית לפי דוקטרינה "חקיקת הכנסת לעצמה" - הנוגעת להחלטות פרלמנטריות שתפקידן להסדיר את דרכי הפעילות של הכנסת, חברי הכנסת והסיעות עצמן. (ראו: ענין גמלאות חברי הכנסת בעמ' 143-145; סוזי נבות "קייעת שכרים של חברי הכנסת: "המחליטים הם הגזחים" **המשפט** ט 253, 261 (תשס"ד)).

170. אם כן, לעומת העותרת, מדובר בעניינו בהחלטה מסווג החלטות בהן "הכנסת מחוקקת לעצמה" - כזו אשר אינה סבירה ומענית זכויות יתר לאלה שהחליטו עליה, ומשבך נדרשת**ביקורת רחבה**.

171. כב' השופט חasin (כתוארו דא') מאפיין את קטגוריה זו כפעילות של הכנסת שנועדה להסדרת "עבודה", ושייקר ייעודה הוא לעשות את הניתן כך שהכנסת ת מלא את תפקידיה וחובותיה בדרך המיטבית. בתוך קטגוריה זו, מסוג כב' השופט חasin פעילויות המזכות את חברי הכנסת בזכויות יתר, שאוּתן היא מענית לעצמה – פעילויות אלה מאופיינות באמצעות היסוד החריף של ניגוד העניינים בהן מצויים חברי הכנסת (ראו ענין גמלאות חברי הכנסת, בעמ' 144-145).

172. הנה כי כן, ככל שעסקינו בהחלטה בה "המחליטים הם הזוכים" – ההחלטה נשוא הביקורת השיפוטית תהיה חסופה "**לביקורת צפופה ומעמיקה**". הלכה זו יפה לעניינו בעתירה דכאן, שכן עסקינו בהחלטה המזכה בזכויות יתר לחבריו הסיעות בכנסת – אוטם חברי הסיעות שנקחו בוועדת הכספיים בכל החלטות הוועדה לדחיתת המועדים, הם נציגי אותן הסיעות המבקשות דוחיות נוספות, קרי המשיבות 4-14.

173. שחררי, ההחלטה נשוא עתירה זו נוגעת למצב בו חברי הכנסת מחליטים בעניינים הנוגעים לפיקוח עליהם – ומבקשים לשוב ולדוחות פעם אחר פעם, והנה גם בפעם השלישייה, את מועד הגשת הדו"חות הכספיים למבקר המדינה, קרי, **את מועד תחילת ערכית**ביקורת**הביקורת על הוצאותיהם במהלך הבהירות****. וכן, בהתאם, לדוחות שוב ושוב את מועד פרסום הביקורת של מבקר המדינה.**

174. כפי שפורט לעיל, לתוצאות הביקורת של מבקר המדינה השלכות ישירות ומשמעות על המימון אותו מקבלות הסיעות – הביקורת עשויה לגלוות הפרות של הדין השוללות מימון, אי יכולת פירעון הלוואות אשר לא ניתן לסייע לקבל הלוואות נוספות, ואף במקרים חמורים וקיצוניים, גם חדש לעבירות פליליות.

175. משמעות הדברים היא שחברי הכנסת מקבלים החלטה במסגרת תפקידי הרשמי, בעניין הנוגע "לעצמם", והם ממשיכים לנحوו לעצם זכויות יתר ולמנוע את ערכית הביקורת שיש לבצע על פעולותיהם.

176. הדבר מקביל לכך שחברה ציבורית, או פרטית, מחליטה עצמה – לעצמה – על דחיה בהגשת הדוחות הכספיים של הרבעון, השלישי או השניים לבעלי המניות והמשקיעים השונים, ועוד מן הסיבות שהציגו נציגי הסיוע בזעדה – עקב ריבוי עבודה ומגיפת הקורונה.

177. אם כן, נראה שב.ceינו, "ירושים לעצם", חברי הסיוע בזעדה להחליט על דחיה מתמשכת וחוזרת זו, של הגשת הדוחות הכספיים, דוחות אשר על סיוע בכנסת עצמן להגיש. וכן, בהתאם, להחליט על דחיה נספפת של פרסום ביקורת מבקר המדינה על פעילות הסיוע והשימוש שעשו בכספי המימון.

178. כך, עולה גם הקושי בהסכםתו של מבקר המדינה לדחיה מתמשכת כל כך, כאשר תפקידו לייצג את האינטרס הציבורי אל מול בקשות הסיוע. בוודאי, כאשר דחיה מתמשכת וארוכה כל כך של עירicht הביקורת תקשה על עירichtה מצידו של המבקר ולאחר מכן מסויימיםعشווה לאין אורה. **מצב דבירות זה, בו חברי הכנסת עשויים לפוגע הלבנה מעשה, במצבם הביקורת, מציבה את חברי הכנסת מעל החוק, ומהוועה פגיעה בעיקרונו שלטון החוק.**

179. ומדוע עסקין בהחלטה המזכה ישירות את חברי הכנסת? אומנם, ההחלטה נעשית על הוצאות סיועותיהם – אך נוכח תלותם היישירה בסעה ליכולתם לכנסת ולהתמנות; נוכחות מרכזיות תפקדים בסיעות – הם נציגי הסיוע בכנסת; ואך קידוםם הפרטוני ועתידם הפוליטי תלוי בكمפיון הבחירה ומימון הסיוע, ברור כי עסקין בפעולה של הוועדה, המזכה את חברי הכנסת באופן ישיר. הימנעות מעריכת ההחלטה והביקורת על הסיוע, מאפשרת לחבריו הכנסת באופן ישיר שלא לחושש מהתוצאות הביקורת ומצוות כספי המימון הנרגחים הניתנים להם, יחד עם האפשרות הרחבת להעסיק ללא מכרזים מקרובים כאלה ואחרים.

180. לחקיקת הכנסת לעצמה לא נקבע מבחן ביקורת אחד. לכן, על אף הכללי כי היקפה של הביקורת השיפוטית על פעולות הכנסת תישאזה בזיהירות וברישון (ראו: בג"ץ 5711/91 פורז נ' יושב ראש הכנסת, פ"ד מו(1) 299, 307-308 (1991)), במקרים כגון אלה, בהם "הכנסת מחוקקת לעצמה" כך שזו מעניקה זכויות יתר לחבריה, היקפה של הביקורת השיפוטית תהא אינטנסיבית ודקנית, נוכחת ניגוד העניינים המובנה:

"בקצה האחד יתייצבו חוקי הכנסת – אם תרצו: חוקי-יסוד שזכה לשינוי מיוחד – ובקצה האחד יתייצבו מעשים ופעליות שמטעם זה או אחר חרשותיים הם לביקורת צפופה ועמיקה. אשר להחלטותיה של ועדת הכנסת בנושא גימלאותיהם של חברי-כנסת-לשעבר, דעתנו היא כי החלטות אלו פוקדות עצמן עם החשופות שבthalotot, ولو מן הטעם שהמחליטים הם גם הזוגים." (שם, פס' 51, ההדגשות הוספו ע"י הח"מ).

181. הנה כי כן, מקום בו חברי הכנסת קובעים את מועד עירicht הביקורת המיעדת לבחון את התנהלותם עם המימון הציבורי הוצאות סיועוניהם – היסוד הפרטני הוא הדומיננטי בפועל, ומתגלה ביתר שאת הוא מונגד באופן ישיר לאינטרס הציבורי שבעריכת ופרסום הביקורת. ולכן, החלטת ועדת הכספיים העומדת בסיס העתירה חשופה "לביקורת צפופה ועמיקה".

182. אשר על כן, **בעניין גמלאות חברי הכנסת**, כבי השופט חשי מונה שלושה טעמים לפסילת החלטת ועדת הכספיים מסוג "הכנסת מחוקקת לעצמה". הראשון, באמצעות הפעלת הכלל בדבר ניגוד עניינים. השני, הפעלת עיקרונו הסבירות. השלישי, הקביעה כי מדובר בחיקיקת משנה בעלת סמנטים אינדייביזואלים.

183. העותרת תבקש לטעון כי אף בעניינו חלים שלושת הטעמים שפורטו לעיל ולכן על בית המשפט

הנכבד לפסול את החלטת ועדת הכספיים כمبرוקש בצוים ברישא לעתירה, העותרת תוסיף כי בענייננו דן עצמת ניגוד העניינים בהם שרוים חברי הכנסת אשר בפעם השלישייה ברציפות דוחים את יישום הוראות החוק, מכיון אף היא את עילת "כנסת מחוקקת לעצמה" והכל כפי שיפורט להלן.

ד. 4. החלטת ועדת הכספיים השלישית התקבלה בניגוד לאינטרס הציבורי ובהתאם לאינטרס האישי של נציגי הסיעות ובუכמת ניגוד עניינים

గבורה

184. מופיע מרכז של פעולה מסווג "הכנסת מחוקקת לעצמה" מתבטאת בעוצמת ניגוד עניינים גובהה, בה קובעים לעצם חברי הכנסת "זכויות יתר", ובהתגשות בלתי נמנעת בין האינטרס הציבורי לאינטרס האישי. במקרה דנן, פעלו חברי הכנסת בהחלטתם בניגוד לאינטרס הציבורי ובהתאם לאינטרס האישי, באופן כזה המחייב לדעת העותרת את התערבות בית המשפט הנכבד.

185. ויובהר, מדובר בעניינו בהחלטה שהחייב מחייב את חברי הסיעות בכנסת לקבל ולכנן ניגוד העניינים מוגנה – אך עוצמת ניגוד העניינים היא משתנה מזחיה לזרחיה. כאמור, עוצמת ניגוד העניינים בהחלטה הכספיים הראשונה, אינה דומה להחלטת הוועדה השנייה, ואינה בעוצמה הגבוהה המחייבת כתעתערבות בית המשפט כמו בהחלטת הוועדה השלישית לדוחות את המועדים.

186. לניגוד האינטרסים המובנה בחוק, בהחלטה מסווג "הכנסת מחוקקת לעצמה", אשר מעניקה זכויות יתר לחבריה, באופן הדומה למקרה דנן, התייחס כב' השופט חשיין בפירות בעניין גמלאות חברי הכנסת, בקבעו:

"**ניגוד העניינים, ניגוד מוגנה הוא במאטיריה. כיצד יעשה איש ולא יחתא?**
מעבר מזה, חובתו של חבר-הכנסת לחסוך בכספי ציבור: לעשות ככל-יכולתו
לעוצמת זכויות ממון המוענקות לחבר-הכנסת ולගורן אך בمسئורת ההכרה
להגנה על אינטרס הציבור בתפקודת התקין של הרשות המחוקקת. כך תובעת
חויבת האמון הכלכלית. ומעבר מזה, רצונו הטבעי של חבר-הכנסת להיטיב עם
עצמם ועם משפחתו. ניגוד העניינים – חבר-הכנסת עד לו, כמובן – ניגוד הוא
המובנה במערכת. הנה הוא אדם שהוטל עליו לקבוע לעצמו משכורת וגימלאות,
ואולם אך אדם הוא. אין הוא מלאץ. והוא יודע, אותו אדם – ככל האדם – עד-
מה חשובה היא עבדותיו. עד-מה חשובה היא תרומתו. **כיצד זה אפשר יקבע את
זכויותיו ולא יחתא? כיצד יעמוד בריח החריף והצע של ניגוד העניינים ולא
יוכרע?**" (שם, בפס' 45)

187. דברים אלה יפים ומדויקים אף לעניינו – מקום בו הופקודה בידיהם של חברי הכנסת הסמכות לדוחות את מועד הגשת הדוחיות הכספיים למבקר המדינה ולדוחית ביקורת המבקר, אשר מטרותם לאפשר ביצוע של פיקוח וביקורת נאותה. במקום כזה, עלולים חברי הכנסת ל"התפתות" לריח החריף שבניגוד העניינים ולשוב לדוחות בפעם השלישית את מועד הגשת הדוחיות, לאחר שכבר ניתנו דוחיות ארוכות בנושא.

188. ניגוד העניינים מעצמו, נוכת ההשפעה הציבורית שעשויה להיות לביקורת המבקר על ציבור הבוחרים, וכן נוכת הסנקציות שעשויה לצמוץ מהליךויים המתגלים – סנקציות העולות עד לכדי שלילת המימון לשיעיה.

189. כן תזכיר העותרת, כי מצב דברים זה בו אין ביקורת ופיקוח על שלוש מערכות הבחירה הקודמות, אף מחריף נוכחות האפשרות המשנית והקרבה ליציאה למערכת בחירות לכנסת ה-24

באופן מוקדם מן המczופה – במצב זה, שוב לא ידע ציבור הבוחרים כיצד התנהלו נציגו והסיעה בה הוא מעוניין לבחור ושוב לא יוכל לקבל החלטה מושכלת יותר בклиפי.

190. הרי כי כן, וזאת למדנו שלוש מערכות הבחירה האחרונות, וכן מדו"חות מבקר המדינה האחרונים – ברור לכל כי המימון הציבורי הרב לתעමולות בחירות, אינו רק מקדם באופן אישי את אותם חברי הסיעות המאשרים את ההחלטה דן, אלא אף מקנה להם אפשרות להעסיק מוכרים ולשלם על הוצאות לא סבירות ולא שkopות לציבור והכל מאוצר המדינה. לכן, העותרת סבורה כאמור, כי החלטת ועדת הכספי הששית התקבלה תוך ניצול מרוז וסמכותם של חברי הסיעות בוועדה, באופן בלתי סביר.

191. כך, חברי הכנסת בחרו לא פועלו בנאמני הציבור המבקשים לשמר על הקופה הציבורית ולערוך ביקורת על הוצאות מוקפת המדינה. אלא, פועלו לטובת האינטרס האישי שלהם – לאפשר להם להמשיך לקבל את מלא המימון הציבורי ואף להגדילו לקרה הבחירה לכנסת ה-24, והכל תחת עיטה מלאה ולא פיקוח או ביקורת ציבורית בעניין.

ד.א.1. עצמת ניגוד העניינים בחירת הוועדה הששית חרוגת ממתח הסבירות :

192. בידוע, "ככל יסוד הוא בשיטתנו המשפטית כי אסור לו לעובד הציבור להימצא במצב בו קיימת אפרשות ממשית של ניגוד עניינים". השופט ברק (כתוארו אז) בג"ץ 531/79 סיעת הליכוד בעיריות פתח-תקוה נ' עיריות פתח תקוה, פ"ד לד(2) 566, 569 (להלן: "عنيין סיעת הליכוד").

193. בעניינו, עסקנו בחירה בבחירה, אשר מותקף תפקדים מצויים הם במצב מוגנה של ניגוד עניינים – בהיותם מכריעים בשלל עניינים שהם עצם, כיתר אזרחי המדינה, מושפעים מהם. נוכח מצב מוגנה זה, הtagבשה עדמה לפיה ככל מותר לחבר הבחירה ליטול חלק בהליך החקיקה גם כאשר יש להם עניין אישי בחוק המוצע. אולם, גם לעומת זו יש חריגים ובעוצמות שונות לא אחת נפסק כי עצם העובדה שמדובר בגוף פוליטי נבחר אין בה כדי לשלול את תחולתם של הכללים בדבר ניגוד עניינים (عنيין סיעת הליכוד, עמ' 579).

194. כלל זה חל במיוחד על נבחרי הציבור, החשופים לעין הציבור והחייבים לשמש דוגמה לציבור:

"...עצם העובדה כי עניין לנו בגוף פוליטי נבחר אין בה כדי לשלול את תחולתם של הכללים בדבר ניגוד עניינים. כל משותוי הציבור חייבים להימנע מנייגוד עניינים, ודבר זה חל במיוחד על נבחרי הציבור, החשופים לעין הציבור והחייבים לשמש דוגמא לציבור..." (عنيין סיעת הליכוד, עמ' 579)

195. ודוק, איסור זה חל גם על חברי הסיעות בוועדת הכספי: "האיסור על הימצאות במצב של ניגוד עניינים חל – כמובן – גם על חברי הכנסת, וטובת הציבור היא האמורה להנחות את חברי-הכנסת הדרך" (عنيין גמלאות חברי הכנסת, עמ' 150). על כן, גם שמדובר בעניין שבסמכותם יכולים חברי הבחירה להימצא בניגוד עניינים כאשר ההחלטה לא סבירה באופן קיצוני, במקרה דן עצמת ניגוד העניינים הייתה פחותה בבחירה הראשונה התעכונה עד מאד לאחר הדוחות הארוכות וה ממושכות.

196. על מנת לאבחן את עצמת ניגוד העניינים בחירה ליתן דוחות חוזרות ונשנות של המועדים אשר נופלות בסמכותם המלאה לפי החוק, באופן כזו המשפיע גם על סבירותה מהבחן הזוו, ניתן להיעזר במבחן "גודל הקבוצה", מבחן המאפשר התאמת למסגרת תפקידו של חבר הכנסת.

ד.א.2. מבחן המשנה "גודל הקבוצה":

197. על פי מבחן "גודל הקבוצה", המועד לקביעת עצמת ניגוד העניינים אצל חברי הכנסת, מותר לחבר הכנסת ליטול חלק בפעולות הכנסת גם כאשר יש לו או לקרובו עניין אישי בחוק המוצע

- ובלבך שהחוק או הפעולה מכוונת להשפיע על קבוצה גדולה של אזרחים. יחד עם זאת, ככל שמדובר בקבוצה קטנה ומעטפת יותר – כך הנטייה תהיה לקבע כי הפעולה נעשתה בגין עניינים בעוצמה גבוהה יותר ולבן היא לא סבירה ואסורה.

198. כך לדוגמה, במסגרת הליני החקיקה של חוק "מס ריבוי דירות", היועץ המשפטי לבנשת דואז, עוזי איל ינון, חווה דעתו בעניין תחולת מגבלות על חברי כניסה שבבעלותם שלוש דירות ומעלה, ככלומר – חברי כניסה בעלי עניין כספי ישיר ומשמעותי בחוק המוצע. עדותו הייתה שלא הלה עליהם כל מגבלה נוכח גודל הקבוצה, ובleshono :

"לאור המאפיינים הייחודיים עליהם עמדנו לעיל, המבחן המרכזי שפותח במהלך השנים, הון על ידי ועדת האתיקה והן על ידי היועץ המשפטי לבנשת, לבחינת השאלה מהו עניין אישי הוא עד כמה גודלה הקבוצה שחבר הכנסת או מקרובו נמנית אליה, ואשר תהנה מיזומתו או מהcabעתו של חבר הכנסת. נקבע כי ככל שمزيدר בקבוצה גדולה יותר, לא יראו את חבר הכנסת במצוות בניגוד עניינים, וככל שהיא קטנה יותר כך הנטייה תהיה לקבע כי מדובר בניגוד עניינים אסור ... מן הכלל אל הפרט – משרד האוצר מסר לנו כי על פי הנתונים שבידם, הצעת החוק בעניין "מס ריבוי דירות" יש בה כדי להשפיע על קבוצה המונה כ-54,000 משקי בית. מדובר איפוא בקבוצה גדולה יחסית, שעל פי המבוקשים המקובלים כאמור, ההשתייכות אליה אינה עונה על ההגדרה של "עניין אישי" המעיד את חברי הכנסת בניגוד עניינים אסור או כזה המטל עליהם מגבלות, לרבות חובת דיות." (שם, בפסקאות 4-5, הדגשות נוספו ע"י הח"מ).

העתק חוות דעתו של היועץ המשפטי לבנשת בעניין "מס ריבוי דירות" מיום 20.11.2016 מצורף
ומסומן בנספח ע/27.

199. דוגמא נוספת ניתנת למצוא בהחלטת ועדת האתיקה של הכנסת בעניינו של חח"כ דני דנון, בשעה בה שימוש דנון כיויר השודלה למען אלמנות ויתומי צה"ל, ובמקביל ביקש ליזום ולקדם הצעת חוק בעניין תשלום קצבאות לאלמנות צה"ל. הדבר בהצעת חוק שתטיב כספרית, בין היתר, עם אמו שהיא אלמנת צה"ל. ועדת האתיקה קבעה שאנו מנעה שיזום ויקדם הצעת חוק כאמור, נוכח גודל הקבוצה לשלהמה הוא פועל, ובleshono :

"לדעת הוועדה, המצביע שתיאר חבר הכנסת דנון אינו מעלה חשש לניגוד עניינים אסור, שכן חבר הכנסת פועל בהקשר זה למען קבוצה גדולה, שלאלפי נשים, ולא ניתן לראותו כפועל למען אישים מצומצם, הגם שעל הקבוצה נמנים קרובי משפחתו .... יתרה מזאת, כאשר מדובר בפעילות במסגרת של חקיקה, מצטטם עוד יותר החשש לניגוד עניינים, שכן הצעה מהייבת דיונים בוועדות ובמליאה תוך קבלת תמייה של חברי הכנסת רבים. המקרים שבהם תוגבל יכולתו של חבר הכנסת להשתתף בהליני החקיקה ולאחר ליזום אותן אריכים להיות מצומצמים ביותר. החבונות הנ"ל הינם הכרחיות לפעלותה של הכנסת, שכן חברי כנסת רבים פועלם למען מגזר רחב שהם או קרוביהם ממנם עליון, למשל חברי כנסת המתגוררים בישובים שמקבלים הטבות, חברי כניסה שהם או קרוביהם נהנים מקצבאות, חברי כניסה שהם בנים לניצולי שואה, ועוד. לעיתים חברי הכנסת נבחרים לכנסת כמייצגי אותו מגזר, ואין למנוע מהם לפעול למעןו, ובלבן שלא מדובר בקבוצה מצומצמת בלבד של נהנים" (הדגשות הוספו ע"י הח"מ).

העתק החלטה מס' 43/18 של ועדת האתיקה של הכנסת בעניין חבר הכנסת דנון, מיום 19.11.2010, מצורף ומסומן בנספח ע/28.

200. הנה כי כן, ההחלטה הוועדה השלישית מטיבה עם הסיבות השונות המשיבות 14-4 – קבוצה מצומצמת ביותר של נהנים, אשר כוללת את חברי ועדת הכספים. ההחלטה לשוב ולזחות לתקופות זמן כה ארוכות איננה מטיבה במאום עם ציבורדים אחרים. יתרה מכך, לא רק שההחלטה אינה מטיבה עם אף ציבור או סקטור אחר, היא אף מזיקה לציבור הבוחרים

ומנוגדת לאינטראס הציבורי ועל כן היא אינה סבירה ופסולה. הדבר עולה גם ממאמרו של שי ניצן "ニイノド عنيين شل חברי כנסות" משפטים כ-457, 466-465 (1991)).

201. נוכיר, כי במהלך שלוש התקופות של מערכות הבחירה לכנסת, הועברו לידי הסיעות כ-700 מיליון ש"ח מכספיים ממלאכתיים. ובמקביל, לפי הידוע לעתורה, המשך כל התקפה האמורה לא מסרו הסיעות למבקש המדינה חשבונית אחת לטובת ביצוע ביקורת אחר החזאות מסכום זה.

202. מסקנה פשוטה מתבקש מהמצב הנוכחי - נראה כי לא ימצא בעניין ההחלטה החוסר סבירה הזה, גוף הנגוע בניגוד עניינים יותר מאשר חברי הוועדה עצם. כפי שקבע כב' השופט חסין בעניין גמלאות הכנסת: "חברי-כנסת המבקשים לקבוע את שכרם-שליהם ואת גימלתם-שליהם נדים הם למי שהוא שופט בריבו". (שם, בפס' 49). כך אף במקרה דנן, ועוד מוסף כב' השופט חסין בעניין:

"אם אין חולק על סמכותה הפורמללית של ועדת הכנסת – על-פי חוק – להחליט בנושא גימלתם של חברי-הכנסת, דומה כי לא ימצאו חולקים גם על כך שחברי-הכנסת המחייבים בנוסאי הגימלה נוגעים בניגוד עניינים חריף, וכי מלאכים הם חברי-הכנסת שיכולים הם לצאת מוגפים ולהחליט בנוסאי גימלתם-שליהם ולא שעניינים אישי יבוא במניין שיקוליהם? חבר ועדת הכנסת כי יחליט בנושאי גימלתם של חברי-הכנסת, היוכל הוא לנתק מחשבותיו מעצמו ושללא לחשב כיצד תשפייע ההחלטה עליו? אבן, אתקשה להעלות בדעתך מצב כת חריף של ניגוד עניינים מוגנה במצבם של חברי-הכנסת האמורים להחליט בשכרם ובגימלתם". (ההדגשות אינן במקור, הח"מ).

203. דברים אלו יפים אף לעניינו – נראה כי מדובר במצב חריף ביותר של ניגוד עניינים מובנה בעט לחבריו הטעויות מוסמכים להמשיך ולדוחות את מועד הגשת הדוחות הכספיים ופרסום הביקורת. והרי מה הם אוטם השיקולים המעידים אותם בניגוד עניינים חריף זה?

204. אלו הרווחים המהותיים לחבריו הכנסת קיבל מהՃיה. רוחחים אלו אינם באם לידי ביטוי רק בדמות האינטראס האישי של חבר הכנסתקדם את סיכוייו האישיים להיבחר ולהמשיך את מקום עבודתו. אלא, מדובר ברווחים בדמות של המשך קבלת מימון נרחב (מאות מיליונים) - מימון שאינו כפוף לחובות קיוס המכrazים, אשר באמצעותו ניתן להעסיק מקורבים מבלי כפיפות לרוגלוציה מהMRI. בנוסף למימון מטהאפשרות אף הלוואות נרחבות בתקופה הבחירה, הלוואות שאוצר המדינה מעמידה לסייעות.

205. לכן, מבלי פיקוח וביקורת ציבורית אף באפשרות חברי הכנסת להמשיך ולהגדיל את אותו המימון למערכת הבחירה הנאמד כיום בכ-200 מיליון ש"ח, לקראת מערכת הבחירה לכנסת ה-24. והנה, על אפשרות זו כבר עלו מספר פרטומים בתקשורת, לפחות חברי הכנסת נערכים להגדלת מימון הציבורי לקראת בחירה הקרובה לכנסת ה-24.

העתק כתבו של צבי זרחה "הח"מ זוהרים לנפח ב-30% את מימון בחירה", מיום 25.11.2020, מצורף ומסומן בנספח ע/29.

206. חברי הכנסת אינם רשאים "להתעורר מוחותם לשמש כאנמי הציבור" (עניין גמלאות חברי הכנסת, בפסקה 12 לפסק דין של כב' השופט ריבלין), ההחלטה על דחיה של שיטתם של המועדים מגבירה עשרות מונים את עצמת ניגוד העניינים עד כדי הפרה קשה של חותם הסותר את מהות שliwościים בכנסת. יחד עם הסכומו לדבר הבלתי סבירה של המבקר – דינה של ההחלטה בטלות.

ד.ב. החלטה ניתנה ללא הנימוקים הנדרשים, מבליל תחת המשקל הרואו

לנץ הציבורי וברירותיותו, ועל בן דינה בטלות

207. בחלוקת העובדתי של עתירה זו, הביאה העותרת את דיוני ישיבות ועדת הכספיים, דיונים נפרדים, אשר בocols הוחלט פה אחד ובהסכמה מבקר המדינה על דחיות חוזרות ונשנות, וכן על כריכת הגשת הדוי"חות לתקופות של הבחירה לכנסת ה-21 וה-22, ובמועד אחר גם על כריכת תקופת הבחירה לכנסת ה-23.

208. דיוני ישיבות אלה, נתנו הצצה להתנהלות מבקר המדינה ולהסכמוו המעט אוטומטית לבקשת הסיעות, ומהם עולה ביותר שeat, כי כלל לא נשלו כלל השיקולים הרלוונטיים, לרבות הצורך המידי בפיקוח על מימון הוצאות הרבות הנאמדות בכ-700 מיליון ש"ח (!) והגירעונות הכבדים שכברו הסיעות עקב החלטות שנינטו להם מאוצר המדינה לאורך התקופות.

209. כפי שהובא לעיל, בהחלטת הוועדה השלישית, העומדת בסיס העתירה, השיב יו"ר הוועדה לדברי בא כוח העותרת שאף שלח מכתב בהול יום לפני הישיבה, כי "לא ראיתי שום מכתב ואני לא חשב שմכתב היה משנה מהשיי", ולמדנו כי הוועדה התכנסה לייזון למראת עין, כאשר ההחלטה כבר קבוצה מראש.

210. יתרה מכך, דחית מועד הגשת הדוי"חות הכספיים למבקר המדינה משפיעה באופן ישיר על עבודת הפיקוח של רשות המפלגות, אך נציג מטעמו נעדր מכל החלטות ועדת הכספיים על דחית המועדים ועמדתו הנפרצת מעולם לא הובאה. עניין זה מתוסף לעובדה שלאורך כל החלטות שהתקבלו אצל ועדת הכספיים ומבקר המדינה, לא נשלו והובאו כלל השיקולים הרלוונטיים לנושא.

211. אי-שקלת האינטראס הציבורי מטעם כאשר ישן סיעות מרכזיות בכנסת שחתמודדו לאורך שלוש מערכות הבחירה האחראיות תחת מימון נרחב, ואין לציבור הבוחרים כל יכולת לדעת כיצד אלה פועלו עם כספי הציבור, ולקבל החלטות מושכלות יותר בклиפי לקרה בכל מערכת בחירות.

212. שיקולים כבדי משקל, כלל לא נשלו, עת הסכים המבקר לדחית המועדים בפעם השלישייה. וזאת, על אף העיקרונו שנקבע בבית המשפט הזה, כי חלה חובה על הרשות לנמק את החלטותיה, תוך פירוט של מכלול הסיבות והניסיונות אשר הובילו להחלטתה. בשותן כן, הרשות מקדמות החלטה איקונית יותר, המסתמכת על מערכת שיקולים המחשבים בתוכם את טובת הצדדים והאינטרס הציבורי, ובמבטיה אידיות ומונעת שרירות.

213. יפים לעניין זה, דברים של כב' השופטת (כתוארה דא) בינוי בפסקה 4 לפסק דין בבש"פ (י-ס) 3810/00 אריאל גروسמן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 11.6.2000) (להלן: "פרשת גROSSENMAN"):

"**כל הוא, כי אחת מן החובות המוטלות על גופו מנהלי מחייב הוא חובת הנמקת ההחלטה. על חשיבותה של הנמקת ההחלטה המנהלית אין צורך להרבבות במילים. הנמקת החלטה משפרת את יכולות ההחלטה, שכן הנמקת ההחלטה מחייבת את הגוף המחייב לבחון את השיקולים השונים להחלטה לטובת צד אחד או אחר, היא מאפשרת את בוחינת ההחלטה על ידי גופו מבקר, היא מבטיחה אידיות ומונעת שרירות והיא אף מסייע להעלים את המחסומים הקיימים בין האזרוח לבין הרשות". (ההדגשות אינן במקור, חח"מ).**

214. החובה לנמק רחבה ומוגלמת בתוכה את חובתה הבסיסית של הרשות להגינות מפני האזרוח (וראו לעניין זה, פסק דין של כב' השופט זמיר בגב'ץ 2159/97 מועצת אזרחית חוף אשקלון נ' שר הפנים ואח', פ"ד (בב' 75, 89) (פורסם בנבו, מיום 19.1.1998). התיחסה לעניין זה כב'

השופטת (כתווארה דא) בינייש, בפרשת גروسמן:

"גם מקום שחוק ההנמקות אינו חל חובת ההנמקה חלה על הרשות. חובת הנמקה זו היא חלק מחוותת היגיינות המוטלת על הרשות **ביחסה לפני האזרח**" (שם, בפסק' 4) (ההדגשות אינן במקור).

215. חובת ההנמקה עומדות מספר תכלויות. הראשונה, קשורה בתהילך קבלת החלטה, הכוללת מספר שלבים: איסוף ראיות, מיעון, שיקילת מלאה השיקולים הרלוונטיים, מתן משקל מותאים לכל שיקול ובחירה בין חלופות שונות. מהלך זה מאפשר לקיים הליך סדר ו邏邏 נסובנה, הכוללת ביקורת עצמית, ומונטרلت אלמנטים שרירוטיים שעשוים לעלות בהחלטה חפוצה (ראו: יואב דותן, "חובה ההנמקה של רשותות מינהל וגופים נבחרים" **מחייבי משפט** יט, 5, 8 (התשס"ב)).
השנייה, קשורה בבחירה – החלטה שאינה מנמקת אינה מאפשרת ביקורת, ומקשה באופן משמעותי על ערכתה (ראו: ראו אליו שרגא ורועי שחר, **המשפט המנהלי** כרך ג' 352 (2008)). **השלישית**, נשענת על עיקרון השקיפות, המחייב חשיפת פעולות מנהל לפני האזרח. ללא חשיפה זו יפגע האמון שבין האזרח לרשות ותתעכט תחושת השירותיות (ראו: ע"מ 9135/03 **המועצה להשכלה גבוהה נ' הזאת עיתון הארץ**, 697, 712 (2006) (להלן: "**המועצה להשכלה גבוהה**"). הרבייעית, היא הדמוקרטיה במשמעותה הרחבה, המעודדת דיאלוג בין האזרח לרשות. חובת ההנמקה, תורמת לבניית האמון במערכות היחסים שבין הרשות לאזרח במדינת דמוקרטיה (ראו: **המועצה להשכלה גבוהה**, בעמ' 712).

216. והנה, מדויוני הוועדה שחויבו לעיל עולה: אחת, אין כאמור אף התחשבות עת מתקבלות החלטות הדחיה במלוא השיקולים הרלוונטיים ובמנון משקל מותאים לכל שיקול ואינטראס. למעשה התחשבות היחידה לפי הוועדה, היא בבקשת הסיעות.

217. שנית, הנימוקים לדחיה הם לרובם מיוחד ובדויוני הוועדה אין כל הסבר נוסף או התעמקות מכך אחד מן הצדדים, בעצם הבקשה וסבירותה. נימוקים לדוגמה כפי שהוצעו בוועדה, כמו לדוגמה הקושי באיסוף והגשת התשובנות המלאים אינו כלל אמרור להוות בעיה לסייע שחשבונותיה מנהלים לפי הנחיות המבקר. נימוק נוסף שהועלה וקשרו למגיפת הקורונה, אינו בעל הייגון פנימי כאשר את מרבית הדוחיות היה על הסיעות להציג זמן רב הטרם הפעילה המגיפה.

218. **שלישית**, כפי שהדברים עלו מדויוני הוועדה השקופים, עולה תחושה קשה של שירותיות במנון ההחלטה. כך, בהחלטת ועדת הכספיים הראשונה מיום 11.6.2020, בה נקבעה דחיה ארוכה במיוחד, נציג מבקר המדינה מביאה את הנימוק לדחיה הגשת הדוחיות: "הם טוענים שקשה להם לעורק את כל הדוחות האלה". בהחלטת ועדת הכספיים השנייה מיום 15.6.2020, בה נקבעה דחיה ארוכה נוספת ואף כריכה של שלוש התקופות להגשת במועד אחד, הנימוק לדחיה הנוסף שऋג נציג הסיעות הוא כי "מדובר בהמוני המון עבודה, המון דוחות לעשויות", ומצד שני, **נציגת מבקר המדינה התנטה את הסכמתה בכך שידחה גם מועד פרסום הביקורת המבקר למועד של 32 שבועות במקומות 22 שבועות** לאחר המועד האחרון להגשת הדוחיות הכספיות.

219. אם כן, השירותיות שבחלטות הוועדה בנושא ואי שיקילת השיקולים הרלוונטיים תוך שימוש לב לכל שיקול, אף חזקה על עצמה גם בהחלטת ועדת הכספיים השלישי מיום 17.11.2020, כאשר שם ביקש נציג העותרת הח"מ לעמוד על שיקולים אלה, תשובה יו"ר הוועדה וי"ר סיעת דגל התורה, המשיבה 9, כי מדובר בדחיה הנדרשת "עקב התפרצויות מגפת הקורונה".

220. כדי, הרשות המפעילה את שיקול דעתה אינה רשאית לנוהג בשירותיות, שכן עליה לנוהג

בשוויון ובהתאום לקוויים כלליים שנקבעו, זו מהוועה עיליה להתערות בית המשפט בהחלטה
(ראו : בג"ץ 389/80 **דפי זהב בע"מ נ' רשות השידור**, פ"ד לה(1) 421, 432 (1980)).

222. **רבייעית**, האינטראס הציבורי והדמוקרטי לא נלקח בחשבון, באף אחת מן החלטות. חשיפת המידע על הסיעות לציבור הבוחרים אישר לא יכול לבצע החלטה מושכלת יותר בקהל – לא נלקח בחשבון. כן, מעבר לחובת ההנמקה מבקר חב' לשיעות המבוקשות את הדחיה, חובת ההנמקה להחלטתו משתרעת גם לציבור בכללותו, אשר את האינטראס שלו אמון מבקר המדינה לשומר ולהגן.

222. החלטתו הלא מנומקת והשਰירותית של מבקר המדינה, מצבעה על כך שלא שקל את מלאה השיקולים הרואים במקרה הנדונו, ובפרט את האינטראס הציבורי שעשוי להשפיע על ציבור הבוחרים לקבל החלטה מושכלת יותר ; השמירה על הקופה הציבורית ; הרתעת הסיעות לשימוש לא ראוי בכטפים ציבוריים ועוד. הדבר מתעצם בהחלטה מבקר המדינה להסבירים פעם אחר פעם על דחיה.

223. بلا מтан תשומות לב, לכל השיקולים הללו, פגע מבקר המדינה בביטחון הנאותה והפיקוח שעליו לבצע לאחר הגשת הדוחות, בתוקף הרלוונטיות של ביקורתו זמן כה רב לאחר האירועים, באמון הציבור ברשויות ולבסוף גם בדמוקרטיה במוגנה הרחב.

224. אשר על כן, בהסתמכו, קיבל מבקר המדינה החלטה מנהלית שירירותית ולא מנומקת מבלתי שבחן את הדברים לעומקם, מבלתי שעד על קשיי הבקשה ועל השיקולים הרלוונטיים הנוגעים לאינטראס הציבורי העומדים בסיס המשגנה לה, ומשכך דינה בטלות.

ד.ג. ההחלטה פגעה באמון הציבור בנחاري הציבור וברשותיות

225. ראשית, לעניין פרק זה תבקש העותרת להבהיר, כי לא רק נחاري הציבור בוועדה פעלו בנגדו לאינטראס הציבורי, אלא אף מבקר המדינה, אשר אמון בחוק על ערכית ביקורת אפקטיבית ורלוונטיות על מימון מפלגות ומימון בחירות, והוא זה אשר מעלה בתפקידו בשעה שהסבירים לדחיתת המועדים בפעם השלישייה לאחר שניתנו דחיות כה ארוכות.

226. נזכיר כי הקוד האתי שמברך המדינה בחר להתחייב אליו, ואשר מפורסם באתר מבקר המדינה באינטרנט⁴, מורה בתחילת כי: "אפקטיביות הביקורת תליה בראש ובראשונה בדוגמה האישית אותה מפגין מוסד מבקר המדינה ונציג תלונות הציבור. ככל שעולה קרנו המוסרי של מוסד הביקורת כך מתגבר אמון הציבור וזהו תנאי הכרחי לקיום ביקורת מלאה וממצה".

227. אם כן, תבקש העותרת להבהיר מדוע **שثיקת האמון הציבורי במוסד מבקר המדינה ובנחاري הציבור**, אשר פועלם לטובתם האישית בלבד בנסיבות החזרות ונשנות על דחיתת המועדים, היא עילה מספקת לכשעצמה כדי לבסס את החריגת הקיצונית של ההחלטה הוועדה השלישייה ממתחם הסבירות.

228. הלכה רבת שנים של בית המשפט נכבד זה, מורה לרשות הציבור **לפעול באמון הציבור בכל** אשר תליך, בכל החלטה אשר תקבל. כל חובותיה או זכויותיה נובעות מנאמנותה לציבור, ולא נאמנות זו, הרשות הציבורית אינה שווה דבר. כך קבע בית המשפט הנכבד בבג"ץ 142/70

⁴ קוד האתי כפי שפורסם באתר האינטראס של מבקר המדינה ונציג תלונות הציבור בישראל : <https://www.mevaker.gov.il/he/Transparency/Pages/Code-of-Ethics.aspx>

שפירה נ' הוועד המחויז של לשכת עורכי הדין (פורסם בנובו, 28.2.1971 :)

"לא הרי רשות היחיד כהריה רשות הציבור, שזו בתוך שלה היא עשו, ברצותה מעניקה וברצותה מסרבת, ואילו זו כל כולה לא נוצרה **כי אם לשרת את הכל**, ומשללה אין לה ולא כלום : כל אשר יש לה מופקד בידיה כנהמו, וכשלעצמה אין לה זכויות או חבות נספנות על אלה, או שנות וונדרות מלאה, אשר הן נובעות מאמנות זו או הוקנו לה או הוטלו עליה מכוח הוראות חוקיות" (שם, בעמ' 331) (ההדגשות אינן במקור).

229. אמון הציבור בשירות הציבור ובק שפיעולות רשות השלטון נעשות הן לטובת הכלל, מהווות **תנאי הכרחי וביסיסי לקיומו של שלטון תקין**. כך נקבע בע"פ 121/88 מדינת ישראל נ' דרויש, פ"ד מה(2) (1991) 663 :

"תדמיתו של השירות הציבורי בעיני הציבור, האמון שרוחש הציבור לתקינות פעולתיו וטוהר המידות של עובדיו הם **תנאים הכרחיים** לקיומו של שלטון תקין (...)" (שם, בעמ' 692) (ההדגשות אינן במקור).

230. הדבר מחייב כי החלטות ופעולות הרשות יזכו לאמון הציבור, על מנת לשמור על היוקרה והכבוד שרוחש הציבור לרשותות השונות. הסכמת המבקר החוזרת ונשנית לבקשת הדחיה ורק בתנאי שהוועדה מסכימה לדוחות בהתאם גם את פרסום ביקורת המבקר בעניין, מהוות לכשעצמה, שヒקה ונסיגת משמעותית מהיוקרה שהציבור רוכש לביקורת המבקר והאפקטיביות שלה.

231. במצב בו קיים חשכ בד שמא הרשות פועלת באופן שפגע באמון הציבור, בית המשפט הנכבד מגשים את תפקידו, ומגן על הציבור מפני הפרת האמונים של הרשות. כך נקבע בית המשפט הנכבד בבע"ץ 1993/03 **התגעה למען איבות השלטון בישראל נ' ראש הממשלה, אריאל שרון** (פורסם בנובו, 9.10.2003 :

"בנסיבות אירוע מסוימים לפני בית-המשפט, ובהתעורר חשש כבד, חשש רציני, כי בשל מעשה או מחדל מסוימים יאביד או יפגע אנושותם של העם במנציגו, בית-המשפט לא יותר לשבת באפס מעשה ולטעון ידין לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו. במובן מסוימים יש להתערבותו של בית-המשפט באירועים מעין-אליה התערבות שבגהנה עצמית". (שם, בעמ' 904-903, ההדגשות הוספו ע"י הח"מ).

232. בעניינו, ההחלטה העומדת בסיס העתירה, התקבלה לטובת חברי הכנסת וסיעותיהם בלבד, והיא פוגעת באופן משמעותי באינטרס הציבור וטובת הציבור, וכפועל יוצא גם באמון הציבור ברשותות. במיוחד, כאשר זו החלטה שלישית במספר של הוועדה בעניין.

233. אשר למבקר המדינה – תפקידו כאמור לפקח ולבדק אחר הוצאותיהם של הסיעות, לוודא כי אלו מלאים אחר הוראות הדין ולא נוהגים בזילות בכיספים ממלאתיים. במקרה זאת, מבקר המדינה נותן ידו להתנגדות לא ראייה, ו**משמעות יחס מורט משאר העם**, בכך שזה נותן להם את הסכמתו לדוחות שוב ושוב את מועד ערכות הביקורת.

234. זה המקום לצין, כי ההחלטה פוגעת גם ב**זכות לבחור** – זכות בסיסית במדינת ישראל. מאחר שמאז שנת 2016 לא פורסמה ביקורת של מבקר המדינה על התנהלות המפלגות השונות, ובפרט בשלוש מערכות הבחירה האחרונות – לא יכול הבוחר דעתם המפלגה בה הוא מעוניין לבחור, אכן ניהול כדי את הוצאותיה ולא פעליה בכיספי הציבור המונעקים לה בצורה בזבזנית.

235. יתרה מכך, יכול וגורמים במפלגות מסוימות אף פועלו ב嚷גוז דין באופן המעורר חשד לפיללים – **לבוחר הסביר נשלחה כל אפשרות לקבל מידע על פעולות הסיעות והוא אינו יכול לקבל**

החלטת מושכלת בקלפי.

236. נוכח האמור, על בית המשפט הנכבד להגישים את תפקידו ולהגן על האינטרס הציבורי וציבור הבוחרים מהתערערות אמוניון בנבחרי הציבור ומוסד מבקר המדינה, ולבטל החלטת ועדת הכספיים.

237. לאור העובדה, ששוב עומדת הכנסת להתפזר ולהכריז על בחירות לכנסת ה-24 וציבור הבוחרים עדין לא יודע כיצד התנהלו הסיעות בבחירה לכנסת ה-21, העותרת תבקש מבית המשפט לחיבב את הסיעות להגיש את חשבונותיהן לידי מבקר המדינה, כפי שمبוקש ברישא לעתירה.

ד.5. ההחלטה חרוגת ממתחם הסבירות באופן קייזוני ועל כן דינה בטלוות

238. לאחר שעמדה העותרת את התכליות העומדות בבסיס החוק ומופרות ברגל גסה ביוטר; על עצמת ניגוד העניינים הגבוהה בהחלטה השלשית; על הדוחות הרבות והמומשכות להגשת הדוחות הכספיים; על השיקולים שלא נשכלו והשרירותיות בהחלטתם של מבקר המדינה ותברי הוועדה; על הפגיעה באינטרס הציבור ובירוקתו של הבוחר לקבל החלטת מושכלת בקלפי; על הפגיעה החמורה באמון הציבור בנבחרי הציבור ובמוסד מבקר המדינה – לא יותר אלא לקבוע כי את הכל אופפת עילת הסבירות אשר מביאה בעניינו למסקנה הבלתי מטופשתה שהחלטת ועדת הכספיים השלשית חרוגת ממתחם הסבירות באופן קייזוני.

239. כידוע, עקרון על במשפט הציבורי הוא כי על הרשות להפעיל סמכותה בסבירות, וכפי שעמדה על כך העותרת לעיל, עיקרונו זה חל גם על פעולות הרשות המחוקקת, אך בעניינו הוא חל גם ביטר שאט על מוסד מבקר המדינה, שתפקידו לבחון את סבירות הבקשות לדחיפה וליצג את האינטרס הציבורי אל מול האינטרס האישי של חברי הסיעות ונציגיהם.

240. אם כן, עילת הסבירות ניצבת במוקד ההגנה על הציבור בפני שrirות השלטון. מאחר שככל עוד החלטת הרשות לא תהא סבירה, צפוי הציבור והאינטרס הציבורי להיפגע פגעה קשה. ובית המשפט זה קבע זה מכבר, כי הפעלה בלתי-סבירה של הסמכות היא עליה עצמאית שיכולה להביא אף לבטולתה של הפעולה שנעשהה (ראו: בג"ץ 389/80 **די' זב נ' רשות השידור**, פ"ד לה(1) 421 (פורסם בנבו, מיום 10.11.1981)).

241. על כן, די בעילת חוסר הסבירות הקיזונית בכך להביא להתערבות במעשה של הרשות. וכפי שנדרש בעניינו, גם כדי להזק ולהטמייע נורמות של אתיקה ציבורית ולהגן על האינטרס הציבורי. ויפים לעניין קביעותיו של כב' המשנה לנשיאה רובינשטיין בבג"ץ 3997/14 התנוועה **למען אי-כוח השלטון בישראל נ' שר החוץ ואה'** (פורסם בנבו, 12.02.2015):

"עלילת הסבירות, שוב – בכל הזיהירות – מאפשרת לבית המשפט לשמש כמה שקרויה בלשון עייננו "המברgor האחראי" (...) יש בעילת הסבירות כדי "להזק ולהטמייע נורמות של אתיקה ציבורית ולהגן על האינטרס של נקיון כפיים בשירות הציבורי (...)" אוסף שלטעמי במקרים מסוימים אף לא נעשה די שימוש בדוקטרינת הסבירות (...)" (שם, בעמ' 319-30) (ההדגשות אינן במקור, רח"מ).

242. בבחינת עילת הסבירות, נבחנת הרצינאליות שבהחלטה באמצעות אמות מידת. כך למשל, על רשות צריכה לשקל את מלאה השיקולים הרלוונטיים לעניין. בנוסף, הרשות צריכה לייחס לכל שיקול משקל יחסית ראוי. התויחה לכך כב' השופטת פרוקציה בבג"ץ 5853/07 **אמונה תנועת**

האישה הדתית לאומית נ' ראש הממשלה (פורסם בנבו, 2007.12.6) (להלן: "ענין אמונה"):

"בנסיבות עילה זו, נבחנת הרצינליות שבהחלטה המינהל כמושג נורמטיבי, ולצורך בדינה זו נקבעו אמות מידה של בית המשפט לבחון, קרי: האם נשקלו על ידי הרשות המינימלית מלאה השיקולים הרלבנטיים לעניין, והם בלבד, או שמא נשקלו שיקולים זרים וחיצוניים לעניין; שנית, האם הרשות ייחסה לכל אחד מהשיקולים הרלבנטיים את משקלו היחסי הראוי, והגעה באמצעות שיקלה זו לנקודת איזון המצויה מתוך הסבירות הנთון לה. מיתחם סבירות זה עשוי להשנות מעניין לעניין, בהתאם לנוטנו ולמאפיינו של המקחה. ללא הבטחה כי החלטת המינהל תאה סבירה ורצינלית, צפויים הפרט והציבור להיפגע פגיעה קשה. אין די בקבלת החלטה מינימלית בסמכות ובתום לב. על החלטה להיות רצינלית ונבונה במסגרת מיתחם שיקול הדעת הנთון לרשות המוסמכת" (שם, עמ' 29-30) (ההדגשות אינם במקור).

243. לאחר שהעותרת עמדה לעיל העדיף רצינאלים לחוק, בהם קבע המחוקק מתחמי זמן ברורים חן להגשת הדוחות הכספיים והן לפרסום דוח' מבקר המדינה ברור כי גם ביקורת אמפירית של הזמן, חרוגה ההחלטה במקורה Dunn, באופן קיצוני ממתחם הסבירות.

244. אשר על כן, ומכל הטעמים שהובאו לעיל, החלטות ועדות הכספיים בהסכמה מבקר המדינה המאריכה את מועד הגשת הדוחות הכספיים של הסיעות למבחן המדינה ודוחית פרסום מועד פרסום ביקורת מבקר המדינה, אינה סבירה באופן קיצוני ויש להחליט על בטלותה.

ה. מתחם הביקורת השיפוטית של בית המשפט

245. בטרם סיום, ולאחר שעמדה העותרת על מהות פועלות ועדות הכספיים העומדת בסיס עתירה זו, והרchipה על עילות התערבות, תבקש העותרת לציין, כי סמכותו של בית המשפט הנכבד לבצע ביקורת שיפוטית על החלטות הכנסת נקבע זה מכבר בשורת פסקי דין (לענין זה ראו: בג"ץ 306/81 שרון נ' ועדת הכנסת, פ"ד לה(4) 124, 118 ; בג"ץ 971/99 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ועדת הכנסת, פ"ד נו(6) 141, 117 (2002) ; בג"ץ 9070/00 לבנת נ' יושב ראש ועדת חוקה, חוק ומשפט, פ"ד נה(4) 809, 800 (2001) (להלן: "ענין לבנת") ; בג"ץ 11298/03 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ועדת הכנסת, פ"ד נט(5) 865 (2005)).

246. נוכח מעמדה המיוחד של הכנסת, נקבעו כללי התערבות מוחדים לפעילותה והחלטותיה. כך נקבע, כי היקף הביקורת השיפוטית על החלטות הכנסת הקשורות למהות הפעולות והחלטתה נושא הביקורת. לשם כך, נהוג בcourt המadge לחלק את פעולות הכנסת לשולש קטגוריות: מעשי חקיקה שהושלמו; החלטות מעין-SHIPOTIOT (הכוללות את החלטות ועדות הכנסת בענייני חסינות והחלטה ועדת האתיקה); והלכים פנימיים פרלמנטריים הנוגעים לפעולות נוהל ומנהל. כך נקבע בג"ץ 652/81 שרייד נ' יושב ראש הכנסת, פ"ד לו(2) 197, 201 (1982) (להלן: "ענין שריד") בפסק דין של כב' השופט (כתוארו אז) ברק:

"...רב-גוניות זו בתפקידה של הכנסת גוררת אחריה אף רב-גוניות באשר להיקף הביקורת השיפוטית, אשר בית המשפט מפעיל באשר לאופן בו מבצעת הכנסת – אם במלואה, אם בועודות ואמ' באמצעות מושאי משרה אחרים – את התפקידים המוטלים עליה. אכן, היקפה של הביקורת השיפוטית על פעולות הכנסת והחלטותיה אינו ניתן לミニין בנוסחה פשוטה, אלא הוא משתנה על-פי מהות התפקיד נושא הביקורת." (ההדגשות נוספו ע"י הח"מ).

247. אם כן, היקפה של הביקורת השיפוטית על פעולות הכנסת תיקבע בהתאם למהות הפעולה הנבחנת, ובעניןנו לא מדובר בהחלטה מעין-SHIPOTIOT של הכנסת ולא בהחלטה של יושב ראש הכנסת הנוגעת לניצול כוחו. אלא החלטה מסווג החלטות פרלמנטריות שתפקידן להסדיר את

דרכי הפעולות של הכנסת, חברי הכנסת והסיעות עצמן, קרי "הכנסת מחוקקת לעצמה".

248. ועל היקף הביקורת השיפוטית ביחס לסוג פעולות הכנסת העומדת לבחינה, כבר עמד כב' הנשיא ברק בעניין לבנת:

"**היקפה של הביקורת השיפוטית** קשור לא רק לרשות שבת מזובר (ובענינו), הכנסת) אלא גם לסוג הפעולות העומדת לבחינה. אכן, חחוט השני עוברת בפסיכתו של בית-המשפט הגבוה לצדק התפיסה כי היקף הביקורת השיפוטית משתנה על-פי מהותה של פעולות הכנסת... לא הרי היקף הביקורת השיפוטית על החלטות כעון-SHIPוטיות של הכנסת (כגון נטילת חסינות) כהרוי היקף הביקורת השיפוטית על החלטות מינימיות המחוות עניין של ניהול פנימי של ענייני הכנסת (כגון קביעת סדר יומן של המליאה או של ועדת)... לא הרי פעולה בכנסת הפוגעת בזכות המונגת בחוק-יסוד כהרוי פעולה הפוגעת בהוראות תקנון הכנסת או בסדרי מינהל" (עניין לבנת, עמ' 810-809; ההדגשות נוספו ע"י הח"מ).

249. המבחנים המשפיעים על הפעלת שיקול הדעת של בית המשפט אם להתערב בפעולות הכנסת, אינם זהים ל מבחני ההתערבות ב החלטות מעון-SHIPוטיות של הכנסת, ואלה כמובן אינם זהים ל מבחני ההתערבות במעשי החקיקה שהושלמו.

250. וכפי שהבהיר כב' השופט חשיין בעניין גמלאות חברי הכנסת פועלות הכנסת הנבחנת תחת מטה הביקורת השיפוטית לפי דוקטרינת "חקיקות הכנסת לעצמה" - הנוגעת להחלטות פרלמנטריות שתפקידן להסדיר את דרכי הפעילות של הכנסת, חברי הכנסת והסיעות עצמן, ויבחן הפעולה ביותר תשומת לב ומטה הביקורת השיפוטית יתוח להתערב יותר בהחלטה.

ו. סיכום

251. ב החלטתם לדחיה שלישית של המועדים לאחר דחיות כל כך ארוכות דרשו ברגל גסה חברי הסיעות בוועדה ובמבחן המדינה את הרצינאלים והתכלויות של חוק מימון מפלגות באופןן החורג בצורה קיצונית ממתחם הסבירות המקובל לעניין.

252. מעבר לכך, ההחלטה הוועדה לדחיה שלישית של המועדים מבלי שנסקרו כלל השיקולים, ללא נימוק ובאופן שרירותי; באופן הפגע פגיעה של ממש באינטרס הציבורי ובamuן הציבור בנבחרי הציבור ובמבחן המדינה; נתקבלה בעוצמת ניגוד עניינים גבוהה; ומשכך היא בלתי סבירה – הן מבחינה מוחותית, והן על רקע אופן קבלתה בוועדה.

253. בטרם סיום, תבקש העותרת להביא גם את דבריו של כב' השופט ריבלין העולמים מפסק דין בעניין גמלאות חברי הכנסת אשר דומה כי יכולו להכתב ממש בענינו דן:

"**חרף ניגוד העניינים המובנה בתפקיד שמילאה כאן ועדת הכנסת לא השכילו** חברי הוועדה להתעלמות מעל עניינים הצר. הם נמנעו מלဟיבא בחשבון ההחלטה את העניין הציבורי הכרוך בעצם הפגיעה בקופה הציבורית ואת הפגיעה האפשרית באמון הציבור. נבחר ציבור הנדרש על-פי דין לקבוע בעניינו שלו, צריך שגם עניינו של הכלל עומד נגד עניינו. בפועל בשאלות שעשויה להיות להן נפקות בעניינים שליהם או בעניינים של עמיתיהם, היה על חברי- הכנסת להביא בחשבון את עניין הציבור ב החלטתם, את הנסיבות שיש בmoment טובות ההנהה המוקשות בהגיון על קופת הציבור ואת מידת הפגיעה האפשרית באמון הציבור ברשותם שם מייצגים (חשו: בג"ץ 4267/93 הנייל [44], בעמ' 466; בג"ץ 6163/92 הנייל [45], בעמ' 266 וכן נבות, במאמרה הנייל [47]). **הימנעויות מקבלי ההחלטה מממן משקל ראוי לתוצאות מזיקות אלה מוציאה, היא עצמה, את ההחלטה מגדר מיתחם הסבירות שאת גבולותיו, במקורה זה, תיארנו לעיל.** (שם, בפסקה 15 לפסק דין של כב' השופט ריבלין; ההדגשות אין במקור, הח"מ).

254. אשר על כן, תבקש העותרת משפט נכבד זה ליתן את הכווים כمبرוקש ברישא לעתירה זו, ולעשותם למוחלטים, ועד אשר תתברר העתירה לגופה.
255. העותרת תבקש לקיים דין דחוף בעתירה נוכח הוכיח לבירר במהרה את הסוגיות הנি�צבות ביסוד עתירה זו.
256. עתירה זו נתמכת בתצהירו של ד"ר שחף גל, מנכ"ל העותרת.
257. מן הדין ומן הצדק להיעדר לעתירה.

הידי נגב, עוז

תומר נאור, עו"ד

ד"ר אליעד שרגא, עו"ד

ב"כ העותרת

היום, יום חמישי כ"ד כסלו תשפ"א, 10 דצמבר, 2020 בירושלים.

התנוועה למען איקות השלטון בישראל, ע"ר 580178697

העורתה

- נג 2 -

1. ועדת הכספים – מנסת ישראל
2. מבקר המדינה
3. רשם המפלגות – משרד המשפטים
4. סיעת אגדות ישראל
5. סיעת הליכוד
6. סיעת העבודה הישראלית
7. סיעת ש"ס
8. סיעת ישראל בитנו
9. סיעת דגל התורה
10. סיעת יש עתיד
11. סיעת כולנו
12. סיעת חוסן לישראל
13. סיעת מרצ
14. סיעת צל"ש (ימינה)

המשיבים

מצהיר מטעם העורתה

אני הח"מ שחף גל, מס' זהות 053438974, מנכ"ל העורתה, מצהיר בזאת כי העובדות המפורטוות בעתירה זו נכון לפי מיטב ידיעתי ואמונתי.

חותמת המצהיר

אישור

אני עו"ד הידי נגב, מאשר בזאת כי ביום 10.12.2020, חתום לפני מר שחף גל, מס' זהות 053438974 על הצהרתיו דלעיל, לאחר שהזהרתיו כי עליו להצהיר ולומר את האמת, וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, ולאחר אישר את נכונות הצהרתיו.

הידי נגב, עו"ד
מ.ר. 81512

הידי נגב, עו"ד

רשימת נספחים

העתק העמודים הרלוונטיים מתיק זו"ח מבקר המדינה 200-200 בנושא "דין וחובן על תוצאות ביקורת חשבונות הسيועות ורישומות המועמדים לתקופת הבחירה לכנסת השמונה עשרה", שהתפרסם ביום 15.2.2010	.....	<u>נספח ע/1</u>
העתק העמודים הרלוונטיים מתיק זו"ח מבקר המדינה 2014-002 בנושא "דין וחובן על תוצאות ביקורת חשבונות הסיועות ורישומות המועמדים לתקופת הבחירה לכנסת התשע עשרה", שהתפרסם ביום 26.2.2014	.....	<u>נספח ע/2</u>
העתק העמודים הרלוונטיים מפרקוטוקול מס' 271 מישיבת ועדת הכספיים בעניין הארכת מועדים לפי חוק מימון מלגות, מיום 10.2.2016	.....	<u>נספח ע/3</u>
העתק העמודים הרלוונטיים מתיק זו"ח מבקר המדינה 16-211 בנושא "דין וחובן על תוצאות ביקורת חשבונות השותפים של הסיועות בכנסת התשע עשרה לתקופה 1.2.13 עד 31.12.14 ולתקופה 1.1.15 עד 31.3.15 שהתפרסם ביום 18.10.2016	.....	<u>נספח ע/4</u>
העתק כתבתו של חגי עמית "הוצאות האמיתית של בחירות חוירות: מה יקרה עם נתניהו ימש את האים", שפורסמה ביום 28.5.2019	.....	<u>נספח ע/5</u>
העתק פניות העותרת אל היוזץ המשפטי לכינסת בנושא הליך הגדרת מימון המפלגות, מיום 16.12.2019 ; והעתק מענה היוזץ המשפטי לכינסת אל העותרת, מיום 29.12.2019	.....	<u>נספח ע/6</u>
העתק כתבתה של טל שנידר "חויבות נחשפים : המפלגות חייבות לכינסת 197 מיליון שקל", שפורסמה ביום 26.4.2020	.....	<u>נספח ע/7</u>
ציר זמינים כולל	.....	<u>נספח ע/8</u>
העתק פרוטוקול מס' 11 מישיבת ועדת הכספיים בנושא הצעת הארכת מועדים לפי חוק מימון מלגות, מיום 11.6.2019	.....	<u>נספח ע/9</u>
העתק פרוטוקול מס' 69 מישיבת ועדת הכספיים בנושא בקשת הארכת מועדים לפי חוק מימון מלגות מיום 15.6.2020	.....	<u>נספח ע/10</u>

העתק מכתבו של מבקר המדינה אל יו"ר ועדת הכספיים 9.11.2020	.....	<u>נספח ע/11</u>
העתק פניית העותרת אל יו"ר ועדת הכספיים ומ"מ היועצת המשפטית לכנסת והיועצת המשפטית לוועדה מיום 16.11.2020	.....	<u>נספח ע/12</u>
העתק כתובתו של עידן בנימין "וועדת הכספיים אישרה: המפלגות ימשיכו להסתיר איך חן בזבזו את כספי הציבור בבחירה", מיום 17.11.2020	.....	<u>נספח ע/13</u>
העתק פרוטוקול מס' 174 מישיבת ועדת הכספיים בנושא הצעת בקשה הארצת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, מיום 17.11.2020.	.....	<u>נספח ע/14</u>
העתק פניית העותרת אל מ"מ היועצת המשפטית לכנסת והיועצת המשפטית לוועדה מיום 19.11.2020	.....	<u>נספח ע/15</u>
העתק מענה היועצת המשפטית לוועדה אל העותרת מיום 26.11.2020	.....	<u>נספח ע/16</u>
העתק פניית העותרת אל מבקר המדינה מיום 31.12.2019	.....	<u>נספח ע/17</u>
העתק מענה מטעם מבקר המדינה אל העותרת מיום 12.1.2020	.....	<u>נספח ע/18</u>
העתק פניית העותרת אל מבקר המדינה מיום 28.4.2020	.....	<u>נספח ע/19</u>
העתק מענה מטעם מבקר המדינה אל העותרת מיום 3.5.2020	.....	<u>נספח ע/20</u>
העתק פניית העותרת אל יו"ר הוועדה הציבורית מיום 24.8.2020 ומענה יו"ר הוועדה הציבורית מיום 24.8.2020	.....	<u>נספח ע/21</u>
העתק פניית העותרת אל מבקר המדינה מיום 25.8.2020	.....	<u>נספח ע/22</u>
העתק מענה מטעם מבקר המדינה אל העותרת מיום 2.9.2020	.....	<u>נספח ע/23</u>
העתק העמודים הרלוונטיים מפרוטוקול מס' 506 לישיבת ועדת הכספיים מיום 14.12.1972	.....	<u>נספח ע/24</u>

העתק הצעת החוק תיקון מס' 31 לחוק מימון מפלגות מיום 14.11.2011	.....	<u>נספח ע/25</u>
העתק העמודים הרלוונטיים לפרוטוקול מס' 134 מישיבת ועדת הכנסת מיום 7.12.2014	.....	<u>נספח ע/26</u>
העתק חוות דעתו של היועץ המשפטי לכנסת מיום 20.11.2016 בעניין "מס ריבוי דירות"	.....	<u>נספח ע/27</u>
העתק החלטה מס' 43/18 מיום 19.11.2010 של ועדת האתיקה של הכנסת בעניין חבר הכנסת דנון	.....	<u>נספח ע/28</u>
העתק כתבתו של צבי זרחיה "חח"כים דוחרים לנפקה ב- 30% את מימון הבחירות" מיום 25.11.2020	.....	<u>נספח ע/29</u>

נספח ע/1

העתק העמודים הרלוונטיים
מתוך דוח מבחן המדינה - 200
10 בנושא "דין וחשבון על
הוצאת ביקורת חשבונות
הסיעות ורשימות המועמדים
لتיקופת הבחרות לכנסת
השמונה עשרה", שהतפרסם
ביום 15.2.2010

מבחן המדינה

דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות ורשותות המועמדים לתקופה הבאה

לכנסת השמונה עשרה

דין וחשבון על תוצאות ביקורת החשבונות השוטפים של הסיעות בכנסת השבע עשרה לתקופה 1.1.08 עד 31.12.08
ולתקופה 1.1.09 עד 28.2.09.

דו"ח ביקורת לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973

דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות סיעות האט
ורשותות המועמדים המשותפות שהשתתפו בבחירות

לרשותות המקומיות בנובמבר 2008

דו"ח ביקורת לפי חוק הרשויות המקומיות (מימון בחירות),
התשנ"ג-1993

ירושלים, שבט התש"ע, פברואר 2010

30. עליה יורך;
31. עבר - מפלגת הצעירים של ישראל (להלן - צבר);
32. צומת - התנועה לציונות מתחדשת (להלן - צומת);
33. קדימה - עם ציפי לבני בראשות הממשלה (להלן - קדימה);

14 סיעות לא מסרו למשרדי את חשבונאותיהם לתקופת הבחרות והן: בירת עולם, דע"ם, כוח הכתף, כח להשפיע, לב, לוז, לחם, לידר, אור, ניצולי השואה עם בוגרי עליה יורך, צבר, צומת ורע"ש.

סיעות אלה אינן משתפות בחלוקת המנדטים והן אינן זכויות לפי חוק המימון למינון ממלכתי מאוצר המדינה להוצאות הבחרות שלהם (להלן - מימון מלכתי), כיוון שישור הוצאות הכספיים שקיבלו היה קטן מ-1% מכלל הקולות הקיימים מהווה לפי החוק תנאי ספר לקבלה מימון מלכתי. יש לציין כי סיעות שאינן זכויות למימון מלכתי מחויבות אף הן למסור את חשבונאותיהם למבקר המדינה, אולם חוק המימון אינו קובע סנקציה לפיקוח בשל אי-מסירה לתקופת הבחרות. מבקר המדינה כבר הביע את דעתו בהזדמנות ביקורת חשבונות הסיעות ביקורת חשבונאות הסיעות לכנסת ה-16 (להלן - תוחם על האlections לכינס ה-16), וב做过 על מוצאות כי מן הרואין שהכנתה תיתן את דעתה לתקן הוראות חוק המימון בעניין זה.

הסיעה הישראלית הגיעה באחור אחר חשבונאות לתקופת הבחרות, בהתאם לאישור ועדת הכספיים של הכנסת, ותוצאות בדיקת חשבונאותה אינן נכללות בדיון וחשבון זה.

תוצאות הביקורת

משרדי ברק את חשבונאותיהם של 18 הסיעות שהגישו לי את חשבונאותיהם לתקופת הבחרות. תוצאות ביקורת החשבונות נקבעו בהתאם על בדיקת חשבונות הסיעות בשיטות ביקורת מקובלות; חוות דעת של רואי חשבון; החלטות, תיקונים והסבירים שמסרו הסיעות במהלך הביקורת והצהרות של נציגי הסיעות שהתקבלו כראיה לפי סעיף 6(א) לחוק המימון.

קיום הנחיות מבקר המדינה

לפי חוק המימון, על כל סיעה לנצל את מערכת החשבונות שלה לפי הנחיות מבקר המדינה ולרשום את הכנסתו ואת הוועותה לפיקן. הנחיות מבקר המדינה מפורטות את אופן ניהול מערכת החשבונות של הסיעות בכנסת ושל הסיעות והרישומות המשתפות בבחירות, עריכת דין וחשבון כספי, ואופן הדיווח למבקר המדינה.

כל הסיעות ניהלו את חשבונאותיהם לפי הנחיות מבקר המדינה.

---

1 מבקר המדינה פרסם את הנחיות האלה (כולן להלן - הנחיות מבקר המדינה): הנחיות מימון מפלגות (ניהול עניינה הכספיים של סיעות), התשל"ח-1978. הנחיות מימון מפלגות (קוויים מנהיים לרואה חשבון), התשנ"ה-1994. הנחיות המפלגות (מורשה חתימה), התשנ"ה-1994. הנחיות מבקר המנגנון לפי חוק מימון מפלגות בדבר ניהול עניינה הכספיים של סיעות, החשט"ט-2009.

תקנות הוצאות

תקנות הוצאות למשתתפים בבחירות לבסת נקבעות על פי סעיף 7 להוק. במהלך הביקורת הועל גישות שונת לחישוב תקנת הוצאות של רשות מועדים שהוגשה על ידי יוזה מסעה אחת. כך לדוגמה, גישה אחת מציעה לחשב את תקנת הוצאות לכל סעה בנפרד ותקנת הוצאות הבחירה של הרשימה תהיה חיבור תקנות הוצאות של כל אחת מהטיעות. גישה אחרת מציעה לחשב את תקנת הוצאות של רשות המועדים כאילו הוגשה על ידי סעה אחת שמספר חברה הניתן הכול שלה הוא כמספר חברי הניתן של הסיעות שהגיבו את הרשימה.

נוכח אפשרות הפירוט השוותה השלווה, אמי פונה אל המחוקק ליתן דעתנו לוגיה זו.

על פי הוראות הכלפיים שמספרו 18 הסיעות, הסתכמו הוצאות הבחירה שלhn בכ- 241 מיליון ש"ח.

הוצאות בסכומים שאינם סבירים

בדוחות הכלפיים שהוגשו למשרד, נכללו הוצאות שהיקפן הכולן נראה מופרז ביחס למידדים אובייקטיביים. כך למשל, בין יתר דיווחי אחת הסיעות על הוצאות עבור נסים (על פי רוב בסכומים שבין כמה מאות ש"ח, ל- 30,000 ש"ח בערך) בלט דיווח על שני נסים: נס פתייה מסע הבחירה שעלהתו הסתכימה ב- 212,000 ש"ח וכמס לטיום מערכת הבחירה שעלהתו הסתכמה ב- 187,000 ש"ח. הסעה הסבירה כי הוצאות הגבוזות בעלייל היו דרושות על מנת להפיק אירועים מכובדים שיילמו את המעד הייצוגי המיחוד. סעה אחרת רכשה בתיקופת הבחירה דלק ולולושי דלק בסכום של 175,000 ש"ח. מחייבים שערכו עובדי משרד עולה כי בסכומים אלה ניתן היה לרכוש כ- 33,000 ליטר דלק מסוג אוקטן 95 או כ- 29,000 ליטר סולר. כמויות אלה הכספיות לנסיעות למרחק של כ- 300,000 ק"מ, אין סבירות כהוצאות נסעה במערכת בחירות. הסעה לא יפקחה הסבר המגניה את הדעת לובי הקפי הוצאה האמורה. סעה אחרת רכשה שלשה מסכי טלוויזיה בגודל 37 אינץ' בעלות כוללת של 14,726 ש"ח הסבירה כי היתה זקופה להם לצורך הבחירה. לאחר הבחירה מכרה הסעה את מסכי הטלוויזיות האמורות לפעלים בחזין מחיר קנייתם.

**אנו מודים בזאתם שיגרוי ברבי שיעזר לנו בסכם צבון שהעבנו להן על פי חוק
צ"ר מבחן פאיבט אפורה והם יתנו לסייע לנו לארוך המתמודדות בחירות
פינית היבואה מזכירותו ייחשבו הטענה הניבורית. נזק לאפשר לקיט' חיל'ים ומוקרטים
חומר שוויה כי דממההרים ושמירה על טוהר המדיניות הוצאות בלתי סבירות בעילן
העסקיות על בקבוקת, הינו תופעה חריפה שאיל דשליט עמה. על הדעת להו ביטן
ובחפות לגיקות ממנה הזרמת ונטול בשיקול דעת קפדי בסכמי המימיך היזבון.
המושגים בהן בוגמות**

תשולם דמי הצלחה - הביקורת העתча כי במספר מקרים הובתו בסכמי התקשרות של סיעות עם מנהלי קמפני הבחירה או יועצי תקשורת, תשולם דמי הצלחה מעבר לתשלום הבסיסי הנקוב. כך למשל בסכם של אחת הסיעות היא החthicיה לשלם למנת מה הבחירה סכום של 462,000 ש"ח בגין השירותים שניתנה לה וכן חוספה תשולם של 57,750 ש"ח בגין כל מנדט מהמנדט ה- 13. בפועל שילמה הסעה 57,750 ש"ח כדמי הצלחה. בסכם שחחמה סעה אחרית עם ייעץ תקשורת נקבע לו תשלום בסיסי בגין שירותו בסך 150,000 דולר וחוספה תשלום מדורגת עבור כל מנדט החל מהמנדט ה- 12 בסכומים שנעים בין ל- 25,000 ל- 150,000 דולר. ליעץ תקשורת האמור שילמה הסעה כ- 653,000 ש"ח בגין דמי התצלחתה. אזהה סעה חתמה על הסכם עם חברה

למתן שירותים ייעוץ תקשורתי בו הוסכם על תמורתה בסיטית של 90,000 דולר ותוספת תשלום הנעה בין 10,000 ל-20,000 דולר עבור כל מנדט, החל מהMANDAT ה-12. לחברה זו שילמה הסיטה כ-336,000 ש"ח כדמי הצללה.

תוצאה בחרות אינה משנה את היקף השירותים שניתנו בתקופת הבחירה. כפי שכבר קבעתי בדוח על תוצאות ביקורת השבונות הסיטה העצמאית שהשתתפה בחירותו לכל הרשותות המקומיות שהתקיימו בנובמבר 2008, מעבר להפרטה החובה לנוהג בריטון ובחסכון בכיסים שמקורם במימון ציבורי, מתכונת זו עלולה לפתחה לתופעות שליליות עד כדי פגיעה בטוחר המידאות. ועל כן ככל שבר שראי לhimnu מתחום מוספט בגין הצלחה בחירותו. לפיכך, על הסיטה להימנע מלחחות על הסכמים ובهم הסדרים מסוג זה ועליתן לקבוע תמורה הולמת עבור שירותים הנינתנים אשר אינם מותנים בתוצאות הבחירה.

הכללות

על פי הדוחות הכספיים שמסרו 18 הסיטות, הסתכמו הכלותיהם בכ-190 מיליון ש"ח. כאמור, חוק המימון קובע מימון ממלכתי לשיטות. סך כל המימון הממלכתי שהגיע ל-18 הסיטהות שחיי ובאיות למימון מאוצר המרינה מטפס בכ-159 מיליון ש"ח.

סעיף 8 לחוק המימון אוסר על סיטה לקבל, במישרין או בעקיפין, תרומה מתאגיד, בין הארץ לבין בחו"ל, וכן מי שאינו "בוחר" כמשמעותו בחוק הבחירה לנכס וראש הממשלה [גוסח משולב], תשכ"ט-1969. כמו כן מגבל סעיף 8 לחוק המימון את סכום התרומה שמותר לשיטה לקבל אדם ומבני ביתו הסוכלים על שלוונו (להלן - ייח). בשנת 2008 בה התקיימו בחירות לכל הרשותות המקומיות ובשנת 2009, שבה התקיימו הבחירות לנכס, היה סכום התרומה המותרת מיחיד: 2,000 ש"ח.

לגי סיטה אחת קבועה שהיא לא עונה בתקופת הבחירה במוגבלות הקבועות בחוק המימון בעניין קבלת תרומות. הדבר התbeta באכן שהיא סיטה את מערכת הבחירה בירעון שעל פי מזבח הכספי לא תוכל לפרט חוק שנתיים.² מברך המדינה התייחס בעבר³ למצבי בהם סיטה איה מכשה גירעון, ואינה פורעתה את הבחירה, ככללו:

"עקרונות השוויון ומינימיזציה השפעה של בעלי עניין וממן, נפגעים לא פחות אם הגראן לא מכוסה, הסיטה לא פורעת את הבחירה, והגושים לא מקבלים את המגע להם. אכן, לא תרמו הנושים לשיטה מרין. אלם תרומה מאולצת יש כאן, שהרי נהגה הסיטה בມערך הבחירה משירותיהם של הנושים, או מטבחן שמכרו לה, ולא שילמה עבורם. לפיכך יש לראות כל אחד מהתנושים כמו ש"תאם" בעל כורחו תרומה אסורה, אם סכום החוב עולה על המותר בחוק."

קבלה מקומות מאוצר המדינה

החוק מאפשר לשיטות לקבל מקומות על חשבן המימון הממלכתי על מנת שיוכלו למכן את הווצאות הבחירה שלהן. קבלת מקומות בידי סיטה המכנות בכנסת היראתה אינה מחייבת

² בהנחיות מברך המדינה נקבע כי על סיטה לדרוש כתרומה גירעון שנוצר מוחב שמועד פירעונו עבר ועל פי מזבח הכספי ניתן לקבלו שהיא לא תוכל לפורען תוך שנתיים ממועד הפירעון.

³ דוח מברך המדינה על תוצאות ביקורת השבונות הסיטהות והרשומות, שהשתתפו בחירות לרשויות המקומיות אור עקיבא, חיפה וירושלים ביוני 2003 (פורסם בפברואר 2004) עמ' 10.

נספח ע/2

העתק העמודים הרלוונטיים
מתוך דוח מבקר המדינה
2014-2002 בנושא "דין וחשבון
על תוצאות ביקורת חשבונות
הסיעות ורשימות המועמדים
לתקופת הבחרות לכנסת התשע
עשרה", שהתרפסם ביום

26.2.2014

דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות ורישימות המועמדים לתקופת הבחירה לכנסת התשע עשרה

כללי

ב-22.1.13 התקיימו הבחירות לכנסת ה-19. לפי סעיף 10(א) לחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן - החוק), על נציגיה של סעה או רשות מועמדים (שייקראו להן י"ח - סעה) למסור למבקר המדינה, בתוקף שנה עשר שבוטה מהיום שבו פורסמו תוצאות הבחירות, את חשבונותיה לתקופת הבחירות. תוצאות הבחירות פורסמו ב-30.1.13 ולכן היו נציגי הסיעות/amorous להגיש את חשבונותיהם למבקר המדינה עד 22.5.13.

סיעות רבות פנו אל משרד ואל הכנסת בבקשה להגיש את חשבונותיהם והדוחות הכספיים שלהם באיחור בזמןן את בקשותיהם בלוז הזמנית הקצר בתוקן.

בתוקף סמכותה לפי סעיף 10(1) לחוק החליטה ועדת הכספיים של הכנסת, בעקבות בקשות של סיעות שונות ובהתאם לכך את פרק הזמן שקבעו להגשת חשבונות חסויות לתקופת הבחירות לכנסת ה-19 ולתקופות השוטפות של הכנסת ה-18, בתקילה עד 1.7.13, ובהחלטה נוספת עד 1.8.13.

לפי סעיף 10(ב) לחוק, על מבקר המדינה למסור לישוב ראש הכנסת, בתוקף 22 שבועות מקבלת החשבונות האמורים, דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות אלה. בשל הארכת המועדים להגשת הדוחות על ידי הסיעות נקבע המועד להגשת דוח מבקר המדינה על תוצאות הבחירה לתקופת הבחירות לכנסת ה-19 ולתקופות השוטפות של הכנסת ה-18 ל-1.1.14.

דין וחשבון זה עוסק בתוצאות ביקורת חשבונות לתקופת הבחירה לכנסת התשע עשרה - שתחלתה ב-19.10.12 וסופה ביום הבחירות, 22.1.13 (להלן - תקופה הבחירה) של 32 הסיעות שהשתתפו בבחירות, והן:

1. אור בראשו ירון דען (להלן - אור);
2. אחים אנחנו;
3. אלאל לתג'יר - התקווה לשינוי (להלן - התקווה לשינוי);
4. ארץ חדשה - החזית לחפת שטן התן בראשות אלדר ייב ומי בליר (להלן - ארץ חדשה);
5. בל"ד - אלטג'מע אלטוני אלדמוקרטי (להלן - בל"ד);
6. ברית עולם לגאולת ישראל בראשות עופר ליפשיץ (להלן - ברית עולם);
7. דור בני הארץ בראשות אפרים לפיד (להלן - דור בני הארץ);

הוצאות לא התקינות בסכומים שאינם סבירים

בדוחות הכספיים שהוגשו למשורי, כלל אחת הסיעות הוצאות בחירות בטכום מופרזים. הסיעה דיווחה על הוצאות בגין נס פחיתה מערכת הבחירה שלULTOT הסתכמה בכ- 1,247,000 ש"ח ומהוות כ- 35% מכל הוצאותיה על נסים בכל תקופה הבחירות. לעומת נס פחיתה הבחירה כפי שנרשמו בחשבונאות הסיעה כללו, בין היתר, שירות וכיבוד בסך של 131 ש"ח; הפקה ובימי - 347,099 ש"ח; הופעות ומיראים - 106,205 ש"ח (מקור זה סך של כ- 80,000 ש"ח שילם עבור שירותים שבוצעו על ידי אחת הומרות); פרטום - 308,170 ש"ח; צילום ווידיאו - 97,954 ש"ח; והסענות - 157,401 ש"ח. הסיעה הסבירה כי הסטה התקציב להפקת נס הפתיחה נעשתה חלק מקמפיין התעמולה של הסיעה ועל מנת לשכנע את הציבור באמצעות החיבור בין שתי המפלגות אחרות מייצגת הסיעה ואחדות שבין שני מנגני אותן מפלגות.

בדוח קודם בוגר להוצאות שוטפות של סיעות ציוניים כי למטרות שמקורה מרינה כבר הסב את תסומת ליבן של החקלאק לטוויה, עד בה מהitial טרם יצא לבון לשנות ותיק את החקיקה בנסא. ערך קבוע שס כי "ש למונת בדר ההחלטה שאנו עמדות בהנורת החקיקות על ארונות של סיעיה אשר בעלי תפקידים בה אמך מופרות וראותינו", וכי "ליבא במסגרת יסום ההנחיות יהי על דסינוע להימנע מביצוע הוצאה שאינו עונן על הגרת הנזק הכספי הכספי שבזוק כפ' שפונש לעיל... סינע אשה לא מגלה את מערכות חשבונתייה לפ' התייחס' ופרשנות השוואת לעיל, "קבע לגביה שווה שלג' אין טוב', על כל המשמע מכך".

גם במסגרת מערכת הבחירות, אין מקרים להפקת נס סב' בפאר ובראותנה. ששלותם מצטברות לכדי סכמי עתק, על חשבון כספי ציבורי, ובמיוחד שלם המסים, הוצאה מעי זו חרוגת מהגדירות הכספיות שבעית ולווק. הקביעה בדברי א' טבורי הוצאה אל' מכביה משנה תוקף נוכת העובדה שבהתנהלותה הכספייה בתקופת הבחירה צירה סיעת נירען של מילויו שלדים. ואף מכאן שהזיה עלייה להימנע מהנהטלות ראוותני כאמור. בנסיבות הנגינן מצאתי לבו לתחשב בסכבי הטענה, מה אם שחונשא הרעה לראשונה בזוקה לחוצאות הבחירות אין לי אלא לזרוא מהזוק להיזכר להבז' וזה הטענה נתקעה בראשה. להבא, ובמקרה והגושא לא יסדר כאמור בתקנית, אין לך בערבות בנושא.

תשולם שכר המותגה בתוצאות הבחירות

ביקורת העלה כי בחסמי התקשות שערכה אחת הסיעות עם נתני שירותים מתmeshcis, דוגמת דוברו, יוזן משפט, הנהלת חשבונות ופרטום, הוסכם על תשלום מוקדמת לפני מועד הבחירות על חשבון שכר הטרחה וכי מלוא התמורה המוסכמת תשולם "בכפוף" לקבלת מימון ממלכתי לאחר הבחירות. כך למשל בהסכם עם יעצצת לשירותי זוברטה הוסכם על תשלום תמורה חוזשית אך צוין במפורש כדלקמן: "...מסכימה היועצת ליטול סיכון פיננסי, ובכפוף לאמרור להלן, להעניק את שירותי הייעוץ באופן שישולמו מוקדמת על חשבון שכר הטרחה על פי היכולת הכלכלית של המפלגה. לאחר תום תקופה הבחירות ובכפוף לקבלת מימון מפלגות על פי היכולת הכלכלית של

דו"ח על תוצאות ביקורת חשבונאות השוטפים של הסיעות בכנסת השמונה עשרה לחוקפה 1.11.11 עד 2
31.12.11 (ספטמבר 2012), עמ' 16-17.

נספח ע/3

העתק העמודים הרלוונטיים
מפרוטוקול מס' 271 מישיבת
ועדת הכספיים בעניין הארכת
מועדים לפי חוק מימון מפלגות,
מיום 10.2.2016

הכנסת

הכנסת העשרים
מושב שני

פרוטוקול מס' 271
�ישיבת ועדת הכספים
יום רביעי, א' באדר א' התשע"ו (10 בפברואר 2016), ساعה 10:30

סדר היום:
הארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973

נכחים:

חברי הוועדה:

משה גפני – הייר'
עבד אל חכימ חאג' יחיא
אורלי לוי אבקסיס
איימן עודה
עדד פורר

מוזמנים:

חנה רותם – מנהלת האגף לביקורת בחירות ומימון מפלגות, משרד מבקר המדינה
אופיר שלி – מנכ"ל – מפלגת יחד

לרשימת השדלים שנכחו בדיון – ראו בקישוב זה.

יעוץ משפטי:

שגית אפיק
שלומית ארליך

מנהל/ת הוועדה:
טמיר כהן

רישום פרלמנטרי:
רויטל יפרח

הארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973

היי"ר משה גפני:

לאחר הדיון הקודם עם שגריר הולנד, אנחנו חוזרים לחיי היומיום שלנו כאן - הארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973. הוגש בקשות של חמש מפלגות -

חנה רותם:

ארבע.

היי"ר משה גפני:

חמש או ארבע?

חנה רותם:

ארבע.

היי"ר משה גפני:

אמרנו שהיה עוד אחד שביבך.

טמיר כהן:

היה שלו פלוס אחד.

שגית אפיק:

יש עוד אחד שלא ביקש וגם לא הגיע.

היי"ר משה גפני:

אלǐ יש זה הרבייעי --

שגית אפיק:

אלǐ יש זה הרבייעי אבל יש עוד אחד שלא ביקש אבל לא הגיע, וצריך להחיל את זה גם עליו לעניות דעתנו.

היי"ר משה גפני:

אוקי. השאלה אם יש? את יודעת שיש חמישין?

חנה רותם:

יש חמיש מפלגות. אני לא מדברת על המפלגות שהתמודדו בבחירה.

היי"ר משה גפני:

או רגע, אני רוצה לשמוע מך. אם את יכולה לומר לוועדה מה מצב שלנו עכשו, מה אתה מאשרים, מה אתם מבקשים מאתנו לאשר ומה מצב העבודות. את הכתובת. אני לא רוצה לטעת בעניין זהה, ואני רוצה גם שנתקבל החלטה.

תנה רותם :

از כהה : קודם כל, על פי חוק מימון מפלגות, סיועות שמייצגות בכנסת הקודמת צריכות להגיש את הדוחות השוטפים למבקר המדינה על מנת שיושה ביקורת עליהם. זה חלק אחד מהדוחות שאמורים להיות מוגשים. החלק השני זה סיועות ורשימות שהתמודדו בבחירות לכנסת העשרים. מתוך כל הקבוצות האלה, שתי הקבוצות האלה, אפשר לחלק לשתיים : אלה שמייצגות בכנסת הנוכחית ואלה שלא. מי שמייצג בכנסת הנוכחית ולא מגיש דוחות لمבחן המדינה או מבקר המדינה מוצא שיש לכך בעיה ב ביקורת והדוח לא חיובי, יש אפשרות להטיל סנקציה מכיוון שמניע להם מימון. מפלגות שלא מיזוגות בכנסת זו זאת והוא למשל מיזוגות בכנסת הקודמת ולא מגישות דוחות – אין שום סנקציה. אחת מהמפלגות האלה עדין לא הגיעו.

אנחנו בשלב הזה נמצאים ושוב, אני לא מתייחסת למפלגות שהתמודדו בכנסת ה-20, לא זכו במנדרטים ולא זכויות למימון, הם בדרך כלל לא מגישות זאת זה.

היי"ר משה גפני :

רק שני א宾 בדיק – מפלגה שלא הייתה בכנסת הקודמת ולא עברה את אחוז החסימה --

תנה רותם :

ולא הגישה דוח, וזה נפוץ – לנו אין סנקציה. אולי ציבורית מן הראי היה שהוא תבורך על ידי מבקר המדינה, ואין פה אף בקשה של מפלגה כזו. אנחנו מצינים את שמה בדוחות המבחן אבל מעבר לו, אין הרבה מה לעשות.

עכשו אנחנו מתייחסים לשתי הקבוצות האחרות: אחת מהן, מפלגה שהיה מיזוגת בכנסת הקודמת --

היי"ר משה גפני :

המפלגה של אלוי יש.

תנה רותם :

לא, שנייה. מפלגה שהיה מיזוגת בכנסת הקודמת ולא עברה את אחוז החסימה ולא מיזוגת בכנסת הנוכחית ולא הגישה דוח – מפלגת מל"ע. בסדר? לא הגישה גם לכט בקשה --

היי"ר משה גפני :

היא הייתה בכנסת הקודמת?

תנה רותם :

היא הייתה בכנסת הקודמת כחלק מרשיינות -- --

בריאת :

از זה הבקשה -- --

שגית אפיק :

לא, לא, היא לא הגישה בקשה.

תנה רותם :

התחלתי מלאה שלא.

היו"ר משה גפני:

از זו החמשית, מה שנחננו קוראים.

מפלגה נוספת שהתמודדה, רשות מועמדים שהתמודדה בבחירות לכנסת ה-20, לא עברה את אחוז החסימה, זכאייה למילון וקיבלה את חלקו היא מפלגת "ביחד" בראשות אלי אחד. הבקשה שלה מונחת לפניכם. ושלוש מפלגות - -

היו"ר משה גפני:

מה היא מבקשת?

תנה רותם:

היא מבקשת אורכה להגשת הדוח לתקופת הבחירה לכנסת ה-20.

היו"ר משה גפני:

עד מתי היא מבקשת?

תנה רותם:

היא מבקשת אותו, אם אני לא טועה, עד סוף מרץ.

היו"ר משה גפני:

הוא דיבר אתי אתמול, הוא התקשר אליו והוא גם הסביר לי למה הוא צריך את הזמן הארוך יותר מאחרים.

תנה רותם:

אנחנו מבינים את הנسبות המיוחדות שלו, ובמקרה הזה מבקר המדינה חשוב שמיין הראי להיענות לבקשת הזאת.

היו"ר משה גפני:

טוב.

תנה רותם:

יש את שלושת המפלגות האחרות שמייצגות בכנסת הזאת: מפלגת הבית היהודי, שמבקשת אורכה להגשת הדוחות שלה גם בגין הבחירות וגם הדוחות השוטפים לכנסת הקודמת. ושתי מפלגות מתווך הרשימה הערבית המשותפת - בל"ד ורשימת האיחוד היהודי, שמבקשות אורכה להגשת הדוחות השוטפים.

היו"ר משה גפני:

רגע, הנה נכנס איימן עודה, יושב ראש הרשימה. שתי הרשימות שעלייהן את מדברת, הן נמצאות עכשו בתוכך הרשימה המאוחדת.

תנה רותם:

כן.

היו"ר משה גפני:

אבל כל אחד מגיש דוח נפרד.

חנה רותם:

לגביה הכספי השותפים שלהם בכנסת הקודמת. דוח הבחירה המאוחד של הרשימה המאוחדת הוגש.

היי"ר משה גפני:

על זה לא מבקשים א/orca.

חנה רותם:

זה נמצא בבדיקה. הדוחות השותפים של בלבד ורשימת האיחוד העברי לא הוגש, והם מבקשים א/orca. בעניין הזה אני רוצה לציין שהבדיקה על החשבונות השותפים משפיעה גם על הבדיקה של הבחירה בغال שזאת בדיקה שימושה אחד את השני. יש הוצאות מסוימות שאולי לא תראה בחירות ותראה בשוטף. המעברים הם חשובים.

היי"ר משה גפני:

והם ביקשו א/orca.

חנה רותם:

הם ביקשו א/orca.

היי"ר משה גפני:

אני רוצה לשאול אותך: הנוגה פה שאים מבקר המדינה מסכימים, הנוגה שהוועדה מאשרת. אני לאזכיר מקרים אחרים. כמובן על דעתו של המבקר, היא מצד קבועה בעניין הזה ומצד שמעוותית בעניין. אני רוצה לשאול אותך: אם אנחנו מאשרים – אני רוצה לשמעו גם מהיועצת המשפטית. אם אנחנו מאשרים לחמש האלה, אנחנו מאשרים להם תאריך מסוים, זה פוגע בכל האחרים מבחינת הדוח שלכם? הרי אחרים התאמכו והגישו.

חנה רותם:

שני דברים: 1. לא, כי אנחנו עושים כל מאמץ לגביהם מישג, להגיש את דוח מבקר המדינה בזמן. 2. מכיוון שיש לנו בחקיקה – פעם המימון חיכה לתוצאות דוח מבקר המדינה והיום כבר לא, אז גם לא יהור בהגשת דוח מבקר המדינה אין השפעה על המפלגות. לא נגרט להן נזק. חוק הוא אולי ציבורי כי החיבור נחוץ למשלים שנעשו ב-2013 רק אולי בשלתי 2016.

היי"ר משה גפני:

הבנייה. אבל אין לזה השלכה מעשית. טוב. מה את אומרת? אפשר לאשר את הבקשות?

שגית אפיק:

בסדר.

שלומית ארליך:

חנה, כמה דברים רק לשם הסדר הטוב: קודם כל, אנחנו מדברים על זה שהאישור הפעם לא ניתן על מועד מסירת החשבונות לתקופת הבחירה לכנסת ה-20 אלא רק על הדוחות השותפים. נכון?

חנה רותם:

טעות שלי – לגבי מה שדיברנו קודם, הבית היהודי כן ביקשו גם על תקופת הבחירה.

נספח ע/ט

העתק העמודים הרלוונטיים
מתוך דוח מבקר המדינה - 16
211 בנושא "דין וחשבון על
توزאות ביקורת החשבונות
השופטים של הסיעות בכנסת
התשע עשרה לתקופה 1.2.13 עד
31.12.14 ולתקופה 1.1.15 עד
31.3.15 שהתפרסם ביום
18.10.2016

פרק שני

**דין וחשבון על תוצאות ביקורת החשבונות
השותפים של הסיעות בכנסת התשע עשרה
לתקופה 31.12.14 עד 1.2.13
ולתקופה 31.3.15 עד 1.1.15**

דין וחשבון על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות ורשימת המועמדים לתקופת הבתיורות לכנסת
הגשרים ודיין וחשבון על תוצאות בחלוקת החשבונות השותפים של הסיעות בכנסת התשע עשרה
לתקופה 1.2.13 עד 31.12.14 ולתקופה 1.1.15 עד 31.3.15

שם הדיווח:
מסגרת הפרסום:
שם פרסום:

נושאים בעלי היבטים עקרוניים

בידיקת חשבוניותיהם של הסיעות הועלתה כמה נושאים בעלי היבטים עקרוניים שמצותי לנכון ליחד את הדיבור עליהם.

עוודפים לתקופה השוטפת וגירעונות נצברים

בלוח שלහן נתנו, על פי הזרחות הכספיים של הסיעות, על הגירעונות או העודפים הנצברים של הסיעות ל-31.1.13, על העודפים שלחן לתקופות השוטפות, על הגירעונות או העודפים שלחן במערכות הבחירה לרשות מקומות, על הגירעונות או העודפים שלחן במערכות הבחירה לכנסת העשויים, ועל הגירעונות או העודפים הנצברים ל-31.3.15 (סדר הסיעות קבוע לפי סכום הגירעון הנצבר). הסכומים בלוח מוצגים בש"ח.

עדך (נירזען) ל-31.3.15	עדך ממערכת הבחירה ל-31.3.15	עדך הבחירה ל-31.3.15	עדך לתקופות השוטפות	עדך (נירזען) ל-31.3.15	שם הסעיה
(32,855,171)	¹ (10,044,954)	(8,746,858)	9,727,579	(23,790,938)	וליכוד
(31,596,889)	² (4,500,000)	(5,214,934)	(1,433,073)	(20,448,882)	הבית היהודי
(18,040,569)	0	0	(1,641,268)	(16,399,301)	קדימה
(9,375,285)	(11,123,026)	(1,363,844)	5,878,220	(2,766,635)	ש"ס
(8,558,210)	(2,211,528)	(3,342,765)	26,425,439	(29,429,356)	העבודה
(8,278,227)	(8,846,157)	(11,087,675)	6,971,658	4,683,947	ישראל ביתנו
(6,061,390)	(3,462,111)	(880,110)	3,699,823	(5,418,992)	מרץ
(3,589,367)	² (1,500,000)	(2,216,380)	2,800,783	(2,673,770)	תקומה
(2,169,726)	(635,854)	(1,056,732)	2,479,516	³ (2,956,656)	ארגוני ישראל
(2,160,488)	(1,579,775)	(12,924)	269,351	(837,140)	רעם
(1,374,193)	(996,082)	(1,359,877)	2,051,325	³ (1,069,559)	דגל התורה
(1,038,350)	(16,113,858)	(10,195,711)	14,873,283	10,397,936	יש עתיד
(919,517)	0	(215,268)	247,530	(951,779)	מד"ע
298,429	(632,118)	(30,776)	482,524	478,799	תע"ל
843,934	(650,448)	0	1,494,382	0	התנועה
⁴ 1,726,515	0	(486,305)	7,540,499	(5,327,679)	התנועה - חץ
2,751,675	870,701	133,558	(34,170)	1,781,586	חר"ש

גירעון הסעה במערכות הבחירה, לפי הזרוח הכספי שלה, ב-9,978,737 ש"ח. הנסיבות הסעה מאוצר האדרינה ווקנו בהתאם לנזמי חשבות הכתסה בסך של 66,217 ש"ח, ולפיכך הגירעון בגין מערכת הבחירה, אשר בשלב בזרוח הכספי של ה-31.3.15, החתכם ב-10,044,954 ש"ח.

סיעות הבית היהודי והקומה המתמודדת ככונת העשויים במסוגות ושילוח מושחתת - "הבית היהודי בראשות נפתלי بنט". הגירעון של הרשימה המשותפת אמור היה לתקופת הבחירה בהתאם לדיווחה ב-4,327,383 ש"ח. על פי הדעתות וראי החשבון שעוררו לדוחות הכספיים השוטפים ל-31.3.15 של להזאת מהסיעות, נאמד הגירעון לשירותה המשותפת בשל הבחירה לכונת העשויים בכ- 6,000,000 ש"ח, ולפיכך חלקה של סיעת הבית היהודי בגין גיורא הבחירה לכונת העשויים ונושם על מכלך הערכה בלבד. לפיכך ככללה סיוע הבית היהודי בשובנותה ל-31.3.15 השוואתו בbijען הבחירה בסך 4,500,000 ש"ח, וsettua התקונה כללית בשובנותה ל-31.3.15 השוואתו בbijען הבחירה בסך 1,500,000 ש"ח. מכאן שהגירעונות של כל אחת מהסיעות האמורות בגין מעצמת הבחירה לכונת העשויים לא שולבו כנושם בדוחות הכספיים של הסיעות לתקופה השוטפת שהסתמימה ב-31.3.15.

מירן מנדש.

העודף הנצבר של סיעת "התנועה - חץ" נקבע ל-31.10.14 עד 31.12.14 (ראו העירה 2 בעמ' 64).

¹

²

³

⁴

די ווחשבן על תוצאות ביקורת חשבונות הסיעות ורשימות המומדים לתקופת הבחירה לכונת העשויים וווחשבן על תוצאות ביקורת חשבונות השוטפים של הסיעות בכונת והוצע עשרה לתקופה 1.1.15 עד 31.12.14.

דו"ח ביקורת התשע"ז-2016 מסגרת הפרסום:

שנת פרסום:

מהנתונים בלוח עולה כי למרבית הסיעות גירעונות ניכרים שמקורם במימון מערכות הבחירות, וכי הנטווחה של מרבית הסיעות לתקופת השוטפות עולה על החזאות לתקופות אלה, והדבר אפשר לחלק מהסיעות לצמצם את גירעוניותהן הנכברים ל-31.1.13-.

בדוחות קודמים⁴ כבר התייחסו לכך שהסיעות נהוגות מלבחה להכנן תקציב גירעוני לתקופה הבחירות או תקציב המבוסס על הערכות לא ריאליות של הנטווחה הצפויות ואף חורגות ממנה, וכן הן מסיימות את תקופות הבחירות בגירעונות ניכרים. בפועל חלק ניכר מכיספי המימון הממלכתי השוטף, אשר נעדרו לממן פעילות רעננית שוטפת של הסיעות ואת שמירת הקשר עט החיבור, וזאת לפי עקרונות יסוד של המשטר הדמוקרטי, משמשים זה פקטו לכיסוי גירעוניותהן של הסיעות מתקופות הבחירות. עד העורכי כי בחנהלו זו הסיעות עשוות דין לעצמן בכך שהן מקיצבות לעצמן מימן ממלכתי להזאות בחירות בסכום העולה על הקבוע בחוק לנושא זה. זאת, באופן שלל לפגוע בשווין בין הסיעות המתמודדות בחירות לבנות, וביחד מול רשומות מועמדים שאין מיזוגות לבנות.

נושא זה נדון בהרחבה גם בדוח על תוצאות ביקורת החשבונות הסיעות והמועמדים לתקופה הבחירות לבנות העשרים, המצורף לדוח זה.

אך כי אלא חמוץ ולידיו לסייע להבנה את תקציביה על מנת שלא ייווצרו לחן גדרונות תחוללים להיבדק על פולקלון העמידות. בatoms שבתייה שימוש נאות בכיספי המימון הממלכתי שאנכיה גושמו המהמן למשמעות שהו יתמודד הכספיים ובאופן העלה בקנה אחד עם הנטווחה המומבלית.

קבלת הלואות מארצ' המדינה

ב-8.12.14 התקבל תיקון 33 לחוק המאפשר לסייע קבלת הלואות מארצ' המדינה. תיקון זה נועד להפחית את חלונות של הסיעות במערכת הבנקאית, שעליה כבר הורתי בעבר.⁵

על פי הוראות החוק, החלוות האמורות יפרעו באמצעות ניכוי במישרין מהכספיים לימיון החזאות השוטפות שהסיעה מקבלת מדי חודש. הדבר מגדיש את העבודה שMOVEDר בשעבור של המשאים השוטפים, העומדים לרשות הסיעות למימן פעילות רעננית ושמירות הקשר עט החיבור, לצורך כספי הטעאות העבר שמקורן בעיקר בגירעונות בגין מערכות בחירות לבנות או לרשויות המקומיות.

עד להחלטת תיקון 33 לחוק הייתה סעה רשית לקל להלוואה רק מתאגיד בנקאי. בהוראת המעבר בתיקון 33 נקבע, עבר תחילתו של תיקון האמור, כי ישוב ראש הכנסת לא אישר מבחן הלואאה מארצ' המדינה לסייע שטרם פרעה הלואאה שנטלה מתאגיד בנקאי, אלא לאחר שהציגה לו, להנחת דעתו, חכנית בדבר פירעון ההלוואה.

⁴ מבקר המדינה, דוח על תוצאות ביקורת החשבונות השוטפים של הסיעות לבנות השמונה עשרה לתקופה 1.1.11 עד 31.12.11 (ספטמבר 2012); דוח על תוצאות ביקורת החשבונות השוטפים של הסיעות לבנות השמונה עשרה לתקופה 1.1.12 עד 31.12.12 ולתקופה 1.1.13 עד 31.1.13 (פברואר 2014).

⁵ מבקר המדינה, דוח על תוצאות ביקורת החשבונות השוטפים של הסיעות לבנות השמונה עשרה (פברואר 2014), עמ' 136.

הביקורת הعلاה כי 11 סיעות קיבלו בסיכון למועד לבחירות לבנות העשרים ולאחריהן הלוואות מאוצר המדינה בסך כולל של כ-79 מיליון ש"ח לכיסוי גירעונותיהן הנכברים. בסיכון לקבלות הלוואות פרעו הסיעות את חובותיהם לבנקים.

בלוח שלחין נתונים על הלוואות שקיבלו הסיעות מאוצר המדינה (סדר הסיעות נקבע לפי סכום ההלוואה):

שם המוסד	סכום הלוואה
הילברד	30,000,000
ש"ס*	9,850,320
ישראל ביתנו*	8,619,030
הבית היהודי	8,379,600
מרץ*	7,387,740
יש עתיד	3,600,000
העובדיה	3,500,000
דגל התורה	2,850,000
תקומה	2,718,000
אגודת ישראל	1,300,000
רעים	650,000
סה"כ:	8,854,690

* הלוואות התקבלו בתקופה השוטפת שבין 1.1.15 ל-31.3.15

סיעה שחדלה להתקיים

על פי סעיף 13 ד' לחוק, סיעה שחדלה להתקיים עקב התפלגות או התפטרותם של חברי מabitrotthem בכנסת או מפני שלא זכתהழנש מנדטים בבחירות, ימסרו מי שהיו נציגי הסיעה את החשבונות על הכנסתותיה ועל הוועותה השוטפת, למקרר המדינה במועד האמור בסעיף 10(1)(א) לחוק, ובמקרר המדינה ימסור לישוב ראש הכנסת דוח על תוצאות ביקורת החשבונות כאמור בסעיף 10(ד) לחוק.

שלוש מהסיעות שכיהנו בכנסת התשע עשרה וקיבלו מימון מלכתי שוטף חזרו מלוחקים לפני מועד מסירת החשבונותיהם למקרר המדינה, ואלו שמותיהם: התנועה - ח' המפלגה הציונית, מוד"ע וקדימה.

סיעת התנועה - ח', המפלגה הציונית, אשר מנתה בכנסת החשע עשרה שיש לה כנסת, הפסיק את פעילותה בכנסת החשע עשרה ב-1.11.14, לאחר שועדת הכנסת אישרה את בקשת סיעת התנועה ליזג החל מתאריך זה את מפלגת התנועה במקום את מפלגת ח' - המפלגה

6 מיל' 27.10.14

גספרע ע/ק

העתק כתבתו של חגי עמית
"הוצאות האמיתית של בחירות
חוירות: מה יקרה עם נתניהו
יממש את האיום", שפורסמה
ביום 28.5.2019

העלות האמיתית של בחירות חוזרות: מה יקרה אם נתנו לה ימש את האיוט?

המחלגות, שעדין לא גמור לשלם את ההצלאות בגין הבחרות הקודמות, משדרות מזקקה ■ אוחז מפלגות הימין: מבקשים אפשרות לפירוט תשלומים 4-72 במקום 4-36 חודשים

28.05.2019 14:11 מאות: תבי עמי

פרק'י ממשלה החל לתרגם לopsisים את איזמו של ראש הממשלה, בימי נגניהו, לבקשת את מדינת ישראל לערצת בבחירות נספח שתיעיר חמשה וחמשים בלבד לאחר שהסתימה מערכת הבחרות הקודמת. بيان וודאגת התקציבים באמצעות אמרה הtors (שליש) בועדת הכנסת כי "משמעות העת החוק לפיזור הכנסת היא עלות של כל פחות 475 מיליון שקל, שמצוירה מוקור התקציב שנין - וזהו אונחן בחירה. על הממשלה לוציאיע על מוקור התקציב ליר - זהה היה רון מצטמים פעילות הממשלה".

היא הציפה בכך את עלויות העתק של האיוט בבחירות הסכום שעלו דבורה וגם מרכיב מעלות מן מפלגות לבחירות של כ-200 מיליון שקל ומתקצב וערצת הבחרות של יותר מ-250 מיליון שקל. העליות של מימון הפריימריז אפויות להחוסף למדינה. וודאג לא דיברה על עלותן של יומם שבתוון מסך לבין הבחרות, שסתמכות ביזור מיליאד שקל.

מה שעשו לך חלק מהעלויות האלה הוא העבירה שבסיטואציה שהיא הבוחרת ידו לתקציב הממשלה, ויחסר על התוכנים הקואליציוניים של הממשלה הוזאתה שהסתכמה ב-2.25 מיליארד שקל בשנה. המשמשת של ארבעה חדשים נוספים בהם הסכומים הללו לא ישולמו היא חיסכון של כ-700 מיליון שקל.

במקביל, המפלגות השונות עדין מלקאות את פצעיהן בין עלויות מערכת הבחרות הקדמת שיק הסטייה - ואכן יודעת מהין יוציאו את ההון מימון מערכת הבחרות טופט, דבר שהתרbetaה בדיון הוועדה.

"ו"ר ועדת הכנסת, ח"כ מיקי זוהר, אמר הבוקר במסגרת דיון הוועדה כי "מפלגה שלקחה להוואה לאזרך מימון קמפיין הבחרות האחרון, מחדירה את החלטאה בתשלומים חדשים. תבר הכנסת בקש לדוחות את החזר החלטאה בחודשים הקרובים, על מנת שהיא אפשרותם לממן את קמפיין הבחרות הבאות, שעדות להעיר לאחר שלושה חודשים".

עדពה יי' חוק מימון מפלגות, מפלגה שתבקש לקבל מקדמה על חשבן מימון מפלגות לבקשת הבוחרת הבאות, מצטרך לנכון את גובה החלטאה מסכמי המקומות חבר הכנסת בקש שהחלטאות לא יונכו מהתקדמות.

בנוסף, מפלגה שלקחה החלטאה שגבאה ענדיה יי' חוק על מחזיות מגבה סכם מימון המפלגות, לא תוכל לקבל מקדמה. חבר הכנסת בקש כי בשל המבחן היחיד, ניתן להם לקבל מקדמה על אף החלטאה שנטל לבקשת הבוחרות האחרונות.

הלוואת בסך 62 מיליון שקל

ח"ט אביחור, חשב הכנסת, חיש את ההצלאות שમפלגות סוחבות על גבן: "עד כה נתם סכם של כ-62 מיליון שקל למפלגות כהלאות לפי חוק מימון מפלגות, המפלגה היחידה שלקחה את כל המכסה והארצ'ר ייחסת החלטאות עד כה: הליכוד - 36.3 מיליון שקל; העבודה - 2.34.2 מיליון שקל; ישראל ביתן - 2.34.2 מיליון שקל; הבית היהודי - 2.9.2.9 מיליון שקל; אגדות ישראל - 3.3.3 מיליון שקל; דגל התורה - 6.6.6 מיליון שקל; מרצ' 7.4.7.4 מיליון שקל; רע"מ - 1.7.1.7 מיליון שקל; בל"ד - 1.7.1.7 מיליון שקל".

"ול עוד מפלגה נכנסת לכינוס ה-22 אין בעיה עם החזרה, אך מפלגה שתיכל לתביא לבעה בגביה ה חובב ממנה. הפתורן - ככל שמותרים את ליקוח ההצלאות עצמן - החשיפה של הכנסת גילה מ-62 מיליון שקל ל-201.201 מיליון שקל".

"ו"ר מפלגת העבודה, אבי גבאי, הגיב על קר בעומכו כי "ליקוח החלטאה של 2 מיליון שקל והתוכנות כל חדש ליקוח עד כדי לאזן את התזרומים שלם. השימוש היא שלא נכל ליקוח מעשי? או מקדמת היימון מקרים חדש וחצי לפחות הפיזור ואם מחייבים שאות

<https://www.themarker.com/misc/article-print-page/1.7299892>

מקדמת המימון מקבלים עכשווי - הכנסת לא חזקה סיכון יותר גדול. אפשרו למפלגות קיימות לקבל הלוואה עכשווי בגין מקדמת המימון וכך היצבר לא שלם יותר".

ח"כ אופיר סופר (איחוד מפלגות ימינו) אמר כי "השאלת היא לא רק מימון תבחרות אלא כל השוטף אחר כן. אם מבקש שתהיה אפשרות לפארס ל-72 חודשים במקום ל-36 חודשים".

נספח ע/ט

העתק פנימית העותרת אל היועץ
המשפטי לכנסת בנושא הлик
הגדלת מימון המפלגות, מיום
16.12.2019 ; והעתק מענה היועץ
המשפטי לכנסת אל העותרת,
מיום 29.12.2019

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

16 דצמבר 2019, י"ח כסלו תש"ף

לכבוד
עו"ד איל גנון
היושם המשפטי לכנסת
משכן הכנסת
ירושלים

-דחווי-

שלום רב,

הנדון: פניה דחויפה לקבלת עמדתך בענין **בינוי הליך הגדלות מימון המפלגות**

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: "התנועה"), אנו מתכבדים לפנות אליך כJKLMNOPן:

1. ביום 2019.12.11 הודיעה הכנסת ה-22 על פיזורה, לאחר שתי מערכות בחירות רצופות בשנת 2019, שלפי כל ההערכות עלות הפסד למשק הישראלי מוערכת במיליאדי שקלים.¹
2. ביום 2019.12.10 הודיעה מזכירת הכנסת בעת סיום המילא, כי הונחו על שולחן הכנסת לדין מוקדם הצעת חוק התפזרות הכנסת העשרים-ושתים, התש"ף-2019 (להלן: "ההצעה הראשונה"), והצעת חוק הבחירה לכנסת העשרים-ושלש (הוראות מיוחדות), התש"ף-2019 (להלן: "ההצעה השנייה").²
3. ביום 2019.12.11,ఈ"כ ניסקורן יי"ר הוועדה המסדרת הציג בדיון מוקדם לפני מיליאת הכנסת את ההצעה השנייה לאישור חברי הכנסת: "ההצעה השנייה היא הצעת חוק הבחירה למיליאת העשרים-ושלש (הוראות מיוחדות), שDNA בעצם בסדרי עבירות ועדת הבחירה ובאפשרות של המפלגות להיעזר בחירות בצהרה טויה ולמשש את הזכות הדמוקרטית. יש פה עדכון מסוים בנושא תקציב המפלגות, גם פה אנחנו פועלנו עד כמה שאפשר לצמצם את העלויות וצמצמו את עלות הנושא מ-130 מיליון לפחות או יותר 60 מיליון".³
4. עד ביום 2019.12.11, הוכנסה הוועדה המסדרת להקמת ועדת מיוחדות לדין בשתי הצעות החוק. לאחר דיון קצר, הוחלט בוועדה המיוחדת לאשר קביעת דיון משולב במליאה ולמעשה לפטור את ההצעה הראשונה והשנייה מ"חוות הנחתה".⁴
5. בהמשך אותו יום, 11.12.2019, הציגఈ"כ ניסקורן במליאת הכנסת את ההצעה הראשונה והשנייה לאישור הכנסת בקריאה ראשונה,⁴ ולאישור הכנסת בקריאה שנייה ושלישית.⁵ מתי מעת ויזען ידוע, כי ההצעה השנייה למעשה טמונה בחובה שינוי תקציבי גדול ושינוי מהותי בחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן: "התקיקון").⁶

¹ ג"ד לאור, 3.8 מיליאד שקל: זה המثير של עד מרכיב בחירות למשק", Ynet, (12.12.2019) https://www.ynet.co.il/articles/0_7340_5641527_00.html

² פרוטוקול הישיבה העשרים-ושלש של הכנסת העשרים-ושתים.

³ פרוטוקול הישיבה העשרים-או רביעי של הכנסת העשרים-ושתים (10 בדצמבר 2019), עמ' 37.

⁴ שם, עמ' 115.

⁵ שם, עמ' 212.

⁶ ר"י יפו, 208, ירושלים 94383 * מע"מ למכabbim: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076 * טל: 02-5000073 Fax: 02-5000076 * Faks: 02-5000076 * 91043 * טל: 02-4207 Jerusalem * Tel: 02-4207 Jerusalem * E-mail: office@mqq.org.il * Web Site: www.mqq.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

6. **למעשה במהלך 24 שנות החליטו חברי הכנסת להביא להצעעה ולאישור תוספת תקציבית משמעותית למימון קמפיין הבחרות השלישי של מפלגותיהם במהלך שנה אחת תמיימת.**
7. **התיקון שינה את חוק מימון מפלגות, חתשי"ג-1973 (להלן: "החוק"), כך שבמוקם "יחידות מימון אחד" נבוא 1.31 "יחידות מימון" או 1.81 "יחידות מימון" בסעיף החוק. שינוי זה, כפי שעולה מהתאריך ומצורף הנטש, מוגלה בתוספת של כ-62 מיליון ש"ח מכיספי הציבור לתקציב מימון המפלגות הגבוה דיו לפיה החוק, גם ללא התוספת.**
8. **נסף לכך, התקיקון מותר למפלגות לדוחות את פירעון הלהלואות שנטלו עד לבחירות לכנסת ה-24, כאשר בהתאם לפרסומים, למפלגות חובות לכנסת בהיקף של כ-180 מיליון ש"ח.**
9. **לעומת התנועה, על פניו, וכיו שיצג להן, התקיקון נחקק במהלך מזמן ולאחריו ציבורי ראי הפגיע בתכליות החוק ובחילבי החקיקה התקינית. אשר על כן, נבקש ליתן חוות דעת לתיקון.**

א. הפגיעה בתכליות חוק מימון מפלגות:

10. סעיף 1א לחוק קובע, כי תוכם ועדה ציבוריות המונה 3 חברים, ובראשה שופט שמניה נשיא בית המשפט העליון. תפקידיו הוועדה הציבורית קבועים בסעיף 1ב לחוק,如下ו:
- "(א) הוועדה הציבורית תקבע את שיעור יחידות המימון כאמור בסעיף 3.
(ב) תחילתה של קביעות יחידת המימון תהיה באחד המועדים הבאים, כפי שתחליט העודה הציבורית: 1 בינוואר, 1 באפריל, 1 ביולי או 1 באוקטובר.
(ג) הוועדה הציבורית לא תפחית סכום או יחידת מימון שקבעה אלא בחולטה שהתקבלהפה אחד.
(ד) לא תקבע יחידת מימון בתוקף למפרט."

לענין זה, "יחידות מימון" הוגדרה בסעיף 1 לחוק מימון מפלגות, ולשונה:

"יחידות-מימון - סכום שקבעה הוועדה הציבורית כייחידת מימון לעניין חוק זה, והדעה על קביעתו פורסמה ברשומות"

11. כפי שעולה מחוק, הסמכות לקבוע את שיעור יחידת המימון נתנו לוועדה הציבורית, ולה בלבד. ועדזה זו הוקמה בחוק מימון מפלגות (תיקון מס' 15) (וועדה לקביעה יחידת המימון), התשנ"ג-1993. לפי דברי ההסבר, התקיקון נועד להעביר את הסמכות לקביעת יחידת המימון שהייתה מצוייה בידי חברי הכנסת בוועדת הכספים לוועדה ציבורית בלתי תלויה, שתוכל לפעול ללא לחץ ולפי שיקולים אובייקטיבים.

12. הגדרת מימון המפלגות באמצעות הגדלת אחוז המימון, כפי שנעשה בתיקון, ולא באמצעות הגדלת סכום היחידה, פירושה עקיפה של המנגנון שקבע בחוק בדמות הוועדה הציבורית הבלתי תלויה. לפיס לעניין זה דבריו של חה"כ אברהם פורץ, חברי מודיעין מדברי הכנסתה-13:

"אנחנו נתקלים שוב ושוב במצב בלתי רצוי, שלפיו ועדות הכספים עצמה, שהיא ועדת של נציגי מפלגות של הכנסת, עוסקת בקביעת גובה יחידת מימון המפלגות תוך קורת בחרויותthon למימון שוטף. דבר זה הוא בלתי תקין, לאחר של חברי

⁶ צבי זורחה י"ג המחר: המפלגות מגדילות את מימון הבתירות ב-62 מיליון שקלים" ynet (12.12.2019) <https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5641370,00.html>

רת' יפו 208, ירושלים 94383 * מע"ל המכבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000076 Fax: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 • العنوان للرسائل: ص. ب. 4207، القدس 91043 • هاتف: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem 91043 • Tel: 02-5000073 • Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqq.org.il • Web Site: www.mqq.org.il

ה坦ועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

הכנסת המכනים בזאת הכתפים מופעלים לחצים, לעיתים של מפלגותיהם, של גברי מפלגותיהם, של אחרים במפלגתו, להגדיל את המימון, וזאת בעקבות חריגות שקרוות לעיתים הן באפן שוטף והן בתגובה למבחן.

ונוצר פה מצב מובהק של ניגוד עניינים בין נציגים פוליטיים של מפלגה, שצרים אותם להחיליט על גובה המימון של מפלגתם. לכן הצעתי היא שורא מימון המפלגות ונושא קביעות גבוהה. ייחודה המימון יוציאו ועדת הכספיים של הכנסת ויעברו **לגורם בלתי תלוי**. (הישיבה ה-114, הכנסת ה-13 מיום 07.07.1993, עמ' 288, החדשות עי' הח'ימ.)

13. אשר על כן, התקין פוגע בתכליית החוק המבקשת לשולח מבעלי הכנסת את סמכותיהם להגדיל את מימון המפלגות שלהם, וילחוק לטובת עצמם לעצם"ע על חשבון כספי הציבור, מתוך חשש לhimצאותם בנגד עניינים. דברים אלו אף מחריפים בעניינו, שהרי בעוד שאר מושדי הממשלה סובלים ממיחסו חמור בתקבילים **נדרישות להגוי עצמאו**, הכנסת בוחנת קודם לקדם בהליך מזור ונסתור הגדלה של תקציב מימון קמפיין המפלגות.

14. כדי, מלבד סוגיות ניגוד העניינים האמורה לעיל, תכליית החוק באה לקדם את עקרון השוויון במימון למפלגות שאין מיזוגות בכנסת. התקין חוק הכלול הגדלת המימון ושיפור תנאי הלוואות מטיב עס המפלגות המכנהות מול המפלגות שאין מיזוגות, כך עלול לפוגע בסיכון להיבחר, ובהתאם **מעורר חשש לפגיעה בעקרון השוויון בין רשומות**, המupon בסעיף 4 לחוק-יסוד: הכנסת. דברים אלו אף על מדריו של היושם המשפטי לוועדת חוקה חוק ומשפט, במסגרת הדין בתיקון בוועדה המוחזת מיום 11.12.2019.

ב. הליך תקיקה מזור שנערך במחוץ ולא דין ציבורי :

15. עצם בקשת חברי הכנסת להגדיל את תקציב מימון המפלגות לא פורסט ובימים שקדמו להנחת הצעה הראשונה לא קיימו דיונים בנושא במליאה, או בוועדה המסדרת. כן, מלבד פרסומים לא רשמיים בתקשורת הנוגעים ל███ים בין מפלגת הליכוד לרשות כחול לבן⁷, לא התקיימים כלל כל **דין ציבורי, פומבי או נoir בנושא הגדלת מימון המפלגות**.

16. המשכו של הлик החקיקה המזור בכריכת התקין (בסיון ה') להצעה השנייה, אשר מטרתה להסדיר, בין היתר, את קיור תקופת הבחירות, ענייני ועדת הבחירה המרכזית וניהול הבחירות. דהיינו, להצעת החוק שביקשה להסדיר עניינים פרוצדוראליים והוגשה למילאה יחד עם ההצעה הראשונה לפיזור הכנסת, נכרך בסימן ה' עניין מהותי של הגדלת תקציב מימון המפלגות.

17. יתרה מכך, ביום 10.11.2019 התקיימים דין תמצית בוועדה המסדרת, אשר נגע לעצם הנחתה הצעה על שולחן הכנסת.⁸ בצלום הווידאו של הוועדה נקלט, כי זה"כ שלמה קרעי, אשר חתום על ההצעה השנייה, מבקש לציין את התנגדותו להעלאת מימון המפלגות.

18. על אף זאת, חברי הכנסת שנכחו לצד משליכים במהירות את דבריו ומשיכים לסדר היום. יצוין, כי באותה השעה הצעת החוק טרם פורסמה לציבור ופרטיה לא היו ידועים. אם כן, עליה החשש

⁷ טל שניידר "ה██ים הכספיים בין כחול לבן ל████ בבחירות הבאות: תוספת של 62 מיליון שקל" גלובס (09.12.2019). <https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001310311>

⁸ יצוין, כי הפרוטוקולים של הוועדה המסדרת והועדה המירוחת שדרנו בתיקון החוק טרם פורסמו באתר האינטרנט.

רוי יפ"א, 208, ירושלים 94383 * מען למכבינים: ת.ד. 4207 * טל: 02-5000073 * טל: 02-5000076

شارع יגא 208 * القدس 94383 * השירות לביטוח: ס.ב. 4207 * טל: 02-5000073 * טל: 02-5000076

208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B. 4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqq.org.il * Web Site: www.mqq.org.il

הتنועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

שما מוזכר בהסכימות בין המפלגות שהתקבלו במחאלכים – ובניגוד לדין המחייב פרסום של החלטות מעין אלו.

19. בדין המוקדם במליאה הציג חה"כ ניסנוקון את התקיקון (לקראת הצבעה טרומית), כאמור בפסקה 3 לעיל, כזה שלבסוף מבקש למצוות את עלות מימון המפלגות. כמו כן, מפרסומים בתקשורת עליה⁹, כי במהלך הדיוון לפני הקריאה הראשונה ביקש חה"כ צבי האוזר פירוט עדכני של חובות המפלגות. חשב הכנסת חים אבידור החל למנות את חובות מפלגות הליכוד ומולנו והופסק בקריאות ביןימם מיד אחר כך.

20. בז'ור, המפלגות אינן כפפות לחוק חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998 והן אינן מפרסמות את הוצאותיהם. הגדרת המימון לאפשרת למפלגות השונות להמשיך להתנהל באופן רשמי ובזמני. כל זאת, באופן של חוסר שיקיפות לציבור הבוחרים ובאופן המעודד המשך צבירת חובות.

21. הנה כי כן, בחינת הדעת של הבחירה לנכסות ה-23 ובחשות פיזור הכנסת בוצע התקיקון התקציבי להגדלת מימון המפלגות, הפגע כאמור בתכליות הברורות של החוק.

22. מאופן הליך התקיקה עולה החשש, כי התקיקון בוצע במחשכים ובהסתורה כזו, שאף בזמן אמת לא ניתן היה למעשה להתנגד לתיקון. יתרה מזאת, אף לאחר ביצוע התקיקון, ציבור הבוחרים גם בעת זו, אינו יודע מדוע בחרו חברי הכנסת להציג את מימון המפלגות.

23. לנוכח חשיבותו הציבורית הרבה של העניין, נודה לקבלת עמדתך בהקדמת בנויות העניין, ושל סדי הזמנים הדוחקים, נתכבד לביקש כי עמدة זו תפורסם בטוויח הזמנית הקצר ביותר האפשרי.

בכבוד רב,

הידי נגב, עו"ד
מחלקה מדיניות וחקיקה
הتنועה למען איכות השלטון בישראל

תומר נאור, עו"ד
מנהל האגף המשפטי
הتنועה למען איכות השלטון בישראל

חיי יוסף, רכזת
מחלקה ליטיגציה
הتنועה למען איכות השלטון בישראל

⁹ עדין בנכמי, בזמן ששונחtes הו"י'ים בזו או תקומה הציבורית. אך זה קרה; שקו', (12.12.2019) <https://shkifut.info/2019/12/debt23/>
הר' יט, 208, רושלים * טל: 02-5000073, ירושלים 91043 * טל: 02-5000076
شارع يطا 208، القدس * العنوان للرسائل: ص. ب. 4207، القدس 91043 * هاتف: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St, Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000076
E-mail: office@mqq.org.il * Web Site: www.mqq.org.il

הכנסת

הלשכה המשפטית

סימוכין: 04847719
ירושלים, א' בטבת, התש"ף
29 בדצמבר 2019

לכבוד
עו"ד תומר נאור, מנהל האגף המשפטי
עו"ד חדי נגב, מחלקת מדיניות וחקיקה
גב' שי יוסף, רכזת מחלקת ליטיגציה
התנוועה למען איכות השלטון בישראל

שלום רב,

הנושא: התיקון האחרון (מס' 39) לחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973
סמס': פניותכם מיום 22.12.2019

בمعנה לפניותכם שבסמך, מציב לעיונכם מכתבו של הייעץ המשפטי לוועדת החוקה, חוק ומשפט, שנשלח
בمعנה לפניה נספת בעניין שבנדון.

בברכה,
ד"ר מתיו ניק עניד
עוורובכיה ליעוץ המשפטי לכנסת

הכנסת

הלשכה המשפטית

מספר: 4767619
ירושלים, כ"ח בכסלו, התש"ף
26 בדצמבר 2019

לכבוד
עו"ד ג. רוזנבלום

שלום רב,

הנדון: התיקון האחרון (מ"ט' 39) לחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973
סמס': מכתב מיום 16.12.2019

היועץ המשפטי לכנסת העביר לטיפולו את מכתבך שבסמך, ואני מתכבד להשיבך כדלקמן:

1. במכבתך שבסמך אתה פונה למספר גורמים – הכנסת (באמצעות יו"ר הכנסת והיועץ המשפטי לכנסת), סיעות הכנסת, ממשלה ישראל וחברי הוועדה הציבורית מכוח חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן: **חוק המימון**), ובבקש שיציריו כי תיקון מס' 39 לחוק המימון שנכלל, לצד תיקוני חקיקה נוספים, בחוק הבחירה לכנסת העשרים ושלוש (הוראות מיוחדות), התש"ף-2019 וושואר בכנסת ביום 12.12.2019, **בטל וחסר תוקף**.

בין היתר נטען במכבתך כי התקיקון התקבל תוך עקיפת הוועדה הציבורית האמורה ולמרות ניגוד העניינים המובנה שבו מצויים חברי הכנסת בהקשר זה; כי נפל פגם חמור בהליך חקיקת התקיקון שלא התאפשר קיומו של דיון פרלמנטרי בסיסי בעניינו ונفس עקרון החשתפות של חברי הכנסת; כי התקיקון פוגע בשוויון בין סיעות קיימות לבן עצמן ועל מול סיעות חדשות; כי התקיקון התקבל לאחר שהכנסת פזרה כבר; וכי יש בו מושום בזבוז ניכר של כספי ציבור, ובוודאי בטרם התקבל דוח מבקר המדינה אשר לשתי מערכות הבחירה האחרונות.

2. אף אלו סבורים כי הליך חקיקת התקיקון לא היה מיטבי, וכי תוכנו של התקיקון מעורר קשיים במישורים שונים, שעלייהם אף עמדתי במהלך דיוני הוועדה. ואולם, לעמדתנו אין בקשיים אלה כדי לבסס טענה חוקתית נגד התקיקון או נגד הליך חקיקת התקיקון, היכולים לחוביל לקביעה בדבר בטלותו.

3. אכן, אין חולק כי התקיקון נחקק בהליך מזורז. הצעת החוק הונחה על שולחן הכנסת ביום 10.12.2019, הליכי החקיקה החלו בשעות הבוקר של יום 11.12.2019 והחליך הסתיים אור ליום 12.12.2019. ואולם, האופי המואץ של ההליך מאפיין לעיתים קרובות חקיקה הקשורה בהקדמת

הבחירה ובפיור הכנסת בכלל, ובמיוחד בנסיבות במקורה דן, כאשר לא היה ידוע עד לירגע האחرون" האם אכן הכנסת מתפזר או שמא יצלו המאמצים להרכבת הממשלה.

4. גם אם בוחנים את הлик החקיקה לאור המבחנים שנקבעו בהלכה חפסוקה ביחס לתקינות הליך חקיקה, ברוי כי לא נפל פגס בהלכי החקיקה האמורים, ובוודאי שלא פגס "היורך לשורש ההליך". בידע, בפסיקת נקבע כי משמעות עקרון החשתפות בהליכים החקיקה הוא כי "חברי הכנסת ניתנה האפשרות לקיום מהלך מחשבתי של גיבוש עמדה מושכלת, ولو באופן מינימלי" (בג"ץ 10042/16 צחי קוונטינסקי נ' כנסת ישראל (6.8.2017)). במקורה דן, ברוי כי ניתנה לחברי הכנסת אפשרות זו. במהלך הדיוון בוועדה, ניתנו הסברים מפורטים באשר למטרות התקיקו ובאשר לקשהים הכלומים בו, ניתנה הזדמנות לגורמים שונים להשתcorp בדיוון ואף הועברה לוועדה חוות דעת של המכון הישראלי לדמוקרטיה המעלה השגות ביחס לתיקון המוצג. כמו כן, בדיוון עמדו חברי הכנסת, וגורמים אחרים שהשתתפו בו, על הרקע לתקיקת התקיקון – הקשיים הכלליים שבפניהם עומדות המפלגות הנדרשות לנהל מערכת בחירות רבעית במהלך פרק זמן של קצר לעלה משנה (בחירות לכנסת ה-21, ה-22 וה-23 וכן בחירות לרשויות המקומיות).

בנסיבות אלה, ברור כי ניתנה לחברי הכנסת האפשרות לגבש את עמדתם ביחס להצעת החוק, ומדובר בהם עולה כי הם מימשו אפשרות זו וננתנו דעתם להסדר המוצע בטרם אישרו אותו.

5. באשר לתוכנו של התקיקון, הרי שגם אנו סבורים כי קיימים קושי בכך שהתקיקון מחווה למעשה עקיפה של הוועדה הציבורית הקובעת את שיעור ייחינת המימון. ואולם, בלוחות הזמן שבחם התקבלה החקיקה האמורה, ונוכת הצורך של המפלגות להיערך מידית לבחירות, לא הייתה כל אפשרות מעשית כי הוועדה הציבורית תוכל לבחון את הנושא, ולגבש עמדה מושכלת ביחס לצרכים האמיטיים של המפלגות בהתחשב בנסיבות המיוחדות שנוצרו. מכל מקום, כאמור להלן, למרות חברי הכנסת הכריעו ביחס לשיעור מימון הבחירה של סיועיהם, נעשה מאיץ "לפצות" גם רשותות מועדים חדשות ואף בקרב הסיעות הקיימות נקבע הסדר המיטיב באופן יחסית דזוקא עם הנסיבות הקטנות שמטבע הדברים כוון קטן יותר.

6. בנוסף, למרות שגם אנו סבורים כי התקיקון עלול להוביל לפגיעה מסויימת בעקרון השוויון בין הרשומות המכונות בכנסת ובין רשותות חדשות, המუוגן בסעיף 4 לחוק-יסוד: הכנסת לטעמו התקיקון יכול את המבחנים החוקתיים.

ראשית, נוכת פגעה אפשרית זו, התקיקון אושר ברוב של לעלה מ-61 חברי כנסת בקריאה הראשונה, השנייה והשלישית. בנוסף, נכללו בתיקון הסדרים מאזנים שונים:

בכל הנוגע לסיועות קיימות, ניתן פרק זמן נוסף לכל הסיועות ליטול הלואות נגד המימון הشرط שלHon., זאת כדי למנוע הפליה בין סיועות אשר כבר נטלו הלואות ובין אלה אשר טרם נטלו הלואות. כמו כן, ההסדר היטיב באופן יחסית עם סיועות קטנות דזוקא, משהעניק כהוראת שעה לכל סיעה נוספת של חצי ייחינת מימון, בלי קשר לאוכללה (וזאת לצד התוספת של 31% לכל ייחינת מימון).

בכל הנוגע לרשומות מועדים חדשות, נקבע בהוראת השעה, כי כל רשימת מועדים חדשה תוכל לקבל, כמו ערבות בנקאית, מימון הוצאות בחירות בשיעור של 100% מ-13.1 ייחדות מימון, וזאת

במקום 70% מ-10 יחידות מימון – שיעור המימון לפי הסדר הקבוע, יצוין כיعلاיה מ-10 יחידות מימון ל-1.3 יחידות מימון זהה לעליה בשיעור מימון הוצאות הבחירה שקיבלו סיוע קיימות.

זאת ועוד, בבואהנו לבחון את החזקתה לחיקיקת התקיון, יש לתת את הדעת גם לשיקום הכלכליים שלאלהם נקלעו סיועה הכנסת שנדרכו, כאמור, מהל רצף של מערכות בחירות בפרק זמן קצר, לעובדה שהתקיון נקבע כהוראת שעה לבחירות הקרובות בלבד, ולכך שהעלאת המימון מוגבלת להוצאות הבחירה ואינה חלה על שיעור המימון השוטף שישולם לשיעור הכנסת ה-22 או ה-23.

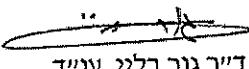
7. גם בטענה כאילו הכנסת לא הייתה רשאית לחוקק את התקיון לאחר השעה 00:24 ביום 11.12.2019 ממש שהתפזרה כביבול אין ממש.

ראשית, בנגדו לנטען במכתבך, על-פי סעיף 11(ב) לחוק-יסוד : הממשלה, רק מעת שהודיע נשייא המדינה ליו"ר הכנסת כי כשלו המאמצים להרכיב ממשלה, "יראו את הכנסת כאילו החליטה על התפזרותה לפני תום תקופת כהונתה". מכיוון שהחוק התפזרות הכנסת העשרים ושלוש, התש"ף-2019, נחקק במהלך הלילה שבין 11.12.2019 ל-12.12.2019, לפני שנינתה הרductה הנשיאות כאמור, מילא אין יסוד לטענה כאילו הכנסת התפזרה עד לפני חקיקת חוק התפזרות.

מלל מוקם, בנגדו כאמור במכתבך, הכנסת בעלי סמכות לחוק גם לאחר התפזרותה. ודוק, רק ביום 15.12.2019, מספר ימים לאחר חקיקת התקיון לחוק המימון, החליטה הוועדה המסדרת על יציאה לפגרת הבחירות והותלו מגבלות שונות על קידום הלייכי החקיקה, ואולם, בכל מקרה גם במוגבלות אלה אין כדי לשלול את סמכותה של הכנסת מלהחוק בתקופה זו.

לבסוף יודגש כי, כפי שוגן צוין על-ידי במהלך הוועדה, התקיון לחוק המימון אכן מעורר קושי בכל הנוגע להוצאה כספי ציבור, במיוחד במיוחד ככל שמדובר במפלגות המיוצגות ביום הכנסת אשר בבחירות הקרובות לא הצליחו לעבור את אחוז החסימה. ואולם, אין בkowski זה או בעונת האחרות שאתה מעלה נגד התקיון, כדי לבסס עילמה חוקתית נגד התקיון הנדון, וכיודע זהו המבחן שלאורו בוחנים את תקופותם של מעשי חקיקה של הכנסת.

בכבוד רב,

ד"ר גור בלוי, עו"ד

היוזם המשפטי לוועדת החוקה, חוק ומשפט

העתק :

יו"ר הכנסת, חה"כ يولיקו (יואל) אדלשטיין
יו"ר הוועדה הציבורית מכח סעיף 1א(א) לחוק מימון מפלגות, כבי השופטת איליה פרוקצ'יה
ד"ר אביחי מנדלבלייט, היוזם המשפטי לממשלה

נספח ע/ג

העתק כתבתה של טל שניידר
”חוובות נחשיים : המפלגות
חייבות לכנסת 197 מיליון
שקלי”, שפורסמה ביום
26.4.2020

החוות נחשפים: המפלגות ח'יבות לכנסת 197 מיליון שקל

היליך מובלע עם חוב בגובה 76.4 מיליון שקל, וחוץ לישראל ח'יבת 17.6 מיליון שקל • זה "ש וט"ל לא לךו כל הלואות מהכנסות • פריסת התשלומים היא 52-52 וחודשים, בעוד הכנסת אמרה לתפקיד אחר 36 וחודשים סל שדייר 26/4/20

החוות של המפלגות לכנסת נחשפים: המפלגות ח'יבות לכנסת 197 מיליון שקל. פריסת התשלומים היא 4-52 וחודשים, אך לפי ההסכם הקואליציוני הכנסת מתפרק אחרי א' 36 וחודשים - הרבה לפני שיטם להחזר.

בבחירות לנכסה ה-21, באפריל 2019, שימשה כנסת ישראל בפעם הראשונה כגוף מלאה, אליו הייתה בק. חוק ימונ המפלגות שינה לפיה הוצאה לבחירות מועד א', לאחר שהמחלגות התקשו במשר השנים לקב'ל הלואות מבקם מושרים. באותה העת, כאשר הענקו הלהלאות, לא תיארו לעצם בהנהלות הכנסות, שמהונגה וכינס לסתור של שלוש מערוכות בחירות וכחאה מכך, ייענכו הלואות על הלואות על הלואות.

חוק מימון המפלגות נסח כך, שמלבדות המלוות בסופים, יצטרכו להחזיר את ההלוואות באמצעות קיזוז עמיד' מסכני המימון השוטף. יחדית ימונ ר' מנדט מידה על סך של 1.38 מיליון שקל ולקראת בחירות לכנסת ה-22 הועלתה כל יחדית מימון לר' של 1.9 מיליון שקל. סיutation ישראל בוותה הייתה השכעה נגדי הולאות יחדית המימון.

בסוגרת החלטה על יציאה לערכת בחירות שנייה, לכנסת ה-22, החלתו חברי הכנסת לשנות בחוק את תמי המימון ואפשרו לעצם לוחחות את החזר הלהלאות למועד לאחרי השבועת הכנסת ה-22. בהמשך יצאו לבחירות שלישיות ודו' את החזר הלהלאות עם סופת.

סידור הלהלאות החדש הזה, אשר הכנסת משמשת כבנק, יוצר בעיות רבות וופטנציאלי לאובדן כספים. כל המפלגות אמורים להחזיר את הלהלאות באמצעות קיזוז מותר המימון השוטף. אולם כפי שהיא במציאות, יש מפלגות שלא נכנשות לכך, כמו מפלגת העמימות ולן אין מותר מה קיזוז. במקרה, כאמור, פריסת החובות היא למשך 52 חודשים, بعد הכנסת ה-23 עשויה לכון רק 36 וחודשים ותולק מן המפלגות המכונות בכנסת ה-23, עשוות שלא להצליח להיבחר לכנסת ה-24 וגם אז, יותר חובות גבאים, שלא ניתן היה להזדקם.

לצד מובלעת טבלת החובות

היליך מובלעים את הטבלה עם חוב בגובה 76.4 מיליון שקל. מאוחר והם המפלגה האגדולה ביותר עם 36 מנדטים הם מקבלים ימונ חדש של 2.99- 2.99 מיליון שקל, אך החזר הלהלאה עשויה על סך 52 חודשים, כשבכל חודש הם מחוירים 1.5 מיליון שקל. אם המדמה תצא לערכת בחירות רביעית, כבר מן הרגע, הר שם לא יספיקו להחזיר את הלהלאה ה-24.

סיutation תלנו שנמצאת בערך היליך, ח'יבת סך של 4.2 מיליון שקל, אולם על נזירה בכנסת - יפיגת שאשא בטיןן, אליו כהן וטל פלוסקוב, שלמים את חובותיהם בגין סוף המיליך.

ח'ול (חוון לישראל) ח'יבות לכנסת סך של 17.6 מיליון שקל. סיutation שיש עדץ ח'יבת סכום דומה של 17.9 מיליון שקל ומת"ם של משה יעלן ח'יבת 4.7 מיליון שקל.

שעת דרך אץ, שעדיין לא הקימה מפלגה, אינה זכאית למימון שוטף ואינה זכאית להלהלאות. לאחר שחברת כיננות יעד הד בזקיקה האדור ויקמו מפלגה הם יהיו זכאים למימון כעבור שנים ותחלות כהות הכנסת ה-23. אולם בנסיבות האלה מונחת החוצה חוק לתיקון סעיף זה קר' שהאדור והמל' יתחל לקל את המימון באופן מיידי ואות על אף שבעת פרישתם מת'ם החוק קבע שהם אינם זכאים למימון.

מפלגת העצמאות והמפלגה הירוקה, בראשות אחד ברק בהמשך סתיו ספר, מותה ח'יבות סכימים מהותווים לכנסת ה-22 בסך 3.9 מיליון שקל. בכנסת מציגים שהם פעילים לפחות את החובות הללו, כיוון שהעצמאות והירוקה לא נבחרו לכנסת ה-22.

מפלגת גשר של ח'ג' אורלי לוי-אבקסיס, שגננה בתור שעה עם מפלגת העבודה בכנסת ה-22 וה-23, נטה הלהלאה בגין והיא ח'יבת 1.9 מיליון שקל, אולם היא צפיה להחזר תוך 24 חודשים.

מפלגת השבדה, עם 3 ח'כים, ח'יבת סך של 4.2 מיליון שקל, ישראל ביתם, עם 7 ח'כים ח'יבת סך של 6.2 מיליון שקל, ש"ט, עם 9 ח'כים, ח'יבת 9.6 מיליון שקל. מרכ'ם, עם 3 ח'כים, מתרה ח'יבת 8.4 מיליון שקל.

החדות הדרור, עם 7 ח'כים, מרכיבת משתי מפלגות דגל השורה ח'יבת סך של 9.2 מיליון שקל ואגדות ישראל ח'יבת סך של 5.6 מיליון שקל (ביחד 14.8 מיליון שקל אם כי החזר התשלומים מתבצע בנפרד).

הדף כתבה החובות נחשפים: המפלגות ח"בות לכינסת 197 מיליון שקל

ימינה, 6 ח"כים, מרכיבת שלוש מפלגות: צי"ש של בנט וشكד, הבית היהודי של רפי פרץ והائיד הלאומי-תקומה של סטטוטרי. הראשונה ח"בת 6.3 מיליון שקל, השניה ח"בת 4.2 מיליון שקל והשלישית ח"בת 3.2 מיליון שקל. יחד הטיisha ח"בת סכום של 13.7 מיליון שקל.

התיריגות הגדולה במצער הלהלוכנותין 4 המפלגות המרכבות יד את הרשימה המשותפת חד"ש של איין שדה וטע"ל שלא אCMD טיבי, לא נטלו כלל הלהלוכנותין הכנסת. ב"ד ח"בת 1.6 מיליון שקל זרע"ם (התגנעה האיסלמית) פחות מליון שקל.

נספח ע/8

ציר זמניים כולל

לְאַתָּה
בְּרֵאשִׁית
בְּרֵאשִׁית
בְּרֵאשִׁית
בְּרֵאשִׁית

ביבליות
האוניברסיטה
הבריטית
לondon
2010-23

22-3325
51153
17.9.2019

2020

2019

נספח ע/ט

העתק פרוטוקול מס' 11
מיישבת ועדת הכספיים בנושא
הצעת הארכת מועדים לפי חוק
ימון מפלגות, מיום 11.6.2019

הכנסת

**הכנסת העשרים-ואהחת
מושב ראשון**

**פרוטוקול מס' 11
מיישבת ועדת הכספיים
יום שלישי, ח' בסיוון התשע"ט (11 ביוני 2019), שעה 10:00**

סדר היום:
הצעת הארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973

נבחנו:
חברי הוועדה:
משה גפני – היועץ
מיקי לוי
יעקב מרגי
אבי ניסנקרון
עודד פורר
אורלי פרומן
אורית פרקש-חכון
שלמה קרעי
מייכל שיר

חברי הכנסת:
אורסנת הילה מאRK
מיכאל מלכיאלי
טל רוסו
קטי (קטרין) שטרית

מוזמנים:
תנה רותם – מנהלת אגף, משרד מבקר המדינה
ביאן וצד – רפנטית פנים ושלטונו מקומי, אגף התקציבים, משרד האוצר
משה פריאל – עיתונאי גמלאי ופעיל חברתי

ייעוץ משפטי:
שギות אפיק
שלומית ארליך
אייל לב ארזי
שיר שפר

מנהל הוועדה:
טמיר כהן

רישום פרלמנטרי:
אורית שלחבות

הצעת הארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973

היו"ר משה גפני:

בוקר טוב. אני מתכבד לפתוח את ישיבת ועדת הכספיים. אנחנו מתחילהם בהארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות.

טמיר כהן:

יש שתי הצעות לסדר, של יעקב מרגי ועודד פורד.

היו"ר משה גפני:

לא חייבים הצעות לסדר. בבקשה, חבר הכנסת מרגי.

יעקב מרגי (ש"ס):

מאתך ואנחנו עמוסי עבודה בקדנציה הזאת אז זה עד כלי פרלמנטרי.

אדוני היושב-ראש, ובמיוחד אתה – זה לא קלישה והחומרה מגיעה בדיון – תמיד ידענו שאם גפוי רוצה הוא עוצר את המדינה, ידענו. זה קרה בשולחן הזה לא פעם ולא פעמיים, ורקה לי גם בהיותי שר. נכו?

היו"ר משה גפני:

כן. אני לא יכול לעזר את המדינה אבל אני יכול לעזר דברים, שהוא גם הכוח של הוועדה, על נושאים שידען על מה.

יעקב מרגי (ש"ס):

הוראת השעה בנושא הטבות לשובים עומדת לפקו. ההתבות האלה לא באו בגלל לחץ פוליטי כזה או אחר. חן נועדו לתקן, לתת תיקון מצב כלשהו. לא יכולים לתרץ הכל בבחירות, בכך שאין וודאות, אין וודאות. כעובדת: כשהרצים מביאים לנו דברים אחרים. כפי שהאוצר יודע לבקש מאיתנו לאשר הוראות העברה מסעיף לסעיף, ונשמע קול של הוועדה שהוא יביא את זה לפני שמספרים את הכנסת לפגרת בחירות. אבקש את תשומתך בכך בנושא הזה. תודה.

היו"ר משה גפני:

אני רוצה להסביר על העניין הזה כי מדובר עליו גם חבר הכנסת מיקי זוהר בטלפון והוא רבים אחרים שדיברו על העניין, מכיוון שהוא באמות דבר שמציק.

יעקב מרגי (ש"ס):

גילוי נאות: אני גור בישוב מעוטף עוזה שנמצא בתוך החסכם.

היו"ר משה גפני:

זה לא רלוונטי. אתה גור במדינת ישראל והאינטרס שלך הוא האינטרס של כל היישובים האלה. המזciאות הזאת שבה עצור את המדינה – לפחות ליברמן עצר את המדינה אבל כל אחד יכול לראות מנקודת ראותו איך עצור את המדינה – אחת ההשלכות הנוראות היא שהכל נוצר. אני אומר לכם: הכל נוצר. אספר לכם מה עומד פה על סדר היום. המדינה נוצרה. אחד הדברים הוא הדבר הזה.

אני רוצה להזכיר לחברים, בפעם הקודמת כאשר הסתיימה הקדנציה הקודמת, היה ויכול עם היוזץ המשפטי של משרד האוצר, ערכנו ישיבה כאן באמצעות הלילה והארכנו בחוק את המועד של הטבות המס.

הטבות המשם זה סיפור שאיננו קל, גם אם לא היו בחירות, גם אם לא היה כלום הינו יושבים עכשו ושוברים את הראש מה עושים עם זה. יכול להיות שהיינו מושנים את הקונספציה. זה לא דבר שהוא מובן מלאיו. זה צריך להיות על פי קרייטרוניים, שלא בגלל שלמשו יש אינטראס בישוב -- --

יעקב מרגי (שייס) :

אנחנו לא מבקשים לקבוע קרייטרוניים.

היי"ר משה גפני :

הבנייה. מה שקרה הוא שפתאום יש עוד פעט בחירות ושוב הכל משותק. שאלתי את היועצת המשפטית. לבארה סעיף 38 חל על זה אז הכל נזחה עד אחרי הבחירות. لكن אנחנו נראה האם יש בעיה. למשל במקרה, שם במסות זה לא בסדר, אני מסכים ללחוטין עם זה. אם סעיף 38 חל הכל נזחה עד אחרי הבחירות ואז נצרך לשבור את הראש איך אנחנו קובעים הקרייטרין בעניין הזה. אם לא, אקיים על זה דין.

יעקב מרגי (שייס) :

תודה. אני מודח לך ומודה ליועצת המשפטית.

היי"ר משה גפני :

עודד פורר, בבקשת.

עודד פורר (ישראל ביתנו) :

אני חייב גם להתייחס לדבריך במילה או שתיים בכל זאת. רק אזכיר מי הביא את ההצעה לחוק פיזור הכנסת ודחף אותה בכל כוחו. لكن האמרה כאלו זה ליברמן או מישחו אחר -- --

היי"ר משה גפני :

אני חושב שזה ליברמן. זו זכותי. אתה יכול להגיד ביibi, אתה יכול להגיד שאני.

עודד פורר (ישראל ביתנו) :

אנחנו לא ביקשנו לפזר את הכנסת.

היי"ר משה גפני :

בסדר, הייתם יכולים להתנגד נורמלי ולהגיע לפתרון.

עודד פורר (ישראל ביתנו) :

גם אתם.

עשיו לעניין עצמו, וזה גם בהמשך לעניין של הטבות המשם: נוהגים פה קצת בציגיות כשוזרים חול בעניין האזרחים. אין בעניין הזה שום קשר לבחירות, לא להטבות המשם וגם לא לצהרוןיהם. הוא נגע בעניין הטבות המשם, אני רוצה לגעת בעניין הצהרונים. על הטבות המשם אני חושב שיש מקום לקיים דין. אני אישית חושב ששסעיף 38 חל.

היי"ר משה גפני :

אם הוא חל – אין בעיה. אתה מדבר על הצהרונים.

עודד פורר (ישראל ביתנו) :

בוואו נדבר על הצהרונים. שר האוצר הביא את תקציב 2018-2019 כשהוא ידע שהבחירות היו אמורות להיות בנובמבר 2019, ובהחלטה הממשלה שהובילו שר האוצר והממשלה הוא תקציב מראש את

הצהרונים עד חודש ספטמבר כך שלא היה תקציב לספטמבר, אוקטובר ונובמבר בשנת 2019. אין לה שום קשר לבחירות. ובכלו אם כל כך רוצה שר האוצר וחושבים שנושא הצהרונים חשוב, ואני חשב שהוא חשוב והוא קריטי, בעיקר להוריס שנושאים בנטול, שرونצים לצאת לעבוד – הם לא רוצחים את הצהרונים האלה כי הם הולכים לים בספטמבר ואוקטובר אלא הם ווצאים לצאת לעבודה. יתכבד משרד האוצר, כפי שהוא מביא לנו פה הרבה מאוד העברות תקציביות, ובביא עוד העברות תקציבית שתפקידו את הצהרונים עד דצמבר בגל שהם לא פתרו אותו, בלי קשר לבחירות, כאשר הם העבירו את התקציב 2018–2019, ועדת הכספיים תאשר את זה.

אני יכול להגיד לך לגבי – אני לא יודעת מה עושים שאר החברים שלי מועדות הכספיים – אני מבחינת לא הולך לאפשר העברות תקציביות ככל שמשרד האוצר לא יביא גם העברות תקציבית שתפקידו את עניין הצהרונים, כאשר אני יודעת גם שהתקציב שתפקידו לצהרונים נוציא רק ב-70% או 75%. הבעיה היא לא הכספי. יש כאן עניין עקרוני. הם לא יכולים להביא לנו פה העברות של מאות מיליוני שקלים ואילו את הצהרונים להשאיר בצד, كانوا לזרוק את זה בgal הבחירות. זה לא קשור לבחירות אלא קשור לרשנות, איך הם עושים התוכנית הזאת מלבתילה. שיתקנו את הרשותות הזאת עכשו.

היי'ר משה גפני:

לגביה הטעבות המשם, ענייני. אתה תכנתת בשני דברים לתקוף את הממשלה – הצהרונים והטעבות המל. הטעבות המשם – אני עומד מאחוריו העניין.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

לגביה הטעבות המשם אין בכוונתי לתקוף את הממשלה, אלא אני יכול להגיד לך: כל הכבוד, כי אתה לקחת ועשית את העבודה שהממשלה לא עשתה.

היי'ר משה גפני:

לגביה הצהרונים – אני לא זכר, למען האמת יש לי קצת בעיה בgal שאני לא זכר אם באותו חודש היותם בקואליציה או היותם באופוזיציה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

את התקציב 2018–2019 העברתם איתנו, אז כאשר ישבי בוועדה אגב הזיהרתי ממה שהולך להיות.

מייקי לוי (כחול לבן):

אני רוצה להוסיף משהו: אני הזיהרתי כאן בוועדה כל הזמן מההוראות שעיה, כל הזמן.

היי'ר משה גפני:

אני מתחכו לדבר על העניין הזה גם עם ראש הממשלה וגם עם שר האוצר. הצהרונים – זה בקונצנזוס, זה לא דבר שנתנו במחלוקת.

מייקי לוי (כחול לבן):

זה לא עניין מפלגתי.

היי'ר משה גפני:

בדיווק, הוא לא נתן למפלגה לצאת או מפלגה אחרת.

יעקב מרגי (ש"ס):

מיליארד ש"ח, 980 מיליון שקל.

אורית פרקש-חכון (כחול לבן):

יש שם אי- ניצול תקציבי. הוא אמר שלא היה ניצול של כל התקציב.

היי"ר משה גפני:

צריך להיזהר בעניין זהה. לא ניצלו – זה גם כן נושא ש策יך לבדוק אותו היבט.

יעקב מרגי (ש"ס):

זה עדין לא אומר שייתנו:

היי"ר משה גפני:

הנושא הזה הוא בקונצנזוס. כולם מעוניינים שהצהرونים יפעלו ולא יעצרו פתאום באמצעות גnell חסר תקציב. אדבר עם ראש הממשלה, אדבר עם שר האוצר.

יעקב מרגי (ש"ס):

אני לא יודע אם בכלל התכוונו לתקצב את זה עוד שנה. מוביילי היה חד-פעמי.

היי"ר משה גפני:

כן, אבל היה עוד.

אני רוצה להגיד לך שתוודע שידי כבisses, זאת האמת. בימים אחרים היה לי קל יותר. עוד פורר היה מביא דבר כזה, או מרגי היה מביא דבר כזה – הייתי יודע את אשר לפני.

אורית פרקש-חכון (כחול לבן):

אפשר להתנו את זה בהמשך העברות התקציביות.

היי"ר משה גפני:

בסדר, אבל זה לא המשך העברות. מה הן העברות האלה? אפשר לעצור את העברות האלה ושהמדינה תשוטק. חלק עצור באמת, נראה עוד בדיקת מה.

שלמה קרעי (חילוף):

ازוני היושב-ראש, ראשית אני מצטרף גם לנושא של הטבות המס וגם לנושא של הצהرونים. אני חולש שזה דבר חשוב שאנו צריכים לפתור אותו. הוועדה הזאת תנוהל כנראה את המדינה בתקופה הקרובה.

היי"ר משה גפני:

אני לא אהוב את זה. אל תשמעו למשפטים האלה. המשפטים האלה פשוט לא נכוןים. ועדת הכספיים לא מנהלת את המדינה. ועדת הכספיים יכולה לקחת נושאים ציבוריים שנמצאים בקונצנזוס --

יעקב מרגי (ש"ס):

קחו את זה בשתי ידיים. גפני הוא אדם צנוע.

היי"ר משה גפני:

-- ואנחנו מותנים אחד שני, אבל זה דבר שהוא על השולחן, אתה יודע על מה מדובר. למשל על צהرونים – אם היו ימים רגילים לא הייתי בא עכשו לבקש אלא היתי אומר למשרד האוצר: "אתה צריך להעביר עכשו בסך לאנג הזה, קודם כל צהرونים". היום אני לא יכול לעשות את זה.

שלמה קרעי (הליך):

אפשר לנסות.

ההצעה לסדר שלוי היא בנושא, יש לי מסמך ביד לפני שבועיים, שבקבוקות הוראות בגין משרד החינוך החליט להחיל את אופק חדש גם במוסדות החינוך המיוחד המוכרים שאינם רשומים, בבתי הספר.

היי"ר משה גפני:

בבתי הספר. לא בגנים.

שלמה קרעי (הליך):

אחרי עול של עשר שנים מאז תחילת הרפורמה סוף-סוף בגין עשה את מה שצרכן בנושא זה
וממשרד החינוך קיבל את זה על עצמו. אני חשב שהוא שוגנים נשארו מוחץ לרפורמה הזאת זהוי, לא נכון
ולא צודק ואנחנו צריכים להילחם שזה ייכנס עכשו, כי אם לא עכשו זה ייגרר עוד מספר שנים טובות.

קטי (קטרין) שטרית (הליך):

זו ההצעה שהעליתי בשבוע שעבר.

שלמה קרעי (הליך):

מצוין, אני מctrף להצעה של קטי שטרית.

היי"ר משה גפני:

קטי שטרית העלתה את זה בישיבה הקוזמת ואני בטוחתי לה שאנו נדבר על העניין. אני גם לא
מבין את ההבדל, למה בתיה הספר כן ואילו הגנים לא.

שלמה קרעי (הליך):

אין שום הבדל. זה פשוט בגלל שבג"ץ לא עסק בזה. בדיון הבא או בדיון אחריו, כאשר משרד
הuczרא נבקש דברים, אני סבור שאנו צריכים לבקש ממנו לפטור את העניין הזה, להגיד איך פוטרים את
זה, וזה ייכנס כבר מתחילה שנת הלימודים הקרובה.

קטי שטרית, ההבדל הוא שאיןפה כדי לאיים על משרדuczרא. אני מctrף את היד שלי.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

חם לא באים לוועדה.

קטי (קטרין) שטרית (הליך):

אני באה באופן חיובי.

אורלי פרומן (כתול לבן):

אדוני הישב-ראש, ביום האחרונים שלחנו לך מכתב חתום על ידי מספר חברי כנסת, כולל חברי
הכנסת מרגי ושטרית, בבקשתה לעורך פה דיון בנושא פתיחת שנת הלימודים. הצהرونים זה אחד הנושאים
המרכזיים, הוא גם מזובר.

היי"ר משה גפני:

עודת החינוך צריכה לדון בזה.

יעקב מרגי (ש"ס):

אין וודאות. אמרתי לך שאתה מנהל את העניינים.

אורית פרקש-הכהן (כחול לבן):

זה הסיפור – אין וודאות. لكن פירטתי שם מספר נושאים. אחד הוא הצהורים.

היי"ר משה גפני:

לא ראיתי. מתי שלחת?

אורלי פרומן (כחול לבן):

אתמול. קיבלנו כבר אישור שזה התקבל.

אחד הוא נושא הצהורים. זאת החלטת ממשלה שמשמעותה בסוף אוגוסט. אני מזכירה: שנות לימודים תמיד חולשת על שתי שנות תקציב. זה לא לאשר עד דצמבר אלא לאשר לשנת לימודים, כי אחרת אתם לא ידועם מה זה עשה ברשות המקומות ובטחה.

הנושא השני הוא כיתות הלימוד, 1,600 כיתות ליום שלא קיבלו הרשות, שלא מתוקצבות. אם לא מתחילה לבנות את היכיותו עכשו פוגעים לא רק בפתיחת שנת הלימודים הזאת אלא גם בפתיחת שנת הלימודים הבאה. כיתות, גני ילדים, כל מה שמניה הפתוח של משרד החינוך צריך לאשר. יש תוכניות. יש תלמודי הורים, שזה אכן בזורך כל בוועדת החינוך. יש ביטוח תלמידים. כל הנושאים האלה – אי אפשר לעכב את פתיחת שנת הלימודים. אלה נושאים כמובן. ביקשתי לקיים פה דיון עם כל הגורמים הנוגעים בדבר ולאחר מכן, למערכת החינוך, לפתוח את שנת הלימודים. שלא נדבר על כך שאין שר חינוך עכשו. כל שר חינוך שייכנס שאינו מכיר את המשרד, סליה, זה נטל על המשרד שיצטרכו להתחיל להסביר לו איך המשרד הזה עובד, המשרד הגדל והמורכב הזה. צריך לאפשר לאנשי המקצוע ולכל המרכיב בשיטה וכל המורים והתלמידים לפתח את שנת הלימודים כסדרה. שאומרים ב-1 בספטמבר "שנת הלימודים נפתחה סדרה" זה אחרי עבודה מרובה וקשה, הן של המטוות והן של השיטה. אך אני מבקשת לקיים פה דיון עם הגורמים המקצועיים ולשנות הכלול כדי לשחרר את החסמים שישם היום.

היי"ר משה גפני:

קודם כל, תודה. אגיד לך מה תהיה ההתלבבות שלי. אנחנו לא אנשי מקצוע בנושאי חינוך, זה לא התבSSID לנו. הרי יש חלוקה בכנסת. ועדת החינוך מותמצאת בתשלומי הורים. אני מכיר לחבר מネット אבל לא כוונתם בספרים, שהמקצוע שלנו הוא משחו אחר. אנחנו מקצועיים בדברים שאנו עוסקים בהם, טוב יותר או טוב פחות. אנחנו לא עוסקים בנושא החינוך.

יעקב מרגי (ש"ס):

אם זה החשש – נהייה לימינך, נתן לך כתף חמה.

אורלי פרומן (כחול לבן):

על הצהורים נתן לפטור בהברות.

היי"ר משה גפני:

רק דקה. הקשבתי לך ברוב קשב. אני רוצה רק שתודיעו איפה אנחנו עומדים, עד כמה הבעיה גדולה, עד כמה הנושא הזה הוא נורא ואיום. אנחנו נראים כמו מדיניות עולם שלishi, פשוט לא להאמין.

תמונת המצב היא שבתוון כמה ימים יצאת הכנסת לפגרות בחירות ואז כדי לקיים דיון כאן, לא חשוב על מה, אני לא מדבר על חינוך שהוא ממש לא ממי העניין, כדי לקיים דיון אני צריך הסכמה של ועדות הricsmoת, שבה נמצאים גם נציג האופוזיציה וגם נציג הקואליציה. כדי לקיים את הדיון הזה וכדי להביא את זה לוועדת הricsmoת צריך לקבל אישור מן הלשכה המשפטית או מלאה שעוסקים בעניין הזה, שעניין דחוק, כי הרי אנשים עוסקים בבחירה. אקירים דיון על נושא כלשהו – אני עוד לא מדבר על חינוך, אני קודם כל מדבר על נושא – ויבואו מישחו מבין חברי הוועדה וכך: עם כל הכבוז, יש לי פרימיריו

עכשו. ומה אגיד לו? שהנושא חשוב וקריטי? זה נכון, כל הנושאים האלה חשובים וקריטיים בהחלט. יש דברים שבתסביס המדינה עומדת. אבל אם יוכאלים לפגרת בחירות הכוח של מוגבל. אפילו אם מרגי יגיד שהוא עומד לצד', זה חשוב מאוד מבחינת נושא החינוך -- --

יעקב מרני (ש"ס):

אולי לא הבנת אותי. אני עכשו רציני. אנחנו מכירים ומודעים לבעיתיות, יודעים שזה לא הסמכות של הוועדה הזאת. אבל אנחנו ישבים פה ועשים – סליה על הביטוי המושאל – חסド עם המשלה בעבודה שלא. עומדת לנו החובה – לא הזכות – כນחר-הציבור, אנחנו רואים את הדברים נכון, לומר לך: אנחנו תרים את הפטיש, תאמר לתבריה: אתם רוצים את זה? אתם רוצים את זה? יש בעיות. שהועודה המסדרת תחליט איך ועה תעסוק בזאת, שתסמיך את ועדת הכספיים או שתקדים ועדת מיזחת. אבל יש לך כלי היום. לנו אין אותו. למה פנינו היום? כי אנחנו לא רוצים להתפזר לפגרת בחירות בלי לטפל בבעיות כי אנחנו מודעים לקשיי בפגרת הבחירות. אנחנו מבקשים לפעול בימים הללו שנוטרו עד לפיזור הכנסת לפגרת בחירות כי הציבור נושא את עיננו אלינו.

היייר משה גפני:

נכון, והוא אומר שאנו לא נורמליים.

אורית פרקש-הכהן (כחול לבן):

אני רוצה לדבר על נושא אחר הקשור לכל העברות והתוספות שאנו חווים. זה קצת מתקשר אל מה שאמרתי בדיון הקודם ולמה שעוזר ושלמה ומרגי ואורי וכולם כאן אמרו לגבי נושא הצהרותם מבחןת סדרי עדיפויות. בדיון הקודם ביקשתי שנעוצר לרגע ונבין את התמונה הכלולת של הגירעון התקציבי לפני שאנו רצים במוץ' הזה, שהוא במידה מסוימת שלו העברות ותוספות בסכום של 13 מיליארד שקלים. אני רוצה להעלות בסדר עד נושא שנמצא כאן בראשמה הארוכה והגדולה הזאת, והוא נושא תוספות למשרד התחבורה בסך של 1.3 מיליארד שקלים.

היייר משה גפני:

געית לזה.

אורית פרקש-הכהן (כחול לבן):

אני רוצה לדבר על כך כבר כתעת. נדבר על זה היום?

היייר משה גפני:

אם לא מדבר על זה היום אז את יכולה להיות רגועה, אז לא נאשר. אם נביא את זה וזה ילך בדרך אישור – הבמה פתוחה לפניך לדבר על כל הנושא הזה וייהו פה גם מי שיוכלו לענות לך. עכשו אין אף אחד.

אורית פרקש-הכהן (כחול לבן):

אני לא יודעת אם זה יהיה היום או לא היום. לדבר על זה בהרבה. חשוב לי מאוד שיהיה כאן אנשים שיענו.

היייר משה גפני:

תגידו משפט בעניין.

אורית פרקש-הכהן (כחול לבן):

מדובר כאן על תוספת של 1.3 מיליארד שקלים בגין פרויקטים חשובים מאוד למדינה אבל שדו מבקר המדינה בעצם הצבע על העובדה שהעלויות שלהם – מדובר כאן בתוספת דרמטית של כסף בגין פרויקטים שכמעט לגבי כל אחד ואחד מהס דוח מבקר המדינה האחרון דבר על כך שהתקציבים הוכפלו ושולשו, מפרויקט אחד שהוערכו ב-500 מיליון שקלים ופתרו הם מותוקצבים ב-2 מיליארד שקלים וכחנה בסכומים גדולים מאוד.

קטי (קטריין) שטרית (הליכוד) :

את תמיד יודעת איך נכensis לפרויקטים אך אף פעם לא יודעת איך יוצאים מהם. האמינו לי, לא לוקחים את הכספי הזה לשום מקום. פתאום מגלים כל מיני דברים.

אורית פרקש-הכהן (כחול לבן) :

הבקשה שלי היא לבדוק הזה נקבע מסמך מקדים, מה קרה עם ההתנהחוויות של הכספי ואילו מנגנונים יוצרו ובעצמו כדי לוודא שתיהיה לנו איזה תקציבית על מה שאחנו מאשרים. אנחנו לא בור לה לא תחתית. כӘםדברים כאן עודד פורר ושלמה קריעי על הצהrownים, זה בסכומים זחים, ואחנו מעבירים 890 מיליון שקלים לקרן נקיונות, כאשר בדיון הקודם לא נתנו לנו הסברים לפער המזומן הזה, אז אני לא יודעת באיזה מرض אנחנו נמצאים שאחנו עושים את כל החברות האלה בלי לדעת מה קורה עם השימוש המזומן בכסף.

היי"ר משה גפני :

אני אוהב לענות על השאלות שלך מכיוון שאתה שאלות חכמות, אבל צריך ללמוד את כל הסוגיה הזאת. זה לא פשוט. חלק גדול ממה שהייתה היום או ביום אחר לשנבי את החברות זה בכלל עופדים.

אורית פרקש-הכהן (כחול לבן) :

אבל בתחום זה תוספות.

היי"ר משה גפני :

אמרות שמדובר על כסף גדול. צריך לדעת בדיקות מה זה. גם בתחום זה יש העברה – אני לא חשיך של זה אבל נצטרך לשמעו למה מועד הכספי וכשאות מהליתה שלא לאשר, שזאת אפשרות סבירה, את יודעת מה את מונעת, איזה פרויקט.

אורית פרקש-הכהן (כחול לבן) :

הפרויקטים חשובים אבל אנחנו צריכים לוודא – בכל שנה באים עם הכספיות ושילוש של הסכומים. אנחנו רוצים לראות אילו מנגנונים יש במשרד התחבורה.

מייקי לוי (כחול לבן) :

צריך להגשים שאלתה לשר התחבורה.

היי"ר משה גפני :

שתיהיה העברה כאן על סדר היום הבמה תהיה שלך ותשאל את השאלה.

אורית פרקש-הכהן (כחול לבן) :

לא רק זה. אני מבקשת שלדיון הם יביאו איתם הסברים.

קטי (קטריין) שטרית (הליכוד) :

אני קצת מכירה את התחום. הייתי שלוש שנים וחצי ראש מטה.

אורית פרקש-הכהן (כחול לבן) :

גם אני מכירה את התחום.

קטין (קטרין) שטרית (הליכוד) :

אני מסבירה לך. כדי להסביר לך העברות במשרד התחבורה, זה ייקח לנו יום שלם. בוואו נתחיל עם הדברים שאין עליהם מחלוקת כדי שכן אפשר יהיה להיות פרודוקטיביים, פחות לדבר וקצת לעשות, ונסAIR את התחבורה אולי לזמן קצר יותר מאוחר כדי שאפשר יהיה להסביר במפורט.

אורית פרקש-הכהן (כחול לבן) :

לכן אני מבקשת לדוחות את זה.

קטין (קטרין) שטרית (הליכוד) :

בוואו נדבר על הדברים שאין עליהם מחלוקת.

היי"ר משה גפני :

נדון לפי הסדר. אולי זה יידחה בכל מקרה. אני לא חשב שאספיק היום להסביר את כל העברות אבל יכול להיות, לפי הסדר. אם זה יעלה את תראי מה יש שם. את צודקת, קט שטרית, צריך לחינוך לעניין.

קטין (קטרין) שטרית (הליכוד) :

גם אני חברות כניסה חדשה וגם אני רוצה להבין, אבל בוואו נרים קצר. זה לא בית ספר כאן, להתחיל ללמידה עכשו כל תחלה.

היי"ר משה גפני :

הארכת מועדים, לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973. את יכולה להסביר לנו? רובוטי, עכשו זה לא הצעות לסדר. עכשו זה דיון של הוועדה שנוצרה גם להציג בעקבותיו. בקשה.

חנה רותם :

אני ממשרד מבקר המדינה. אני רוצה להדגש שהזאת לא בקשה מבקר המדינה אלא בקשה של הסייעות.

היי"ר משה גפני :

אם תוכל רק להציג את הבקשה.

חנה רותם :

היתה בקשה של סיועה הכנסת להציג את הדוחות הכספיים שלחן באיחור בשל סמיכותם כל מועדוי הבחרות למיניהם והקשה שלחן להגיש ולערוך את הדוחות התקציביים. הבקשה הייתה להציג באיחור את הדוחות לשנת 2018.

היי"ר משה גפני :

למה הם ביקשו להגיש את הדוחות באיחור?

חנה רותם :

הם טוענים שקשה להם לעורץ את כל הדוחות האלה.

יעקב מרגי (שי"ס) :

הם עכשו עוסקים בשלוש מערכות בחירות: ברשויות המקומיות, הכנסת ושוב הכנסת.

הנראות:

ופרימרייז.

יעקב מרגי (ש"ס):

פרימרייז לא קשור.

חנה רותם:

פרימרייז לא קשור. בפרימרייז הגשתם את הדוחות והם אצלנו.

זאת בקשותם. מבקר המדינה אmons סבור ש主编 של לא ניתן יהיה לעשות את הביקורת בזמן ותוצאות הביקורת לא יבואו לידיtet הציבור מוקדם ככל האפשר, אבל נכון הנטיות הuala הוא מסכים לבקש את הסיעות.

מיקי לוי (כחול לבן):

גברת, אמרת כאן ממש חשוב מאוד, שמבקר המדינה סבור שצורך לעשות את הביקורת בזמן. שמעתי נכון?

חנה רותם:

נכון.

מיקי לוי (כחול לבן):

לא סתם אני שואל כי אחת האמירויות היא שייגמרו פרויקטים ואחר כך נבקר. אם יש טעות, לדוגמה, ברכישת קרונות רכבות, אחרי שיורכו יבדקו? לכן מה שאמרת הוא חשוב מאוד.

חנה רותם:

מה שאמרת התייחס למועדים הקבועים בחוק בקשר לחוק מימון מפלגות. בוואו לא ניחש לי דברים נוספים ואחרים.

היי'ר משה גפני:

חבר הכנסת מיקי לוי לוקח את הדברים שלך בראיניות, לא רק לגבי מועדי הגשת הדוחות אלא גם לגבי רכישת קרונות ופרויקטים אחרים.

מיקי לוי (כחול לבן):

לעשות ביקורות בזמן. תעבירו למבקר החדש שהוא אחראי לו הצלחה וUMB שיעשה ביקורות בזמן ולא אחר, כאשר אי אפשר להחזיר את הגלגל לאחור. זה אמירה מסווגת מאוד, ואני אומר אותה לפרוטוקול.

הנראות:

הוא כבר דבר קודם. מה, הוא חוזר בו פתאום?

מיכאל מלכיאלי (ש"ס):

אליה אנשים ראויים שעומדים מאותורי המילה שלהם. הם למעשה מאיתנו.

היי'ר משה גפני:

יש מי שמתנגד לבקשת ההארכה? לא. אז אם אפשר בקשה להקריא את המועדים.

שגית אפיק:

נגיד את מקור הסמכות של הוועדה. סעיף 10(ו) לחוק מימון מפלגות קובע שועדות הכספיים של הכנסת רשאית, בהסכמה מבקר המדינה, להאריך את כל המועדים שקבעים בחוק מימון מפלגות. נקרא עכשוואת החלטה עם הארכת המועדים לפי חלוקה של הדוחות.

שלומית ארליך:

ההחלטה בדבר הארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973

"בהתאם לסעיף 10(ו) לחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973, ובאישור מבקר המדינה, מחליטה הוועדה הזמנית לענייני כספים של הכנסת כמפורט להלן:

(1) להאריך עד יום ה' בטבת התש"ף (31 בינואר 2020) את מועד מסירת החשבונות השוטפים לתקופה המתחילה ביום י"ד בטבת התשע"ח (1 בינואר 2018) והמסתיימת ביום כ"ג בטבת התשע"ט (31 בדצמבר 2018);

(2) להאריך עד יום כ"ג באיר התש"ף (17 במאי 2020) את מועד מסירת החשבונות לתקופת הבחריות לכנסת העשרים ואחת ולתקופה הבוחרות לכנסת העשרים ושתיים, וכן את מועד מסירת החשבונות השוטפים לתקופה המתחילה ביום כ"ד בטבת התשע"ט (1 בינואר 2019) והמסתיימת ביום כ"ה בנין התשע"ט (30 באפריל 2019), ולתקופה המתחילה ביום כ"ו בנין התשע"ט (1 במאי 2019) והמסתיימת ביום כ"ג בתשרי התש"ף (30 בספטמבר 2019);

(3) להאריך עד יום ט' בתמוז התש"ף (1 ביולי 2020) את מועד מסירת דוח מבקר המדינה לגבי תוצאות ביקורת החשבונות השוטפים לתקופה המתחילה ביום י"ד בטבת התשע"ח (1 בינואר 2018) והמסתיימת ביום כ"ג בטבת התשע"ט (31 בדצמבר 2018);

(4) להאריך עד יום ל' בתשרי התשפ"א (18 באוקטובר 2020) את מועד מסירת דוח מבקר המדינה לגבי תוצאות ביקורת החשבונות לתקופת הבוחרות לכנסת העשרים ושתיים, וכן את מועד מסירת דוח מבקר המדינה לגבי תוצאות ביקורת החשבונות השוטפים לתקופה המתחילה ביום כ"ד בטבת התשע"ט (1 בינואר 2019) והמסתיימת ביום כ"ה בנין התשע"ט (30 באפריל 2019), ולתקופה המתחילה ביום כ"ו בנין התשע"ט (1 במאי 2019) והמסתיימת ביום כ"ג בתשרי התש"ף (30 בספטמבר 2019)."

היו"ר משה גפני:

אני חולש שאדבר עם יו"ר-ראש הכנסת, כי זו תקופה ארוכה, שייהיו כמה וודאות שיctrנו להקים.

יעקב מרוג (שי'ט):

כל מינוי וודאות מיוחדות.

היו"ר משה גפני:

למשל וודה לצורך פתיחת שנת הלימודים. מה, מעשה פה צחוק מן העניין?

עדד פורר (ישראל ביתנו):

תהייה הסכמה של כל הסיעות.

היו"ר משה גפני:

אני אדבר איתו.

יעקב מרגי (ש"ס) :

פניתי אליו ופניתי ליוצת המשפטית. אין בינוים תשובה.

היו"ר משה גפני :

בצד, אני גם דבר. אגיד שחברים בוועדה ביקשו לקיים את הדין הזה. אני לא מוצא לנכון.

יעקב מרגי (ש"ס) :

אלא אם כן יבוא משרד האוצר ויאמר: אין צורך, אנחנו מכסים את כל העליות, אין בעיה. אנחנו מעודיפים את החלטה זו.

היו"ר משה גפני :

תעשה לי טובה, חכה קצת, אני יצא החוצה לראות אם המשיך הגיע ...

יעקב מרגי (ש"ס) :

בsek הכל השותפות החורדים זה מיליארד וחצי שקל, צהורים זה מיליארד שקל, ביטוח חיים – 400 מיליון שקל. קצת.

היו"ר משה גפני :

למה אתה עושה צחוק מן האוצר?

יעקב מרגי (ש"ס) :

אני?

היו"ר משה גפני :

גם אני אדבר איתו על זה. לאחרת הכל נופל עליו. אנחנו לא מוסמכים, לא יכולים. לא סתם יש את החלטה בין הוועדות. נכון שכאו עבר הכסף. לדבר איתו. זה הערה נכונה בגלל שמתיחה שנת הלימודים מיידון זהה?

אנחנו מתבקשים להאריך את המועדים לפי חוק מימון מפלגות, כפי שקרה היוזמת המשפטית שלומית ארליך. מי بعد אישור הארכת המועדים, בהסכם מבקר המדינה? יורם את דן. מי ננד? מי נמנע?

הצבעה

بعد – רוב

– נגד –

– נמנעים –

ההחלטה להאריך מועדים לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 נתקבלה.

היו"ר משה גפני :

הארכת המועדים אושרה.

שגית אפיק :

יש תשובה ממשרד המשפטים על טעיף 38.

היו"ר משה גפני :

רגע, שנייה.

חנה רותם, אני מודה לך על זה ואני מבקש שתמסרי את תודתי למבקר המדינה הנוכחי, ואם יטרכו אחר כך גם למבקר המדינה החדש. אנחנו מודים על העבודה שאתם עושים. תודה רבה. הבקשה של המפלגות, בהסכמה המבקר, אושרה.

היו"צת המשפטית לוועדה, לגבי סעיף 38.

שגית אפיק :

לגביה הטעות המס – למעשה סעיף 38 לחוק-יטוד : הכנסת קובע שחוק שפקע בזמן שהכנסת יצאה לבחירות ימשיך לחול עד לאחר כינון ממשלה חדשה. בפקיעה האחורה שהתרחשה לפני שייצאו לבחירות של הכנסת העשרים – ואחת הוועדה הזאת לא רצתה לתקן את הסיכון של בחינת הפרשנות של סעיף 38 על ידי משרד האוצר ומשרד המשפטים. הפרשנות לסעיף 38 היא שלהם. באותה עת דובר גם על פקיעה שהתרחשה בתחילת שנת הכספיים. הוועדה נתקינה שהוראות השעה תוארכן עד חודש يولי, למורות שאם סעיף 38 היה חל יכול להיות שהתקופה הייתה אפריל או כה יותר, אבל הוועדה לא רצתה לתקן את הסיכון הזה.

יעקב מרגי (ש"ס) :

השאלה אם התיקון הזה לא פוגע בפרשנות.

שגית אפיק :

מכיוון שהתיקון הזה פקע, פניו בימיים האחוריים גם לרשות המסים וגם לשדר המשפטים וביקשו את הפרשנות שלהם. הייעוץ המשפטי לוועדה טבר שסעיף 38 חל, בוודאי במקרים מסוימים שמש לאחרונה. עכשו קיבלנו תשובה מוחמת. הם ביקשו למסור SMB חינותם, משרד המשפטים מעדכן סעיף 38 בכלל חול, בשים לב שאלת החוקיות של הארכת הוראות המעבר טרם נקבעה על ידם. זה בעצם קשור לשאלת הכלליות, עד כמה אפשר להאריך את הוראות השעה. אבל הם מקבלים את העמדה והם קובעים בעצם סעיף 38 חל. لكن יש מענה עד לכינסת הבאה למעשה.

יעקב מרגי (ש"ס) :

אני מודה מאוד.

קריאה :

כשםקבלים כזאת חוות דעת זה באמות מעיך על ---

היו"ר משה גפני :

זה עדין לא מעיך על המשיח.

שגית אפיק :

תמסור להם שהוזענו על כך לוועדה.

היו"ר משה גפני :

עליה מן ההודעה הזאת הדבר שהתלבטו בו בשלבי הקדנציה הקוזמת. כל הטענות שהוצעו, גם לגבי עכו וגם לגבי מקומות אחרים – ממשיכים אותם קרייטריונים של הטעות המס כפי שהיו עד היום. בנסיבות הבאה, בעורת השם, נצטרך להידרש לעניין הזה. המלצה לא תהיה קללה, יהיה קשה מאוד לקבוע קרייטריונים חדשים. אבל דיה לשמהה בשעתה מכיוון שבינתיים זה ממשיך. אני מודה לך, חבר הכנסת מורי שהעלית את העניין זה.

יעקב מרני (ש"ס):

תודה על מהירות התגובה ועל יכולות הטיפול.

חיויר משה גפני:

תודה רבה. הישיבה נעולה.

היישיבה ננעלה בשעה 10:45.

נספח ע/10

העתק פרוטוקול מס' 69
מיшибת ועדת הכספיים בנושא
בקשת הארכת מועדים לפי חוק
ミימון מפלגות מיום 15.6.2020

הכנסת העשרים-ושלוש
מושב ראשון

פרוטוקול מס' 69
מיישבת ועדות הכתבים
יום שני, ב' ג' בסיוון התש"ף (15 ביוני 2020), ساعה 20:11

סדר היום:

בקשת הארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973

נכחים:

חברי הוועדה:
משה גפני – הייר
יגון אזולאי
מיקי לוי
בצלאל סמוטרסקי
עודד פורר
קטי קטryn שטרית
מיכל שיר סגמן

מוזמנים:

חנה רותם – מנהלת אגף, משרד מזכיר המדינה
מאור חמו – רואה חשבון של מפלגת הליכוד

يיעוץ משפטי:

אייל לב אריאן
שיר שפר

מנהל הוועדה:

טמיר כהן

רישום פרלמנטרי:

יפעת קדם

בקשת הארץ מועדים לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973

היו"ר משה גפני:

הארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973.

מאור חמו:

אני פה בשם כל המפלגות, לא רק בשם הליכוד, לעניין דוחית המועדים הקבועים בחוק להגשת הדוחות הכספיים של המפלגות לכנסת ה-21, ה-22, ה-23, ושלוש תקופות הבינויים: ינואר עד אפריל 2019, מיי עד ספטמבר 2019, ואוקטובר 2019 עד מרץ 2020. יש פה סך הכל שישה דוחות שאנו צריכים להגיש. בכלל רציפות הבדיקות בשנה האחרונה, בכלל שככל פעמיים עבדנו על מערכת חדשה, עד לא הצליחו עבור על החומרים ולברר את הדוחות הכספיים. כל המפלגות ביקשו מכבוד היושב-ראש ומ מבקר המדינה לדוחות את כל ששת הדוחות למועד אחד, ל-31 בינואר 2021. מבקר המדינה בישר שהכנסת ה-21, הכנסת ה-22 והתקופה השוטפת הנלוות אליה יוגשו בסוף אוגוסט השנה, והכנסת ה-23 עם התקופה השוטפת הנלוות אליה תוגש ב-31 בדצמבר. אנחנו מבקשים מהזעודה ומהנה רותם, נציגת מבקר המדינה, להגיע להסכמה על מועד מוסכם מאוחר יותר, כי לא נצליח לעשות את זה, מזכיר בהמון המון בעודה, בהמון המון דוחותעשות.

היו"ר משה גפני:

גם ביקשتم לאחד דוחות.

מאור חמו:

נכון, ביקשנו לאחד דוחות, אבל אי אפשר לעשות את זה, בטח לא בזמן זהה.

תנה רותם:

כמו שמאור הציג את זה, המפלגות פנו בקשה לקבל ארכה להגשת כל הדוחות הכספיים. ועדת הכספיים כבר אישרה ארכה אחת. חלף הרבה זמן ממערכות הבינויים. אנחנו מבינים את הקושי, אנחנו מבינים את ההשפעות של תקופת הקורונה, אבל יחד עם זה אנחנו סבורים שצרכי להגיש עבור הכנסת ה-21 והכנסת ה-22 מוקדם יותר, ועבור הכנסת ה-23 לתת את הארץ עד ה-31 לדצמבר.

היו"ר משה גפני:

מה המועדים שאתה מבקש?

תנה רותם:

מבקר המדינה סבור שיש להגיש את הדוחות הכספיים עבור הכנסת ה-21 וה-22 לא יותר מ-31 לאוגוסט, ולגי הכנסת ה-23 והתקופה השוטפת שנלוות אליה – ב-31 לדצמבר.

יננו אזולאי (שי"ס):

היתה הצעה שהכל יוגש יחד ב-31 לדצמבר. את מכירה את זה?

תנה רותם:

כן, עלתה הצעה כזו. הבקשה המקורית של המפלגות הייתה 31 לינואר 2021. אנחנו מבינים את הבעייתיות של המפלגות, אבל מצד שני הציבור רוצה וمبוקש לדעת מה היו הוצאות של המפלגות בתקופות אלו.

יננו אזולאי (שי"ס):

רק בפברואר 2020 הגיעו את הבדיקות לרשותות המקומיות שנערכו ב-2018.

שלמה קרעי (הליך):

מתחלים לבדוק אותו רק בשבוע.

חנה רותם:

גם לגביון הם ביקשו ארכה לא מボוטלט.

נון אוזלאי (ש"ס):

אולי אפשר להגיע פה לפשרה. התנהזה את של אוגוסט קצת מקשה על המפלגות. האם אתם מוכנים שהכל יתדי יהיה ב-31 לדצמבר, בסוף השנה הנוכחית?

חנה רותם:

אני מניחה ש牒וק המדינה יסכים ל-31 לדצמבר לגבי שלושת הדוחות, רק נctrיך לבקש מהוועדה ארוכה לגבי הגשת הדוח שלנו, כי זה מטייל עליו עבודה רבה בתקופה הזאת. אנחנו מבקשים מהוועדה לתת לנו 32 שבועות במקום 22 שבועות להגשת דוח牒וק המדינה.

היי"ר משה גפני:

בצדך, אנחנו עושים זאת זה בהסכמה.

חנה רותם:

31 לדצמבר, ו-32 שבועות לדוח שלנו.

היי"ר משה גפני:

מאור, זה הצדך?

מאור חמו:

בסדר גמור.

היי"ר משה גפני:

מי بعد ההצעה הזאת, ירים את ידו? מי נגד, מי נמנע?

הצבעה

ההצעה אושרה.

היי"ר משה גפני:

ההצעה הזאת אושרה.

הישיבה ננעלה בשעה 12:15.

נספח ע/11

העתק מכתבו של מבקר המדינה
אל יו"ר ועדת הכספיים מיום

9.11.2020

מִתְפִּיה אֲנָלָזִין
מִזְבֵּחַ תָּמִיד וְתָמִיד הַצְּבָאָה

כ"ב בחשוון התשפ"א

9 בנובמבר 2020

לכבוד

חבר הכנסת, הרב משה גפני

יונ"ר ועדת הכספים

כנסת ישראל

ירושלים

יונ"ר נכבד,

**הندzo: בקשת סיוע בכנסת להארצת מועדים להגשה דוחות כספיים למבקר המדינה לתקופות
הבחירה לכנסת ה-21, ה-22 וה-23 ולתקופות השוטפות המקבילות**

1. בתאריכים 9.4.19, 17.9.19 ו- 2.3.20 התקיימו הבחירות לכנסת ה-21, ה-22 וה-23 בהתאם.

2. על פי סעיף 10(א) לחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן - החוק), על הסיעות והרשימות להגיש למבקר המדינה את חשבונותיהן לתקופת הבחירה ודו"ח כספי לאותה תקופה, וזאת "תוך 16 שבועות מהיום בו פורסמו תוצאות הבחירות". בנוסף ועל פי סעיף קטן (א) נדרשות הסיעות להגיש למבקר המדינה בתום כל שנת כספים את חשבונותיהן השוטפים לאותה שנה, ולאחר מכן נקבע בסעיף קטן (ג) כי "(1) יראו שנה שבה מתקיימות הבחירות לכנסת כמשמעותה בתום החודש שבו פורסמו תוצאות הבחירות, והחשבונות לפי סעיף קטן (א) ימסרו יחד עם החשבונות לפי סעיף קטן (א); (2) יראו שנה שלאחר הבחירות מתחילה בתחילת החודש אחרי פרסום תוצאות הבחירות וממשמעותה בתום שנת הכספי הבאה".

3. מכאן, שעל פי החוק, על הסיעות להגיש דוחות נפרדים בגין כל אחת מתקופות הבחירות לכנסת ובгинן כל אחת משלוש התקופות השוטפות, כלהלן: התקופה הראשונה - עד 1.1.19 ; התקופה השנייה - 1.5.19 עד 30.9.19 ; והתקופה השלישית - 31.3.20 עד 1.10.19 .

4. על פי סעיף 10(ב) לחוק, על מבקר המדינה למסור ליושב ראש הכנסת דין וחשבון על החשבונות האמורים, וזאת "תוך 22 שבועות לאחר שקיבלאן הדוחות האמורים". בכך סוף

התקנות אוניות

תקנון זה מחייב עיצום מהלכות דחופה

ובהתאם להוראות סעיף 10ג(יב) לחוק, במועד זה על מבקר המדינה למסור ליו"ר הכנסת גס דוח על תוצאות ביקורת חשבונותיהם של גופים פעילים בבחירות.

5. לפי סעיף קטן (א), "זעמת הכספיים של הכנסת רשאית, בהסכמה מבקר המדינה, להאריך כל מועד מהמועדים האמורים".

6. על פי החלטת ועדת הכספיים של הכנסת מיום 15.6.20, ובקשת הסיעות, נזהר מועדי הגשת הדוחות הכספיים למבקר המדינה של בחירות לכנסת ה-21, ה-22 וה-23 וכן של שלושת התקופות השוטפות המקבילות ל-31.12.20. עוד החלטה הוועדה כי דוחות מבקר המדינה על תוצאות ביקורת החשבונות לשולש תקופות הבחירות ולתקופות השוטפות המקבילות יוגשו ליו"ר הכנסת עד ליום 12.8.21.

7. נוכח ריבוי מערכות הבחירות וסמכויות הזמןם בגין ובשל מגפת הקורונה, פנו בימים אלה, 11 מהסיעות¹, שוב לוועדת הכספיים וביקשו לקבל אישור לדוחיה נוספה של מועדי הגשת דוחותיהם הכספיים האמורים.

8. נוכח הנסיבות המיוחדות שפורטו במכתבי הטיעות לרבות נסיבות הנובעות ממגפת הקורונה, אני סבור כי ניתן להענות בבקשת הסיעות ומילוי כי תינן ארכה נוספת כمبرוקש להגשת הדוחות הכספיים של כלל הסיעות לתקופת הבחירות לכנסת ה-21 ולכנסת ה-22 ושל התקופות השוטפות 19.3.20-1.10.19, 1.1.19-30.4.19 ו-1.5.19-30.9.19 עד ליום 31.1.21. באשר לדוחות הכספיים לכנסת ה-23 ולהתקופה השוטפת 31.3.20-1.10.19 מומלץ כי תינן ארכה להגשות - עד ליום 15.3.21.

9. הענות בבקשת הסיעות משמעה כי מועד עירית הביקורת יידחה בהתאם. נוכח העובה כי מדובר בבדיקה מרכיבת על כמה מערכות בחירות ותקופות שוטפות במסגרת חלו פיצולים, מיזוגים וצירופים של מפלגות שהתמודדו בהרכבים שונים בכל מערכת בחירות והיקף חומר גדול מאוד שיונמד לביקורת, מתקבש במקביל אישור הוועדה להארכת המועד להגשת דוח מבקר המדינה ליו"ר הכנסת (בהतאם בבקשת הסיעות), כך שהדוח על תוצאות ביקורת החשבונות לתקופת הבחירות לכנסת ה-21 ולכנסת ה-22 ושל התקופות השוטפות 19.3.20-1.10.19, 1.1.19-30.4.19 ו-1.5.19-30.9.19 לא יתאפשר בבחירות, יוגש ב-12.9.21, חודש לאחר המועד שנקבע בהחלטת הוועדה הקודמת. באשר לדוח הביקורת לגבי תקופת הבחירות לכנסת ה-23 והתקופה השוטפת 31.3.20-1.10.19 מתבקש אישור הוועדה להארכת המועד להגשתו ליו"ר הכנסת עד ליום 7.11.21.

¹ להלן שמות הסיעות: אגדת ישראל, הליכוד, תנועה לאומית ליבורלי, מפלגת העבודה הישראלית, ש"ס, ישראל ביתן, דגל התורה, יש עתיד, כחול, חוסן לישראל, מרצ' וצל"ש (ימינה).

משרד מזוזה ותמליה
מבקר המדינה ונציגו

מדינת ישראל

מכתב אובליגטורי
מבקר המדינה ונציגו

מאתן
ט. נ. י. מ.

מתנינו אנגלמן
מבקר המדינה ונציג תלוות הציבור

העתק מרishi וקנין, מנכ"ל משרד מבקר המדינה
מר טמיר כהן, מנהל ועדת הכספיים של הכנסת
גב' מيري רזין, סגנית המנכ"ל והמונה על ביקורת בחירות ומימון מפלגות
גב' חנה רותם, מנהלת האגף לביקורת בחירות ומימון מפלגות

נספח ע/12

העתק פנימי העותרת אל יו"ר
ועדת הכספיים ומ"מ היועצת
המשפטית לכנסת והיועצת
המשפטית לוועדה מיום

16.11.2020

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

16 נובמבר 2020, כ"ט חשוון תשפ"א

לכבוד
חה"כ הרוב משה גפני
יור"ר ועדת הכספיים
משכן הכנסת
ירושלים
- דחווי -
שלום רב,

הנדון: דרישת דחווף שלא לדוחות שוב את הגשת הדיו"חות הכספיים של

הסיעות בכנסת לתקופות הבוחרות לכנסת ה-21, ה-22 וה-23

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה") הרינו פונים אליכם בדרישה שלא להחלטת בדיקון הקרוב בוועדת הכספיים על דוחיה נספת בהגשת הדיו"חות הכספיים של הסיעות הכנסת לתקופות מערכות הבוחרות לכנסת ה-21, ה-22 וה-23, והכל ככללו:

1. כידוע, לפי סעיף 10(א) לחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן: "החוק"), על הסיעות והרשימות להגיש למזכיר המדינה את חשבוניותן לתקופת מערכות הבוחרות יחד עם דיו"ח כספי לאוთה התקופה, וזאת תוך 16 שבועות מהיום בו פורסמו תוצאות הבוחרות. בהתאם, נקבע בסעיף 10(ב) לחוק, כי על מזכיר המדינה לפרסם לציבור דין וחשבון בגין מימון מפלגות ומימונו בחירות "תוך 22 שבועות לאחר שקיבל את הדוחות האמורים".
2. כזכור, ביום 9.4.2019 התקיימו הבוחרות לכנסת ה-21; ביום 19.9.2019 לכנסת ה-22; וביום 2.3.2020 לכנסת ה-23. مكان, שעל פי החוק, על סיעות הכנסת היה להגיש דוחות כספיים נפרדים בגין כל אחת מן תקופות הבוחרות לכנסת השונות ובהתאם: עד יום 30.4.2019 למערכות הבוחרות לכנסת ה-21; עד יוט 30.9.2019 למערכות הבוחרות לכנסת ה-22; ועד יומם 31.3.2020 לכנסת ה-23.
3. בהתאם להגשת הדוחות הכספיים היה על מזכיר המדינה להגיש דין וחשבון בגין מערכות הבוחרות השונות ולהתיריחס לשימוש שעשו הסיעות השונות במימון בחירות ובהלוואות שנינטו לחן מאוצר המדינה – זאת, במסגרת התקופה כאמור שהוקצתה לו חוק כדי להציג את הדוחות האמורים.
4. לעניין זה ניתן, כי דיו"חות מזכיר המדינה בגין להתנהלות הסיעות השונות בכספי המימון הציבורי וההלוואות שנינטו להם, הם דיו"חות בעלי חשיבות מכרעת לציבור הבוחרים ולאינטראט הציובי. כל בוחר צריך לדעת כיצד כלכלת כל מפלגה את עצמה באמצעות המימון ומונע הלוואות הציוביים (אמצעי מימון חדש יחסית) בבחירות לכנסת הקודמת, בטרם יכירע את העבתו בבחירות הבאות.
5. על אף כל זאת, ועדת הכספיים החליטה בחסמת המזכיר ובהתאם לסעיף 10(ו) לחוק, לדוחות פעם אחר פעם את הגשת הדיו"חות הכספיים של הסיעות השונות הכנסת למזכיר המדינה:

א. ביום 11.6.2019, החליטה ועדת הכספיים בראשותך, ולבקשת הסיעות הכנסת, לדוחות

רחוב יפו 208, ירושלים 94383 * מעת למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל. 02-5000073 * Fax: 02-5000076
شارع يافا، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص.ب. 4207، القدس 91043 * ماقن: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

את הגשת הדיו"חות הכספיים לתקופות הבוחרות לכנסת ה-21 ולכנסת ה-22, עד ליום 17.5.2020; ובהתאם התקבל אישור הוועדה לדחיתת דוח' מבחן המדינה על תוצאות הביקורת עד ליום 18.10.2020.

ב. ביום 30.12.2019, החלטה ועדת הכספיים בראשות, ולבקשת סיעות בכנסת, לדחות את הגשת הדיו"חות הכספיים של המפלגות לשנת 2018, עד ליום 16.2.2020; ובהתאם התקבל אישור הוועדה לדחיתת דוח' מבחן המדינה על תוצאות הביקורת עד ליום 16.9.2020.

ג. ביום 17.6.2020, שוב ההחלטה ועדת הכספיים בראשות, ולבקשת סיעות בכנסת, לדחות את הגשת הדיו"חות הכספיים לתקופות הבוחרות לכנסת ה-21, לכנסת ה-22, והפעם גם לכנסת ה-23, עד ליום 31.12.2020; ובהתאם התקבל אישור הוועדה לדחיתת דוח' מבחן המדינה על תוצאות הביקורת של שלושת מערכות הבוחרות עד ליום 12.8.2020.

6. והנה, עד חזר הניגון וcut מבקשות סיעות הכנסת דחיה נספת של הגשת הדיו"חות הכספיים למערכות הבוחרות לכנסת ה-20, ה-21 וה-23. כאשר cut חילק מבחן המדינה את הבקשה לדחיתת הגשת הדיו"חות הכספיים לתקופות הבוחרות לכנסת ה-21 וה-22 עד ליום 31.1.2021, ואת ההגשה לתקופת הבוחרות לכנסת ה-23 עד ליום 15.3.2021.

7. היינוט ועדת הכספיים לבקשת סיעות בכנסת לדחיה נספת של הגשת הדיו"חות הכספיים משמעותה דחיה נספת של פרסום דיו"חות הביקורת של מבחן המדינה – כל זאת כאשר דוח' מבחן המדינה על התנהלות המפלגות בהיותו לכנסת ה-21 היה במקור צריך להתרפסות לציבור בהתאם לזמן שחוקו בחוק ביום 8.1.2020, קרי לפני השנה (!). ואף בטרם התקיימו הבחירות לכנסת ה-23 בהן יכול היה דוח' מבחן זה להיות שימושי וחשוב ביותר להכרעת הבוחר.

8. לעומת זאת, איפרנסום הדוחות זמן כל כך רב לאחר התקיימונם, יחד עם דחיתת המודדים להגשת הדוחות הכספיים שאמור בוועדת הכספיים של הכנסת, מעלים את החשש שמא הסיעות השונות מבקשות לדוחות גם את פרסום דוח' המבחן בעניין.

9. יתרה מכך, בקשות הדחיה של הדיו"חות הכספיים שהיו אמורים להיבטך תוך חדש מסיום מערכת הבוחרות, אף מעלה חשש שמא התקיימו אי-סדרים אצל מפלגות מסוימות ומינהל לא תקין.

10. צוין, כי בבקשת הדחיה של הסיעות השונות נתלו הסיעות בריבוי מערכות הבוחרות ובמגפות הקורונה. לעניין זה צוין, כי סיבות אלה אין כדי ליחסם לשם הגשת דוח' כספי, בוודאי דוח' שהיה לחם להגash לפি החוק זמן רב בטרם הופעה מגפת הקורונה.

11. בנוספ', דחיה חריגה זו של פרסום הדוחות החשובים הללו עלולה ליתיר את התקוף הממשי של עבוזות המבחן בעניין זה. דהיינו, כאשר דוח' מבחן המדינה מפורסם זמן כה רב לאחר מערכת הבוחרות – נחלשת אמירותו הציבורית והחשובה כל כך של המבחן הנוגעת לניהול תקין ושימוש נכון בכספי הציבור.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

12. כזכור, אין שיקיפות ציבורית בהתנהלות המפלגות השונות – חוק חופש המידע, תישנ"ח-1998 אינו חל על המפלגות, ואין לציבור יכולת גישה למידע מהימן הנוגע לדריכי המימון ואופן השימוש בכספי הציבור במהלך ולאחר קמפיין הבחירות.
13. לעניין זה אף נזכיר, כי התנועה מנהלת מעקב אחר תקינות המפלגות במסגרת ארבעת מערכות הבחירות במהלך השנים האחרונות (בחירות לרשות המקומיות, הכנסת ה-21, ה-22 וה-23). במהלכן דיווחנו למבקר המדינה בזמנו אמרת, על התנהלות שאינה תקינה, שימוש שאינו ראוי בכספי הציבור וכו'. בחלק מן הדיווחים אף נעنين, כי הדברים שהובאו בפנינו יובאו בחשבונו במצבי הביקורת שיפורסמו לציבור במסגרת דוח מבקר המדינה – על אף זאת, דו"ח מעין זה טרם פורסם.
14. כך, פורסם לאחרונה בתקשורת¹, כי המפלגות בכנסת ה-21 וה-22 קיבלו הלוואות של כסף ציבורי למטרות מימון קמפיין הבחירות בסך 197 מיליון ש"ח. כל זאת כדי, לאור תיקון 33 בחוק, בו ניתנת האפשרות שהכנסת תשמש כגורם מלאה של כסף ציבורי על מימון מפלגות עתידי – כאילו הייתה בנק.
15. אם כן, לאור שלוש מערכות הבחירות בכנסת ה-21, ה-22 וה-23, היענקו למפלגות השונות הלוואות, על הלוואות על הלוואות, הכל מאוצר המדינה – וזאת כאמור ambil שמתקיימת בחלוקת בנושא ומבל ש牒cker המדינה יכול לבחון ולפרנס דיון וחשבון.
16. הנה כי כן, כפי שmoboa בפרסום הנ"ל, סידור הלוואות, כאשר הכנסת משמשת הלהקה למעשה בבנק, יוצר בעיות רבות ופוטנציאלי לאובדן כספים. כל המפלגות נדרשות לחזור את הלוואות באמצעות קיומו מתוך המימון השוטף. אולם כפי שדוחה במציאות, יש מפלגות שלא נכנסו לכנסת ה-23 או ה-22, ועל כן, קיימים קושי לגבות את החוב הציבורי.
17. בנסוף, אופן פרישת חובות המפלגות היא למשך 52 חודשים, בעוד הכנסת ה-23 עשויה לכך לכל היותר 36 חודשים לפי ה嗑ם הקואליציוני, וכן חלק מן המפלגות המכוננות בכנסת ה-23, אף שעשוות שלא להצליח להיבחר לכנסת ה-24. על כן, גם אז, יותרנו חובות גובהים, שלא ניתן יהיה לקזום.
18. لكن כאשר מערכת הבחירות לכנסת ה-21 התנהלה לפני כמעט שנתיים (!), וטרם התפרנס דוח מבקר המדינה בעניין תפקיד הכנסת כבנק הלוואות למפלגות בעקבות תיקון 33 לחוק, החלטה נוספת לדוחות את פרסום דו"ח ביקורת עלולה להיות לא סבירה אופן קיזוני.
19. חוסר הסבירות מטעצם בשעה שעולמים קולות חזרים ונשנים הקוראים ליציאה לבחירות נוספות לכנסת ה-24. וכן כאשר נשמעות קולות הדורשים תיקון נוסף לחוק מימון מפלגות באופן המבקש להגדיל עוד את הכספי הציבורי שניתן למפלגות – ככלומר החלטה על הגדרת

¹ טל שנידר, "המשך נחשפים: המפלגות חיברו לכנסת 197 מיליון שקלים", גLOBס, 26.4.2020.

<https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001326658>

טל, יפו, 208, ירושלים 94383 * טל, ירושלים 91043, 4207, טל 02-5000073 * טל 02-5000076
شارع رافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: م.ب. 4207، القدس 91043 * ماقن: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

המימון הציבורי לשיעות השונות מבלוי שבסכום נערכה ביקורת רואה על התנהלות הسيעות במימון הציבורי שכבר הוענק להם למימון מערכות הבחירה לפני כשנתיים.

20. בנוסף, יצוין כי קיים גיוג עניינים אישיים בחחלת חברינו ועדות הכספיים להיענות לבקשת הseiעות בכנסת. הרוי חבריו הוועדה הם נציגי הseiעות בוועדה, לרבות יי"ר הוועדה, והם אלה שהאיןטרס האישית שלהם, מתנגדים עם האינטראס הציבורי – לפרסום כמה שיותר מהר את דוחות מבחן המדינה על התנהלות הseiעות בתקופות מערכות הבחירה?

21. אשר על כן, אנו סבורים, כי ככל שועדות הכספיים תאשר את בקשת הseiעות בכנסת לדוחות פעם נוספת את הגשת הדוחות הכספיים למבחן, תהיינה החלטה לא סבירה באופן קיצוני. מאחר שڌתייה כזאת תגורר בהתאם לדחיה נוספת של פרסום דוחות הביקורת בנושא מימון מפלגות ומימון בחירות.

22. לנוכח חשיבותו הציבורי הרבה של העניין, נודה לתשובתכם בהקדם. לרבות חוות דעתה של מלאת מקום הייעצת המשפטית של הכנסת והייעצת המשפטית של ועדות הכספיים עוזיד אפיק.

בכבוד רב,

הידי נגב, עו"ד
מחלקה מדיניות וחקיקה

תומר נאור, עו"ד
מנהל האגף המשפטי

העתק :

חה"כ יריב לוי, יושב ראש הכנסת.
רוייח מונטניאו אנגלמן, מבחן המדינה ונכיב תלונות הציבור.
חה"כ אילון גינזבורג, יי"ר ועדת הכנסת.

² לעניין זה, ראו את דברי בכ' השופט חשי בג"ץ התגעה לאיכות השלטון נ' ועדות הכנסת, פ"ד נ(6) 117, 153. וכן ראה, את מאמרו של יואב דותן, "איסור 'החוקה העצמית' כמכלה חוקתית בפסיקת בית המשפט העליון", משפטים, כרך לא(4), חתשת א' (2001).

רחוב יפו 208, ירושלים 94383 * מון למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 * פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص.ب. 4207، القدس 91043 * ملتقى: 91043 فاكس: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 E-mail: office@mag.org.il * Web Site: www.mag.org.il

חיפוש באימייל

כתובת

דרישה דחופה שלא לדחות שב את הגשת הדוחות ה-20

שלום רב, מצ"ב מכתב דחווף לכבוד י"ר ועדת הכספיים. אבקש שתעבירו את המכתב

מצורנות התנועה

ועדת הכספיים

אני

שלום רב,

התקבל והועבר ליו"ר ולמנהל הוועדה.

שאר כתובות המיל של חברי הוועדה מופיעות באתר הכנסת, הוועדה לא מ

2020.06.03

הוועדה בכנסת

הוועדה בכנסת

הוועדה

הוועדה

הוועדה

הוועדה

הוועדה

2018.06.03 צוין לסתורם

הוועדה

הוועדה בכנסת

הוועדה

הוועדה

הוועדה

הוועדה בכנסת

הוועדה בכנסת

הוועדה בכנסת

הוועדה

הוועדה

הוועדה

הוועדה

הוועדה

הוועדה

הוועדה

הוועדה

הוועדה

מצורנות התנועה <office@mqg.org.il>

hiddai

הוועדה

הוועדה בכנסת

הוועדה בכנסת

הוועדה בכנסת

הוועדה בכנסת

הוועדה בכנסת

הוועדה בכנסת

הוועדה בכנסת

הוועדה בכנסת

הוועדה בכנסת

הנשלח:

כתיבה

אזרטאל

דרישה דחופה שלא לדוחות שוב את הגשת הדוא"ח

<office@mqg.org.il>

השלכה

2

דוא"ח דוא"ח

דוא"ח דוא"ח

לשםךך בדוחות

דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

ויליאם דוא"ח

שלום רב,

מצ"ב מכתב דחוף לכבוד עו"ד שגית אפיק, היועצת המשפטית לכנסת (מ"מ) והיועצת
נא לאשר קבלת מיל זה מייל חודה

ברכה, עדי בן עמי

מנהל משרד, התנועה לאיכות השלטון בישראל (ע"ר)

טלפון: 02-5000073 | פקס: 02-5000076 |
office@mqg.org.il

02-6468636

הנשלח:

לטרא

גילה אלמגור פון

9:29

17.11.20

176

הנשלח: גילה אלמגור פון
כ-10:15 ב-17.11.2020

דרישה דחופה שלא לדוחות שוב את הגשת הדוא"ח

העברית

תשיבתך

נספח ע/13

העתק כתבתו של עידן בנימין
”ועדת הכספיים אישרה:
המחלגות ימשיכו להסתיר איך
הן בזבזו את כספי הציבור
בבחירה”, מיום 17.11.2020

ועדת הכספיים אישרה: המפלגות ימשיכו להסתייר אין הן בדבזו את כספי הציבור בבחירה

shkifut.info/2020/11/noreport-2/

November 17, 2020

marom

כגופי, ועדה הכספיים של הכנסת אישרה למפלגות לארכבה נספת במועד הגשת הדוחות על שימוש במוצרים שקיבלו לבחירות בשתיים האחרוןות. ח"כ מיקי לוי התייחס להודעות שקיבלו חברי הוועדה מסירת השקיפות של "שקוף" והתהיב: "אין כאן שום הסורה" רווית את מיטב הכתבות והתחקרים של שkop ישירות לתיבת? מה נרשמם לעיתולטר.

| עין בnim |

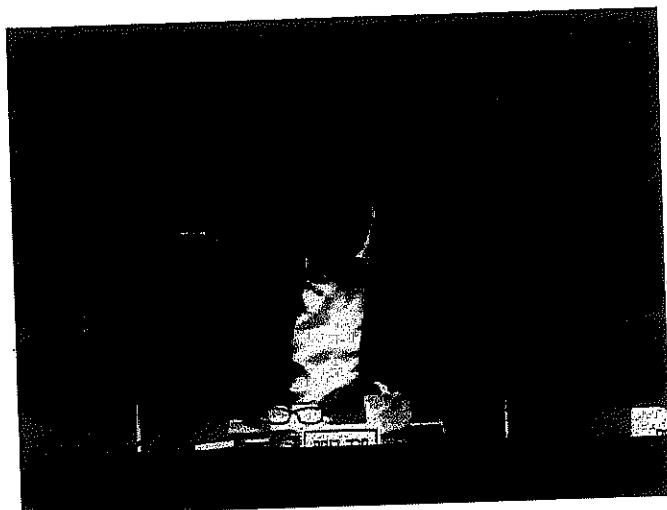
זה רק רביע שעשה עם חדר כמעט ריק ותבואה זעווה מראש. ואם ע"ד היי נגב, מהתנווה לאיכות השלטון, לא היה מפיג עמדה מוגנת זה גם היה לויך פחות מדקה. ועדה הכספיים אישרה היום (ב') את בקשתן של המפלגות לקבל דוחיה נוספת בהגשת הדוחות על פולין בנסיבות הבירור והארונות למקיר המדינה. מזרב אמבע בධיה בחרוש בלב, אבל זו כבר הפעם השלישייה שהמפלגות מבקשות ומקבלות דוחיה במועד הגשת אותן הדוחות, אם נצא לмерכב לבחירות נוספת נספה נוכל רק לחלם עוד זמן רב על לדעת מה קרה עם הכספי שלנו.

הח"כיהם מאשרים לעצם להסתיר מידע מהציבור

"אני מגיע בשם 11 מפלגות שהחתמו והגישו את הבקשה", אמר מאור חמן, רואה החשבון של הליכו. "מלבד הבקשהabo נמצאים כרגע בסיטום הביקורת הכספיית של שנת 2018, ולכן ביקשנו את הבקשה, גם בಗל גגל השני של הקורונה. לא יכולנו לעזוב על הרוחות הכספיים של הנוסות 21 וה-22", הוא הוסיף ובקש דוחיה חדש נוסף במועד הגשת הדוחות. **עוד בגורשא:**

במהלך הדיון התייחס חבר ועדה הכספיים, ח"כ מיקי לוי מיש עוז, לשירות להודעות שלחו חברי "שירות השקיפות" – המתודבים האקטיביסטים של "שקוף". הם פנו לשירות אליו ולשאר חברי הדוזה וביקשו שלא לאשר דוחיה נוספת למפלגות.

"אני אומר לפוטוקול, לכל אלו שלחו (הודעות, ע.ב) לכל חברי הכנסת", אמר לוי. "לא היה דבר זהות. לא היה תקופת של בחירות אחר השנה. אין כאן שום הסורה, הכל ברור והכל ידוע".

Watch Video At: <https://youtu.be/wLh8iSuavBok>

"חוק מימון מפלגות מעניק מאות מיליון למלגות, כספים ציבוריים. ומאו הכנסתה ה-21, הכנסת משמשת גם לבנק הלוואות למפלגות", אמר במהלך הדיון והקצרץ ע"ד היקי נבג מהנהוגה לאיכות השלטון. "הרציניות של החוק קובע כי המפלגות ארכיטה להגיש את הדוחות תוך 16 שבועות למבקר. ולබקר המוניה יש עד 22 שבועות לסייע את העבורה על הדוח". ע"ד נגב הזכיר כי "בפועל הוא הוכיח תקינות בר שלושה דינמיים מזו הכנסתה ה-21 לדוחות הדוחות". אם לא היו מקבלים את הדוחות ע"ד כה, "הבחורים היו יכולים לדעת כיצד התנהלו המפלגות ע"ד ביבארא, לפני הבחרות לנכסה ה-23".

מאות מיליון שקלים בשנה לא שקרים בממשלה חיק מימון מפלגות המפלגות סכומי עזק: הן מקבלות מימון של כ מיליון שקלים בשנה לכל ח"כ, כ-4 מיליון שקל למנדרט בכל מערכת בחירות, ובנוסף מוחר להן גם לצורח הוכחה במערכת הבחירות.

בשנתיהם וחצי האחורוניים התקיימו שלוש מערכות בחירות ארציות וכן בחירות לרשות המקומית שנערכו באוקטובר 2018. חישוב פשוט מביא אותנו להערכתה של כ מיליארד שקלים שהוציאו המפלגות על תערולות בחירות בתקופה זו (הדו"ח לשנת 2018 ולרשויות המקומיות צפוי להתפרסם בחודשים הקרובים).

ההוצאות עצמן לא שקרים ולא כפופות לשום רגילה כמו החובה לקיים מקרים. המפלגות יכולות לעשות עם הכספי מה שהן רוצחות: להעסיק מקורבים, לשלם איזה סכום לשם ורצים למי שהם רצים, להטריד עדי מדינה ולא להיות חייבות דין וחשבון, על הכספי, לפחות אחד. המפלגות אפילו לא כפופות לחוק חופש המיציע ולא מספקות ליבר מור או תוננס על הכספי שהוציאו. ע"ד נגב והתנוועה לאיכות השלטון פנו לוועדה ודרשו שלא להאריך שב את מועד הגשת הדוחות בטענה שלציבור יש את הזכות לדעת מה עשו עם כספו. במכבת בטנע כי: "אי-פרוסום הדוחות זמן כל כך לאחר התקיימותן, יותר עם דוחית המידעם להגשת הדוחות הכספיים שאושירה כאמור במועד הכספיים של הכנסת, מעלים את החשש שמא הסיטה השנות מבקשות לדוחות גם את פרסום דוח ה批评 בעניין".

עמדתו של נגב והיתה צפופה ליפול וכך היה. וכי שאמיר י"ר הוועדה ח"כ גפני במהלך הדיון: "לא ראייתי שום מכתב ואני לא חשב שכתבתי היה משנה מה שהוא".

Watch Video At: <https://youtu.be/GzwXbHN-UTU>

בסופו של הדיון אורשה ההצעה-pe האחד. בוועדה אמנים נכחו רק ארבעה חברי הכנסת: ינון אולאי (ש"ס), אופיר סופר (holcud), מיקי לוי (יש עתיד) וו"ר הוועדה משה גפני (יוזמת המורה). אבל גם חברי הוועדה שמצאו לנכון להינזר מהדין ומההצעה אחראים גם הם על עוז החלטה של ח"כים לאשר לעצם הנחות שזאתה הפשט לעולם לא היה מקבל, ולהמשיך להסתיר מהביקורת מידע על האופן שבו משתמשים בכיסף שלו. ואלו הם: רם בן ברק, קרן ברק, ניר ברקת, אומד טיבי, בצלל סמורין, אילס קושניר, שלמה קרעי, אנטאנס שחאהה, קשי קטרין שטרית, הילה שי זהן, מיכל שיר סגן, רם שפע, עמידה תומה סלימאן.

שנתם לב שאון פה פרסומות? והbulל שכח התקציב שלט, מהקהל הראשון ועד האחרון, מליין רק מהజיבור.
לחוץ פה והצטרופו אלינו, בכל סכום שמתאים לכם.

איך זה משפיע עליך (זום"ע):

בשנתים האחרונים בזבזו הפלוטיקאים כמיליארד שקל על תעמללה. כסף שהיה יכול להציג לבריאות או לחינוך נעלם מתוך מגנון המפלגות. המפלגות עוזנן לא כפופה לחוקן שקייפות בסיסיות ווק מברך המדינה יכול לבקש את ההצעהיהם. דהיינו הגשת הדרשות מאפשרת למפלגות לחזות את הגזת המחללים שלנו וכן גם את הביקורת הציבורית לצד המשך בזבזו הכספי שلنן ללא דעת וחשבון.

הגשת כל הדרשות במועד אחד – במקומות בוודאים שנקבעו בחוק: כל שנה ולאחר מערכת בחיות – מביאה לפירסום כל המידע בזקות זמן אחת במקומות האגאה שוטפת. של ההתנהלות השערוריתית. כי שגם ציין ע"ז היידי נגב הבוחר לא יכול לבוא בדיון וושבען עם י"ר המפלגה שלו על התנהלותו בכף הציבוררי.

מה אפשר לעשות כדי שייתוקנו (מצש"ז):

בעקבות הפעזה של סיירת השליפות לחבריו הוועדה, הגיע ח"כ מיקי לוועדה כדי לנמק מדוע הוא יצביע בעוד. גם אם אנחנו לא מטכימים אותו – זה ראוי להערכתה. בבחורי ציבור צרכיהם להסביר מדוע קיבלו את החלטותיהם. בקרוב יגיע שוב מועד הגשת הדרשות, אנתנו נמיין לעקוב ולפעול כדי שהഫעם המפלגות לא יתחמקו.

***

יש לך הדרשות, הדרשות או ביקורת על הכתבה? מכיר/ה מידע או סייר שאמנת לא? כתבו לעיתונאי עזין במייל

jpg 500 750 marom https://shkifut.info/wp-content/uploads/2019/06/Shakuf-3-Logo-Main-Transparent-White-Website.png marom2020-11-17 15:28:072020-11-17 15:28:07
כספי הציבור בבחירה
0 תגובות

השאייר תגוננה

רוצה להצטרוף לדיוון?
תרגישו חופשו לתרום!

נספח ע/14

העתק פרוטוקול מס' 174
מיישבת ועדת הכספיים בנושא
הצעת בקשה הארצת מועדים
לפי חוק מימון מפלגות, מיום

17.11.2020

הכנסת העשרים-ושלוש
מושב שני

פרוטוקול מס' 174
מישיבת ועדת הכספים
יום שלישי, א' בכסלו התשפ"א (17 בנובמבר 2020), ساعה 10:00

סדר היום:

הצעת בקשה הארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973

נחתו:

חברי הוועדה:
משה גפני – היי"ר
נון אוזלאי
רם בן ברק
ופיר כץ
מייקי לוי

מוזמנים:

נאור חנו – רואה חשבון הליכוד

מוזמנים באמצעות מקומות:

חנה רותם – מנהלת אגף לביקורת מימון מפלגות, משרד מזכיר המדינה
הידי נגב – מנהל מחלקת מדיניות וחקיקה, התנועה למען אייקות השלטון בישראל
אליהו כהן – מנכ"ל, ארגון פתוחן לב

יעוץ משפטי:

שלומית ארליך
شير שפר

מנהל הוועדה:

טמיר כהן

רישום פרלמנטרי:

חדר צנירט

הצעת בקשה הארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג - 1973

היי"ר משה גפני :

בוקר טוב, אני מתכבד לפתוח את ישיבת ועדת הכספיים. על סדר-היום: הצעת בקשה הארכת מועדים לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973.
תנה רותם ממבקר המדינה, בבקשת.

תנה רותם :

מדובר בבקשת הסיעות, כך שזו לא הבקשה שלנו להציג.

היי"ר משה גפני :

אבל לפיה, אני צריך את הסכמתך. אתה למאור קודם, נציג המפלגות, ואז נשמעו אותן.

מאור חמן :

למאור חמן, רואה חשבון מפלגת הליכוד. אני מגע בשם 11 מפלגות שהתחמו וה הגיעו את הבקשה. כרגע אנו נמצאים בסיום ביקורת מבקר המדינה בדוחות הכספיים של -- מקומיות אוקטובר 2018, והשותף של המפלגות 2018. לנו בקשרנו את הבקשה, גם בغال הגל השני של הקורונה שלא יכולנו גם לעבד על הדוחות הכספיים של הכנסתות 20, 21 ו-22. לנו בקשרנו דחיה של שני המועדים והפרידנו אותן זה. לגבי הכנסתות 21 ו-22 והדוחות השוטפים לדחיה של חודש ימים – במקומות 31.12.20 – 31.1.21, וכינסת 23 והשותף – הדוח עברו התקופה השוטפת של כינסת 23 – ל-15 במרס.

היי"ר משה גפני :

אנחנו מתבקשים לפי בקשתכם לעשות דחיה של הכנסתת ה-21?

מאור חמן :

דו"ח כספי של הבחירות לכנסת ה-2 ודו"ח כספי של הבחירות לכנסת ה-22 ושני דוחות כספיים של התקופות השוטפות לכנסתות ה-21 ו-22 – דחיה של חודש ימים – מ-20.12.31 – 21.1.31. הדוח על הבחירות לכנסת ה-23 והדוח השוטף לכנסת ה-23 – 15.3.2023.

מיקי לוי (יש עתיד-תלי'ס) :

משפט, בקשה. אני מניח שככל חברי הכנסת היו חשובים בשבוע וחצי החולף להסתערות – אתה חבר בוועדת הכספיים – אל תצבי עביד הדחיה וכו'. אז הנה אני אומר לפניו רק, אין יום שלא קיבלה, מה – כי הם מיליארד שקל, שותהיה שקיות, כך היה כתוב. אז אני אומר לפניו רק לכל אלה שלחו לאוטם חברי הכנסת – לא יהיה דבר הזה. לא היו בחירות אחת אחרי השניה. גם אם הדוחות מוכנים, לא ניתן מבקר המדינה יבדוק מסה כזו ענicket. הרוי מבקר המדינה שואל אותנו על כל פיסך, על כל קבילה שאנו מוציאים, וטוב שכך. לכן אין פה שום הסתרה, והכל ידוע לנו. אין ברירה. לא היתה מסה כזו של דוחות כספיים, בכלל שבחירות נפלו חצי שנה אחרי חצי שנה. אני מבטיח לכם מהיכרויות עם רשות המיסים, גם אם זה היה הולך לרשות המיסים, אי אפשר היה לבדוק אותן אפילו קבלות שמות מוציאות המפלגות. אך הדחיה זו עשוה ככל והגיגון, ואני אצביע בעד.

היי"ר משה גפני :

תודה. הגב' רותם, בבקשת, עדות המבקר.

תנה רותם :

למבקר המדינה אין התנגדות לבקשת.

שלומית ארליך:

והוא מבקש שההארכה תהיה גם לגבי.

חנה רותם:

ההארכה צריכה להיות בהתאם להארכה שניתנת לטיעות. במכتب שմבקר המדינה הפנה לוועדת הכספיים הוא כתוב שמועד דוח הביקורת על הכנסתת ה-21-22 יידחה ל-9.12.2020 במקום 12.8.2020 שהייתה בעבר – דחיה של חודש. דוח על תוצאות ביקורת על הכנסתת ה-23 יימסר ליושב-ראש הכנסתת ב-7 בנובמבר.

היר"ר משה גפני:

בהתאם להחלטה אם אנו מאשרים את הדחיה הזאת, תעבירו את זה ל-11.7. בבקשתה, עוזד הידי נגב.

הידי נגב:

תודה, אדוני היושב-ראש, גם שלחנו מכתבים לך ולשאר חברי הוועדה. ביקשתי שיוצרף כחומר רקע.

אני מבקש לדבר על הרצינול של חוק מימון מפלגות. חוק מימון מפלגות מעניק מאות מיליונים של כספי משלמים המיסים, כספיים ציבוריים למפלגות. בנותף, החל מהכנסתת ה-21 הוחל שימוש נרחב בהלוואות. בעקבם הכנסתת משמשת גם בנק הלוואות למפלגות. פה הנזקודה החשובה – הרצינולים של החוק קובעים שתוך 16 שבועות יש להגשים את הדוחות הכספיים لمבקר המדינה, ויש לו עד 22 שבועות לאחר מכן לפרנס את הדוח – אני מדגיש: עד – כי הוא יכול גם שבוע לאחר הגשת הדוחות, לצורך העניין.

בוועדה הזאת התקיימו כבר שלושה דיונים, מאז הבדיקות לכינסת ה-21, לפני כמעט שנתיים, באפריל 2019, ובכל הדיונים אלה נדחתה פעמיים אחר פעם הגשת הדוחות הכספיים. בכנסתת ה-21 – הדוחות הכספיים היו אמורים להיות מוגשים למבקר באוגוסט 2019, והמבקר היה צריך לפרסס זוח עד ינואר 2020, ככלומר לקרה הבחירה לכינסת ה-23 הבחירה יכול לידע מה עשו המפלגות, הסיעות השונות, בכספיים הציבוריים שקיבלו, בהלוואות הציבוריות שלהם מקבלים, ואנו כבוחרים יכלנו לדעת איך כל מפללה מתנהלת, וכך להציג גם אחר כך לצורך מושכלת בבחירה. אבל ועדת הכספיים פעם אחר פעם מחליטה לדוחות את הגשת הדוחות הכספיים, וזה בהסכמה המבוקר, אבל הבקשה עצמה היא מהסיעות עצמן, אלה שנציגו יושבות בוועדת הכספיים. ככלומר יש פה אינטרס אישי, לפי העמדת שלנו, של התנועה לאיכות השליטון, של נציגי הסיעות השונות שלא מעוניינים להגיש את הדוחות הכספיים, לא מעוניינים שיתפרנס דוח של מבקר מדינה, שיכול להיות דוח חמור בעניין הכספיים הציבוריים שלהם מקבלים, בעניין ה halo ואות הנרבות שגענו החל מהכנסתת ה-21, הלוואות שלא הוחזרו עדיין. יש פה אינטרס אישי של נציגי הסיעות שישובים בוועדה.

אני ביקשתי במכتب שלנו שנשלח אליך, גם לממלאת מקום היועצת המשפטית לכינסת – אנחנו מבקשים את חוות דעתה לגבי עצם האינטרס האישי שמנוגד פה לשירות לאינטרס הציבור.

בנוסף, חוק המיע – אני כראגון לא יכול לדעת מה המפלגות עושות בכך. لكن דוחות המבוקר כל כך חשובים.

היר"ר משה גפני:

היועצת המשפטית רוצה לומר ממשו.

שלומית ארליך:

לא קיבלתי את המכתב שלכם לנו אין לי יכולת להתייחס לגופו של עניין.

הידי נגב:

המכتب אישר על ידי הוועדה, נשלח אליך אتمול בעבר.

היו"ר משה גפני:

אני לא ראייתי. תזהה. אני מבקש לומר לחברי הוועדה את מה שמדובר יודעים – אין אינטראס אישי לאף אחד מחברי הוועדה. יש אינטראס ציבורי. יש מצב של קורונה. היום החוק המקורי של מסירת הדוחות – גם מערכות הבחרויות – כל השנים, אם יש הסכמה, אם אין הסכמה, קבענו בחוק שאי-אפשר לעשות את זה, אבל אם יש הסכמה, זה מדומה. מה שקרה בתקופה האחורונה, שעברנו מערכות בחירות אחת אחרי השנייה, מערכת בחירות שלישית ואולי מזדקרים על רבייעת, ובאותה עת אנו גם מוסרים את הדוח ומסרנו את הדוח והמבחן אמר לחתת הדוח הזה לגבי הנושא של הבחרויות לרשותו, שגם היו בתקופה זו. גם הטיפול השוטף. אין אינטראס אישי, למיטב הבנתי וידייעתי, לאף אחד מחברי הוועדה. זה שאנו חנו נמצאים במשטר דמוקרטי, שאנו מתחזדים לכנסת במפלגות – למולנו הרבה זה עוד נשר. אם זה לא היה, באמת אין דמוקרטיה בישראל.

אנחנו לא מדווחים על מה שאנו מוציאים, אנחנו חברי הכנסת? המפלגות לא מדווחות? אם יהיה מישחו שיעשה פשלה, הוא ימשיך בתפקיד? אין דבר כזה. لكن הבקשה הזו של המפלגות היא ראויה. אני שמח שב泐 המדינה לא מוגנד לדחיה זו. היא גם לא ארכחה. אני לא ראייתי שום מכתב ואני לא חשב שמכtab היה משנה משהו. הגיע הבוקר? תזהה רבת. לא רוצה לראות את זה. כאילו אנחנו עובדים שם. הגוף הזה הוא פוליטי. אצלם יש אינטראסים, אני יודע. הם מגישים בג"ץ, למה תלמידי תורה מקבלים תקציב.

אופיר בץ (להלן):

הוא קובע מה האינטראס הציבורי – לא אנחנו נבחרי הציבור.

היו"ר משה גפני:

שלח לנו מכתב. אגב, אני לא מתעלם משום מכתב. הוא הגיע הבוקר.

יונן אוזולאי (שי"ס):

הוא גם אמר שאנשים לוקחים את החכבה שלהם לפי דוחות המבחן. תנעת שיש בקדנציות האחרונות – הכל היה בסדר. השאלה אם בכלל זה הצביע לש"ס או לא...

שלומית ארליך:

אני מקריאה את נוסח ההחלטה:

החלטה בדבר הארכת מועדים, לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973.

בהתאם לסעיף 10(ו) לחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973, ובאישור מבחן המדינה, מחליטה ועדת הכספים של הכנסת כמפורט להלן:

(1) להאריך עד יום י"ח בשבט התשפ"א (31 בינוואר 2021) – זה במקום מה שהיה 31 בדצמבר 2020 – הארכה של חודש – את מועד מסירת החשבונות לתקופת הבחרויות לכנסת העשרים ושתיים, ואת מועד מסירת החשבונות השוטפים לתקופה המתחילה ביום כ"ד בטבת התשע"ט (1 בינוואר 2019) והמסתיימת ביום כ"ה בניסן התשע"ט (30 באפריל 2019) ולתקופה המתחילה ביום כ"ו בניסן התשע"ט (1 במאי 2019) והמסתיימת ביום א' בתשרי התש"ף (30 בספטמבר 2019);

(2) להאריך עד יום ב' בניסן התשפ"א (15 במרץ 2021) את מועד מסירת החשבונות לתקופת הבחרויות לכנסת העשרים ושלוש, ואת מועד מסירת החשבונות השוטפים לתקופה המתחילה ביום ב' בתשרי התש"ף (1 באוקטובר 2019) והמסתיימת ביום ו' בניסן התש"ף (31 במרץ 2020);

(3) להאריך עד יום ו' בתשרי התשפ"ב (12 בספטמבר 2021) – זה מה שהיה במקור 22 באוגוסט 2021 – את מועד מסירת דוח מבחן המדינה לנבי תוצאות ביקורת החשבונות לכנסת העשרים ואחת ולתקופת הבחרויות לכנסת העשרים ושתיים, וכן את מועד מסירת דוח מבחן המדינה לנבי תוצאות ביקורת החשבונות השוטפים לתקופה המתחילה ביום כ"ד בטבת התשע"ט (1 בינוואר 2019) והמסתיימת ביום כ"ה בניסן התשע"ט (30 באפריל 2019) ולתקופה המתחילה ביום כ"ו בניסן התשע"ט (1 במאי 2019) והמסתיימת ביום א' בתשרי התש"ף (30 בספטמבר 2019).

(4) להאריך עד יום ג' בכסלו התשפ"ב (7 בנובמבר 2021) את מועד מסירת דוח מבקר המדינה לגבי תוכניות ביקורת החשבונות לתקופת הבחרות לכנות העשרים ושלוש, וכן את מועד מסירת דוח מבקר המדינה לגבי תוכניות ביקורת החשבונות השוטפים לתקופה המתחילה ביום ב' בתשיי התש"ף (1 באוקטובר 2019) והמסתיימת ביום ו' בניסן התש"ף (31 במרץ 2020).

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. חנה, את מסכימה?

תנה רותם:

הנושא מקובל.

היו"ר משה גפני:

תודה. מי بعد אישור בקשה הסיעות?

חדי נגב:

אדוני היושב-ראש, אני מבקש לומר עוד כמה מילים.

היו"ר משה גפני:

לא מדובר באמצע הצבעה. מי بعد אישור בקשה הסיעות להארכת מועדים – ירים את ידו. מי נגד? מי נמנע?

הצבעה

بعد הבקשה – פה אחד
הבקשה אושרה.

היו"ר משה גפני:

הבקשה אושרה פה אחד.

תודה רבה, הישיבה נעה.

היישיבה ננעלה בשעה 20:10.

נספח ע/15

העתק פנימית העותרת אל מ"מ
היועצת המשפטית לכנסת
והיועצת המשפטית לוועדה
מיום 19.11.2020

ה坦ועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

19 נובמבר 2020, ג' כסלו תשפ"א

לכבוד
עו"ד שגית אפיק
מ"מ היועצת המשפטית של הכנסת
היועצת המשפטית של ועדת הכספים
משכן הכנסת
ירושלים

- דחווי -

שלום רב,

הנדון: דחית הגשת הדוחות הכספיים של הסיעות בכנסת לתקופות

הבחירות לבנטה ה-21, ה-22 וה-23 – נזורות

סימוכין: פנינו אליך מיום 16.11.2020.

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, עיר (להלן: "התנועה"), הרינו מתכבדים לפנות אליך,
והכל כלහן:

1. במכתבנו שבטימוכין מיום 16.11.2020, בקשר עם הנושא שבנדון, פנינו אליך בבקשת לתגובה
ולחוות דעתך טרם תכנס ועדת הכספים ותחלת לדווח שוב את מועד הגשת הדוחות הכספיים
של הסיעות בכנסת לתקופות הבחירה לבנטה ה-21, ה-22 וה-23 למבקר המדינה
(רצ"ב נכפה א' לפניה).
2. במכתבנו הנ"ל עמדנו על חוסר הסבירות שהחליטה כזאת, לדחות בפעם הרביעית (!), את הגשת
הדוחות הכספיים בהසמת המבקר ולבקש הסיעות השונות. לעומת התנועה, אי-הגשת
החזורת ונשנית בועדת הכספיים להגשת דוחות מבקר המדינה בנושא שאושרה שוב לאחרונה
ביום 17.11.2020, מעלים את החשש שما התקיימו אי-סדרים אצל מפלגות מסוימות ומינהל
לא תקין אצל הסיעות השונות, וכן יש ניסיון מתחש לדוחות את פרטום הביקורת בנושא.
3. יזכיר, כי בבקשת הדחיה של הסיעות השונות נטלו הסיעות בריבוי מערכות הבחירה ובמגפת
הكورونا. לעניין זה, ציינו במכתבנו שבטימוכין, כי סיבות אלה אין יכולות להשקל פעמי אחד
פעם לשם הגשת דוחות כספי, בוודאי לגבי דוחות שהייתה על הסיעות השונות בכנסת להגיש לפי
החוק זמן רב בטרם הופעה מגפת הקורונה.
4. כזכור, ישיבת ועדת הכספיים בנושא נקבעה בסדר היום של ועדת הכספיים רק ביום ראשון
15.11.2020 – כאשר הישיבה נקבעה כאמור בוקר יום 17.11.2020. על כן, במכתבנו שבטימוכין
נשלח אליך ואל י"ר ועדת הכספיים וחברי הוועדה, רק בערבו של יום 16.11.2020 ואושרה
קבלתו רק שעות ספורות בטרם התקיימה הישיבה.
5. בנוסף, נציג התנועה הח"מ, השתתף בישיבת ועדת הכספיים וביקש כי טרם תחילת הוועדה
הוא מבקש כי תובה בפני חברי הכנסת המשתתפים עצמות הייעוץ המשפטי של הכנסת, בכלל
הנוגע לחוסר הסבירות שבקבלת ההחלטה והעובדה כי קיימים ניגוד עניינים בהחלטת חברי
ועדת הכספיים להיענות לבקשת הסיעות בכנסת – האינטראס האישי שליהם, מותגש עט

רוח: יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 * פקס: 02-5000076
شارع يافا، القدس 94383 * العنوان للرسائل: مص. بـ 4207، القدس 91043 * هاتف: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqq.org.il * Web Site: www.mqq.org.il

ה坦ועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

האינטרס הציבורי – לפרסם כמה שיותר מהר את דוחות מבקר המדינה על התנהלות השירותים בתקופות מערכות הבחירה.

6. על אף הדברים האלה, ועל אף פניוינו שב似מוכן אליו, לא הובאה בוועדה עמדתך ביחס לדברים שלעיל וויר הוועדה בחר לקיים הצבעה מהירה בוועדה.
7. אשר על כן, נבקש שוב, את חוות דעתך ביחס להחלטות ועדות הכספיים שנתקבלו לעמדתנו, בחוסר סבירות ותוקן ניגוד עניינים אישי של חברי הכנסת. כן, נבקש כי ככל ותקבלי את עמדתנו ביחס להחלטה, תודיעי לי"ר הכנסת כי עליו לפנס שוב את הוועדה לדון בעניין זה, כדי שעמדתך תבוא לפניהו של חברי הכנסת המבקשים לאשר את דרישת הגשת הדוחות הכספיים בקשר לתקופות הבחירה לכינוס.
8. לנוכח חשיבותו הציבורית הרובה של העניין, נודה לשובטך בהקדם.

בכבוד רב,

הידי נגב, ע"ד
מחלקת מדיניות וחקיקה

תומר נאור, ע"ד
מנהל האגף המשפטי

ו/י

נַפְרָעָה

הַיּוֹם וְהַלְּבָדָה
בְּלִבְנֵי כָּלִיל

9:40

22.11.20

טַבְתָּה

**המודון: דוחית הגשת הדו"חות הכספיים של הסיעות בכנסת לתקופות הבוחרות לכנסת ה-21, ה-22 וה-23 - תזכורת
3 הזדמנות**

19 בנובמבר 2020 בשעה 16:21

מזכירות התנועה <office@mqg.org.il>
אל: הלשכה המשפטית של הכנסת <hdept@knesset.gov.il>

שלום רב,

מצ"ב מכתב לכבוד עו"ד שגית אפיק, היועצת המשפטית לכנסת (מ"מ) והיועצת המשפטית לועדת הכספיים.

המודון: דוחית הגשת הדו"חות הכספיים של הסיעות בכנסת לתקופות

הבוחרות לכנסת ה-21, ה-22 וה-23 - תזכורת

נא לאשר קבלת מייל זה במיל חזור.

בברכה, עדי בן עמי

מנהל משרד, התנועה לאיכות השלטון בישראל (ע"ר)

טלפון: 02-5000073 | פקס: 02-5000076
email: office@mqg.org.il

דוחית הגשת הדוחות הכספיים של הסיעות בכנסת לתקופות הבוחרות לכנסת ה-21, ה-22 וה-23 - תזכורת.pdf
310K

19 בנובמבר 2020 בשעה 16:51

מזכירות התנועה <office@mqg.org.il>
אל: הלשכה המשפטית של הכנסת <hdept@knesset.gov.il>

שלום,

במהרשך למייל הקודם מצורפת נספח לפניה

המודון: דוחית הגשת הדו"חות הכספיים של הסיעות בכנסת לתקופות

הבוחרות לכנסת ה-21, ה-22 וה-23 - תזכורת

נא לאשר מייל זה במיל חזור.

בברכה, עדי בן עמי

נספח ע/16

העתק מענה מטעם היועצת
המשפטית לוועדה אל העותרת,
מיום 26.11.2020

**הכנסות
הלשכה המשפטית**

סימולן: 752050-2020
ח' בכסלו התשפ"א
24 בנובמבר 2020

לכבוד

עו"ד תומר פורה, מנהל האגף המשפטי
עו"ד הדי נגב, מחלקה מדיניות וחקיקה
התנועה למען איקות השלטון בישראל (ער)

שלום רב,

**הנדון: מכתבם מיום 20/11/17 שבורתו – דרישת דוחות שלא לדוחות שוב את הגשת תזוז חות הכספיים
של תשיות בכנסת לתקופות הבדיקות כנסת ה-21, ה-22 וה-23.**

מצטבכם. שבndo למי המועצת המשפטית של הכספים, והזעצת המשפטית לוועדת הכספיים של הכנסת, עיר'ד שגיא אפיק, הווער לעינוי, ובעה אחת אותה, אני מתכבד להשיככם כדלקמן:

1. בפתח הדיבאים, אבקש להתייחס למועד העברת מכתבכם – הדין בוועדת הכספיים בוגשו הארץ מועדם לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973, נקבע ליום 20/11/2020. הודעה על כך פורסמה על ידי מזכירות ועדת הכספיים ביום 20/11/2020 ולא ביום 15/11/2020 (כמפורט מכתבכם).

2. יחד עם זאת, נודע לי על דבר פניותכם רק במהלך הדין שהתקיים בזאת הכספיים, עת עוזיד הדי נגב פנה אליו בבקשת להתייחס אל פניותם אל בוניה ככתב. מבדור שערכו בושא עליה כי העברתם את פניותם למצוירות ועדת הכספיים ערב חזון, הפניה נקלטה במצוירות ועדת הכספיים בבורק חזון, ונמסר להם כי היא הועברה אל יו"ב ראש הוועדה ואל מנהל הוועדה בלבד. אל.מצוירות הלשכה המשפטית הפניה הועברה על ידי רק בבורק חזון, ובשםו לתחילה.

3. העברת מסמך של ארבעה עמודים בבורק חזון שתוחילתו בזרישת שלא להחילט בדין על ארכה נוספת, ושיטפו בבקשת שנшиб לפניה לרשות חותם דעת בוניה – אינה ישימה, ומובן שאינה מאפשרת לו בדיקת יסודית של הטענות המזוכרות בפניותם בטרם יתקיים הדין. מה גם שנפלו בה לא מעט טיעות ביחס לעובדות כפי שאפרט להלן. דרך חמלק להעלאת טענות בבלוטת היא הבאות במאלה חזון על ידם כפי שוגם עשויהם בדין עצמו. מכל מקום, ככל שהבא תבקשו את התייחסותנו בדין נראה כי לכל הבעיות ראיינו לעדכן אותנו על טענותיכם מבעוד מועד, בזאת לעניין דין שהודיעו עליו שבוע קודם לקיומו.

4. לגוף של עניין, בסעיף 10(א) לחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן: "חוק מימון מפלגות"), נקבע כי בתוך 16 שבועות מהיום שבו פורסמו תוצאות הבדיקות נמסרו נציגות של סיעת או שימוש מועמדים למבקר המדינה את חשבוניותה לתקופת הבדיקות.

5. הסנקציה הכרוכה בהפרת ההוראה האמורה היא סנקציה הריפה שמשמעותה שלא יחולם לאוונה סיעה או השימוש מועמדים אשר הפרה את ההוראה האמורה כל תשולם לפי חוק זה עד להודעת המבקר כי הוגש לו חשבונות. סנקציה זו תתקיים רק אם יודיע המבקר ליושב ראש הכנסת כי לדעתו לא היהrecht סביר למחדלים של סיעה או שימוש כאמור.

6. בטעיף 10(ב) לחוק מימנו מפלגות נקבע כי תוך 22 שבועות לאחר שהמבקר קיבל את חשבונות הסיעת או רשות המודדים לתקופת הבחירות, יסור המבקר לוושב דין וחשבון על תוצאות ביקורת החשבונות.

7. בניגוד למצוין בפניהם, על מבקר המדינה לא מוטלת החובה לפרסם לציבור דין וחשבון בגין מימון מפלגות ומימון בחירות תוך 22 שבועות כאמור, אלא עליו למסור דין וחשבון על תוצאות ביקורת החשבונות לוושב הראש הכנסת. עם זאת, על פי המצב הקיים, המבקר אכן נהג לפרסם לציבור דין וחשבון כאמור.

8. בסעיף 10(ג) לחוק מימנו מפלגות נקבע כי לא יאוחר מיום 5/1 של אחריו תום כל שנת כספים ימסרו נציגיה של סיעה או רשותה למבקר את חשבונטייה לאותה השנה.

9. גם ביחס לדוחות השוטפים קיימת אונה טקנית בקשר לרף החוראה האמור המשמש אותה שלא ישולם לאוותה סיעה או רשותה מומדים כל תשלום לפני החוק עד להודעת המבקר כי הוגש לו חשבונות.

10. בסעיף 10(גנ) לחוק נקבע כי בשנה שבע מתיקיות הבלתיות לכנסת יראות אותה שנה כמשמעותה בתום החודש שבו פורסמו תוצאות הבחירות והחובנות השוטפים ימסרו ביחד עם החובנות לתקופת הבחירות. כמו כן, יראו שנה לאחר הבחירות במתלה בתחילת החודש אחרי פרסום תוצאות הבחירות ומשמעותם בתום שוט הכספי הבאה.

11. בהתאם לטעיף 10(ד) לחוק מימנו מפלגות לא יאוחר מיום 10/1 בכל שנה ימסרו מבקר המדינה לוושב ראש הכנסת דין וחשבון על תוצאות ביקורת החשבונות השוטפים, ובשנה שבע מתיקיות הבלתיות לכנסת, יסור המבקר דין וחשבון במועד מסירת דין וחשבון על תוצאות ביקורת החשבונות לתקופת הבחירות.

12. לפי סעיף 10(ה) לחוק, ועדת הכספי של הכנסת רשאית בהסכמה מבקר המדינה להאריך את המועדים האמורים.

13. בפניהם נפלו מספר טיעות ביחס למועד הבחירות ולמועד הגשת הדוחות – הבחירות לכנסת ה-21 אשר התקיימו ביום 9/4/19, אך בהתאם להוראות החוק על סיעת או רשותה היה להגיש את חשבונטייה עד ליום 30/7/19 (ולא 30/4/19 כמצוין בפניהם); הבחירות לכנסת ה-22 התקיימו ביום 19/9/19 (ולא ביום 19/9/19 כמצוין בפניהם), וכן בהתאם להוראות החוק הגשת החשבונות היא עד ליום 20/1 (ולא עד יום 30/9/19 כמצוין בפניהם); הבחירות לכנסת ה-23 התקיימו ביום 2/3/20, ובהתאם להוראות החוק הגשת החשבונות היא עד ליום 22/6/20 (ולא עד ליום 31/3/20 כמצוין בפניהם).

14. בהתאם למועדים האמורים, על המבקר היה למסור לוושב ראש הכנסת דין וחשבון במועדים אלה: 19/6/20, 31/12/19, 1/11/20 ו-23/11/20 (בהתאם).

15. גם ביחס לחלטות בדבר הארצת המועדים שקיבלה ועדת הכספי כפי שמפורט במכרזים נפל מספר אי דיקרים – החלת ועדת הכספיים מיום 11/6/19 הארוכה לראשונה את המועד למסירת החשבונות לתקופת הבחירות לכנסת ה-21 ולכנסות ה-22 עד יום 17/5/20, ולגביה המבקר – את תוצאות ביקורת החשבונות לתקופת הבחירות לכנסת ה-21 ולתקופת הבחירות לכנסת ה-22 עד ליום 18/10/20.

16. נוכחות הוראות סעיף 10(ג) לחוק מימוש מפלגות על סילעה או רשותה לLAG שיפור החשבונות השוטפים יחד עם החשבונות לתקופת הבחריות לשנה שבעה מתקיימות הבוחרות לכנסת, لكن החליטה הוועדה באותו המועד להאריך עד יום 20/1/31 את מועד מסירת החשבונות השוטפים לתקופה שמיום 18/1/1 עד יום 18/12/31, שאמורים היו להמסר יחד עם החשבונות לתקופת הבוחרות עד יום 19/7/30.
17. במקביל, הבוחרות לרשותות המקומיות נערכו ביום 30/10/2020, ובהתאם לחוק הרשותות המקומיות (ימיון בחרויות), התשנ"ג-1993, הסיעות והרשימות נדרשו להגיש למברך המדינה גם את תשבונותיהם לתקופת הבוחרות נזוח כספי לאוთה תקופה. לפי הוראות החוק, סיעת האם מנהלת את החשבונות עבור סיועת הבת שלה ואחוותה על האשרות הדוחות הכספיים.
18. הסיעות נימקו את הפניה לוועדת הכספיים בבקשת להארכת המועדים בכך שהקרבה במועדים בין הבוחרות לרשותות המקומיות והבחירה לכיסת צירה מצוקת מוחותית שעשויה לפגוע ביכולתו להתמודד באופן אפקטיבי עם אונגרי הבחירה, כמו כן נטען על ידו כי סגירת ספרי הנהלת החשבונות אין ניתנות לביצוע מיטבי בעת שאותן גבוריות ונהלת החשבונות של המפלגות או הסיעות בעיצומו של הבוחרות לכנסת ה-21. כפי שונע, היליגטי טיריה ספרי הנהלת החשבונות במערכות הבוחרות לרשותות המקומיות והבחירה הכלליות הם ארכיים ומורכבים, וערבים גורמים רבים, שעוסקים בשני התיבטים במקביל, דבר שיצר עמס רב.
19. המברך מענה בבקשת הסיעות להארכת המועדים נוכחות הנסיבות המיוחדות של הקדמות הבוחרות לכנסת ה-22, והסמכות למועד הבוחרות לכנסת ה-21 ולמועד הבוחרות לרשותות המקומיות, והמלץ על הארכת המועדים, וכך גם ועדת הכספיים בוחלתה.
20. החלטות ועדת הכספיים מיום 30/12/19 (המורכרת בפסקה 5(ב) למכהנים) אינה נוגעת להארכת המועדים למסירת החשבונות לתקופת הבוחרות לכנסת ה-21, 22 ו-23, אלא להארכת המועדים למסירת החשבונות השוטפים לתקופה שמיום 1/1/18 עד יום 18/12/31.
21. ביום 15/6/20 החלטה ועדת הכספיים להאריך פעמי נספה (פעם שנייה) את המועד למסירת החשבונות לתקופת הבוחרות לכנסת ה-21 ולכנסת ה-22 עד יום 31/12/20, ולהאריך לראשונה את המועד למסירת החשבונות לתקופת הבוחרות לכנסת ה-23 עד לאוთה המועד.
22. בהתאם, לגבי המברך – ועדת הכספיים החלטה להאריך פעמי נספה את המועד למסירת תוצאות ביקורת החשבונות לתקופת הבוחרות לכנסת ה-21 ולתקופת הבוחרות לכנסת ה-22 עד ליום 12/8/21, ולהאריך לראשונה את המועד למסירת הבחירה לתקופת הבוחרות לכנסת ה-23 עד לאוთה המועד.
23. לפי הוראות החוק, באוთה תקופה של כמנה וחצי נצוב מצב שבו על הסיעות היה להגיש דוחות פרדים בגין כל אחת **ארבע** תקופות הבוחרות (לכנסת ה-21, ה-22 וה-23, ולאחר מכן לרשויות המקומיות), ובגין כל אחת **שלוש** תקופות שוטפות (1/1/19 עד 1/5/19, 30/4/19 עד 1/10/19 – (31/3/20 עד 1/10/19).
24. הסיעות ביקשו ליצור התאמה בין מנודי הגעת הדוחות, ונימקו את בקשתן להארכת המועדים בקשרי המשמי הטמון בהגשת דוחות מרובים במועדים קרובים. נוכחה ריבוי מערכות בחירות בתוקף תקופה של שנה. כמו כן, נוכח התפשטות מגפת הקורונה באותה העת טעונו כי נגעה ימולן לטפל בספרי החשבונות באופן מיטבי. בקשתן של הסיעות הייתה להאריך את המועדים להגשת הדוחות עד ליום 31/1/21, ולהגיש דוח שוטף מאוחד לתקופה שמיום 1/1/19 עד יום 31/3/20 במקומם שלושה דוחות נפרדים.

25. מבקר המדינה מצא כי אכן קיימות נסיבות מיוחדות של ריבוי מערכות בחירות שערכו בטענה תקופת של כבשנה, ושל קשיים בכך יכולת הטיפול בחשבונות הסיעות עקב התפשטות מגפת הקורונה, אך סבר כי יש להיענות לבקשת הסיעות באופן חלק כי שתינגן ארוכה עד ליום 20/8/31 – ביחס לדוחות לתקופת הבחרות לכינסת ה-21 וה-22, ולתקופות השוטפות 1/1/19 עד 30/4/19 ו- 1/5/19 עד 30/9/19. וביחס לדוחות לתקופת הבחרות לכינסת ה-23 ולתקופה השוטפת 1/10/19 עד 31/3/20 – לאפשר ארוכה עד ליום 20/12/31.

26. בהתאם, וכן כד שմדבר בביטחון מרכיבת על מסpter מערכות בחירות ותקופות שוטפות, שבמהלן חלו שינויים בסיעות (פיצולים, מיזוגים וצירוףים של מפלגות בכל מערכת בחירות), ביקש המבקר את אישור הוועדה להארכת המועד להגשת דוחות לגבי תוכאות ביקורת החשבונות לתקופת הבחרות לכינסת ה-21 וה-22 ולבי התקופות השוטפות 1/1/19 עד 30/4/19 ו- 1/5/19 עד 30/9/19 – עד תום 29 שבועות, לאחר קבלת הדוחות של הסיעות, וביחס לדוחות לגבי תוכאות ביקורת החשבונות לתקופת הבחרות לכינסת ה-23 ולתקופה השוטפת 1/10/19 עד 31/3/20 – לאפשר ארוכה עד ליום 21/6/3 (22 שבועות לאחר קבלת הדוחות).

27. לעומת זאת המבקר ביקש לבקשת הסיעות לאיחודה שלוש התקופות השוטפות כד שיאגש דוח אחד היהת כי לא ניתן להסכים לבקשת זו, הן מבחן הראות-התקק והן מבחינת הקושי בבחינת תקורת החזאה בכל אחת מהתקופות.

28. במהלך הדיוון שהתקיים בעניין בוועדת הכספיות התקבלה העדמת המבקר ביחס לכך שלא ניתן להגיש דוח אחד מרוכך. נציג הסיעות הציג את הקושי: שההגשת כל הדוחות בסמכיות המועדים שנוצרה, וננה בבקשתו לנציגת המבקר שכחה בדיון ולחברי הוועדה להגיע להסכמה על מועד מאוחר יותר. בתום הדיון הוחלט, בהסכמה כלל הגורמים הנגעים בדבר, לאפשר הארכה ביחס לש הדוחות לתקופת הבחרות ותקופות השוטפות עד ליום 20/12/31, וביחס לדוחות המבקר לגבי תוכאות הבדיקה (תקופת הבחרות ותקופה השוטפת) עד ליום 21/8/12.

29. ביום 20/10/25 פנו נציגי הסיעות אל ועדת הכספיות בבקשת האריך את המועדים עם נוספת (פעם שלישית), מאותם טעמים הנוגעים לריבוי מערכות הבחרות והקושי בעיטופל בחשבונות עקב מגפת הקורונה, כד שהדווחות לתקופת הבחרות לכינסת ה-21 וה-22, ולבי התקופות השוטפות 1/1/19 עד 1/5/19-1 30/4/19 עד 30/9/19 – יוגש עד ליום 21/1/21 (בהתאם לבקשת המוקורת של הסיעות), ודוחות לתקופת הבחרות לכינסת ה-23 ולתקופה השוטפת 1/10/19 עד 31/3/20 – יוגש עד ליום 21/3/15.

30. המבקר סבר כי אכן מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות היענות לבקשת הסיעות ומ于是 ארוכה נוספת להגשת הדוחות, כמפורט לעיל בדיון הסיעות, נוכח הנסיבות המיוחדות כאמור.

31. ביחס לדוח המבקר לגבי תוכאות ביקורת החשבונות לתקופת הבחרות לכינסת ה-21 וה-22, ולבי התקופות השוטפות 1/1/19 עד 1/5/19-1 30/4/19 עד 30/9/19 – ביחס המבקר, בהתאם, ארוכה עד ליום 21/9/12, וביחס לדוח המבקר לגבי תוכאות ביקורת החשבונות לתקופת הבחרות לכינסת ה-23 ולתקופה השוטפת 1/10/19 עד 31/3/20 – עד ליום 21/11/7.

32. ביום 17/11/20 אישרה ועדת הכספיים בהחלטה את הארכת המועדים כאמור (בפעם השלישית ולא בפעם הרביעית כנطען בפניהם), וזאת נוכח הנסיבות החರיגות שמצויה שהתקיימו בקיים ארבע מערכות בחירות ובאזור דוחות 7 נפרדים בתקופה של שנה וחצי כשבמהלכה הtmpodda

המודעה עם התפישות נגיף הקורונה, הונטו סגרים ונקבעו הראות לצמצם כוח האדם במקומות העבודה.

33. המודדים שנקבעו בסעיף 10 לחוק מימנו מפלגותם ממעדים נוקשים, שמשלבים לוחות זמינים כמו צב התנהלות של שגרה. עם זאת, סעיף 10(ו) לחוק מKENה לוועדת הכספיים סמכות להאריך את המודדים להגשת הדוחות, בכפוף להסכמות מבקר המדינה, ולשלול נזקים או נסיבות למטען ארכה כאמור. כך בעניינו, גם המבקר וגם הוועדה מציאו כי התקיימו נסיבות חריגות כמפורט לעיל אשר הצדיקו מעת ארוכות נסיפות.
34. לעניין הטענה בדבר חשש שמא הסיעות השונות מבקשות לדוחות גם את פרטם זה חוץ המבקר בעניין - גם לאחר שהוחלט להאריך את מועד הגשת הדוחות. משמעו ההארקה אינה מוגנת פטור מהגשת הדוחות למבקר, למפלגות נדרש זמנו הייערכות להכנת הדוחות ולהגשותם באופן שישקף תאמנה את התנהלותן הכספיית חוץ בתקופת הבחריות והן בתקופה השוטפת. התנהלות כספית זו נתונה לביקורת מבקר המדינה במסגרת הסמכויות שהוא לו בחוק. טענות בדבר קיומו של חששiae סדרים אצל מפלגות מסוימות ומיניהן לא תקין יתרורו בממצאים של מבקר המדינה.
35. יש לציין, שעבור המפלגות מדובר במערכת של שבעונות נפרדת לתקופת הבחריות וلتקופת השוטפת, שמתנהלת באופן רציף ובידי אותם בעלי הפקדים. על המפלגות להשלים את התשלומים לשפיקים לתקופת הבחריות ולתקופת השוטפת, לערך חנאותם בנקים בהתייחס לכל אחד מחשבונות הבנקים בבחירה וב>Show ביחס לכל מערצת המפלגות נՔשו למעשה, במקביל לՏגירות הדוחות, גם לנחל מערכות חשבונות של מערכות הבחריות שימושיות להתקיים, בכלל זה ערכית התקשרויות מרווחת עם ספיקים, בניית תקציב לבחירות ובקרה על ביצוע, אישור תשלומים לבחירות וכיוצא בו.
36. לעניין גביית החוב הציבורי, ככל שעומד חוב לרשות ממעדים שלא נבחנה לכינוס בגין הלוואה שנעטלה לפי חוק מימון מפלגות - בסעיף 7(גח) לחוק מימון מפלגות נקבע אופן גביית החוב, כך שניתנו לנכות את החוב מכל סכום המגיעה למפלגה מOURCEר המדינה לפי החוק או לפי דין אחר או לתבוע את השבות.
37. באשר לטענת נגד העניינים של חברי הכנסת חוק מימון מפלגות קובע את הסמכות להאריך את המודדים לוועדת הכספיים, בחסכנות מבקר המדינה (בעבר, אגב, מדרשה רק תעינשות עם המבקר). משכך, הסמכות הוקעתה על ידי המחקק לחברו ועדת הכספיים.
38. החלטת ועדת הכספיים היא ביחס לכל המפלגות שהמנוהדו באربع מערכות הבחריות שהתקיימו בשנה וחצי האחרונה (לבחירות ורשויות המקומיות), ומכאן שמדובר בקבוצה גוזלה יותר ממספר המפלגות המיוצגות בכנסת ה-23; הבקשות למתן ארוכות לא נבחנו רק על ידי ועדת הכספיים, מבקר המדינה גם הוא בוחן את הביקורות ומצא שגוכן להסכים להן לאחר שהשתכנעו שמתיקיות נסיבות יהודיות שמצויקות מתן ארוכות-כאמו. חברי ועדת הכספיים קיבלו את החלטה בקובעם חברי ועדה (ועדה המשמשת גם כועדת שירות לפיקוח שירות המדינה (מיוניים), התשי"ט-1959), ולאחר שנשקלו כל הנסיבות לרבות הסכמת המבקר. בנסיבות אלה איןנו רואים קיומו של גט בתנהלותם.

במבחן,
שלוחית ארליך

העתקים:

הה'כ יריב לויין, יושב ראש הכנסת
הה'כ משה גפני, יו"ר ועדת הכספים של הכנסת
הה'כ איתן גינזבורג, יו"ר ועדת הכספים
מר מתניהו אAngelmo, מבקר המדינה ונציג תלנות הציבור
עיר שגייט אפיק, מ"מ הייצת המשפטית לכנסת
מר משה שיפמן, מפלגת אנוודת החזרדים – דגל התורה
מר תומר רוזניך, מזכ"ל מפלגת מרצ
מר ברק קורננוף, סמנכ"ל מפלגת האיחוד הלאומי – תקומה
מר אריאל סלע, סעת הימין החדש
מר יהודה אוחנה, מפלגת ש"ס – התאחדות הספרדיים העולמית שומרת תורה
מר נאור חמו, מפלגות חיליכוד – תנועה לאומית ליברלית
מר דורון ארנוב, מפלגת העברדה הישראלית
מר ערן יארק, מפלות יש עתיד – בראשות יאיר לפיד
מר מאור ישראל, מפלגת כלנו בראשות משה כחלון
מר יואב ונאני, מפלגת חוסן ישראל
ב' אינה זילברגאץ, ב' סיעת ישראל ביתנו

10.12.2020

W: תשובה הלשכה המשפטית בכנסת - office@mqg.org.il

נושא: W: תשובה הלשכה המשפטית בכנסת

הלשכה המשפטית של הכנסת <hdept@knesset.gov.il>

שלומית ארליין

זהה, הודעה מצורפת. דואר Movement for Quality Government לא יכול לאמת את האותנטיות של הודעות מצורפות

[From: mailto:office@mqg.org.il]
[Subject: תשובה הלשכה המשפטית בכנסת]
[To: hdept@KNESSET.GOV.IL]
[Sent: Thursday, November 26, 2020 11:50 AM]
<hdept@knesset.gov.il> הלשכה המשפטית של הכנסת
Fwd

מאשר
יונתן

בברכה, עדי בן עמי

מנהל משרד, התנועה לaicות השלטון בישראל (ע"ר)

טלפון: 02-5000076 | פקס: 02-5000076
office@mqg.org.il

----- Forwarded message -----
מאת: הלשכה המשפטית של הכנסת <hdept@knesset.gov.il>
יום ה', 26 בנוב 2020 ב-11:41
נושא: תשובה הלשכה המשפטית בכנסת
ל: <office@mqg.org.il> מזכירות התנועה

שלום רב,

במצורף תשובהה של עו"ד שלומית ארליין מהלשכה המשפטית בכנסת עbor עו"ד תומר נאור ועו"ד הידי נגב התנועה למעןaicות השלטון בר

נא אישת קבלה במיל.

בברכה,

<https://mail.google.com/mail/u/0/?ui=2&view=btop&ver=yebtbtq8kqq2&msg=%23msg-f%3A1684884452695595491&attid=0.1> 1/1

נספח ע/17

**העתק פנימית העותרת אל מברך
המדינה מיום 31.12.2019**

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

ג' טבת התש"ף ; 31 דצמבר 2019

לכבוד

רו"ת מרגיניה אAngelman

מבקר המדינה

משרד מבקר המדינה

ירושלים

שלום רב,

הندzo: דוחית פרסום דוחות הביקורת בנושא מימון מפלגות ומימון

בחירות

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, עיר (להלן: "התנועה") הרינו פונים אלך כלהלן:

1. ביום 30.12.2019 התקיים דיון בוועדת הכספים של הכנסת בנוגע לביקשת לאשר הארבת מוגדים למפלגות השונות לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 ולפי חוק הרשות המקומית (מימון בחירות), התשנ"ג-1993.
2. כדי如此, התנועה מנהלת מעקב אחר תקינות המפלגות במסגרת ארבעת מערכות הבחירה במהלך השנה וחצי האחראות (בחירות לרשויות המקומיות, לכנסת ה-21, ה-22 וה-23). במהלך דיווחינו לך בזמן אמת, על החלטות שאינה תקינה, שימוש שאינו ראוי בכספי ציבור וכו'. חלק מן הדיווחים אף נגענו, כי הדברים שהובאו בפנינו יובאו בתשzon במצאי הביקורת שיפורסמו לציבור במסגרת דוח מבקר המדינה.
3. כזכור, אין שיקיפות ציבוריות בהתקנות המפלגות השונות – חוק חופש המדינה, תשנ"ח-1998 אינו חל על המפלגות, ואין לציבור יכולת גישה למידע מהימן הנוגע לדרכי המימון ואופן השימוש בכספי הציבור במהלך קמפיין הבחירות.
4. דוחות מבקר המדינה בנושא מימון הבחירה ומימון המפלגות במערכות הבחירה לרשות המקומיות מחודש אוקטובר 2018 ולכנסת ה-21 ממועד אפריל 2019 טרם פורסמו לציבור, על אף הזמן הרב שעבר מאז התקיימו.
5. אי פרסום הדוחות זמן כל כך רב לאחר התקיימונם, יחד עם הארכת המועדים להגשת הדוחות הכספיים שאושרها כאמור בוועדת הכספים של הכנסת, מעלים את החשש שמא פרסום הדוחות הנילזם יdelay למשך רב יותר.
6. יתרה מכך, אי פרסום דוח מבקר המדינה למערכות הבחירה של הכנסת ה-21 וה-22 מביא לפגיעה נוספת בעיבור הבוחרים המבקשים לבחור לכנסת ה-23. כך, אין לאיזור הבוחרים יכולת לדעת איזו מפלגה מנהלת נבועות את תקציביה ואיזו מפלגה עשו שימוש שאינו ראוי בכספי הציבור למימון בחירות. למעשה, דוח מבקר המדינה האחרון בנושא, התפרסם בשנת 2016 ואינו כולל מספר מפלגות גדולות וחוسبות שמתמודדות בעת לכנסת ה-23.

רחוב יפו 208, ירושלים 94383 * מון למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000076 Fax: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص. ب. 4207، القدس 91043 * هاتف: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqq.org.il * Web Site: www.mqq.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

7. הנה כי כן, כל עוד דוחות מבקר המדינה בעניין מערכות הבחירה לכנסת ה-21 וה-22 טרם פורסמו אין לבחור את יכולת לדעת האם המפלגה בה הוא מעוניין לבחור ממשלה נכון וכנדרש בסיס הציבור שהוא מקבל לטובת מימון הבחירה.
8. חשוב לציין, כדי דחיה נוספת של פרסומת הדוחות החשובים הללו עלולה ליתר את התקף המשמי של עבוזות המבקר בעניין זה. דהיינו, כאשר דוח מבקר המדינה מפורסם זמן מה רב לאחר מערכת הבחירה – נחלשת אמירותו הציבורית והחשובה כל כך של המבקר הנוגעת לניהול תקין ושימוש נכון בכספי הציבור.
9. לאור הזמן הרבה לאחר מועד הבחירה לרשותות המקומיות (למעלה משנה), נראה כי ככל הפחות, יש לפרסט בזמן הקרוב לעין את דוחות מבקר המדינה בעניין זה.
10. כמו כן, עקב היותנו בעיצומה של מערכת הבחירה לכנסת ה-23 התנועה סבורה, כי יש לפרסט טיוטת דוח הנוגעת למימון מערכות הבחירה לכנסת ה-21 לפני מועד הבחירה (23.3.2020), וזאת כדי שציבור הבוחרים יוכל לבחור ולהצביע בצורה מושכלת יותר.
11. להתייחסותך המהירה, תודה.

בכבוד רב,

הידי נגב, עורך

מתפקיד מדיניות וחקיקה
התנועה למען איכות השלטון בישראל

תומר נאות, עורך

מנהל האגף המשפטיא
התנועה למען איכות השלטון בישראל

נספח ע/18

העתק מענה מטעם מבקר
המדינה אל העותרת מיום

12.1.2020

מדינת ישראל

משרד מבקר המדינה

ונציג תלונות הציבור

ט"ו בטבת תש"ף

12 בינואר 2020

לכבוד

התנוועה למען איכוח השלטון בישראל

לידי עוזי'ד תומר נאור והידי נגב

באמצעות דוא"ל : office@mqg.org.il

א.ג.ג,

הנדון : הקוזמת מועד פרסום דוח מבקר המדינה בנושא מימון מפלגות ובירורת בחירות

סימוכין : מכתבכם למבקר המדינה מיום 31/12/19

מכתבכם שבסימוכין הועבר לטיפולנו. להלן התיאיחסותנו :

1. ב-19.12.30 החליטה ועדת הכנסת, בתוקף סמכותה לפי סעיף 10(ו) לחוק מימון מפלגות, התש"ג-1973, להאריך את המועד למסירת דוחותינו הכספיים של המפלגות לשנת 2018 עד ליום 16 בפברואר 2020, ולהאריך את המועד למסירת דוח מבקר המדינה על תוצאות הביקורת עד ליום 16 באוקטובר 2020;

2. עוד החליטה הוועדה לדוחות את מועד מסירת דוח מבקר המדינה על תוצאות ביקורת חברותות סיועה האם בקשר לרשויות לרשותן עד ליום 16 בספטמבר 2020, לאור פניות חלק מהטייעות למבקר המדינה בקשה כי יאשר להן להגיש במועד אחד (16 בפברואר 2020), הן את דוחותינו הכספיים לשנת 2018 והן את דוחותינו הכספיים לתקופת הביקורת לרשותות המקומיות לגבי סיועה הבת שלחן ולגבי רשימות מועמדים משותפות בהן משתפות סיועה בת שלחן עם סיועה בת אחרות.

בקשה זו למבקר המדינה נומקה בכך כי הליכי סגירת החשבונות למערכת הביקורת לרשותות המקומיות הינט מורכבים ועורכים בידי גורמים שעוסקים בעת הייררכיות לבירות לבנות ה-23, ובשל סמיכות הזמנים בין בחריות לבירות נוצר עומס רב כך שנדרש זמן נוספת להשלמת הדוחות הכספיים.

3. באשר לדוחות הנוגעים לתקופות הבחריות לכנסת ה-21 ולכנסת ה-22 ולתקופות השוטפות בשנת 2019 - נפנה תשומת ליבכם לכך כי נוכחות סמיוכות הזמנים בין הבחריות לרשותות המקומיות לבין מועד הבחריות לכנסת ה-21 ולכנסת ה-22, פנו הטיעות לוועדת הכספיים וביקשו את אישורה לדוחית מועד הגשת דוחותינו הכספיים של הסיעות למבקר המדינה.

4. ב-19.6.19 החליטה הוועדה הזמנית לענייני כספים של הכנסת בתוקף סמכותה על הארצת מועד הגשת דוחות של סיועות ורשומות למבקר המדינה לתקופת הבחריות לכנסת ה-21 ולתקופת הבחריות לכנסת ה-22 למבקר המדינה - עד ליום 17 במאי 2020; בהתאם, התקבל אישור הוועדה לדוחית הגשת דוח מבקר המדינה על תוצאות הביקורת עד ליום 18 באוקטובר 2020.

מסמך זה מכיל מידע ביקורת של מבקר המדינה. רשוםם ללא נתילת רשות מטעם המבקר

5. היות והמלגות טרם הגיעו למשרדנו את דוחותיהם הכספיים, הרי שהביקורת טרם החלה ולפיכך לא קיימת עדין טויטה של ממצאי הדוח, ומילא לא ניתן להקדים את מועד פרסום הממצאים לפני מועד הבחירות כمبוקש.

6. הגם שמבקר המדינה מצר על הדחיה במועד פרסום ממצאי הביקורת לציבור, הרי שנוכחות סמיכות הזמנים בין מערכות הבחירות ונוכח הנסיבות התריגות של הקדמת הבחירות לכינסת ה-23 וההיערכות הנוכחית לבחירות אלה, בנסיבות המיוחדות שנוצרו, לא ניתן היה לקבוע כי בנסיבות הסיאוות בנושא היו בלתי סבירות.

בכבוד רב,

חנן רוטם
מנהל האגף

העתק : גב' מירה רזין, הממונה על ביקורת בחירות

נספח ע/19

**העתק פנימית העותרת אל מבקר
המדינה מיום 28.4.2020**

ה坦ועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

ד' אייר התש"ף ; 28 אפריל 2020

לכבוד
ר' י' מ. מתניהו אנגלו
מברק המדינה
משרד מברק המדינה
ירושלים

שלום רב,

הנדזה : דחיהית פרסום דוחות הביקורת בנושא מימון מפלגות ומיימנו בחירות ותפקיד

הכנסת לבנק הלוואות למפלגות השונות

סימוכין: מכתבנו אליך מיום 31.12.2019; מכתבכם אליו מיום 12.1.2020.

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, עיר (להלן: "התנועה") הרינו פוניים אליך כללה:

- ביום 31.12.2019, פנוינו אלק במכבתנו שבSIMOCIN, וקראנו לך לפרסם את דוחות מברק המדינה בנושא מימון הבחירות ומיימנו המפלגות במערכות הבחירה לרשותות המקומיות מחודש אוקטובר 2018 ולכנסת ה-21 וה-22, עקב הזמן הרבה ש עבר מאז התקיימו.
- כמו כן, כתבנו לך כי אי פרסום הדוחות זמן כל כך רב לאחר התקיימם, יחד עם הארכת המועדים להגשת הדוחות הכספיים שאושרה כאמור בוועדת הכספיים של הכנסת, מעלים את החשש **שما** פרסום הדוחות **הנ"ל יזחה לזמן רב נספ**. והנה נכון לכתיבת שורות אלו, טרם פורסמו הדוחות שבנדון, לרבות טוויות דוח.
- עוד ציינו בפנינו לנו, כי דחיהת חריגת זו של פרסום הדוחות החשובים הללו עלולה ליתר את התקוף המשיש של עבודות המברק בעגין זה. דהיינו, כאשר דוח מברק המדינה מפורסם זמן כה רב לאחר מערכת הבחירות – נחלשת אמירותו הציבורית והחשובה כל כך של המברק הנוגעת ניהול תקין ושימוש נכון בכיספי הציבור.
- בכתבכם אלינו שבSIMOCIN, השבטים כי "היות והמפלגות טרם הגיעו למשרדינו את דוחותיהם הכספיים, הרי שהביקורת טרם החלה ולפיכך לא קיימת עדין טויטה של ממצאי הדוח, וממילא לא ניתן להקדים את מועד פרסום הממצאים לפני מועד הבדיקות כمبוקש".
- לאחרונה פרסמה העיתונאית טל שניידר¹, כי המפלגות בכנסת ה-21 וה-22 קיבלו הלוואות של כסף ציבורי למטרות מימון קמפיין הבחירות בסך 197 מיליון ש"ח. כל זאת כדי, לאור התיקון שנעשה לפני הבחירות לכנסת ה-21 בחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן: "חוק מימון מפלגות") בו ניתנה אפשרות שהכנסת תשמש כגורם מלווה של כסף ציבורי על מימון מפלגות עתידי – במקרה היהינה בנק.
- אור שלוש מערכות הבחירות לכנסת ה-21, ה-22 וה-23, הוענקו למפלגות השונות הלוואות, על הלוואות על הלוואות, הכל מכיסף ציבורי – וזאת כאמור **לא ביקורת מצידך**.

¹ טל שניידר, "החותמות נשפכים: המפלגות חייבות לכנסת 197 מיליון שקל", גLOBס, 26.4.2020.
<https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001326658>

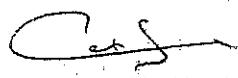
הتنועה למען איקות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل | The Movement for Quality Government in Israel

- .7. הנה כי כן, כפי שモבאה בפרסום הנייל, סידור ההצלחות, כאשר הכנסת משמשת הלהקה למעשה כבנק, יוצר בעיות רבות ופוטנציאלי לאובדן כספים. כל המפלגות נדרשות להחזיר את ההצלחות באמצעות קיזוז מושך המימון השוטף. אולם כפי שזה קורה במצבאות, יש מפלגות שלא נכנסו לכנסת ה-23 או ה-22 ועל כן, קיימים קשיים לגבות את החוב הציבורי. בנוסף, אופן פריסת חובות המפלגות היא לפחות 52 חודשים, בעוד הכנסת ה-23 עשויה לכחן רק 36 חודשים לפי חוסכם הקואליציוני, וכן חלק מן המפלגות המכונות בכנסת ה-23, אף עשוות שלא להצליח להיבחר לכנסת ה-24. על כן, גם אז, יותרו חובות גבוהים, שלא ניתן יהיה לקוזם.
- .8. לדוגמה, למפלגת הליכוד קיימים חוב של כספי ציבור בגובה 76.4 מיליון ש"ח (!). לאחר וכיוון מדובר במפלגה הגדולה ביותר בכנסת עם 36 מנדטים המימון חודשי של כ-99.2 מיליון ש"ח. יחד עם זאת, בהחזר הצלואה נקבע כי עשה על פניה 52 חודשים, כשהכל חדש מהזירה המפלגה 1.5 מיליון ש"ח. אם המדינה תצא בקרוב למערכת בחירות לכנסת ה-24, הרי שמלבד הליכוד לא תספק להחזיר את הצלואה הכבודה, כאשר הצלואה תמשיך ותמשיך לחיגור.
- .9. כפי שהזכיר בפנינו שבSIMCON, אין שקייפות ציבורית בהנהלות המפלגות השונות – חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998 אינו חל על המפלגות, ואין הציבור יכול גישה למידע מהימן הנוגע לדריכי המימון ואופן השימוש בכספי הציבור במהלך ולאחר סוף&quo הבחירה.
- .10. כאמור, התנועה מנהלת מעקב אחר תקינות המפלגות במסגרת ארבעת מערכות הבחירה במהלך השנה וחצי האחרונות (בחירות לרשויות המקומיות, לכנסת ה-21, ה-22 וה-23). במהלך דיווחנו לך בזמן אמת, על הנהלות שאינה תקינה, שימוש שאינו ראוי בכספי הציבור וכו'. חלק מן הדיווחים אף נענו, כי הדברים שהובאו בפנינו יובאו בחשבון במצאי הביקורת שיפורסמו לציבור במסגרת דוח מבחן המדינה.
- .11. על כן, התנועה סבורה, כי יש לפרסם בזמן הקרוב לעין דוח מבחן המדינה בעניין תפקוד הבנט בבנק הלוואות למפלגות. בוודאי בעת הזו, כאשר הכנסת דנה בתיקון נוסך לחוק מימון מפלגות המבקש להגדיל עוד את הכספי הציבורי שניתן למפלגות.
- .12. כמו כן, לדעת התנועה לא סביר לדחות עוד את פרסום דוחות הביקורת בנושא מימון מפלגות ומימון בחירות, בוודאי כאשר הבחירה לכנסת ה-21 היו לפני מעלה משנה, והבחירה לרשויות המקומיות היו לפני שנה וחצי.
- .13. להתייחסותך מהירה, נודה.

בכבוד רב,

הידי נגב, עוזי
מחלחת מדיניות וחקיקה
הتنועה למען איקות השלטון בישראל

תומר נאור, עוזי
מנהל האגף המשפטי
הتنועה למען איקות השלטון בישראל

נספח ע/20

העתק מענה מטעם מבקר
המדינה אל העותרת מיום

3.5.2020

מדינת ישראל
משרד מבקר המדינה
ונציג תלוות הציבור

ט' באדר ה'תש"פ
3 במאי 2020

לכבוד
התנועת למען אינט שלטון בישראל
ליידי עוזי'ז תומר נאור והידי נגב
באמצעות דואיל: office@mqg.org.il
א.ג.נ,

**הנדון: פרסום זוחות מבקר המדינה בנושא מימון מפלגות וביקורת בחירות ותקיעת הכנסת
קבוק להלואות למפלגות**

סימוכין: מכתביםם למבקר המדינה מיום 19/12/31 ומיום 20/4/27
מכתבנו מיום 12/1/20

מכתבכם מיום 27/4/20 שבסימוכין הועבר לטיפולנו. להלן התיאchorותנו:

1. כפי שהובהר בעבר בمعנה לפניויכם, חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן - החוק) קובע כי על מבקר המדינה לעורך ביקורת על התנהלותן הכספי של סיעות ורשימות שהתמודדו בחירות ולמסור ליו"ר הכנסת את הדוח על תוצאות הביקורת, וזאת "תוך 22 שבועות לאחר שקיבל את החשבונות". עוד הסמיך החוק את ועדת הכספי של הכנסת להאריך את המועדים הקבועים בחוק לעניין הגשת חשבונות למבקר המדינה ולענין מסירת דוח הביקורת ליו"ר הכנסת.

2. בהתאם להחלטות ועדת הכספי של הכנסת מיום 19.11.6.19, לבקשת הסיעות, נקבע כי יוארכו מועדי הגשת דוחותיהם לתקופת הבחירות לכנסת ה-21 ולתקופת הבחירות לכנסת ה-22 למבקר המדינה - עד ליום 17 במאי 2020. בהתאם, התקבל אישור הוועדה לדוחית הגשת דוח מבקר המדינה על תוצאות הביקורת עד ליום 18 באוקטובר 2020. מכאן שהמועד להגשת הדוחות הכספי של המפלגות טרם הגיע והביקורת על חשבונות המפלגות טרם התחלה.

3. במסגרת הביקורת האמורה צפיי מבקר המדינה לבחון את התנהלותן הכספי של הסיעות והרשימות שהשתתפו במערכות הבחירה לרבות קבלת הלואות מאוצר המדינה. ממצאי הביקורת יפורסמו לציבור עם השלומון, כנהוג.

מסמך זה מכיל מידע ביורט של מבקר המדינה. פרסומם ללא גនיות רשות מטעם המבקר
אוצר כל צו חתום/2/ למשך תקופה של שבע שנים. הדוח נושא מס' 1058 ופורסם משלל

.4 הגם שמקירט המדינה מצר מכך על הדוחה במועד הגשת הדוחות הכספיים של המפלגות
ובשל כך גם בדוחית ערכית הביקורת על חשבונות המפלגות ופרסום ממצאי הביקורת
ליבור, הרי שנכח סמכות הומנימס בין מערכות הבחירה הקדומות ונכח הקדמת
הבחירה לכינסת ה-23, בנסיבות המיוחדות והחריגות שנוצרו, לא ניתן היה לקבוע כי
בקשות הסיעות בנושא היו בלתי סבירות.

בכבוד רב,

תננה רוטם
מנהל האגף

העתק: גבי מירה רזין, הממונה על ביקורת בחירות

נספח ע/21

העתק פנימית העותרת אל יו"ר
הועודה הציבורית מיום
24.8.2020 ומענה יו"ר הועודה
הציבורית מיום 24.8.2020

ה坦ועה למען איכות השלטון בישראל (עיר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

24 באוגוסט 2020, ז' אלול תש"ף

לכבוד

פרופ' אסף מידן	מדאותץ רצאי	כב' השופטת (בזימוס) איליה פרוקצ'יה
חבר הוועדה הציבורית	י"ר הוועדה הציבורית	י"ר הוועדה הציבורית
כנסת ישראל	כנסת ישראל	כנסת ישראל
<u>ירושלים</u>	<u>ירושלים</u>	<u>ירושלים</u>

מכובדי שלום רב,

הندון: התנגדות להגדלת תקציב מימון המפלגות

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, עיר (להלן: "התנועה"), אני מתכבד לפנות אליכם בדברים הבאים:

1. ביום 12.8.2020 פירסממר צבי זרחיה (להלן: "הפרשומ")¹ על רקע האפשרות לקיומו של בחירות קרובות, הוועדה ציבורית לקבעת מימון המפלגות לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן: "הוועדה הציבורית") קבעה ישיבה עת נציגי המפלגות כדי לשמע על מצבו הכספי והתייחסותן לגובה מימון המפלגות.
2. עמדת התנועה היא שאין מקום בעת זו להגדיל את תקציב מימון המפלגות; למעשה, יש מקום לשקלול אף את צמצום תקציב מימון המפלגות. ונבהיר:
3. כידוע, כפי שציינה כב' השופטת איליה פרוקצ'יה בוחות-דעתה בפרשנת סיעת קדימה, "פעילותן של מפלגות, מהוות ציר מרכזי שסבירו נעה הפעילות הפוליטית בישראל, כורכת משאבים כספיים בהיקף مشמעותני"². משאים כספיים מחויב-המציאות אלו, עומדים בסיסוד חזק מימון מפלגות המתמקד במצבם החשש לקיום שחריות פוליטית, ותירה להשתתשות שווינן במשאים העומדים לרשות הגורמים הפוליטיים השונים; אך זאת תוך האבלת התקף המשאים שראוי להשקיעם בשדה הפוליטי, כדי למנוע השקעת משאים בלתי מידתית.
4. במודל המימון בישראל, הגבלות על מקורות המימון הפרטיא של המפלגות, שנעודו להזדמנות גורמי הtheon הפרטיאים מモקדיהם הכוח השלטוניים, מהיבוט אפוא השלמת החסר במימון המפלגות מכיספי ציבור. אולם מימון ציבור זה, מציב שני אוניות ממשמעותיים: הראשון,

¹ צבי זרחיה, שב בחירות וגמר הכס? נגידל את מימון המפלגות (כלכליסט, 12.8.2020), <https://www.calcalist.co.il/local/articles/0.7340-L-3844555.00.html>

² בגין 10451/08 סענות קדימה בכסות ז' י"ר הבנשת (23.2.2011) (להלן: "פרשת סיעת קדימה"). רה' יפו 208, ירושלים 9438303 * טל. 02-5000073 * פקס: 02-5000076 * מ.ב. 36504 * العنوان للراسل: م.ب. 9438303 * العنوان للراسل: م.ب. 9136001 * هاتف: 02-5000076 * فاكس: 02-5000076 208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B 36504 Jerusalem 9136001 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076 E-mail: office@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

מתמקד בכך שיש להבטיח שהתקציב – בהיותו מbasס על כספי הציבור – לא יונדל מעבר לצורך (וזהו אף הרקע ההיסטורי להקמת הוועדה הצבאית ולממן סמכותיה בחוק); והשני, מציג אתגר דמוקרטי בכך שמחקרים מראים שמיימון המפלגות תורס באופן עקי לניתוח הקשר בין המפלגות לחברה, ובכך מחליש משמעותית את מושך המפלגה – מושם שהמיימון מפחית את המוטיבציה של מפלגה לשמר על קשר עם הציבור הרחב ועם חבריה ולגייס חברים חדשים, שנה שהיא יכולה לממן את פעילותה גם ללא מסי חבר ותרומות.³

5. על רקע זה, ברור שאין מקום להגדיל את מיימון המפלגות.
6. כך, מחקר שבדק את המיון הציבורי למפלגות ב-26 דמוקרטיות החברות ב OECD-בשנתיים 2007-2011 (בממוצע לבוחר ובמונחי שווי כוח הקנייה), מצא שהמיון בישראל בשנת בתיירות הרא הגבורה ביותר, והמיון המוצע לשנה (שנת בתיירות ושנים לאחר מכן) – במקומות השביעי. המשמעות היא שבישראל **המיון הציבורי הניגן למפלגות בישראל הוא מלכתחילה גבוהה באופן יחסית**.
7. בהקשר זה, לא לモור לציין את העובדות הידועות שבשנה האחרונות עברה מדינת ישראל לא פחוות משלוש(!) מערכות בתיירות, בהן השיקעו המפלגות תקציבי פרסים ותעමלה. קיים ספק רב אפוא מדוע נדרשת הגדרת תקציב מימון המפלגות, באופן שיש בו כדי לשנות מהותית את המסרים של המפלגות השונות, ובאופן המחייב הגדרת תקציבי המימון. ויוזכר, אנו נמצאים בפתחו של **משבר כלכלי מהחמורים ביותר**, שתוצאותיו טרם הובתו סופית – וזויה אפוא השעה להזדקק החגורה, ולא להתרת כל רשן, וזאת חן מבחינות קביעת התקציבים בפועל, ולא פחות מכך מבחינות המסר הציבורי הראווי והערבי.
8. מעבר לכך, **מבחן הכלכלן הרדי** שאין כל יתרון בהגדלת תקציב מימון המפלגות. טעם הדבר הוא בכך ששוק נוtierים השרירתיים הקשורים בתיירות הוא שוק קטן ולא משוכל אשר לקוחותיו (המפלגות) שוואפים למצות את התקציביהם באופן מלא. המשמעות הכלכלית העולה מהאמור היא שבנסיבות גבוהה – ככל שייעלו האמצעים הכספיים שבידי המפלגות, כך יעלו המהירות שידרו ספיקי השירותים בהתאם, ללא כל תמורה ציבורית עדפת; וכל זאת תוך "סחרור" כלכלי, של חובות הולכים וגדלים של המפלגות. לעומת זו אף שימושה את הוועדה הציבורית לבתינות מימון פעילות פוליטית בראשות כב' השופט דב לוין (2000) **"لتציב מחסום בפני התפקידות שלילת או להמליך על הפחתה הדורגתית, בשיעור המיון למפלגות"**.
9. לבסוף, לא לモור להזכיר את פניו הגדמתה של התנועה בעניין הлик' הדגלת מימון המפלגות שנעשה שלא כדין, הרחק מעין הציבור ותוך **שהכנסת "מחוקקת עצמה"** (מכהנו מיום

³ ד"ר אסף שפירא, כך ממניגת בחרות בישראל (17.7.2019; המכון הישראלי לדמוקרטיה) (להלן: "שפירה, מימון בתיירות")

רחוב יפו 208, ירושלים 9438303 • טל: 02-5000073 • פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 9438303 • العنوان للرسائل: صن. بـ، 9438303، القدس 9136001 • فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem 9136001 • Tel: 02-5000073 • Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqg.org.il • Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

הركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

(16.12.2019), ובה הצגנו את הסתייגיותינו להצעת חוק הבחירה לכנסת העשרים-ו-שש (הוראות מיוחדות), התש"ף-2019, שבה נטען שטי תקציבי גוזל ושוני מהותי בחוק מימון מפלגות, כך שבמקרים "יחידת מימון אחת" תבואו "1.31 יחידות מימון" או "1.8 יחידות מימון" בסעיפים החוק – עובדה אשר הוגלה בתוספת של כ-62 מיליון ש"ח מכסי הציבור לתקציב מימון המפלגות, הגובה ממילא, גם ללא התוספת.

העתיק מכתב התנועה מיום 16.12.2019 מצורף ומוסמן נספח 1

10. מחותף זה נעשה בהליך מזוזה, ללא דיון ובניגוד להוראות חוק מימון מפלגות ותיקוף סמכויות הוועדה הציבורית, אשר רק בידיה הסמכות לקבוע את שיעור יתרות המימון עראו סעיף 1 לחוק מימון מפלגות).

11. וברשי הדברים אך לא בשולי חשיבותם, נציין שבמקרה לפניה התנועה למבקר המדינה הובחר ש"לביקשת הסיעות נקבע כי יוארכו מועדי הגשת דוחותיהם לתקופת הבחירה לכנסת ה-21 ולתקופת הבחירה לכנסת ה-22 לביקר המדינה – עד ליום 17 במאי 2020. בהתאם התקבל אישור הוועדה לדוחית הגשת דוח מבקר המדינה על תוכניות הביקורת עד ליום 18 באוקטובר 2020" [ההדגשות במקור].

12. ועוד הבוחר מבקר המדינה כי "הגים שמבקר המדינה מצר מאוד על הדחיה במועד הגשת הדוחות הכספיים של המפלגות, ושל כך גם בדוחיות ערכות הביקורת על חשבונות המפלגות ופרסום ממצאי הביקורת לציבור, הרי שנוכח סמכויות הזמן בין מערכות הבחירה הקודומות ונוכח הקדמות הבחירה לכנסת ה-23, בנسبות המיזוזות והתריגות שנוצרו, לא ניתן היה לקבוע כי בנסיבות הסיטuaton בנושא היו בלתי סבירות".

מכتب התנועה למבקר המדינה מיום 28.4.2020 מצורף ומוסמן נספח 2

מכتب תשובה מבקר המדינה מיום 3.5.2020 מצורף ומוסמן נספח 3

13. למעשה, על רקע זה, מוטל על הוועדה הציבורית לשקל אם אין מקום להפחית את תקציבי מימון המפלגות, בשיסים לבחדלה בפועל של תקציב המפלגות שנעשה באמצעות תיקון הדרת "יחידת מימון" כאמור; תיקון שנעשה תוך עיקוף הוועדה הציבורית, ולא דין; ובשים לב לעובדה שחברי הכנסת גם הארכו לעצם את המועד להגשת הדוחות הכספיים למבקר המדינה, עובדה המביאה לעיכוב בפועל של הביקורת על השימוש בכספיים – עניין העולה כדי שימוש לרעה בכוחם של נבחרי הציבור, שכוחם ניתן להם באנוניות מטעם הציבור, ואילו הם "מוחוקקים לעצם".

רחוב ב' 208, ירושלים 9438303 * מען למכתבים: ת.ד. 36504 ירושלים 9136001 * טל: 02-5000076 Fax: 02-5000073
شارع بـ 208، القدس 9438303 * العنوان للرسائل: صـ. بـ. 36504، القدس 9136001 * فـاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B 36504 Jerusalem 9136001 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

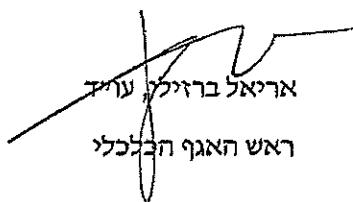
ה坦ועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

14. העובדה שעד למועד זה, כלל לא ידוע אם הتبצעו חריגות אסורות מהתקציבים הקודמים, וזאת כتوزאה מڌיות המועד של הגשת הדוחות הכספיים לידי בינה של מברך המדינה, ובעקבות הדחיה שהעניקו לעצמן הסיעות – מחזקת את המסקנה שאין כל מקום להגדלת תקציב הבחירה.
15. לשיכום, מכלל האמור לעלה, שאין כל מקום להגדיל את התקציב מימון המפלגות לקראות הבחירה הצפויות לבגנות העשרים-וארבע; ולמעשה, יש מקום לשקלול את הפחתתם.
16. לגבובתכם המהירה, נודה.

בברכה ובכבוד רב,

 Ariel Barzilai, עו"
ראש האגף חבלכלי

העתיקם:

ח"כ ריב לוין, יו"ר הכנסת
עו"ד שגיאת אפיק, מ"מ יועצת משפטית הכנסת
מר חיים אבידור, חשב הכנסת
מר מתניהו אנגלמן, מברך המדינה
גב' מירה רוזן, הממונה על ביקורת בחירות, משרד מברך המדינה

רחוב יפו 208, ירושלים 9438303 * מושן למכתבים: ת.ד. 36504, ירושלים 9136001 * טל: 02-5000073 * פקס: 02-5000076
شارع يافا، القدس 9438303 • العنوان للرسائل: ص.ب. 36504، القدس 9136001 • فاكس: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem • Mailing Address: P.O.B 36504 Jerusalem 9136001 • Tel: 02-5000073 • Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqg.org.il • Web Site: www.mqg.org.il

ההתנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

1

16 דצמבר 2019, מיח כסלו תשע"ט

לכבוד
עו"ד איל ינון
היועץ המשפטי לבנסת
משכן הכנסת
ירושלים

-דוחו-

שלום רב,

חנזור: פגית דחופה לקבלת עמדתך בנוגע לילך הגדלת מימון המפלגות

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: "התנועה"), אנו מתכבדים לפניות אליך בדלקמן:

1. ביום 11.12.2019 הודיעה הכנסת ה-22 על פיזורת, לאחר שזgi מערכות בחירות וצופות לשנת 2019, שלפי כל החרכות עלות ההפוד למשק הישראלי מוגברת במיליארדי שקלים.¹
2. ביום 10.12.2019 הודיעה מזכירת הכנסת בענין סיום המילאה, כי הונחו על שולחן הכנסת לדין מוקדם חקע תוק הוצאות הכנסת העשרים-ושתיים, התש"ף-2019 (להלן: "ההצעה הראשונה"), והצעת חוק הבתיירות לכנסת העשרים-ושלש (הוראות מיוחדות), התש"ף-2019 (להלן: "ההצעה השנייה").²
3. ביום 11.12.2019, תה"כ ניסקורו יי"ר הוועדה המסדרת הציג לדין מוקדם לפני מליאת הכנסת את ההצעה השנייה לאישור חברי הכנסת: "ההצעה השנייה היא הצעת חוק הבתיירות לכנסת העשרים-ושלש (הוראות מיוחדות), שדנה בעצמם בסדרי עבודה ועדות הבתיירות ובאפשרות של המפלגות להיערך לבחירות ב策ורת נאותה ולמשם את הזכות הדמוקרטית. ישפה עדכון מסוים בנושא תקציב המפלגות. גם פה אנחנו פועלנו עד כמה שאפשר למצט את הוצאות וצמצמו את עלות הנושא מכ-130 מיליון לפחות או יותר 60 מיליון".³
4. עד ביום 11.12.2019, התקנסה הוועדה המסדרת להקמת ועדות מיוחדות לדין בשתי הצעות החוק. לאחר דין קצר, הוחלט בוועדה המיוחדת לאשר קביעת דין משולב במליאה ולמעשה לפטור את הצעה הראשונה והשנייה מ"חובת הנחה".
5. בהמשך אותו היום, 11.12.2019, הציג תה"כ ניסקורו במליאת הכנסת את ההצעה הראשונה והשנייה לאישור הכנסת בקריה ראשונה,⁴ ולאישור הכנסת בקריה שנייה ושלישית.⁵ מתי מעט יוחזק ח"ן ידעו, כי ההצעה השנייה למעטה טמונה בחומר שינוי ותקציב גדול ושינוי מהותי בחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן: "התקיקות").

¹ כד ליאור, "3.8 מיליארד שקל: זה המחיר של עוד מערכות בחירות למשק", Ynet, (12.12.2019). https://www.ynet.co.il/articles/0_7340_1_5641527_00.html

² פרוטוקול הישיבה העשרים-ושלש של הכנסת העשרים-ושתיים (10 בדצמבר 2019), עמ' 37.

³ פרוטוקול הישיבה העשרים-וארבעה של הכנסת העשרים-ישתיים (11 בדצמבר 2019), עמ' 34.

⁴ שם, עמ' 115.

⁵ שם, עמ' 212.

רחוב יפו, 208 ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000076 * פקס: 02-5000076 * פקס: 02-5000073 * טל: 02-5000073 * פקס: 02-5000076
208 Jaffa St, Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqq.org.il * Web Site: www.mqq.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

6. **למעשה במהלך 24 שנות** החליטו חברי הכנסת להביא להצעעה ולאישור תוספת תקציבית ממשמעוותית למימון קמפני הבניהות של מפלגותיהם במהלך שנה אחת ותמייה.
7. התיקון שינה את חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן: "החוק"), כך שבמוקם "יחידת מימון אחת" נקבעה "1.31 ייחידת מימון" או "1.81 ייחידות מימון" בסעיפים החוק. שנייה זאת, בפי שעלה מהתקשורות ודברי הכנסתה, מוגלת בוטספה של כ-62 מיליון ש"ח מכספי הציבור לתקציב מימון המפלגות האבואה די לפי החוק, גם ללא התוספת.
8. נוסף לכך, התיקון מתייר למלגות לדוחות את פירעון הלהבות שנטו עד לבחירות לכנסת ה-24, כאשר בהתאם לפרסומים, למפלגות חובות לכנסת התקף של כ-180 מיליון ש"ת.
9. לעומת התנועה, על פניו, ולפי שוויג להן, התיקון נחקק בהליך מוזר של מחתף ולא דין ציבורי ראי תפגוע בתכליות החוק ובלתי החקיקה התקיימה. אשר על כן, נבקש ליתן חוות דעת לתיקון.

A. השפעה בתכליות חוק מימון מפלגות:

10. סעיף 1א לחוק קובע, כי תוכם ועדת ציבורית המונה 3 חברים, ובראש שופט שמיינן נשיא בית המשפט העליון. תפקידי הוועדה הציבורית קבועים בסעיף 1ב לחוק, שזהו לשונו:
  - (א) הוועדה הציבורית תקבע את שייעור ייחידת המימון כאמור בסעיף 3.
  - (ב) תחילתה של קביעת ייחידת המימון והיה באחד המועדים הבאים, כפי שתחליט הוועדה הציבורית: 1 בינוואר, 1 באפריל, 1 ביולי או 1 באוקטובר.
  - (ג) הוועדה הציבורית לא תפחית סכום או ייחידת מימון שקבעה אלא בחלוקת שהתקבלהפה אחד.
  - (ד) לא תקבע ייחידת מימון בתוקף למפרע.לענין זה, "יחידת מימון" הוגדרה בסעיף 1 לחוק מימון מפלגות, ולשונה:
"יחידת-מימון - סכום שקבעה הוועדה הציבורית כיחידת מימון לעניין חוק זה, והזועה על קביעתו פרטמה ברשותות"
11. כפי שעולה מהחוק, הסמכות לקבע את שייעור ייחידת מימון נתנו לוועדה הציבורית, ולה בלבד. ועדזה זו חוקמה בחוק מימון מפלגות (תיקון מס' 15) (ועדזה לקבעת ייחידת המימון), התשנ"ג-1993. לפי דברי החסבר, התיקון נועד להעביר את הסמכות לקבעת ייחידת המימון שהייתה בידי חברי הכנסת בנסיבות מסוימות לועידה ציבורית בלתי תליה, שתוכל לפעול ללא לחץ ולפי שיקולים אובייקטיבים.
12. הגדלת מימון המפלגות באמצעות הגדלת אחוז המימון, כפי שנעשה בתיקון, ולא באמצעות הגדלת סכום היחידה, פירושה עקיפה של המנגנון שקבע בחוק בדמות הוועדה הציבורית הבלתי תליה.
יפים לענין זה דבריו של חה"כ אברהם פורז, העולמים מדברי הכנסת ה-13:
"אנחנו נתקלים שוב ושוב במצב בלתי רצוי, שלפיו ועדות הכספיים עצמה, שהיא של נציגי מפלגות של הכנסת, עוסקת בקביעת גובה ייחידת מימון המפלגות הן לקדמתה וחירותה והן למימון שוטף. דבר זה הוא בלתי תקין, לאחר שעלה חברי

⁶ נבי זורתה י"ג המחר: המפלגות מדילות את מימון הבתירות ב-62 מיליון שקלים" ynet (12.12.2019).
<https://www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-5641370,00.html>

הוֹתְנוּעָה לִמְעוֹן אַיִבָּות הַשְׁלָטוֹן בִּישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

הכנסות המכחניים בוועדות הכספיים מופעלים להציס, לעיתים של מפלגותיהם, של גובי מפלגותיהם, של אחרים במפלגיותם, להגדיל את המימון, וזאת בעקבות חיזיות שקוות לעצם הן יאוון שוטף והן מトוצהה מבהירות. נוצר פה מצב מובהק של ניגוד עניינים בין נציגים פוליטיים של מפלגה, שצライים להחליט על גובה המימון של מפלגתם. لكن הצעני היא שנושא מימון המפלגות וושא קביעת גובה ייחוד המימון יוצאו מידי ועדת הכספיים של הכנסת וייעברו לגורות בלתי תלויה, (היישיבה ה-114, הכנסת ה-13 מיום 07.07.1993, עמ' 288, החדשות ע"י הח"מ)

13. אשר על כן, התקין פוגע בתכליות החוק המבקשת לשולב חברי הכנסת ואט-סמכות להגדיל את מימון המפלגות שלהם, ו"לחוקק לטובת עצם" על חשבון כספי הציבור, מתוך חשש להימצאותם בנגד עניינים. דברים אלו אף מחריפים בעניינו, שהרי בעוד ששרדי הממשלה שובלית מוחazor חמור בתקציבים ונדרשים לנהוג בתקציבים, הכנסת בוחרת לקדם בהליך מזור ונפטר הגדלה של תקציב מימון למפין המפלגות.

14. מצד אחד, מלבד סוגיות ניגוד העניינים האמורא לעיל, תכליית החוק באה לקדם את עקרון השוויון במימון למפלגות שאין מיוצגות בכנסת. התקין לחוק הכול הממלת המימון ושיפור תנאי הנסיבות מטיב עם המפלגות המבנתנות למול המפלגות שאין מיוצגות, כך עשוי לפוגע בסיכוןיהם להיבחר, ובהתאם מעורר חשש לפגיעה בעקרון השוויון בין רשימות, המupon בסעיף 4 לחוק-יסוד: הכנסת. דברים אלו אף על מדבריו של היושם המשפטי לוועדת חוקת חוק ומשפט, במסגרת הדיון בתיקון בועודה המינוחית מיום 11.12.2019.

ב. הליך תיקה מזור שנערך במחטף ולא דין צבורי:

15. עצם בקשת חברי הכנסת להגדיל את תקציב מימון המפלגות לא פרוסט ובימים שקדמו להנחתה ההצעה הראונה לא קומו דיןונים בנושא במלואה, או בועודה המסודרת. כן, מלבד פרסומים לא רשמיים בתקשות הנוגעים לסטיקטים בין מפלגת הליכוד לרשימת חול לבן, לא התקיימים כלל כל דין צבורי, פומבי או גויר בנושא הגדלת מימון המפלגות.

16. המשכו של הליך החקיקה המזור בכריכת התקין (בסיון ח') להצעה השנייה, אשר מטרתה להסדיר, בין היתר, את קיצור תקופת הבחריות, ענייני ועדות הבחירות המרכזית וניהול הבחירות. זההינו, להצעות החוק שביקשה להסדיר עניינים פרוצדוראלים וחוגשה למילאה יחד עם ההצעה הראשונה לפיזור הכנסת, נזכר בסיכון כי עניין מהותי של הגדלת תקציב מימון המפלגות.

17. יתרה מכך, ביום 10.11.2019 התקיימים דין תמצית בוועודה המסדרת, אשר נגע לצמצם הנחתה הצעה על שולחן הכנסת.⁷ בצלום הוודיאו של הווועדה נקלט, כי חתיכ שלמה קראי, אשר חותם על ההצעה השנייה, מבקש לציין את התנגדותו להעלאת מימון המפלגות.

18. על אף זאת, חברי הכנסת שכנחו לצד מושתיקים במחירות את דבריו וממשיכים לסדר חיים. צוין, כי באותה השעה הצעת החוק טרם פורסמה לציבור ופרטיה לא היו דועים. אם כן, עלת החש

⁷ טל שמידר "יחסים וכספיים בין חול לבן לicode בבחירות הבאות: הוטסתה של 62 מיליון שקלים" גLOBס (09.12.2019). <https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001310311>

⁸ יצוין, כי הפרוטוקולים של הוועודה המסדרת והועודה המינוחית שעדנו בתיקון החוק טרם פורסמו באתר האינטרנט. רח' פנו 208, ירושלים 94383 * עון למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-50000736 * פקס: 02-5000076 * טל: 02-50000730 * פקס: 02-50000736 * כתובת: 208 Jaffa St, Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076 E-mail: office@mqq.org.il * Web Site: www.mqq.org.il

ה坦נוועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

שما מדויב ביחסנות בין המפלגות שהתקבלו במתוחמים – ובניגוד לדין המתיבב פרטומן של החלטות מעין אלו.

19. בדיון המוקדם במליאת הציג תמי'כ ניסנקוון את התקיקון (לקראת הצבעה טרומיית), כאמור בפסקה 3 לעיל, כcosa שלמעשה מבקש עצמאצ את עלות מימון המפלגות. כמו כן, מפרסומים בתקשורת עלה⁹, כי במהלך הדיון לפני הקရיאה הראשונה ביקש חה'כ צבי האוזר פירוט עדכני של תובות המפלגות. חשב הכנסת חיות אבידור התל למנות את חובות מפלגות הליכוד וכולנו והופסק בקריאות ביניים מיד אחר כך.

20. כאמור, המפלגות אינן כפופה לחוק חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998 והן אינן מפרסמות את הוצאהוניה. האגדת המימון מאפשרת השוואת המשיך להונחה לאופן רשות ויזבוני. כל זאת, באופן של חוסר שקייפות לציבור הבוחרים ובאופן המעודד המשך צבילת חובות.

21. הנה כי כן, בהישת הדעת של הבחירה לכנסת ה-23 ובחשות פיזור הכנסת בצע התקיקון התקציבי להגדלות מימון המפלגות, הפוגע כאמור בתכליות הברורות של החוק.

22. מאופן הлик התקיקה עולה החשש, כי התקיקון בוצע במחשבים ובסתוריה כזו, שאף בזמנם אמת לא ניתן היה למשה להתנגד לתקיקון. תורה מזאת, אף לאחר ביצוע התקיקון, ציבור הבוחרים גם בעט ההז, אינו יידע מזוע בחיוו חבריו הבנשות להציג את מימון המפלגות.

23. לנוכח חשיבותו הציבורית הרבה של העניין, נזהה לקבלת עמודץ בהקדם. בנסיבות העניין, ועל סדי הזמנים הדוחקים, נתכבד לבקש כי עמדזה זו תפורסם בטוויח הזמנים הקצר ביותר האפשרי.

בכבוד רב

תמי'כ נגב, עוזי

מרקלקט מדיניות וחקיקה
התנועה למען איכות השלטון בישראל

תומר נאור, עוזי

מנהל האגף המשפטי

התנועה למען איכות השלטון בישראל

שי יוסף, רכוז

מחלקת ליטיגציה

התנועה למען איכות השלטון בישראל

⁹ עיין בנימין, בזמן ישנותם הח'כים בזו את הקופה הציבורית. איך זה קרה? שקו, (12.12.2019).

<https://shkifut.info/2019/12/debt23/>

הר' יפו 208, ירושלים 94383 • מון למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 • טל: 02-5000073 • פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 • العنوان للرسائل: ص. ب. 4207، القدس 91043 • هاتف: 02-5000073 • فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem • Mailing Address: P.O.B. 4207 Jerusalem 91043 • Tel: 02-5000073 • Fax: 02-5000076
E-mail: office@mqq.org.il • Web Site: www.mqq.org.il

ה坦ועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

2 ד' אדר ה'תש"ף; 28 אפריל 2020

לכבוד
רו"ח מתנירו אנגלמן
מברק המדינה
משרד מברק המדינה
ירושלים

שלום רב,

הנדון: דוחית פורסום דוחות הביקורת בנושא מימון מפלגות ומימון בחירות ותפקיד

הכנסת כבנק הלוואות למפלגות השונות

סיכום: מכתבנו אליך מיום 31.12.2019; מכתבכם אליו מיום 31.1.2020.

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, עיר (להלן: "ה坦ועה") הרינו פונים אליך כלהלן:

1. ביום 31.12.2019, פנו אלינו אליך במכtabנו שבסימוכין, וקראנו לך לפרסום את דוחות מברק המדינה בנושא מימון הבחירות ומימון המפלגות במערכות הבחירה לרשותות המקומיות מחודש אוקטובר 2018 ולכנסת ה-21 וה-22, עקב הזמן הרבה ש עבר מאז התקיימו.
2. כמו כן, כתבנו לך כי אם פורסום הדוחות זמן כל כך רב לאחר התקיימו, יחד עם הארכת המועדים להגשת הדוחות הכספיים שאושרה כאמור בועדות הכספיים של הכנסת, מעלים את החשש **שמה** פורסום הדוחות **הנ"ל ידתה** בזמן רב נוסף. והנה נכוון לכתיבת שורות אלו, טרם פורסמו הדוחות שבנדון, לרבות טוויות דוחות.
3. עד ציינו בפנינו, כי דוחייה חריגת זו של פדרוס הדוחות החשובים הללו עלולה **לייתר את התקוקן** המשמש של **עובדות המבקר בעניין זה**. דהיינו, כאשר דוח מברק המדינה מפורסם זמן מה רב לאחר/ar מאוחר מועצת הבחירה – נחלשת אמרתו הציבורית והחשובה כל כך של המבקר הנגעת לניהול תקין ושימוש נכוון בכיספי הציבור.
4. במכtabכם אלינו שבסימוכין, השבתם כי "היית והמפלגות טרם הגיעו לשדרנו את דוחותיהם הכספיים, הרי שהביקורת טרם החלה ולפיכך לא קיימת עדין טויטה של מצוי הדוח, וממילא לא ניתן להקדים את מועד פורסום הממצאים לפני מועד הבחירות כמבקש".
5. לאחרונה פרsuma העיתונאית טל שניידר¹, כי המפלגות בכנסת ה-21 וה-22 קיבלו הלוואות של כסף ציבוררי למטרות מימון קמפיין הבחירות בסך 197 מיליון ש"ח. כל זאת כמובן, לאור התיקון שנעשה לפני הבחירות לכנסת ה-21 בחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן: "חוק מימון מפלגות") בו מוגנה אפשרות ששכנתה תשמש כגורם מלאה של כסף ציבוררי על מימון מפלגות עתידי – במקרה היהינה בנק.
6. לאור שלוש מערכות הבחירה לכנסת ה-21, ה-22 וה-23, הוענקו למפלגות השונות הלוואות, על הלוואות על הלוואות, הכל מכיסף ציבוררי – וזאת כאמור **לא ביקורת מצדך**.

¹ טל שניידר, "汇报: מפלגות נטפסות: המפלגות חיבתו לכנסת 197 מיליון שקלים", גLOBס, 26.4.2020 <https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001326658>

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

7. הנה כי כן, כפי שモובא בפרסום תנ"ל, סידור ההלואות, כאשר הכנסת משמשת הלהקה למעשה כבנק, יוצר בעיות רבות ופוטנציאלי לאובדן כספים. כל המפלגות מדרשות להחזיר את הלהקה באמצעות קיזוז מטריך המימון השוטף. אולם כפי שזה קורה במצבו, יש מפלגות שלא נכנסו לכנסת ה-23 או ה-22 ועל כן, קייטם קושי לגבות את החוב הציבורי. בנוסף, אופן פריסת חובות המפלגות היא ממשך 52 חודשים, בעוד הכנסת ה-23 עשויה לכורך רק 36 חודשים לפי החטכים הקואליציוניים, וכן חלק מן המפלגות המכונות בכנסת ה-23, אף עשוויות שלא להצליח להיבחר לכנסת ה-24. על כן, גם אז, יותרנו חובות גבוהים, שלא ניתן יהיה לקזוז.
8. לדוגמה, למפלגת הליכוד קיים חוב של כספי ציבור בגובה 76.4 מיליון ש"ח (א). מאחר ולכומס מזובר במפלגה הגדולה ביותר בכנסת עם 36 מנדטים המימון חדשני של כ-2.99 מיליון ש"ח. יחד עם זאת, בהחזר ההלואה נקבע כי ישנה על פני 52 חודשים, כשבכל חודש מחזירה המפלגה 1.5 מיליון ש"ח. אם המדינה תצא בקרוב למערכת בחירות לכנסת ה-24, הרי שמספרת הליכוד לא מספיק להחזיר את ההלואה הכבודה, כאשר ההלואה תמשיך ותמשיך להיגר.
9. כפי שהזכיר בפנינו, אין שկיפות ציבוריות בתחום המפלגות השונות – חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998 אינו חל על המפלגות, ואין לציבור יכולת גישה למידע מהימן הטగע בדרך המימון ואופן השימוש בכספי הציבור במהלך ולאחר קפיפין הבחירה.
10. כאמור, התנועה מנהלת מעקב אחר תקינות המפלגות באמצעות ארכעות הבחירה במהלך השנה וחצי לאחר מכן (בחירות לרשויות המקומיות, לכנסת ה-21 וה-22). במהלך דיווחנו לך בזמן אמת, על הבחירות שאיננה תקינה, שימוש שאינו ראוי בכספי הציבור וכו'. חלק מן הדיווחים אף נענינו, כי הדברים שהובאו בפנינו יובאו בחשבון במצאי הביקורת שיפורסמו לציבור במסגרת דוח מבחן המדינה.
11. על כן, התנועה סבורה, כי יש לפרוסט בזמן הקרוב לעין דוח מבחן המדינה בעניין תפקוד הכנסת כבנק הלוואות למפלגות, בודאי בעת זה, כאשר הכנסת דנה בתיקון נוסף להוקם מימון מפלגות המבקש להגדיל עוד את הכספי הציבורי שנitizen למפלגות.
12. כמו כן, לדעת התנועה לא סביר לzechot עוד את פרסום דוחות הביקורת בנושא מימון מפלגות ומימון בחירות, בודאי כאשר הבחירה לכנסת ה-21 היו לפני מעלה משנה, והבחירה לרשויות המקומיות היו לפני כנה וחצי.
13. להתייחסותך המהירה, נודה.

בכבוד רב,

הידי נגב, עו"ד
(הידי נגב)

מחלקת מדיניות ותקיקה

התנועה למען איכות השלטון בישראל

תומר נאור, עו"ד

מנהל האגף המשפטי

התנועה למען איכות השלטון בישראל

3

מדינת ישראל
משרד מבקר המדינה
ונציב תלונות הציבור

ט' באדר התש"ף
3 במאי 2020

לכבוד
התנוועה למען איקות השולטן בישראל
לידי עוזי תומר נאור והידי נגב
office@mqq.org.il
א.ג.

הנושא: פרסום דוחות מבקר המדינה בנושא מימון מפלגות ותיקנות בחירות ותפקיד הכנסת
ביבוק להלוואות למפלגות

סימוכין: מכתבים למבקר המדינה מיום 19/12/31 ומיום 27/4/20
מכתבם מיום 12/1/20

מכתבכם מיום 27/4/20 שבסימוכין הועבר לטיפולנו. להלן התיאחסותנו:

- כפי שהובהר בעבר במעטה לפניותיכם, חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן - החוק) קובע כי על מבקר המדינה לעורך ביקורת על התנהלותן הכספית של סיעות ורשימות שהתחמזו בבחירה ולמסור ליירן הכנסת את הדוח על תוצאות הביקורת, וזאת " תוך 22 שבועות לאחר מכן לקבל את התשובות". עד הסמך החוק את ועדת הכספים של הכנסת להאריך את המועדים הקבועים בחוק לעניין הגשת חשבונות למבקר המדינה ולענין מסירת דוח הביקורת ליירן הכנסת.
- בהתאם להחלטות ועדת הכספים של הכנסת מיום 11.6.19, לבקשת הסיעות, נקבע כי יארכו מועדי הגשת דוחותיהם לתקופת הבחירה לכנסת ה-21 ולתקופת הבחירות לכנסת ה-22 למבקר המדינה - עד ליום 17 במאי 2020. בהתאם, התקבל אישור הוועדה לדוחיות הגשת דוח מבקר המדינה על תוצאות הביקורת עד ליום 18 באוקטובר 2020. מכאן שהמועד להגשת הדוחות הכספיים של המפלגות טרם הגיע ותפקידן על חשבונות המפלגות טרם החללה.
- במסגרת הביקורת האמורה צפוי מבקר המדינה לבחון את התנהלותן הכספית של הסיעות ורשימות שהשתתפו במערכות הבחירה לרבות קבלת הלוואות מאוצר המדינה. ממצאי הביקורת יפורסמו לציבור עם השלמתן, כנהוג.

מסמך זה מכיל מידע מסווג של מבקר המדינה. פרסוםו ללא נתינות רשות מטעם המבקר
בנוסף על חומרה מוגנת/לaptop או מודול גדר רזרבייה רשותי. ס. 1958 ו- 1959. ו- 1960 ו- 1961

4. הוגם שמבקר המדינה מצר מأد על הזוחיה במועד הגשת הזרחות הכספיים של המפלגות ובשל כך גם בධילות ערכית הביקורת על חשבונות המפלגות ופרשום ממצאי הביקורת לציבור, הרי שמכה סמיכות הזמנים בין מערכות הביקורות הקוזמטיות ונוכח הקדמת הביקורות לכנסות ה-23, בנסיבות המיחוזדות והחריגות שנוצרו, לא ניתן היה לקבוע כי בקשות הסיעות בנושא היו בלתי סבירות.

בכבוד רב,

ציפורה רוטSTEIN
מנהלת האגף

העתיק: גבי מירה רוזין, הממונה על ביקורת בתיירות

Ariel Barzilay

מאת:
בשלוח:
אל:
נושא:

בשם אילה פרוקצ'יה <AYALA@court.gov.il> אילה פרוקצ'יה
יום שני 24 אוגוסט 2020 14:20 Ariel Barzilay
פנ'ית התנועה לאיכות השלטון בעניין כינס הוועדה הציבורית למימון מפלגות: RE: מפלגות

לעו"ד ברזיל שлом רב,
אני מאשרת בתודה קיבלת ניר העמדה של התנועה לאיכות השלטון
בנושא מימון המפלגות על רקע נסיבות השעה.
הועדה הציבורית דנה ביוםים אלה בשאלות הנוגעות בשיעור ייחידת המימון
ונזרותיה.
עמדתה הערכית החשובה של התנועה לאיכות השלטון תעמוד נגד עניין הוועדה הציבורית
וינתן לה משקל ראוי במסגרת הדיונים והחלה שתתקבל.
ברכה,
איילה פרוקצ'יה

From: Ariel Barzilay <ariel@mqg.org.il>
Sent: Monday, August 24, 2020 1:20 PM
To: [איילה פרוקצ'יה](mailto:AYALA@court.gov.il)
Subject: פנ'ית התנועה לאיכות השלטון בעניין כינס הוועדה הציבורית למימון מפלגות

שלום רב,
מצ"ב עדמת התנועה לאיכות השלטון בעניין מימון המפלגות.
אודה על אישור קבלת בחוזה.
ברכה,
 Ariel

אריאל ברזיל, עו"ד
ראש אגף כלכלה
התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)
טלפון: 02-5000073; פקס: 02-5000076
דואר אלקטרוני: ariel@mqg.org.il

הMOVEMENT FOR QUALITY GOVERNMENT IN ISRAEL (MQGI)

الحركة من أجل جودة الحكومة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

25 באוגוסט 2020, ז"ה אלול תש"ף

לכבוד

גב' חנתה רותם

מנהלת האוצר

מבקר המדינה

ירושלמי

שלום רב,

הגדון: פרסום דוחות מבקר המדינה בנושא מבינן מפלגות וביקורת

בוחנות

סימוכין מכתבי מיום 2019.12.31 ו-2020.4.27, מכתבים מיום 2020.1.12 ו-2020.1.13.

בשם הMOVEMENT FOR QUALITY GOVERNMENT IN ISRAEL, עיר (להלן: "הMOVEMENT"), אני מתכבד לפרט אליכם
כללו:

1. מכחכם אליון מיום 2020.5.3 טענתם כי "בהתאם להחלטות וועות חבסיטים מיום 2019.6.11, בקשר לתביעות נקבע כי יוארנו מועדי הגשת דוחותיהם לתקופת הבדיקה לבינת ה-21 לאירוע הנחירות לנכונות ה-22 למינר המדיעה – עד ליום 27 במאי 2020" (הזהדשה במקור).
2. בהתאום לכך, נבדחים להעיבור לעוננו את הזרירותות שהגשו הטיעון למינר המדיעה.
3. לטגונתכם המהירה, נודה.

כבוד וכבוד רב
ישראל ברילוביץ' מושל
ראש חאנון דגלצ'ין

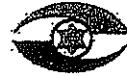
טלפון: 02-5000076 • פקס: 02-5000073 • דוא"ל: 36504@mail.tlv.ac.il • דוא"ל: 943307@mail.tlv.ac.il • דוא"ל: 7116001@mail.tlv.ac.il • דוא"ל: 203-5000073@mail.tlv.ac.il
כתובת: 208 Jaffa St., Jerusalem • Mailing Address: P.O. Box 36504 Jerusalem 9116001 • Tel: 02-5000073 • Fax: 02-5000076
Email: office@mqgi.org.il • Web Site: www.mqgi.org.il

קסין גאנון דגלצ'ין

נספח ע/23

**העתק מענה מטעם מבר
המדינה אל העותרת מיום**

2.9.2020

מדינת ישראל
משרד מבחן המדינה
ונציג תלונות הציבור

יג באלוול התש"ף
2 בספטמבר 2020

לכבוד
התנוועה למען איזמות השלטון בישראל
לידי ע"ד אריאל ברזיל, ראש האגף הכלכלי
באמצעות דוא"ל : office@mqq.org.il
אנ,

הנדון: פרסום דוחות מבחן המדינה בנושא מימון מפלגות ובירורת בחירות

סימוכין: מכתביכם למבחן המדינה מ-19, 27/4/20 , 31/12/19

מכתבינו מ-3/5/20-1 12/1/20

麥תביכם מיום 20/8/20 התקבל במשרדיינו. להלן התוצאותינו:

- בהתאם להחלטתה של ועדת הכספיים של הכנסת מיום 20.6.20, לבקשת הסיעות, נקבע כי יוארכו מועדי הגשת דוחות תקופת הבחריות לכנסת ה-21, לתקופת הבחריות לכנסת ה-22 ולתקופת הבחריות לכנסות ה-23 למבחן המדינה - עד ליום 31 בדצמבר 2020. בהתאם, התקבל אישור הוועדה לדוחיות הגשת דוח מבחן המדינה על ווצאות הביקורת עד ליום 12 באוגוסט 2021. מכאן שהמדובר בהגשת הדוחות הכספיים של המפלגות טרם הגיעו והדווחות עדין לא הגיעו למשרדיינו.
- משרד מבחן המדינה איתנו מוסר מידע, לרבות מסמכים ודוחות, שהגיעו אליו לצורך פעולות הביקורת. ממצאי הביקורת יפורסמו לציבור עם השלמת הלכי הביקורת.

בכבוד רב,

חנה רוויט
מנהל האגף

העתק: גב' מירה רוזין, הממונה על בירורת בחירות

מסמך זה מכל מקום ביקורת של מבחן המדינה. פרסומם ללא נטיית רשות מטעם המבחן
אסור עליו דין צבאי 29(א)(ב) לחייב חזרה להוצאה הרשות 1959 (איסוף ו编辑)

נספח ע/24

העתק העמודים הרלוונטיים
מפרוטוקול מס' 506 לישיבת
ועדת הכספיים מיום 14.12.1972

פודטוקול מס' 506.

שכירות וערת הכספיות
יום ה' ט' כסלו תשל"ג - 10.00, 14.12.72

ב כ ח ר :

חברי הוועדה: *

ו. קדרון
ו. אלדר
ו. צדר
ו. גולן
ו. דושניצקי
ו. גרייניג
ו. פרה
ו. לוי
ו. שמלאן
ו. מלך
ו. פינימרמן
ו. קורן
ו. קורנבו

היעץ אפשטיין: ד"ר ג. קדרון
פוצ'יר הוועדה: א. קראצקי
היעץ האכלכלי: א. ג. פלוד

מלזמניהם:

א. דודג'ג - סגן נציג קופ-הכבוד
בב' א. דוד-זיד - פָּרְפָּת היעץ אל הבכורה
הפטינגה
ס. גלאן - שירד המשפט

לאמו:

להה ז'אנר, חבר המתרגם

סדר-הדים: א. חוק לתיקון חוקת האם (גביה), תשל"ג-1972

ב. שאלות לאר קוזנר

ג. "דר"

ד. חוק הבתיירות לבנות ולראיות מקומות
(איקון, האבלון של הבבורה וחוואות וביקורת)
תשל ג-1972 - הצעה חוק פרטיה

596

(25.12.72 מ"מ)

וועדת הבספ"ה
14.12.72

- 7 -

אנ' גם כוונת השופט כנ"ל. אולם מילוי תפקידו יתאפשר רק אם יתאפשר לשלוח מכתב המלצה רשמי לאנו ליפוי מיטב ידיעות, ותתאפשר לנו לשאוי לפיה שיקול דעתו לקבל הצעה זו כראיה.

טוב. אונחנו עורךם לסעיף 10(א) : "ז"ה"ת נתקנת מברר המדיניות, תוך שבעות מיום הבתיחה ימסרו נציגות של סיעת את השבוגותיהם לתקופת הבתייחות, חובה נ"ז איננה-חללה על סיעת שלא זכתה בבחידות באפקט�다".

אנ' חוויש שהה שבעות זיהויים יחול מזמן מזמן. און שאנחנו עושים זאת רצינית, או שלא. כאשר אתה מבקש מכל הסביבים שסבירות, עד שיבואו תחשיבותו של הסביבים, ע"י שבזוק, לפני זה דובר שבקשר המדיניות יכול לא-צובל לדעת מה קורה בכל העדרת של הנציגות. נציג המפלגה לא-צובל לדעת מה קורה בכל סעיף 10(א). והזיה אරיך לתירוש בטעות בשווה חווית על שלטונות ובבוגותם. אנו היינו נורוין יותר זטן.

היו"ר ג'. קרוגמן: אפער לחת שלושת הוודשים אבל לא התקבל אף פרוטוקול-קסף. כיון שבזטן מבדיקת כסף, האם מסכימים לזה?

אנ' היינו מאריך, לטובת החשבוגות. אנ' מכוון אתה מאריך, אבל שפערת המציגות שוחק בשעת שבעות בכדי לחת דין ותשבעו היוזבי או שלילי. אם הוא לא יצליח לחת דין ותשבעו כל האבירות שסביר שינון, זה 15 או יותר דינר אפילהו, לא ישולם למפלגת למדינת טהיר הצעיר ומזרענות או חיזובות (ח'א מכבלה מקדמת רק של 60 אפ"ז). זה איזר לא לחת למפלגות את האמצעים, וזה אומר שהם יתבזבזו. אם אתה מודגין בשם מפ"ל לעשרות אה זה, אני מסכימים.

אנ' מבטל את ההצעה.
ז. גדרון: אנו חוויש שהטעיף אומנם שחייבת שלא זכתה בגין מדינת אחד, מדינת זיהוי. הכוונה של מי שכתב את זה הינה שעלה הצעה זיהוי בזאת כך לא יקבל אותו. ואנו אספיר מזע. הכוונה של מי שכתב את זה הינה שעלה הצעה זיהוי בזאת כך לא יקבל אותו. אבל יש כסף נזק נ-60-65 אפ"ז מה מה מקדמה. זה סכום לא מבוטל.

סבירו זה הולך לא-יכוח ותו לא מדויק על זה שזאת דבר. אך מ"ט לא-יכוח שחו מכך לא נעים אחד כך, שהוא בכלל לא הוציאו את הטעיפה לצרכי בחירות. חלך, הביש רשותה, קיבל או 70 אלף לירות או 140 אלף לירות בערך שני מנדטים. בנסיבות העבויות ראה שזה בכלל לא עסוק, הינו יוביל לשיס את הכספי גכים ולא חיבב בכלל לדוחות-שום דבר. אנ' איזר, זה בסוף ציבורי - ישאלו איזר מה עשייתם. אנ' חוויש שהויא יוכיח שהצעה איזר על סבירות.

היו"ר ג'. קרוגמן: ואנו-דווקא? תחן אותו בזאת? על מה מדויק? יש בזאת הגיוון או מדקרים על עדיפות, אין פה שום עדיפות ואנחן ללחוץ בחשבונו מיש שאותו יפלנו, לא יופיעו יותר שבסמה ציבודית, הם לא ה'זבאים לדוחות על שום דבר. הכספי הולך לאיבוד. או שציריך לקליעו שיש עדיפות ואותה זה דבר אחר.

א. מלמד: לא מעוניין אותו עדיפות, כי עדיפות זה רק ראי שאותה מקשה על ייחוס. אבל אונחן עדיפות ש"ז אדם שמקבל כסף ואינו לו סיכון לסייעו או הוו בפיים, זו קידומת-ROLE ציבודית הטעינה שהוא חייה לא-דווקא. וymbiker המדיניות ישמש בסמכויותיו, ויתכן שהחומר להזק מנקד המציגות הvae יביא ליזועם המשפט לשלואל. אונלי האלתה הזה באמת גבב את הטעפה? מדווק להחת לו-תיזעפ. אנ' איזר ככה, להגביל את הטעפה הטענו עס עדיפות שיגידו: אתה מזע מנגנון סיבורי לקבל - זה לא. אבל דיווח על כסף ציבורי הוא חייב, ולא אריין לשחרר איזר. ואיש לא

יכול לטען נגדיו שהירוח שאנחכו מבקשים ממנה דיון זה, בבג' המגיעה
הקטנות.

היו"ר י. קרגמן: אבל מה יעשה מחדיו זה?
אם הוא באמת שם בכיס, אז מבחן המדינה
יכול לעשות מטהו.

הדריך: אבי חומר בהצעתו של גרשוני. אבל אני רוצה
לשאול שאלת, זה שחררנו את אסיאת הקטנות.
האם זה אומר שהם פטורים מלבדו? יברול אדם לאלה כסף ולא לחות
עדבורות זה לא אומר שהוא אוטומטי פטור מלחשיב. אנו שואל
את אלה שנחלו את השינויים עם הסיעות הקטנות - חוסר עדבות איננו
אומר באופן אוטומטי פטור מחובנות. לי אין עדבות - אני הולך לבנק.
אומרים לי אם אני יהודי מוכר להם - וווחניש לי ערבותה. האם אני
פטור מלחשיב? זו חחיה הפקרות בחוץ הכלכלת. הסיעות הקטנות לא
אמרו את זה, הם לא בקשר את זה. הם לא אמרו אנחנו מבקשות לא
להшиб. הם אמרו אין לנו כסף עבור ערבות. טיעת שאלה קבלה מנדת
זה לא אומר שהוא מתחזק. היה קיימת מתחזק ציבורית, היה קיימת
מהור חוקה שכונתה הבאה קיבל את המנדט.

אני מבקש לברר את העניין אם שארור סיעות
קטנות מערכות פידוש האוטומטי פטור מכל חובה. זו שאלה עקרונית.

היו"ר קורפו: העניין הרבה יותר פשוט. כוונת הסעיף היא
שמאחר שסיעות שחררנו מנדט אחד לפחות
שחוור ששה שביעות חייבותו להוציא לפחות מבחן אחד ה-15
אחד כדי שלא יעכב החשלות, מכאן הפטור אל כסעה שלא העבירה
אף מנדט אין פירוש הדבר שכן לא crudיות להביש למבחן המדינה את
דו"ח הבדיקה שלתוכה. הבדיקה היא כאן תוך ששה שביעות לפחות קבלת
הທורה, הן לא חייבות לעשות זאת כי לא מגיעה להן תקופה. אני אומנם
שהסעיף הזה נולד כדי שיזדרז לחתם את ה-15 אחוזים. oczywiście, האם
 crudים לדוח על הבדיקות שטחים, זה ברור להMEDIA.

י. בדר: אפשר למחוק את זה שהמפלגה שלא זכתה באפק'
מנדט לא אריכה לתוכה. אמן איננו יוציא איד
להכricht אומה שחתן, אבל באמת אין צורך לשחרר אותה.

היו"ר י. קרגמן: נמחוק את זה. אין לזה כל ערך. מבחן המדינה
אינו יכול בכוח לזרוש ממישחו דיון. אלא
מה? שזה יחייה. מה כוחו של מבחן המדינה? אם הוא לא דוחן דין
וחשבונו חיובי אחד לא מקבל את ה皮肤病, אני לסתות. כסף, הבשתי רשותה
והוואצחים חצי נגיד ולא בחרו בי ואינו לי מנדט. מבחן המדינה לא
צריך לחתם אישור על כך כדי שתקבל את ה-15 אחוז. אחת לא חכפה
אותה שאנוי אויש השבזנות. מבחן המדינה פה נכסט בצד לחתם את
הדין וחשבונו התיובי או השלילי. להזאהה שלך. אבל טוב, אנחנו
מוחקים את זה.

הדריך: אבל אני שאלתי שאלת גוספה. אני שאלתי
אם שząd סיעות קטנות מערכות פידושו
פטור מהחזרה הכספי.

היו"ר י. קרגמן: כן, זה סוכם. כתוב: "וחוך שמונה שביעות
לאחר שגמרה ליום קבוצה דין וחשבונו על הרוצאות בקורס
א", יפטור מבחן המדינה ליום קבוצה דין וחשבונו על הרוצאות בקורס
השבזנות ויציין אם הסיעה נחלשה מערצת השבזנות עפ"י החלטותיו,
אם הוצאות הסיעת והכבדותיה היו בגבולות האמוראים בסעיף 7 ובסעיף
8. "(או אתה רואת גם פה הוגר לזרום גם על אלה שנכנסו וגם
על אלה שלא נכנסו)". יש העדרות לסעיף ב"? ?

אנחנו עובדים לאג', יחוור ששה שביעות מחרם
כל שנה לאחלה חihilם החודש שאחרי פרסום חוזאות הבחיירות ימסרו
מציגיה של סיעה למבחן המדינה אם השבזנותיה לאומה שזה."

נספח ע/25

העתק הצעת החוק תיקון מס' 31
לחוק מימון מפלגות מיום
14.11.2011

רשותות

הצעות חוק

הכנסת

14 בנובמבר 2011

417

י"ן בחשון התשע"ב

עמוד

הצעת חוק מיכון מפלגות (תיקון מס' 31) (דו"ח על חשבונות המפלגות), התשע"ב-2011 28

הצעת חוק מימון מפלגות (תיקון מס' 31) (דיווח על חשבונות המפלגות), התשע"ב-2011*

- בחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 9(ה), אוחרי "ליישוב ראש הכנסת" יבוא "במועד שבו עליה למסור את חשבוניותה למברק המדינה לפי סעיף 50(ג), (ג') ו-(ו)".
- בסעיף 10 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "שנתיים עשר שבועות" יבוא "שיעור עשר שבועות";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "עשרים שבועות" יבוא "עשרים ושניים שבועות";
- (3) בסעיף קטן (ג), במקום "תוך עשרה שבועות מיום כל שנת כספית" יבוא "לא יותר מיום 1 במאי בכל שנה";
- (4) בסעיף קטן (ד), במקום "תוך ששה עשר שבועות לאחר שקיבל את החשבונות האמורים בסעיף קטן (ג)" יבוא "לא יותר מיום 1 באוקטובר בכל שנה".
- בחוק המפלגות, התשנ"ב-1992¹, סעיף 25א, האמור בו "סמן" (א), ואחריו יבוא:
- "(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) לעניין המועד למסירת ההודעה השנתית לרשות המפלגות, מפלגה שעליה למסור את חשבוניותה למברק המדינה לפי סעיף 50(ג) לחוק המימון, תגיש את ההודעה כאמור במועד שבו עליה למסור את חשבוניותה למברק המדינה לפי סעיף 10(ג), (ג') ו-(ו) לחוק האמו".

דברי הסבר

בhorאה המסמיכה את ועדת הכספים של הכנסת לדוחות את המעדים (סעיף קטן (ו)) מלמד כי התקופות שבוחן אין מותירות די זמן לטייעות ולמברק המדינה להוכיח הדברים במועד.

בעת הכנת הצעת החוק לkıיריה השניה ולקייריה השלישיית תבחן ועדת הכנסת את ההצעקה להבחנה הקיימת בתוכן הדיווח שມטרות הסייעות והמפלגות. עוד תשקל הועידה להסדר את יכולתן של מפלגות המרכיבות בכנסת סיינה אחת להעביר זו לו חלק מסוים מימון המפלגות.

לפי חוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973 (להלן – חוק המימון), וחוק המפלגות, התשנ"ב-1992, נדרש כל סיעה למסור למברק המדינה, לרשות המפלגות ולויישוב ראש הכנסת דיווח שניthy על ניהול חשבוניותה. דיווחים אלה נמסרים במועדים שונים, ובছצת חוק זו מוצע לקבוע מועד אחד למסירותם לאגומים האמורים. כמו כן, בסעיף 10 לחוק המימון נקבעו המועדים למסירותם של חשבוניות הסייעות למברק המדינה בתקופת הבחיםות ושל הדוחות השנתיים וכן למסירת רוח מברק המדינה ליישוב הראש הכנסת ובו תוצאות ביקורת החשבונות שערף מוצע להאריך את התקופות האמורות, שכן השימוש התריד

יוזמים: חברי הכנסת משה גפני, אורי מקלב, דוד אוליאל, יריב לין, פניה קירשנבאום, זבולון אורלב, אברהם מיכאל, דור דותם, איין כבל, אופיר אקוניס

* הצעת חוק מס' פ/18/3154: הועבירה לוועדה ביום ד' בתמזה התשע"א (6 ביולי 2011).

¹ ס"ח התשל"ג, עמ' 52; התשס"ט, עמ' 316.

² ס"ח התשנ"ב, עמ' 59; התשס"ט, עמ' 21.

נספח ע/26

העתק העמודים הרלוונטיים
לפרוטוקול מס' 134 מישיבת
ועדת הכנסת מיום 7.12.2014

פרוטוקול מס' 134
מיישבות ועדת הכנסת
יום ראשון, ט"ו בכסלו התשע"ה (07 בדצמבר 2014), שעה 11:00

הצעת חוק מימון מפלגות (תיקון – הלוואות ומימון), התשע"ה-2014

סדר היום:

נכח:	15
חברי הוועדה:	16
יריב לוין – היו"ר	17
איתן כבל – מ"מ היו"ר	18
אורן מקלב – מ"מ היו"ר	19
זאב אלקין	20
אברהם מיכאלי	21
רונן הופמן	22
משה גפני	23
	24
	25
	26
מושמנים:	27

משרד המשפטים	–	עמי ברקוביץ'
משרד המשפטים	–	אליל זנדברג
משרד המשפטים	–	דנה יפה
מתמחה, משרד המשפטים	–	מאי מנהם
משרד האוצר	–	אריאל יוצר
עו"ד, הלשכה המשפטית, משרד האוצר	–	אפרת נחלון
משרד מבקר המדינה	–	חנה רותם
משרד מבקר המדינה	–	ITCHAK BAKER
סגןנית המפקח על הבנקים, בנק ישראל	–	עדודה פרץ
רואה החשבון של סיעת הליכוד	–	מאור תמו
היושט המשפטיא של סיעת ש"ס	–	נדב עשהאל
הגוזבר של סיעת יהדות התורה	–	משה שיפמן
חשב הכנסת	–	חיים אבידר
עו"ר מקצועני ליו"ץ המשפטי של הכנסת	–	גור בלוי
ראש מדור בכיר תנאי חברי הכנסת, חשבות הכנסת	–	טובי חכימיאן
המכון הישראלי לדמוקרטיה	–	גיא לוריא
המכון הישראלי לדמוקרטיה	–	עמיר פוקס

יעוץ משפטי:	28
רבאל אסטרוחן	29
סיגל קונגוט	30
	31
	32
	33

מנהל הוועדה:	34
אתני בן יוסף	35
	36

רישום פרלמנטריך:	37
אור שושני	38
ירון קוונשטיוק	39
	40

<u>היו"ר איתנו בבל:</u>	2098
זה לא נכון. אנחנו לא הולכים אחורה - - -	2099
<u>עמיר פוקס:</u>	2100
בנוקודה הזאת.	2101
<u>היו"ר איתנו בבל:</u>	2102
בсадר, אבל מה זה חוק? הרי חוק זה לא שאותה כל הזמן מכח עם השוט באותו קצב, הרי היחיד שלך מותעיפה. בסוף אתה צריך לייצר איזושהי מדרגות ואיזושם איזוניים. קל לשבת פה... זה כמו אלה שאחר כך באים לכינוס ואומרים "וואלה, עובדים קשה". כמו בכל מקום, כשאתה רואה את זה מבוחן אתה אומר "וואלה, זה קטן עליי, אני אקים בובוקר ואعتبر חוקים תוך שבוע, אבנה גשרים תוך חדש, אני אשלם שכר מינימום כפול" – אבל המציאות היא קצת יותר מורכבת. אבל אני חשב שכן שמנו עליהם עוד מגבלות: הורדנו אותם ל-70%, חיכינו אותם לשנות מקצת לכאן - - -	2103
<u>עמיר פוקס:</u>	2104
העלינו מ-60 ל-70, לא הורדנו.	2105
<u>היו"ר איתנו בבל:</u>	2106
אני הורדתי.	2107
<u>עמיר פוקס:</u>	2108
מההצעה: אבל אתה מציג את זה כאילו - - -	2109
<u>היו"ר איתנו בבל:</u>	2110
מה שמאז?	2111
<u>עמיר פוקס:</u>	2112
עמיר פוקס.	2113
<u>היו"ר איתנו בבל:</u>	2114
עמיר, אתה צודק, אני מבין מה שאתה אומר, אבל מבחינת המפלגות, הן יכולות להעביר את זה... ואני פה בולם אותו. ויש עוד אלמנט, שהוא החלטתו המכחית: לשנות את מימון המפלגות בעניין המוניציפלי. זאת לטעמי מהפכה, ואני אהיה פה כדי לדאוג לזה.	2115
<u>משה שיפמן:</u>	2116
אני רוצה לומר לגבי ה-100% שכשנגע לסייע הזה אז ניצור עוד איזונים על זה.	2117
<u>היו"ר איתנו בבל:</u>	2118
אתם חייבים... הדברים שנשמעים פה הם לא דברים בכלל, אלה דברים שאתם חייבים לשים עליהם את הדעת. זה לא שיש לי פה כלים לכך לתמוך לכל אחד את התמרץ איך לפעול... אבל עצם העובדה שגברים לא יודעים לעמוד מול ראש מפלגות, זה גורם חד-משמעות לכל המצביעים האלה. הרי אם היינו יודעים לעמוד מולם, נראה שהרבה דברים היו נראים אחרת.	2119
<u>סיגל קווגוט:</u>	2120
از האם אתם מוכנים שבסעיף 10, במקרים שיועדת הכספיים רשאית להאריך את המועדים אחרי התיעצחות עם מבקר המדינה, להגיד "באישור מבקר המדינה"? כדי שלפחות יהיה איזשהו כוח - - -	2121
	2122
	2123
	2124
	2125
	2126
	2127
	2128
	2129
	2130
	2131
	2132
	2133
	2134
	2135
	2136
	2137
	2138
	2139
	2140
	2141
	2142
	2143
	2144
	2145
	2146
	2147
	2148
	2149
	2150
	2151
	2152
	2153
	2154
	2155

<u>משה שיפמן:</u>	2156
	2157
	2158
נתיחס לזה בסעיף 10, שנגע אליו. אנחנו הגענו לאיושהו הבנה בעניין.	2159
<u>סיגל קוגוט:</u>	2160
אתה יכול להגיד את זה עכשו.	2161
	2162
	2163
<u>משה שיפמן:</u>	2164
שנגע לשם.	2165
	2166
<u>היי"ר איתן כבל:</u>	2167
מה הבעיה להגיד את זה עכשו? דבר.	2168
	2169
<u>משה שיפמן:</u>	2170
אין הסכמה, אבל ההצעה היא כזאת: כדי שהמפלגות יגישו את הדוח בזמן, אנחנו הוספנו סעיף שבו למבקר יש סמכות לknos, אם המפלגה לא הגישה בזמן, עד 15% מההימון שבגינו - - -	2171
<u>סיגל קוגוט:</u>	2172
אבל היא אומרת שועדות הכספיים מאריכה את המועד.	2173
	2174
<u>משה שיפמן:</u>	2175
זה מה שכתב בהצעה, אבל מה שאנו עכשו אמרנו זה שעלה אף החלטת ועדת הכספיים, המבקר יכול להסתכל אם זה מוצדק או לא - - -	2176
<u>סיגל קוגוט:</u>	2177
הוא לא עשה <i>ruling-over</i> לוועדת הכספיים.	2178
	2179
<u>היי"ר איתן כבל:</u>	2180
סליחה, עם כל הכבוד, אנחנו עשינו פה חכילה שלמה ואני רוצה להתייחס לדברים בתחום. וכך גם בעניין הזה צריך שגברי המפלגות וראשי המפלגות ידעו שיש להם לא יותר מפעם אחת לבקש הארכה, אם בכלל.	2181
<u>מאור חמו:</u>	2182
וגם תגביל את זה בזמן.	2183
<u>היי"ר איתן כבל:</u>	2184
צריך לדעט שבכנותה הקודמת האריכו את כל התקופות.	2185
<u>ארבל אסטרחן:</u>	2186
היתי שם, אני יודעת את זה, ובגלל זה אני אומר את הדברים. הרי כל פעם זה מפלגה אחרת - - -	2187
	2188
<u>היי"ר איתן כבל:</u>	2189
	2190
	2191
	2192
	2193
	2194
	2195
	2196
	2197
	2198
	2199
	2200
	2201
	2202
	2203
	2204
	2205
	2206
	2207
	2208
	2209
	2210
	2211
	2212

<u>סיגל קוגוט:</u>	2213
או אولي עדיף "באישור המבקר".	2214
<u>משה שיפמן:</u>	2215
לכנסת ה-17 או ה-18 וכולם היו במילואים, היה לנו גם מקרה שהוא חשבו נפטר בבדיקה כשהיה צריך להגשים את הדוח. כמובן, אי אפשר לדעת מה יקרה, אבל אי אפשר לקבוע ---	2216
<u>סיגל קוגוט:</u>	2217
אבל עדיף "באישור המבקר", כי מצד אחד אתה מאפשר גמישות ומצד שני המבקר צריך באמת להשתכנע שהוא מוגבל. כך אתה לא מוגבל את זה בצורה שורטוטית.	2218
<u>היייר איתן כבל:</u>	2219
תראה, לי הכי קל להגיד שהמבקר יחליט לגבי כל מפלגה ומפלגה – זה חוסך מלחמה, חוסך פה, חוסך שם, חוסך את כל הדברים האלה. אבל איפה הבעיה של כולנו? שזה בא ממש קשה אחת. כשהזה ממש קשה, אם יש מלחמה בדורות, אז למה הצפוניים צריכים להונטו? או חס וחלילה קרה לגזבר מסוים עניין מסוים, אז למה כל הגורמים האחרים צריכים...	2220
אבל אני חושש שהדבר הנכון הוא שצריכה להיות בקשה למבקר המדינה; הוא, יש לו את כל הכלים לשקלול מה נכון ומה לא. מצדדי שיתן עשר הארוכות.	2221
<u>משה שיפמן:</u>	2222
או קי, אז שיהיה באישור מבקר המדינה.	2223
<u>היייר איתן כבל:</u>	2224
בדוק.	2225
<u>צחק בקר:</u>	2226
יש אפשרות לאשר את ההארכה, אבל תוק כדי כך ---	2227
<u>סיגל קוגוט:</u>	2228
שייה פר מפלגה.	2229
<u>היייר איתן כבל:</u>	2230
נו, מה אתם חושבים? שאם לגזבר אחד יש שפעת אז למולם יש שפעת?	2231
<u>סיגל קוגוט:</u>	2232
או זה לא צריך להיות בוועדת הכספיים בכלל, זה צריך להיות בקשה למבקר.	2233
<u>חנה רותם:</u>	2234
אבל זה משנה על הגשת דוח המבקר ליושב-ראש הכנסת. כלஇיחור בהגשת הדוחות למבקר משנה על השלב הבא, שהוא דוח מבקר המדינה הסופי. אבל אם דוחים אחד – אז מה? אז הזוזה שלו יפורסם בנפרד? אנחנו נצטרך לכתוב שוב לוועדת הכספיים כדי לקבל הארכה להגשת הדוח שלנו, כפי שקרה היום? אי אפשר לעבוד ככה.	2235

נספח ע/27

העתק חווות דעתו של היועץ
המשפטי לכנסת מיום
20.11.2016 בעניין "מס ריבוי
דירות"

היעוץ המשפטי לכנסת

סימוכין 610304
ירושלים, מיט' בחשוון תשע"ז
20 בנובמבר 2016

לכבוד
חברי הכנסת

שלום רב,

הגדון: השתתפות חברי הכנסת בדין ובהצעה על "מס ריבוי דירות" בהצעת חוק ההסדרים

בukבות פניות שונות בעניין שבנדון, ובקבות החלטת ועדת האתיקה כי אבחן את השאלה האם חלות מגבלות כלשהן על חברי הכנסת שמס ריבוי דירות אמר לחול עליהם לעניין השותפותם בדין ובהצעה בנושא זה, להלן חוות דעת:

1.شرطוט קוי המיתאר בסוגיות ניגוד העניינים של חברי הכנסת אינו פשוט כלל ועיקר שהרי במידה רבה ניגוד העניינים מובנה בתפקידם כמי שמכריעים בכל הנושאים המשפיעים על אזרחית מדינת ישראל, והם בתוכם.

ואת ועוד, לכנות ולחברי הכנסת, להבדיל מנושאי תפקידים ברשותות אחרות, מאפיינים ייחודיים שיש בהם כדי "להקל" על סוגיות ניגוד העניינים, וביניהם - העבادة שמדובר בגוף שי"דו בכל' ושמחויב לקבל החלטות בקשורת רחבה מאי של גושאים שלא ניתן להביעו לנורם אחר; ההוראות בכנסת הן תוצר של הצבעה קולקטיבית ולא החלטה של אדם יחיד; הדינונים וההצבעות מתאפיינים ברמת שקיפות גבוהה בהרבה מזו המקובל בשרותות אחרות; והצבעות רבות מוכרעות לפי משמעת סיועית ולא לפחות אישית של חבר הכנסת.

לפיכך, ברור שלא ניתן להחיל על חברי הכנסת את כללי ניגוד העניינים המקובלים ביחס לשרים ולעבדדי ציבור, וביחס לחתנחותם של גופים מנהליים ושלטוניים אחרים.

על אף האמור, כללי האתיקה לחברי הכנסת אינם מתעלמים מסוגיות ניגוד העניינים של חברי הכנסת וקובעים כי אסור לחתם הכנסת "ענין אישי" בנושא של סדר היום, עליו לדוח על כך ובמקרים מסוימים יכולו לעלי מוגבלות הנוגעת להשתתפות בדין ובהצעה, הן בזעדה והן במליאה (ואולם הכללים אינם מונעים במקרה הצבעה במליאה שכן בה לא ניתן להחליף את חבר הכנסת).

לאור המאפיינים הייחודיים עליהם עמדנו לעיל, המבחן המרכז שפותח במהלך השנים, הן על ידי ועדת האתיקה והן על ידי הייעוץ המשפטי לכנסת, לבנית השאלה מהו "ענין אישי", הוא עד כמה גדול הקבוצה לחבר הכנסת או מקרבו נמנים אליה, ואשר תחנה מיוזמתו או מהצבעתו של חבר הכנסת. נקבע כי ככל שמדובר בקבוצה גדולה יותר, לא יראו את חבר הכנסת כמצוי בניגוד עניינים, וככל שהוא קטנה יותר כך הנטייה תהיה לקבוע כי מדובר בניגוד עניינים אסור.

התפיסה העומדת בבסיסו של מבחן זה היא שرك במקדי קצה של ניגוד עניינים מובהק ופרטיקולרי יש מקום להטיל מגבלות על חברי הכנסת, שכן כאמור, בתפקיזו של חבר הכנסת קיים ניגוד עניינים מוגנה בהיותו מכירע בשלל עניינים שאף הוא, כיתר אזרחי המדינה,מושפע מהם.

מן הכלל אל הפרט - ממשרד האוצר מסדר לנו כי על פי הנתונים שבידם, הצעת החוק בעניין "מס רכבי דירות" יש בה כדי להשפיע על קבוצה חמונה כ-54,000 משקי בית. מדובר איפוא בקבוצה גדולה יחסית, שעל פי המבחנים המקובלים כאמור, החשתייכות אליה אינה עונה על התהגדורה של "עניין אישי" המעמיד את חברי הכנסת בניגוד עניינים אסור או כזה המטיל עליהם מגבלות, לרבות חובת דיווח.

נוכח העניין הציבורי-תקשורתי בסוגיה זו, נשאלת השאלה האם יש מקום במקרה ספציפי זה לחזור מהכל חרגיל ולהחיל לכל הפחות חובת דיווח וגלי נאות על חברי הכנסת המבקשים להשתתף בדיון ובחכבה?

לאחר שקיים הדברים אני סבור כי אין מקום להתריג מקרה זה מה מבחנים הרוגלים ולהטיל חובת דיווח משפטית-אתית על חברי הכנסת. בסופו של יום, לא ניתן לאבחן מקרה זה ממקרים רבים אחרים הנדונים ב悬念 (גם אם הם זוכים לפחות תשומת לב תקשורתית), והחלטה שbezאת עלולה "לצבוע" את חברי הבנות כבעלי "עניין אישי" וכגועים בניגוד עניינים במגוון גדול מאוד של נושאים שבהם הם מכוונים דרך שגרה.

יפים לעניין זה דבריו של השופט מישאל חשין באחת הפרשיות שעסוקה בשאלת ניגוד עניינים של חברי הכנסת:

"לא נתקשה לבחין כי מצטו של חבר-הכנסת מעב מונקה הוא של ניגוד עניינים. כן, למשל, חוק המטיל מס, חוק זה אמרו למלול על חברי הכנסת אף-הם. הוא אכן בחקקים המיטיבים, למשל, עם הנגב, וחבר-הכנסת הוא איש הנגב. אלא שעם ניגדי עניינים אלה למדעת להשלים. מוכנים הם בתפקידי של חבר-הכנסת" (בג"ץ 971/99 התנוועה למען איזות השלטון נ' ועדת הכנסת ואח', פסקה 48 לפסק הדין).

ובהר כיו האמור לעיל נIRON למשור המשפטית והאתי. ככל שתברר בנסיבות סבור כי במשור-הנראות הציבורית ראוי כי דורך על השפעת הצעת החוק עליו, או כי יימנע מהשתתפות בדיון או בחכבה, הוא רשאי כמoven לעשות כן.

ברכת,
אלין

העתק:
זה"כ יולי (יואל) אדלשטיין, יו"ש ראש הכנסת
זה"כ יצחק וקנין, יו"ש ראש ועדת האתיקה
זה"כ משה גפני, יו"ש ראש ועדת הכספיים
גב' ירדנה מלר הורוביץ, מזכירת הכנסת
עו"ד שגית אפיק, היועצת המשפטית לוועדת הכספיים
מר טמיר כהן, מנהל ועדת הכספיים

נספח ע/28

העתק החלטה מס' 43/18 מיום
19.11.2010 של ועדת האתיקה
של הכנסת בעניין חבר הכנסת

דנון

הכנסת
ועדת האתיקה

החלטה מס' 43/18

ירושלים, כ"ב בכסלו התשע"א
29 בנובמבר 2010

לכבוד
חברי הכנסת

נכדי,

ועדת האתיקה החליטה להניח על שולחן הכנסת את החלטתה בעניין פניות
של חה"כ דני דנון, יו"ר השדולה למען אלמנות ויתומי צה"ל, בנושא של קידום
הצעת חוק תשלום כצבות מילואים לאלמנות צה"ל שתטיב עם קבוצה של
אלמנות צה"ל, ביניהן אמו.

הועידה קבעה כי אין כל מניעה שהחבר הכנסת דנון יוזם ויקדם את הצעת החוק,
שכן חבר הכנסת פועל בהקשר זה למען קבוצה גדולה, של אלפי נשים, ולא ניתן
לראותו כפועל למען אינטרס אישי מצומצם, הגם שעל הקבוצה נמנית קרוביה
משפחתו.

אם כי ההחלטה בעניינו של חה"כ דנון מוגנת מאליה, מצאה הוועידה לנכון
להניחה. זאת כדיון שבגוף ההחלטה מובהרת הבחנה בין עניין אישי או ניגוד
عنيינים לבין פעילותם חברי הכנסת לטובת "ענף משקי" שחם משתיכים אליו, או
למען מגזר רחב שהם או קרוביהם נמנים עליו, למשל חברי הכנסת המתגוררים בישובים
שמקבלים הטבות, חברי הכנסת שהם או קרוביהם מהנים מ Każבות, חברי הכנסת שהם גנים
לニיצולי שואה, וכו'.

מצ"ב לעיונכם ההחלטה המפורטת.

בכבוד רב,

חה"כ שלி יחימובי
יו"ר וועדת האתיקה

החלטה מס' 18

ההחלטה ועדת האתיקה בעניין פניאתו של חבר הכנסת דני דנון בנושא קידום הצעת חוק מיום כ"ב בכסלו התשע"א – 29 בנובמבר 2010

1. חבר הכנסת דני דנון פנה לוועדת האתיקה בשאלת האם יש מניעה כי יקדם הצעת חוק שתטיב עס קבוצה של אלמנות צה"ל, בגיןן אמו. עוד ציין חבר הכנסת דנון כי הוא יו"ר השדולה למען אלמנות ויתומי צה"ל.
2. ועדת האתיקה דנה בשאלת ההחלטה כי אין כל מניעה שהחבר הכנסת דנון יוזם ויקדם את הצעת החוק.
3. לדעת הוועדה, המצב שתיאר חבר הכנסת דנון אינו מעלה חשש לניגוד עניינים אסורים, שכן חבר הכנסת פועל בהקשר זה למען קבוצה גדולה, של אלף נשים, ולא ניתן לראותו כפועל למען אינטרס אישי מצומצם, הגם שעלה הקבוצה נמנים קרובוי משפחתו.
- אמנם, ככל האתיקה קובעים כי ניגוד עניינים כולל הנאה חומרית של חבר הכנסת או של קרובו. ואולם, הכללים מסווגים מגדיר ההגדרה של עניין אישי, "עניין הנוגע לענף משקי שחבר הכנסת משתيق אליו" (וראו לעניין זה החלטה מס' 41/18). במקרה הנדון לא מדובר ב"עניין משקי" במובנו המצומצם, אך ניתן לראות את חבר הכנסת כמייצג מגזר רחוב של מענו והוא פועל באופן מוצהה.
- יתירה מזאת, כאשר מדובר בפעולות במסגרת של חקיקה, מצטמצם עוד יותר החשש לניגוד עניינים, שכן הצעה מחייבת דיוונים בוועדות ובמליאה וכן קבלת תמייה של חברי הכנסת רבים. המקritis שבחים תוגבל יכולתו של חבר הכנסת להשתתף בהליכי החקיקה ואף ליוזם אותן כריכים להיות מצומצמים ביותר.
- הבחנות הנויל הינו הכרחיות לפעלותה של הכנסת, שכן חברי הכנסת וubits פועלם למען מגזר רחוב שהם או קרוביהם נמנים עליו, למשל חברי הכנסת המתגוררים ביישובים שמקבלים הטבות, חברי הכנסת שהם או קרוביהם נהנים מקצבאות, חברי הכנסת שהם בניים לניצולי שואה, ועוד. לעיתים חברי הכנסת נבחרים לכינוסים כמויצגי אותו מגזר, ואין למנוע מהם לפעול למען, ובכך שלא מדובר בקבוצה מצומצמת בלבד של נהנים.

ההחלטה תונת על שולחן הכנסת

נספח ע/29

העתק כתבתו של צבי זרchia
”החכמים דוחרים לנפח ב-30%
את מימון הבחירה” מיום
25.11.2020

בלעדי לכלכלהיסט

הוח"ם זוהרים לנפה ב-30% את מימון הבחירה

על רקע הכוונות לפיזור הכנסת דנות המפלגות בהעלאת מימון הבחירה לכל ח"כ בעלות כוללת של מעל 50 מיליון שקל. התירוץ: הבחירה ימשכו יותר מיום אחד בגלל הקורונה. ועדת הבחירה המרכזית מתנגדת

צבי זרחיה 25.11.20 06:53

בכנסת מתקיימים ביום אלה דיונים לא רשמיים להעלאת מימון הבחירה המגיע לכל ח"כ בכ-30%. המשמעות היא: עלות של כ-50-60 מיליון שקל לקופת המדינה.

יחידת מימון הבחירה עומדת על 1.388 מיליון שקל לכל חבר הכנסת. לפי אותן הצעות שמועלות עכשו בכנסת יחידת מימון הבחירה תעלה ותגע ל-1.81 מיליון שקל.

קראו עוד בכלכליסט:

- רוח בחירות: המהלך שמברים על התפזרות הממשלה
- הוואעה שגאנץ בישל תטריבע את הממשלה
- "גאנץ שוב התקפל": פשרה בגין היליך לכחול לבן. תאפשר מינו חשל'ל ביום ראשון

גורמים במפלגות שונות תולמים את העליה בגיןה יחידת מימון הבחירה אפשרות שהבחירה ימשכו יומיים או שלושה ימים. בוועדת הבחירה בוחנים הצעות בעניין לנוכח מגפת הקורונה והרצאן למנוע התקהלויות בקהל. המפלגות מצדן מנמקות את רצון בהגדלת מימון הבחירה לצורך לאויש את ועדות הקלפי ולבער הסעות של בוחרים קלפי במשך יותר מיום אחד.

"כלכליסט" נודע כי ועדת הבחירה המרכזית בוחנת בדיונים פנימיים כמה אופציות כדי להתמודד עם הצבעה בזמן מגפת הקורונה. בוועדה לא סבורים שכדי להאריך את הבחירה אל מעבר ליום אחד מדברם ביום שבתון שלא ניתן להאריך אותו על פני ימים. כמו כן בוועדה אומרים כי ביום הבחירה מוקמות בבתי הספר ולא ניתן להשיב את הפעילות הציבורית והחינוך למשך כמה ימים. כמו כן בוועדה אומרים כי ביום הבחירה מועסקים 100 אלף עובדים ולא ניתן יהיה לגייס עובדים ולהעסיק אותם מעבר ליום אחד. הגישה בוועדה היא לא לתמוך בהארכת יום הבחירה גם בשל סוגיות לוגיסטיות וקשיים שלולים לסביר את ספירת הקולות.

כפי שנחשף לאחרונה ב"כלכליסט", הוועדה הציבורית לקביעת מימון המפלגות בראשות השופטת בדיום אליה פרוקציג קיימה באמצע אוגוסט 2020 דין עם המפלגות בנוגע ל规程 תקציב מימון המפלגות. נציג המפלגות טעם כי לא יוכל למן את מערכת הבחירה הקיימת אם תיערך ב-2021. לмагינתן לכך של המפלגות הווועדה הציבורית בה חברות הוח"כ לשעבר אהוד רזאבי ופרופ' אסף מידן, החליטה שלא להעלות את התקציב של יחידת מימון הבחירה.

תקופת כהונתה של הוועדה הציבורית תפוג בסוף חודש דצמבר 2020. לפיכך, המפלגות לא ימתינו להקמתה של ועדה ציבורית חדשה, אלא, מתכונת להכנס סעיף להעלאת המימון בחוק שיוגש לפיזור הכנסת. מהלכי החקיקה יקודמו בקרוב, כשיבחר מתי הכנסת מתפזרת.

אלומן: חיים הורנשטיין

משמאלו: ראש הממשלה בנימין נתניהו וראש הממשלה החולפי בימנו

הקפיאו שכר, העלו מימון

גורמים פוליטיים מעריכים כי בשל החובות הגבוהים שלן המפלגות יأدלו את מימון הבחירה בכ-30% גם אם בסופו של דבר הבחירה יערכו במשך ים אחד. זאת-כדי לכסות על גירושנות שיש להן. תקציב מימון הבחירה לאחר ההגדלה הצפיה יהיה כ-240-250 מיליון שקל.

סביר להניח שהחלטה יש קשר להקפת שכר הח"כים ב-2021 שקיבלה שלושה הכנסתה בקריאת השנה השישית. זאת לאחר שבשבוע שעבר החלטה ועדת הכספים להקפיא בשנה הבאה את שכר הנשיא, ראש הממשלה, השרים, סגיניהם והשופטים.

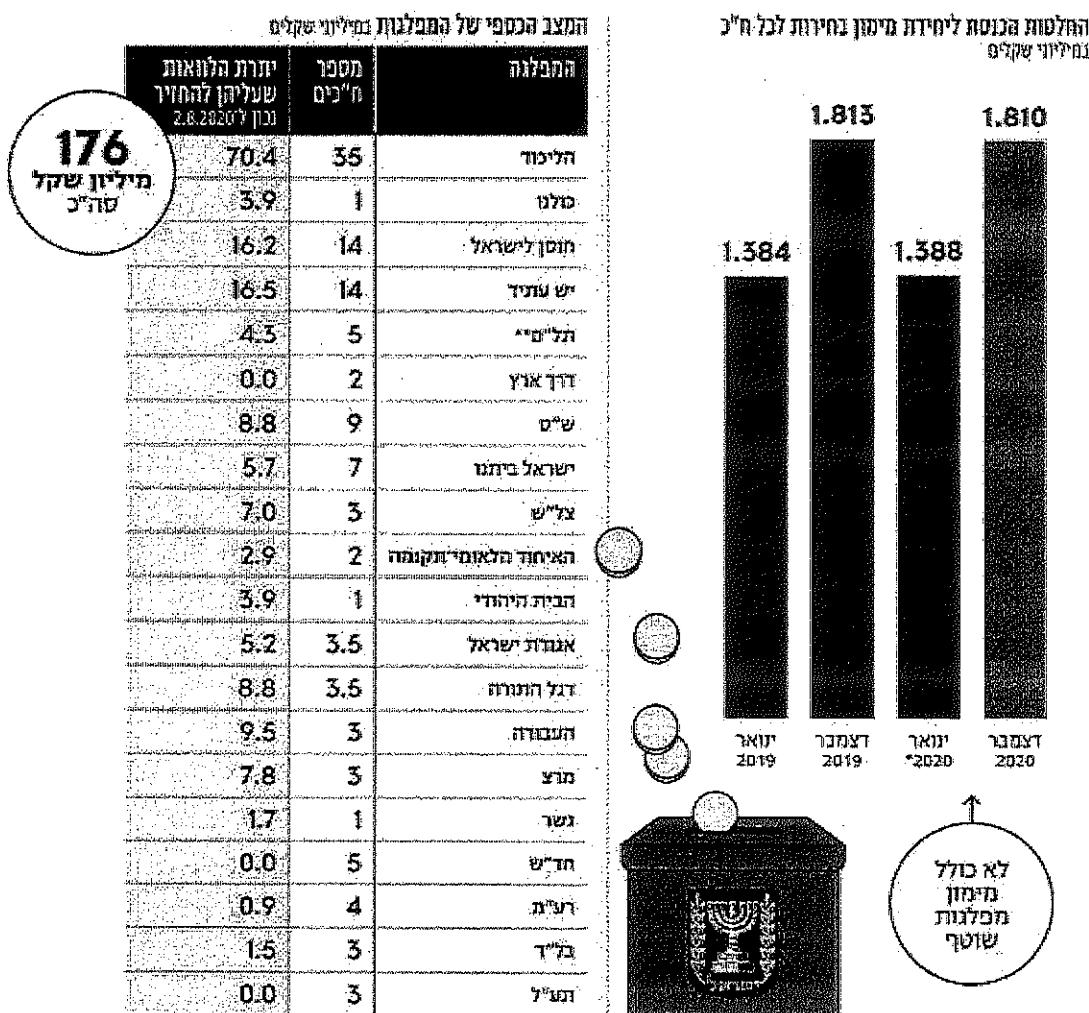
כל מפלגה מקבלת מהכנסת מימון בחירות עבור כל אחד מחברי הכנסת שלא לפי ממוצע בין מספר חברי הכנסת בה בנסיבות היוצאות ובנסיבות הנכונות, בתוספה סכום קבוע של 1.8 מיליון שקל לכל רשותה. סכמי מימון הבחירה משתמשים את המפלגות לא רק ביום הק赔, אלא לצורך ביצוע הקמפיינים, שכירת משרדים, פעילות בשטח, פעילות ברשותות הרברטיאת ועוד.

רובית המפלגות נמצאות בחובות והיקף חובותיהן מוערך בכ-170 מיליון שקל. בדצמבר 2019 הגידלו המפלגות בחקיקה את יחידת מימון הבחירה בשל הקשיים הכלכליים שפקדו אותן מ-1.384 מיליון שקל ל-1.813 מיליון שקל. ביוני 2020 ירד הסכום ל-1.388 בעקבות הצמדה למדד ב-2019.

מערכות לפיזור הכנסת

שבוע הבא יגיש יו"ר האופוזיציה ח"כ יair לפוד (יש עתיד תל"ם) הצעת חוק לפיזור הכנסת. אם כחול לבן ודרך ארץ יחד עם יתר סיעות האופוזיציה - יש עתיד תל"ם, ימינה, מרצ' והרשמה הערבית יתמכו — אז צפוי לה ריב.

הה"כ מזוזה ב-30% את החוב המפלגתי בעורף הגדלת מימון הבחירות

בכל מקרה, במיעצת הפוליטית מעריכים שהכנסת תפזר בתקופה הקרכבה והבחירה יירכו במהלך 2021. אם הכנסת לא תאשר בקריאה השניה את תקציב המדינה לשנת 2020 עד ה-23 בדצמבר 2020 הכנסת תפזר אוטומטית והבחירה יירכו במרץ 2021.

ראש הממשלה בנימין נתניהו לוחץ על י"ר כחול לבן בגין גנץ לתמוך באישור תקציב המדינה ל-2020 כדי להונע מהפיזור הכנסת. אולם גנץ חבע לאשר בקריאה ראשונה הכנסת עד 23 בדצמבר 2020 גם את תקציב המדינה ל-2021. שר האוצר ישראל כץ הודיע שלכל המוקדם יגיש את תקציב 2021 לאישור הממשלה בסוף דצמבר. נתניהו מעוניין שהכנסת תפזר במרץ 2021 על רקע אי אישור תקציב המדינה והבחירה יירכו ביוני 2021. גורמים בכנסת מעריכים כי גם לגנץ עדיף לדוחות את מועד פיזור הכנסת, בתגובה שמצוות בסקרים ישטרף.

לייבורן: נתנגן לתקציבים הפוליטיים בכל הכוח

יו"ר ישראל ביטנו ח'כ' אביגדור לייבורן הודיע שסייעתו נתנגן להגדלת מימון הבחירות. לייבורן צי' "אתם השתגעתם? המשבר הכלכלי מחירף, מיליון מובטלים, עסקים קורסים בכל יום, לאנשים אין מה לאכול, ובזה חביר הכנסת עסקים. ישראל ביטנו נתנגן לתקציבים הפוליטיים האלה בכל הכוח".